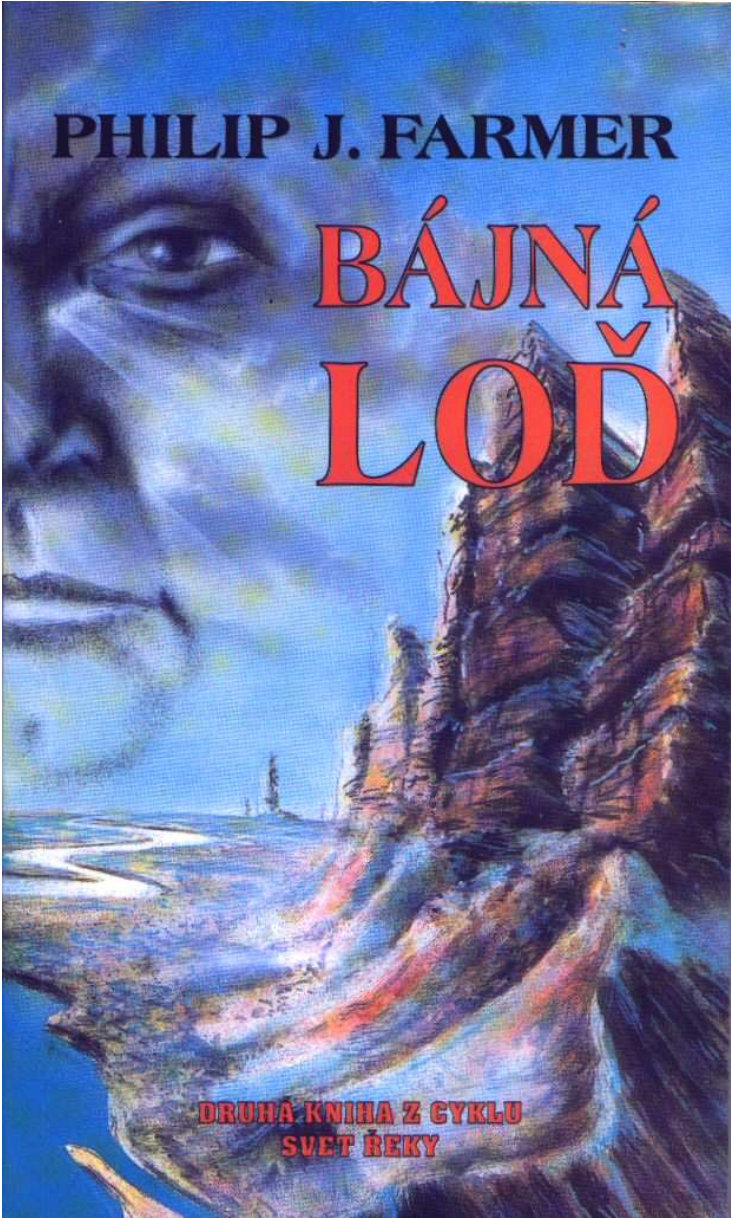

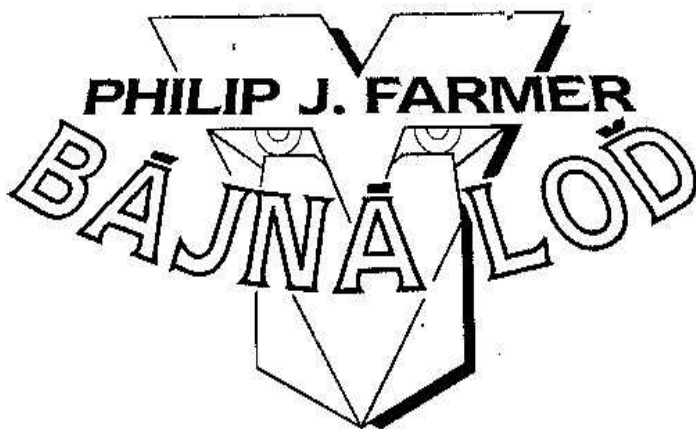

PHILIP J. FARMER

BÁJNÁ LOĎ

**DRUHÁ KNIHA Z CYKLU
SVET ŘEKY**

BÁJNÁ LOĎ

WINSTON SMITH

Knihu z anglického originálu

Philip J. Farmer: The Fabulous Riverboat

London, Rapp and Whiting Limited, 1974

přeložila Linda Bartošková.

Obálku nakreslil a typograficky upravil Martin Zhouf.

Redakce: Ondřej Müller

Copyright © 1971 by UPD Publishing Corporation.

Translation © 1993 by Linda Bartošková

Cover Art © 1993 by Martin Zhouf

Copyright © 1993 by Winston Smith

Vydalo nakladatelství Winston Smith v Praze roku 1993

jako 10. svazek

v edici Science fiction.

Sazba: DTP PORS

Cena 59,- Kč

ISBN 80-85643-09-X

PHILIP J.FARMER

Nesvaté trojici Bobů: Blochovi, Hei-
leinovi a Traurigovi – snad se s nimi
setkám na březích Řeky, kde se nalo-
díme na bájnou Lod’.

1. kapitola

„Zmrtvýchvstání stejně jako politika zatáhne člověka do podivných spolků,“ zabručel Sam Clemens. „Nemůžu říct, že bych odpočíval v pokoji.“

Pod paží držel dalekohled, pokuřoval dlouhý zelený doutník a přecházel sem a tam po zadní palubě Dreyrugra (Zkrvaveného). Ari Grimolfsson, kormidelník, který nerozuměl anglicky, se na Clemense zachmuřeně podíval. Clemens mu to přeložil do kostrbaté staré norštiny. Kormidelník i nadále vypadal zachmuřeně.

Clemens mu hlasitě anglicky vynadal do tupohlavých barbarů. Tři roky si Clemens ve dne v noci procvičoval norštinu desátého století. A stejně většině mužů a žen, kteří byli na palubě Dreyrugru, rozuměl jenom zpola.

„Já, pětadevadesátiletý Huck Finn, plus minus tisíc let,“ vzdychl si Clemens, Jsem se vydal na voru po proudu Řeky. Teď jsem se ocitl na téhle idiotské vikingské lodi, plující proti proudu Řeky. Co dál? Kdy skutečným svůj sen?“

Udeřil se pravou pěstí do levé dlaně, přičemž pravou paží pevně tiskl k tělu, aby neupustil vzácný dalekohled.

„Železo! Potřebuju železo! Ale kde na téhle planetě bohaté na lidi a chudé na kovy najdu železo? Nějaké tu musí být! Odkud by jinak pocházela Erikova sekera? A kolik ho tam je? Dost? Pravděpodobně ne. Nejspíš je to jenom maličký meteorit. Ale možná jeho tam dost pro to, co chci. Ale kde? Pane Bože, Řeka může být dvacet miliónů mil dlouhá! Železo může být na druhém konci, pokud tam vůbec je.“

Ne, to není možné! Určitě je někde kousek odtud, nejvýš sto tisíc mil. Ale možná plujeme špatným směrem. Neznalost, matka hysterie – nebo je to obráceně?“

Podíval se dalekohledem na pravý břeh a znovu zaklel. Žádal, aby loď plula blíž kolem břehu, aby mohl zkoumat obličej z větší blízkosti, ale byl odmítnut. Král norské flotily, Erik Krvavá sekera, řekl, že jsou na nepřátelském území. Dokud se odtud nedostanou, budou se držet uprostřed Řeky.

Dreyruger byl vlajkovou lodí flotily tří plavidel, všechna vypadala stejně. Osmdesát stop dlouhá, postavená většinou z bambusu, připomínající vikingskou dračí loď. Měla dlouhý nízký trup, na přídi vyřezávanou dubovou hlavu a zád' zatočenou do oblouku. Přední a zadní paluby byly vyvýšeny, boky vyčnívaly nad vodu. Dva bambusové stěžně byly opatřeny podélným plachtovým. Plachty tvořily velmi tenké, ale pevné

a pružné blány vyrobené ze žaludku hlubinné „dračí“ ryby. Dále bylo na lodi kormidlo, ovládané kormidelním kolem ze zadní paluby.

Přes boky visely kulaté štíty členů posádky, vyrobené z kůže a dubového dřeva; dlouhá vesla byla složená v brlení. Dreyruger plul proti větru a křižoval, což byl manév'r, který Norové neznali, když žili na Zemi.

Muži a ženy z posádky, kteří se nestarali o lana, seděli na veslařských lavicích, povídali si, hráli kostky a poker. Zpod zadní paluby se ozýval radostný pokřik nebo nadávky a občas tiché mlasknutí. Krvavá sekera a jeho tělesný strážce mazali karty, a že se do toho pustili zrovna teď, z toho byl Clemens velmi nervózní. Krvavá sekera věděl, že tři míle od nich proti proudu odrážejí loď, aby je zajaly, a z obou břehů za nimi vyplouvají další loď, aby je pronásledovaly. Přesto král předstíral, že je naprosto klidný. Možná byl opravdu tak nevzrušený, jako byl údajně Drake těsně před střetnutím s Velkou Armádou.

„Ale tady jsou trochu jiné podmínky,“ mumlal si Clemens. „Na řece široké jenom půldruhé míle není dost místa k manévrování. A žádná bouřka nám na pomoc nepřijde.“

Zkoumal břeh dalekohledem, jako to dělal od chvíle, kdy flotila vyplula, což se událo před třemi roky. Clemens byl středně

BÁJNÁ LOĎ

vysoký a měl velkou hlavu, kvůli které jeho nijak široká ramena vypadala ještě užší. Oči měl modré, obočí huňaté, nos římský. Vlasy dlouhé a rzravě hnědé. Knír, kterým byl tak proslulý za svého pozemského života, jeho tvář nezdobil. (Muži vstali z mrtvých s bezvousými obličejí.) Jeho hrud' – to bylo moře rzravě hnědých chlupů, vzpínající se až po důlek hrdla. Měl na sobě jenom po kolena dlouhý bílý ručník, upevněný v pase, kožený opasek, který přidržoval zbraně a pochvu pro dalekohled, a kožené střevíce. Kůži měl opálenou rovníkovým sluncem.

Odtrhl dalekohled od oka, aby se podíval na nepřátelské lodě, které od nich byly asi míli daleko V té chvíli zahlédl, že se na nebi cosi zablesklo. Vypadalo to, jako by se z modři náhle vynořil tasený zakřivený bílý meč. Zabodl se dolů a pak zmizel za horami

Sam se polekal. Na nočním nebi už vidě! spoustu malých meteorů, ale nikdy ne tak veliký. A tenhle obr oslnil za bílého dne jeho oči tak, že ještě vteřinu nebo dvě viděl jenom mžitky. Ty pak zmizely a Sam na padající hvězdu zapomněl. Znovu dalekohledem zkoumal břeh.

Tahle část Řeky vypadala docela typicky. Po obou stranách půldruhé míle širokého toku se táhla stejně široká trávou zarostlá pláň. Na obou březích stály na míli od sebe kamenné stavby ve tvaru hříbu, grálové kameny. Na pláních bylo málo stromů, ale úpatí hor zarůstalo borovicemi, duby, tisý a železnými stromy. To byla tisíc stop vysoká dřevina s šedivou kůrou, obrovskými listy připomínajícími sloní uši, stovkami silných pokroucených větví, s kořeny tak hlubokými a dřevem tak tvrdým, že se strom nedal porazit, spálit ani vykopat. Po jeho větvích se plazily popínavé rostliny s velkými květy zářivých barev.

Pak následovala jedna nebo dvě míle kopců a za nimi náhle strmé hory, zvedající se do výše dvacet až třicet tisíc stop, přičemž výšková hranice deseti tisíc stop se nedala překonat.

Oblast, kterou proplouvaly tři norské lodě, byla obydlená většinou Němci z počátku devatenáctého století. Pak tu bylo obvyklých deset procent populace z jiného místa a doby na Zemi.

Zde těch deset procent tvořili Peršané z prvního století. A také zde bylo ono všudypřítomné jedno procento obyvatel zdánlivě náhodně vybraných z různých časů a míst.

Dalekohled zachycoval bambusové chýše na pláních a obličej lidských. Muži byli oděni jenom do různých ručníků; ženy měly krátké sukně a pruh jemné látky přes prsa. Na břehu se jich kupilo hodně, zřejmě přišli sledovat bitvu. Nesli kopí s pazourkovými hroty a luky a šípy, ale nebyli vystrojeni jako válečníci.

Clemens najednou zamručel a zahleděl se dalekohledem na tvář jednoho muže. Na takovou vzdálenost a s tak nedostatečným nástrojem nemohl jasně rozeznat jeho rysy. Ale to tělo se širokými rameny a tmavým obličejem mu připadalo známé. Kde už tu tvář viděl?

Pak ho cosi napadlo. Ten muž se pozoruhodně podobal fotografiím slavného anglického cestovatele sira Richarda Burtona, které viděl na Zemi. Aspoň mu ho ten muž připomínal. Clemens vzdychl a stočil dalekohled na jiné obličej, zatímco loď ho unášela pryč. Nikdy se nedozví, kdo ten chlapík doopravdy byl.

Rád by přistál a pohovořil s ním, zjistil, jestli je to opravdu Burton. Za dvacet let života na planetě Řeky spatřil milióny tváří, ale nikdy nepotkal člověka, kterého by znal už na Zemi. Neznal Burtona osobně, ale byl si jistý, že Burton o něm určitě slyšel. Ten muž – jestli to byl Burton – by byl spojením, i když nepatrným, s mrtvou Zemí.

Ale vzápětí se do zorného pole dalekohledu dostala jedna vzdálená nezřetelná postava a Clemens nevěřícně vykřikl.

„Livy! Ach, pane Bože! Livy!“

Nemohlo být pochyb. I když rysy nerozeznal přesně, spojovaly se do jediné ohromující, nepopíratelné pravdy. Ta hlava, účes, postava a nezaměnitelná chůze (stejně jedinečná jako otisky prstů) na něho křičely, že zde stojí jeho pozemská žena.

„Livy!“ vzlykal. Loď se stočila, takže ženu ztratil z očí. Horečně rejdl dalekohledem sem a tam.

BÁJNÁ LOĎ

S očima vytřeštěnýma zadupal na palubu a zařval „Krvavá sekero! Krvavá sekero! Nahoru! Honem!“

Vrhl se ke kormidelníkovi a křičel, že se musí vrátit a zamířit s lodí ke břehu. Grimolfssona ta naléhavost nejdřív zaskočila. Pak se mu zúžily oči, zavrtěl hlavou a zavrčel své ne.

„Nařizuju ti to!“ křičel Clemens, který zapomněl, že kormidelník anglicky nerozumí. „To je moje žena Livy! Moje krásná Livy, stejná, jako když jí bylo pětadvacet! Vstala z mrtvých!“

Cosi za ním zamručelo, Clemens se zprudka otočí: a zjistil, že se nad palubou objevila světlavá hlava které chybělo levé ucho. Postupně, jak Erik Krvavá sekera vystupoval po žebříku, se vynořila široká ramena, mohutná hrud' a bicepsy a stehna jako sloupy Na sobě měl zelenočerně kostkovaný ručník, široký opasek s několika rohovcovými noži a pouzdro na sekeru. Byla z ocele, se širokou čepelí a dubovým topůrkem. Pokud Clemens věděl, byla unikátem na této planetě, kde jediným materiálem pro výrobu zbraní byl kámen a dřevo.

Přehlédln řeku a zamračil se. Otočil se ke Clemensovi: „Co je, sma-skitligr? Kvůli tobě jsem špatně vynesl, protože jsi ječel jako Thorova nevěsta o svatební noci. Toki Njalsson na mně vyhrál doutník.“

Vytáhl sekeru z pouzdra a zamával jí. Slunce se zatřpytilo na modré oceli. „Doufám, že máš pro to vyrušení moc dobrý důvod. Už jsem zabil dost mužů i pro mň.“

Clemensuv obličej pod opálením zbledl, ale tentokrát to nezpůsobila Erikova hrozba. Zpříma na něho hleděl, vlasy rozčuchané větrem, a upřeným pohledem a orlím profilem se podobal sokolu.

„K čertu s tebou a tvou sekerou!“ zvolal. „Zrovna jsem viděl svou ženu, Livy, tam na pravém břehu! Chci... žádám..., abys mě vysadil na břeh, abych s ní mohl znovu být! Ach Bože, po všech těch letech, po tom beznadějném hledání! Bude to trvat jenom chvilku! Nemůžeš mi to odepřít; to by od tebe bylo nelidské!“

Sekera zasvištěla a zablýskla se. Nor se zazubil.

„Tolik zmatku kvůli ženě? A co ona?“ A ukázal na malou tmavou ženu, která stála u velkého podstavce s hlavní raketometu.

Clemens zbledl ještě víc. Odsekl: „Temah je hodné děvče! Mám ji moc rád! Ale není to Livy!“

„Tak dost,“ houkl Krvavá sekera. „Myslíš, že jsem stejný blázen jako ty? Kdybych zarejdoval ke břehu, dostaneme se mezi pozemní vojska a lodě a rozemele nás to na prášek. Zapomeň na ni.“

Clemens zařval jako sokol a vrhl se s napřaženýma rukama na Vikinga. Erik udeřil Clemense sekerou naplocho do hlavy a srazil ho na palubu. Několik minut Clemens ležel na zádech, oči otevřené, a hleděl do slunce. Od kořínků vlasů mu prosakovala krev a stékala po obličejí. Pak se vyhrabal na všechny čtyři a začal zvracet.

Erik vydal netrpělivý rozkaz. Temah, pokradmu a s hrůzou pokukující po Erikovi, hodila do Řeky džber, uvázaný na provazu. Chrstla vodu na Clemena. se, ten se posadil a pak se nejistě postavil na nohy. Temah vytáhla další vědro a smyla palubu,

Clemens na Erika zavrčel. Erik se zachechtal: „Ty zbabělá hnido, mluvil jsi hodně a moc dlouho! Teď víš co se stane, když mluvíš s Erikem Krvavou sekerou jako s otrokem. Měl jsi štěstí, že jsem tě nezabil, to s pamatuj.“

Clemens se od Erika odvrátil, doklopýtal k zabradlí a začal ho přelézat. „Livy!“

Krvavá sekera se s nadávkami rozběhl za ním chytil ho kolem pasu a strhl zpátky. Pak odstrčil Clemense tak prudce, že ten znovu spadl na palubu.

„Teď ode mě utíkat nebudeš!“ zařval Erik. „Potřebuju, abys našel železnou rudu!“

„Není...“ vyrazil Clemens a hned ústa pevně sklapl. Jestli Nor zjistí, že Clemens neví, kde důl je – jestli tu vůbec nějaký byl –, na místě ho zabije.

„A navíc,“ pokračoval Erik radostně, „až najdeme železo, možná budu potřebovat, abys nám pomohl k Polární věži, i když si myslím, že se tam můžu dostat přímo po Řece. Jenomže ty máš

BÁJNÁ LOĎ

hodně znalostí které Potřebuju. A taky můžu využít toho nafoukaného obra, Joe Millera.“

„Joe!“ řekl Clemens zdušeně. Znovu se pokusil postavit se. „Joe Miller! Kde je Joe? Zabije tě!“

Sekera protřela vzduch Clemensovi těsně nad hlavou. „Joeovi o tomhle nic neřekneš, slyšíš? Přísahám u Odínova slepého oka, že se k tobě dostanu a zabiju tě dřív, než na mě Joe vloží ruku. Slyšíš?“

Clemens se konečně postavil a chvíli se kolébal Potom, už hlasitěji, zavolal: „Joe! Joe Millere!“

2. kapitola

Zpod zadní paluby se ozvalo jakési zamručení. Bylo tak hluboké, že při něm vstávaly mužům vlasy na hlavě, i když je slyšeli už tisíckrát.

Důkladný bambusový žebřík zaskřípal pod těžkou váhou, zaskřípal tak hlasitě, že to bylo slyšet i přes hvízdání větru mezi koženými lany, plácání plachet, vrzání dřevěných kloubů, křik posádky a syčení vody proudící kolem trupu.

Hlava, která se vynořila nad palubou, byla ještě hrozivější než nelidsky hluboký hlas. Byla veliká jako soudek piva a pod narůžovělou volně visící kůži byla samá rýha, oblouk, výstupek a pilíř. Zdánlivě malé tmavě modré oči rámovala vystouplá kost. Nos nebyl přiměřený ke zbytku obličeje – měl by být zploštělý a s širokými nozdrami. Jenomže tahle tvář měla tu nejstrašnější a nejkomičtější parodii na lidský nos, jakou posměvačnému světu ukazuje opice nosatá V jeho podlouhlém stínu se skrýval horní ret, jak; mají šimpanzi nebo Irové z komiksů. Rty byly tenké a vyčnívaly díky vystouplým čelistem pod nimi.

Vedle jeho ramen vypadala ta Erikova jako preclíky. Před sebou valil veliké břicho, balón, snažící se odpoutat se od těla, ke kterému patřil. Nohy a paže se zdály krátké, neúměrné k dlouhému trupu. Spojení stehna a trupu bylo v úrovni brady Sama Clemense a jeho natažené paže mohly držet, a už taky držely Clemense ve vzduchu celou hodinu a ani se nezachvěly

Neměl žádné šaty a ani je z důvodů cudnosti nepotřeboval, i když co je to cudnost nevěděl, dokud si to nenaučil od Homo sapiens. Dlouhé zrzavé chlupy hustší než lidské, řidší než šimpanzí, byly přilepeni k tělu potem. Kůže pod chlupy byla špinavě růžová jako u světlovlasého člověka nordického typu.

BÁJNÁ LOŽ

Rukou o velikosti slovníku v nezkráceném vydán si prohrábl vlnité zrzavé vlasy, které začínaly růst palec nad očima a rychle ubíhaly vzad. Zívl a odhalil mohutné zuby podobné lidským.

„Fpal fem,“ zarachotil, „fdálo fe mi o Femi, o klva vulfifmengbhabafving – jak víkáte mamutovi. To byly ftařé vlaté fafy.“

Sunul se dopředu, až se zastavil. „Fame! Fo fe fta-lo? Ty krváfí! Je ti fpatně!“

Erik Krvavá sekera zařval na své strážce a ustoupí od titantropa. „Tvůj přítel se zbláznil! Myslel si, že viděl svou ženu – to už tu bylo tisíckrát – a napadl mě protože ho nechci odvézt za ní na břeh. U Tyrových kulí, Joe! Víš přece, kolikrát už si myslel, že vidí svoji ženu, a kolikrát jsme zastavovali a kolikrát se ukázalo že jenom jako jeho žena vypadá!“

Tentokrát jsem řekl ne! I kdyby to byla jeho žena, řekl bych ne! Strkáme hlavu vlkovi do tlamy!“

Erik se nahrbil, pozvedl sekeru, připravený seknout jí proti obrovi. Ze střední paluby se ozval křik a po žebříku vyběhl mohutný ryšavec s pazourkovou sekerou. Kormidelník na něho zamával, aby zmizel. Když ryšavec viděl, jak je Joe Miller rozzuřený, bez váhání se ztratil.

„Fo víkáf, Fame?“ ptal se Miller. „Mám ho roftrhat na kury?“

Clemens si chytil hlavu oběma rukama a řekl: „Ne. Asi má pravdu. Opravdu nevím, jestli to byla Livy. Nejspíš jenom nějaká německá hospodyně. Nevím!“

Zaúpěl. „Nevím. Možná to byla ona!“

Zaduly rohy z rybích kostí a na střední palubě zaduněl obrovský buben. Sam Clemens řekl: „Zapomeň na to, Joe, dokud se nedostaneme z téhle šlamastyky – pokud se nám to vůbec podaří! Jestli máme přežít, musíme bojovat společně. Později...“

„Ty vdyfky víkáf povději, Fame, ale vádné povději nikdy není. Pvoř?“

„Jestli na to nedokážeš přijít, Joe, jsi hloupý tak, jak vypadáš!“ vyštěkl Clemens.

V Joeových očích se zatřpytily slzy a jeho vystouplé líce zvlhly.

„Pokavdě, kdyv fe bojíf, víkáf mi, ve fem hloupý, „ řekl. „Prof to obraífí proti mně? Prof ne proti lidem, kteví tě k fmrti vyftrafili? Prof ne proti Krvavé fekeve?“

„Omlouvám se, Joe,“ zahučel Clemens. „Z úst dětí a lidoopů... Nejsi tak hloupý, jsi pořádně mazaný. Zapomeň na to, Joe. Promiň.“

Krvavá sekera se pyšně vypínal, ale držel se Joeovi z dosahu. Zubil se a pohupoval sekeru. „Brzo dojde k utkání kovů!“ Pak se zasmál a řekl. „Co to říkám? V bitvách už se utkávají jenom kameny a dřevo, až na moji hvězdnou sekeru! Ale co na tom záleží? Těch šest měsíců míru mě unavilo. Potřebuju válečný řev, svištění kopí, moje ostrá ocelová sekera se potřebuje zakousnout do masa, až krev poteče proudem. Už jsem netrpělivý jako přivázaný hřebec, který zvětřil klisnu v říji; budu se pářit se Smrtí,“

„Bejku!“ odfrkl si Joe Miller. „Fí fcejiiě ípatný jako Fam. Taky fe bojíš, ale ty to vakrýváf fvou velkou hubou.“

„Nerozumím těm tvým zkomoleninám' řekl Krvavá sekera. „Opice by neměly zkoušet mluvit jako lidi.“

„Rovuměl fi mi raof dobve,“ hučel Joe.

„Bud' zticha, Joe,“ chlácholil ho Clemens. Podíval se proti proudu Řeky. Dvě míle před nimi pláně na obou březích Řeky mizely, hory se tam tiskly blíž k sobě, až vytvořily rokli ne víc než čtvrt míle širokou;. Voda vřela u paty útesů, které byly snad tři tisíce stop vysoké. Na obou stranách na vrcholech útesů ve slunci zářily jakési neidentifikovatelné objekty

Půl míle pod úžinou se třicet galér zformovalo ve tři půlkruhy. A za pomoci rychlého proudu a šedesáti vesel uháněly vstříc třem narušitelům. Clemens je pozoroval dalekohledem a pak oznámil: „Na každé je asi čtyřicet bojovníků a dva raketometníci. Vlezli jsme do pastí. A svoje rakety máme už tak dlouho, že prach nejspíš zhrudkovatěl. Pozdraví nás svými děly a odpálí nás do jiného království.“

BÁJNÁ LOĎ

A co ty věci nahoře na útesech. Není to za řízení pro vrhání řeckých ohňů?“

Nějaký muž přinesl královskou zbroj: přilbici ze tří vrstev kůže s koženou napodobeninou křídel a chráničem nosu, kožený kyrys, krátké kožené kalhoty a štít. Jiný muž přinesl hromadu kopi: tisové žerdě a pazourkové hroty.

Obsluha raketometu, složená z žen, vložila střelu do otočné vrhací hlavně. Raketa byla šest stop dlouhá, směrový kolík nepočítaje, vyrobená z bambusu, a vypadala přesně jako rachejtle o Čtvrtém červenci. Její hlavice obsahovala dvacet liber černého střelného prachu se spoustou drobných kamenných úlomků: byl to šrapnel,

Joe Miller, pod jehož osmi sty librami skřípala paluba, sešel dolů, aby si vzal svou zbroj a zbraně. Clemens si nasadil přilbici a přes rameno si hodil štít, ale kyrys a kalhoty si nevzal. I když se bál zranění, ještě víc se bál toho, že by ho těžká zbroj stáhla ke dnu, kdyby spadl do Řeky.

Clemens děkoval všem bohům, kteří tu snad byli, že měl tolik štěstí a setkal se s Joe Millerem. Teď už byli pokrevní bratři – i když Clemens omdlel při obřadu, který vyžadoval smíšení krve a některé ještě bolestivější a odpudivější skutky. Miller ho měl chránit a on měl chránit Millera i za cenu života. Titanthrop zatím zvládl všechny boje. Vydal víc než za dva.

Nechuť Krvavé sekery vůči Millerovi zavinila závist. Krvavá sekera se považoval za největšího bojovníka na světě, a přesto věděl, že při souboji by z něho Miller nadělal cucky stejně snadno jako ze psa.

Z malého psa.

Erik Krvavá sekera vydal bojové rozkazy, které se odvysílaly na ostatní dvě lodě pomocí slunečních odrazů v obsidiánových zrcadlech. Lodě nechají plachty nahoře a pokusí se proplout mezi galériami. Bude to obtížné, protože některá loď možná bude muset měnit kurs, aby se vyhnula srážce, a tak ztratí vítr. Navíc se ocitnou uprostřed křížové palby.

„Vítr mají v zádech,“ řekl Clemens. „Jejich rakety budou mít větší dolet, dokud nebudeme mezi nimi.“

„Uč si svou babičku cucat...“ začal Krvavá sekera, ale zarazil se.

Ty zářivé objekty na vrcholcích útesů opustily svá postavení a teď svištěly vzduchem po dráze, která je zanese těsně nad Vikingy. Norové křičeli zděšením a na poplach, ale Clemens poznal kluzáky. Co možná nejstručněji to vysvětlil Krvavé sekeře. Král začal předávat informaci ostatním Vikingům, ale musel přestat, protože galéry v čele odpálily první várku raket. Deset raket s chvostem černého dýmu se kymáclivým obloukem blížilo ke třem lodím. Ty změnily co nejrychleji kurs, až se dvě skoro srazily. Některé rakety skoro zasáhly stěžen nebo trup, ale všechny bez výbuchu spadly do Řeky.

To už nad nimi prolétal první kluzák. Štíhlý, s dlouhými křídly a s černými maltézskými kříži po stranách štíhlého stříbrného trupu. Kluzák se spouštěl v pětačtyřicetistupňovém úhlu na Dreyruger. Norští lučištníci napjali své tisové luky a na rozkaz svého velitele vypustili střely.

Kluzák se snesl nízko nad vodu, několik šípů se neškodně odrazilo od jeho trupu, a chystal se k přistání na Řece. Shodit bomby na Dreyruger se mu nepodařilo. Ocitly se kdesi pod hladinou Řeky.

Ale teď se ke všem třem lodím blížily ostatní kluzáky a nepřátelské galéry v čele vypustily další salvu raket. Clemens se ohlédl po jejich vlastním raketometu. Statné světlovlasé ženy otáčely hlaveň pod vele ním malé tmavé Temah, která však ještě nebyla při pravená odpálit roznětku. Dreyruger zatím neměl nejbližší galéru na dostřel.

Na vteřinu jako by všechno ustrnulo jako na fotografii: dva kluzáky, jejichž křídla se špičkami skoro dotýkala, vyrovnávající střemhlavý let, malé černé bomby, padající na paluby, šípy v půli cesty ke kluzákům, německé rakety v půli cesty k vikingským lodím, padající obloukem.

BÁJNÁ LOĎ

Clemens najednou v zádech ucítil poryv větru, zaslechl hvízdnutí a výbuch, jak plachty dostaly pln zásah vzduchové vlny a prudce stočily loď podle podélné osy. Ozval se zvuk, jako by se trhaly všechny látky světa; praskání, jako by se obří sekery zasekl do stěžňů.

Bomby, kluzáky, rakety a šípy létaly sem a tam nahoru a dolů. Plachty a stěžně loď opustily, jako by je vystřelil z děla. Loď, osvobozená od tlaku plachty se vrátila do vodorovné polohy z toho téměř devade-sátistupňového úhlu, který svírala s hladinou Řeky. Clemens při prvním nárazu větru neodletěl z palub jenom proto, že titantrop jednou rukou chytil kormidlo a druhou Clemense. Kormidelník se taky držel kormidla. Raketová obsluha, jejíž křik odnášel vítr vzhůru po Řece, odletěla z lodě jako ptáci, s ústy otevřenými a vlasy rozevlátými, vznesla se a padla do Řeky. Raketová hlaveň se utrhl z podstavce a následovala ženy.

Krvavá sekera se chytil jednou rukou zábradlí a z druhé nepouštěl svou vzácnou ocelovou zbraň. Zatímco loď se kymácela sem a tam, podařilo se mu topůrko zastrčit do pouzdra a pak se chytit zábradlí oběma rukama. Bylo dobře, že to udělal, protože vítr, ječící jako žena padající z útesu, ještě zesílil a za několik vteřin se na loď vrhl horký poryv, Clemense to ohlušilo a ožehlo tak, jako by raketa vybuchla těsně vedle něho.

Voda v Řece se mohutně vzedmula a vysoko loď zdvihla. Clemens otevřel oči a zaječel, ale neslyšel svůj vlastní hlas, protože měl ochromený sluch.

Celým údolím, asi čtyři až pět mil odtud, se valila stěna špinavě hnědé vody, aspoň padesát stop vysoká. Chtěl znovu zavřít oči, ale nemohl. Nepřestával se dívat s víčky ztuhlými, dokud pozvednuté moře nebylo jenom míli daleko. Pak už rozeznával jednotlivé stromy, obrovské borovice, duby a tisy roztroušené na čele viny, a jak se dostávala blíž, také kusy bambusu a dřevěných domů, jednu skoro nedotčenou střechu, rozbitý trup s polovinou stěžně, tmavě šedé tělo obří dračí ryby, vyvržené z hloubky pěti set stop pod hladinou Řeky. Hrůza ho ochromila. Chtěl zemřít, aby unikl

takovéhle smrti. Ale nemohl, dál se díval strnulýma očima a s ochromenou myslí, jak se loď, místo aby se potopila a rozbila pod stovkami tisíc galonů vody, zdvíhá stále nahoru po čele vlny, nahoru a nahoru, nad nimi se tyčil špinavě hnědý vodní sráz posetý troskami, neustále hrozící, že loď zavalí, a nahoře nebe, které teď na sebe místo polední modři vzalo šedivou barvu.

Pak se ocitli na vrcholku, strnuli před pádem dolů, zakymáceli se, ponořili se a už letěli do údolí vlny. Menší, ale stále ještě mohutné vlny se přelévaly přes loď. Nějaké tělo přistálo na palubě blízko Clemense, tělo vynesené z rozrušených vod. Hleděl na ne a v hlavě mu zasvitla sotva jiskřička porozumění. Byl příliš ztuhlý hrůzou, aby ještě něco cítil; překročil hranice. Cívil na Livyino tělo, z jedné strany rozbité, ale z druhé nedotčené. Byla to skutečně Livy, jeho žena, koho viděl na břehu Řeky.

Přes palubu se přelila další vlna, která ho skoro strhla a titanropa málem smetla. Kormidelník zaječel a následoval mrtvolu ženy přes palubu.

Loď, klouzající nahoru z hlubin údolí vlny, se otočila, aby se vlně postavila bokem. A letěla dál vzhůru, i když se nakláněla tak, že Miller a Clemens viseli ze sloupku kormidla jako na stromě na úbočí hory. Pak se loď provalila zpátky do vodorovné polohy a hnala se do dalšího údolí. Krvavá sekera se pustil, mrštilo to s ním na palubu, na druhé straně by byl přepadl, kdyby se loď včas nenarovnala. Přimáčkkl se k zábradlí můstku,

Dreyru gr se octl na vrcholu třetí vlny a šikmo sjížděl po hoře vody. Narazil do rozbité přídě jiného plavidla otrásl se a Krvavá sekera při tom nárazu povolil sevření. Svezl se podél zábradlí, narazil do dalšího zábradlí na okraji zadní paluby, proletěl jím a přepadl přes okraj dolů na střední palubu.

3. kapitola

Teprve druhého dne ráno se Sam Clemens probral ze šoku. Dreyruger nějakým způsobem klouzal po ohromných vlnách tak dlouho, až dosurfoval přes pláň na nižší, ale stále ještě nevlídné vody. Zaneslo je to za kopce a pak úzkým průsmykem do malého kaňonu na úpatí hory. A když voda opadla, loď s třesknutím dosedla na zem.

Posádka ležela v hrůze husté jako studené bahno, zatímco Řeka a vítr zuřily a nebe neztrácelo barvu chladného železa. Pak vítr utichl. Vlastně ustal víchř vanoucí proti proudu Řeky a obnovil se normální chladivý vánek, přicházející od pramenů Řeky.

Pět trosečníků na palubě se začalo hýbat a vyptávat se. Sam měl pocit, že ze ztuhlých úst stěží dokáže vypravit slovo. Zajímavě jim pověděl o záblesku, který zahlédl na nebi čtvrt hodiny před tím, než víchřice udeřila. Někde dole v údolí, možná dvě stě mil odtud, dopadl obří meteorit. Ty obrovské vlny měl na svědomí vítr, který byl způsoben žárem při průniku meteoritu atmosférou a prudkým pohnutím masy vzduchu. Vlny zde byly strašlivé, ale musely být pouhými trpaslíky proti těm, které se zvedly v místě dopadu. Dreyruger byl vlastně na vnějším okraji toho pekla.

„To peklo už vlastně přestávalo a bylo to už jenom takové laškování, když nás dostihlo,“ řekl Sam.

Někteří Norové se nejspíše postavili na nohy a potáceli se po palubě. Další vystrčili hlavu zpod poklopů. Krvavá sekera utrpěl zranění, když se kutálel přes palubu, ale podařilo se mu zařvat: „Všichni do podpalubí! Přijdou ještě větší vlny, horší než tyhle, a nikdo neví, kolik jich bude!“

Sam neměl Krvavou sekeru rád, mírně řečeno, přesto musel uznat, že tenhle Nor je docela bystrý, pokud šlo o vodu. On sám předpokládal, že první vlny budou zároveň poslední.

Posádka si lehla v nákladovém prostoru, kam se dalo a kde bylo něco pevného, čeho se mohla chytit, a tak čekala, ale ne moc dlouho. Země zahřměla a otřásla se, když se Řeka přihnala do průsmyku se syčením, které jako by vydávala kočka velká padesát stop, a pak následoval řev. Dreyruger vynesla vzhůru záplava proudící průsmykem, koráb se zmítal a točil dokola, nepřestáváje se kolébat. V Samovi ztuhla krev. Byl si jist, že kdyby bylo denní světlo, všichni by měli šedomodrou barvu jako mrtvoly.

Lod' stoupala, chvílemi zaskřípala o stěny kaňonu. Právě ve chvíli, kdy by Sam přísahal, že Dreyruger dospěl k vrcholu kaňonu a že přepadne do vodopádu, lod' poklesla. Rychle se propadala, nebo to tak aspoň vypadalo, zatímco z průsmyku vytékala voda skoro stejně rychle, jako se tam valila. Ozvala se rána, potom už jen těžký dech mužů a žen, tu a tam zaúpění, odkapávání vody a vzdálené burácení ustupujícího živlu.

Ještě nebylo po všem. Další čekání v studená tupé hrůze, až se masa vody přilíže zpátky a zaplilí místa, ze kterých ji vyhnal úder stovky tisíc tun těžkého meteoritu. Třáslí se, jako by byli uvězněni v ledu, i když vzduch byl daleko teplejší, než touhle dobou v noci bývával. A poprvé za dvacet let na této planetě v noci nepršelo.

Než voda znovu zaútočila, pocítili otřes a zadunění země. Ozvalo se ohromné syčení a řev a znovu se lod' zdvíhala, točila, narážela do stěn kaňonu a pak klesala. Tentokrát nedopadla na dno tak tvrdě, pravděpodobně proto, pomyslel si Sam, že dosedli na silnou vrstvu bahna.

„Nevěřím v zázraky,“ zašeptal Sam, „ale tohle zázrak je. Dávno by mělo být po nás.“

Joe Miller, který se vzpamatoval rychleji než ostatní, si vyrazil na půlhodinový průzkumný výlet. Vrátil se s nahým tělem nějakého muže. To břemeno však bylo živé. Pod nánosem bahna mel muž světlé vlasy, hezký obličej a šedomodré oči. Řekl Clemensovi cosi německy a pak se dokázal usmát, když ho jemně položili na palubu.

BÁJNÁ LOŤ

„Nafel fem ho v kluváku,“ řekl Joe. „Teda v tom, fo v něho vbylo. Va tímhle kaňonem je fpoufta mrtvol. Fo f ním chfete udělat?“

„Spřátelit se,“ zachraptěl Clemens, „Jeho lidé jsou pryč; tenhle kraj je prázdný.“

Otrásl se. Představa Livyina těla, ležícího na palubě jako škodolibý dar, mokré vlasy přilepené na rozbitou líc, jediné tmavé oko, které se na něj dívalo, ta představa byla stále živější a bolestnější. Chtělo se mu vzlykat, ale nemohl a byl tomu rád. Kdyby se rozbřečel, roztrhalo by ho to na kousičky. Později, až bude mít sílu se s tím vyrovnat, bude plakat. Byla tak blízko...

Blondák se na palubě posadil. Neovladatelně se třásl, a britskou angličtinou řekl; „Je mi zima.“

Miller odešel do podpalubí a přinesl sušenou rybu, chleba ze žaludů, bambusové výhonky a sýr, Vikingové si schovávali jídlo pro chvíli, kdy byli na nepřátelském území, na kterém nesměli použít své grály.

„Ten blbef, Krvavá sekera, je povád nafivu,“ hučel Miller. „Má pár vlomených veber a fpouftu odvenin a modvin. Ale ta jeho velká huba mu funguje dokonale. Vekl byf to?“

Clemens se rozplakal. Joe Miller brečel s ním a potahoval svým obrovským frňákem.

„Tak,“ řekl, „uv je mi mnohem líp. V vivotě fem fe tak nebál. Kdyf fem uviděl tu vodu, která fe na náf hnala jako ftádo mamutů, pomyflet fem fi, fbohem Joe, fbohem Fame. Probudím fe někde u Veky v novém těle, ale uf tě nikdy neuvidím, Fame. Jenomve fem byl pvílif vyděfený. Nefítíl fem nif jiného. –Tevífi, já uí bál!“

Mladý cizinec se představil. Byl to Lothar von Richthofen, pilot kluzáku, kapitán Luftwaffe Jeho Veličenstva Alfréda Prvního, císaře Nového Pruska.

„Za posledních deset tisíc mil jsme minuli aspoň stovku Nových Prusk,“ poznamenal Clemens. „Všechna byla tak malá, že když jste stáli uprostřed jednoho, nemohli jste položit cihlu, která by nesahala doprostřed vedlejšího Pruska. Ale žádné nebylo tak útočné

jako to vaše. Vždycky nám dovolili přistát a naplnit si grály, zvlášť když jsme jim ukázali, co jim za použití kamenů prodáme.“

„Prodáte?“

„Ano. Neprodáváme zboží, samozřejmě, ale ani všechny nákladní lodi staré Země by neuvezly dost, aby uživily posádku při plavbě jenom přes zlomek délky Řeky. My prodáváme nápady. Například lidem ukazujeme, jak postavit hrací stůl a jak si vyrobit sprej na vlasy z rybího klihu s příměsí deodorantu.“

Císař téhle oblasti byl na Zemi hrabětem von Waldersee, německým polním maršálem, který se narodil roku 1832 a zemřel 1904.

Clemens přikývl: „Vzpomínám si, že jsem v novinách četl o jeho smrti a že mě velmi uspokojilo, že jsem přežil dalšího současníka. Byla to jedna z mála čirých a svobodných životních radostí. Ale když víš jak lézat, musíš pocházet z dvacátého století, ne?“

Lothar von Richthofen krátce shrnul svůj život. Létal v německé stíhačce za světové války. Jeho bratra považovaly obě strany v té válce za největší eso.

„V první nebo druhé světové válce?“ zeptal se Clemens. Setkal se už s mnoha příslušníky dvacátého století, takže se dozvěděl nějaká fakta – a výmysly – o událostech, ke kterým došlo po jeho smrti v roce 1910.

Von Richthofen přidal další podrobnosti. Byl v první světové válce. Bojoval pod svým bratrem a měl na kontě čtyřicet spojeneckých letadel. V roce 1922, když převážel letadlem jednu americkou filmovou hvězdu s manažerem z Hamburku do Berlína, letadlo havarovalo a on zahynul.

„Štěstí opustilo Lothara von Richthofena,“ řekl. „Aspoň jsem si to tehdy myslel.“

Zasmál se.

„Ale jsem tady, znovu v pětadvacetiletém těle, a vyhnuly se mi ty smutné věci spojené se stářím, kdy už se na vás ženy

BÁJNÁ LOĎ

nepodívají a kdy po víně brečíte, místo abyste se smáli, a v ústech máte kyselou pachut' slabosti a každým dnem se blížíte ke smrti.

A štěstí mě zase podrželo, když dopadl ten meteorit. Můj kluzák přišel o křídla při prvním nárazu větru, ale nespadl jsem a vznášel jsem se jenom v trupu, různě jsem se převracel, padal, znovu stoupal, klesal, až jsem lehce jako pírko přistál na kopci. A když přišla ta záplava, voda trup nadzvedla a jemně mě postrčila k úpatí hory. Zázrak!“

„Zázrak: náhodný sběh událostí, ke kterým dochází v jednom případě z miliardy,“ řekl Clemens. „Myslíš, že tu povodeň způsobil meteorit?“

„Viděl jsem záblesk, stopu hořícího vzduchu. Musel dopadnout daleko odtud, naštěstí pro nás.“

Vylezli z lodi a pachtili se hustým bahnem k ústí kaňonu. Joe Miller odtahal klády, se kterými by měl co dělat pár tažných koní. Zbylé trosky jen odstrčil stranou a všichni tři prošli úpatím na pláň. Ostatní je následovali.

mlčeli. Všechny stromy to spláchlo pryč, kromě velkých železných stromů. Měly tak hluboké kořeny, že většinou dokonce stály zpřima. A co víc, kde se neusadilo bahno, zbyla tráva. Byl to doklad o pevnosti a síle kořenů trávy, které nedokázaly vytrhnout z půdy ani milióny tun vody.

Tu a tam se válely trosky, které po sobě záplava zanechala. Mrtvolý mužů a žen. úlomky dřeva, kasy látky, grály, kánoe, vyvrácené borovice, duby a tisy.

Velké grálové kameny, rozmístěné míli od sebe po obou březích, zůstaly také neporušené a vzpřímené, i když mnohé z nich skoro pohřbilo bahno.

„Děšť se o bláto postará,“ poznamenal Clemens. „Zem se svažuje k Řece.“ Mrtvolám se vyhýbal. Naplňovaly ho palčivým hnusem. Kromě toho se bál, že by znovu mohl zahlédnout Livyino tělo. Nevěřil, že by to snesl; zešílel by.

„Jedno je jisté,“ uvažoval. „Mezi meteoritem a námi nikdo nebude. Máme na něj nárok jako první a pak zůstane na nás,

abychom ubránili ten železný poklad před vlky, kteří se za ním přikradou po čichu.

Chtěl bys ses připojit? Jestli se mě budeš držet, jednoho dne budeš mít letadlo, nejenom kluzák.“

Sam osvětlil svůj Sen jenom málo. A málo také řekl o příběhu Joea Millera a o Věži v Mlze.

„Dá se to provést jenom se spoustou železa,“ řekl. „A spoustou tvrdé práce. Tihle Vikingové nejsou schopní pomoci mi postavit parník. Potřebuju technické znalosti, které oni nemají. Ale využil jsem je, aby mě dostali k možnému zdroji železa. Doufal jsem, že někde pro mě bude dost rudy, ze které byla vyrobena Erikova sekera. Využil jsem jejich chtivosti po kovu a taky Millerova příběhu, abych je přiměl k téhle výpravě.

Ted' už nemusíme hledat. Víme, kde je železa víc než dost.. Ted' už ho stačí jenom vykopat, roztavit, vyčistit a dát mu tvary, jaké potřebujeme. A chránit. Nebudu té lákat na pohádky o snadném úspěchu. Může to trvat roky, než se nám podaří postavit loď, bude to zatracená dřina.“

Lotharův obličej se rozzářil jiskrou, která na něho dopadla z těch několika Clemensových slov. „Je to úžasný sen, hodný muže!“ zvolal. „Ano, rád se k vám připojím, bude mi ctí následovat vás, dokud nedobudeme Věž v Mlze! Máte mé slovo džentlmena a důstojníka, při krvi baronů z Richthofenu!“ „Stačí mi slovo muže,“ řekl Sam suše. „Jakou zvláštní – opravdu nevídanou – trojici tvoříte!“ pokračoval Lothar. „Obří poločlověk, který musel zemřít nejmíň sto tisíc let před naší civilizací. Pruský baron a aviatik z dvacátého století. Velký americký humorista, který se narodil v roce 1835. A naše posádka –, Clemens pozvedl husté obočí nad tím naše, „– Vikingové z desátého století!“

„Ted' je na ně ubohý pohled,“ prohodil Sam a díval se na Krvavou sekera a ostatní, jak se plouží bahnem. Všichni byli zhmoždění od hlavy k patě a mnozí kulhali. „Mně taky není dobře. Pozoroval jsi někdy Japonce, jak naklepává mrtvou chobotnici? Ted'

BÁJNÁ LOĎ

už vím, jak té chobotnici bylo. Mimochodem, nebyl jsem pouhý humorista, chápeš. Byl jsem literát.“

„Ach, odpusťte!“ omlouval se Lothar. „Zranil jsem vaše city! Nechtěl jsem vás urazit! Dovolte, pane Clemensi, abych zhojil vaše zranění sdělením, že když jsem byl malý, mnohokrát jsem se zasmál nad vašimi knihami. A vašeho Huckleberryho Finna považuji za skvělou knihu I když musím připustit, že mě nezaujal způsob, jakým jste zesměšnil aristokracii ve své knize Yankee z Connecticutu. Byli to přece Angličané, a vy jste Američan.“

Erik Krvavá sekera rozhodl, že jsou příliš pomlácení a unavení, než aby se toho dne pustili do přetahování lodi k Řece. Večer si naplní grály, najedí se, vyspí, snědí snídani a pak začnou s tou krkolomnou prací.

Vrátili se k lodi, vzali z podpalubí své grály a vložili je do prohlubní na plochem klobouku grálového kamene. Když se slunce dotklo vrcholů hor na západě, lidé očekávali, že kameny zaburácí a vyšlehne z nich žhavý modrý blesk. Elektrický výboj napojí konvertory energie-hmota ve falešném dnu grálu, a až lidé otevřou víka, najdou uvnitř vařené maso, zeleninu, chleba a máslo, ovoce, tabák, žvýkačku snů, kořalku nebo medovinu.

Ale temnota se usazovala v údolí a grálové kameny zůstávaly tiché a studené. Z grálů na protějším břehu vyšlehl na okamžik oheň a dolehlo k nim slabé zaburácení.

Ale kameny na západním břehu poprvé za dvacet let ode Dne zmrtvýchvstání nefungovaly.

4. kapitola

Všech se zmocnil pocit, jako by je opustil Bůh. Krmení třikrát za den jim připadalo přirozené jako východ slunce. Bude nějakou dobu trvat, než se jim podaří zmírnit tíseň v žaludku natolik, aby snědli poslední ryby, výhonky a sýr.

Clemens měl chvíli ponuru náladu. Ale von Richthofen začal mluvit o tom, že je nutné dopravit grály na druhou stranu, aby se ráno mohli najíst. Clemens hned vstal a promluvil s Krvavou sekerou. Nor byl v odpornější náladě než jindy, ale nakonec uznal, že to musejí udělat. Joe Miller, Němec a velký rusovlasý Švéd jménem Toke Kroksson se odvěkli zpátky k lodi a přitáhli dolů několik vesel. Ještě s Clemensem pak převezli grály v kánoi přes Řeku; a Toke a Joe Miller pádlovali zpátky. Miller, Clemens a von Richthofen ulehli ke spánku nahoře na grálovém kameni. Bylo tam čisto, protože elektrický výboj spálil všechno bahno, „Až začne pršet, budeme se muset schovat pod kámen, „ probodli Clemens. Ležel na zádech, ruce pod hlavou a díval se na noční nebe. Nebylo to pozemské nebe, tohle zářilo dvaceti tisíci hvězdami většími než Venuše v plném jasu a chvějivými vlákny šlehajícími ze svítících mraků plynu. Některé hvězdy byly tak jasné, že byly viditelné jako pobledlí duchové i v pravé poledne.

„Meteorit musel rozbít nějaké grálové kameny na západním břehu,“ řekl Sam Clemens. „A tak přerušil obvod. Pane Bože, takový obvod! Je tady určitě aspoň dvacet miliónů kamenů, navzájem spojených, jestli jsou naše výpočty správné.“

„U Řeky dojde k boji,“ přemítal Lothar. „Obyvatelé západního břehu napadnou ty z východního, aby si mohli naplnit grály. To bude válka! V Údolí Řeky musí být takových třicet pět až třicet sedm miliard lidí. Všichni budou o jídlo bojovat na život a na smrt.“

BÁJNÁ LOŽ

„Ftrafné na tom je,“ vložil se do hovora Joe Miller, „ve ani kdyf půlka pvijde o vivot a bude doft mífta na grálových kamenech, k níieinu to nebude, O dvafet ftyvi hodiny povději budou mrtví vnovu navivu a fechno vafne vaf.“

Sam zapochyboval: „Nejsem si tak jistý. Řekl bych, že je to zařízení tak, že kameny mají na zmrtvýchvstání nějaký podíl. A jestli je půlka z nich vyřazená, možná to produkci Lazarů důkladně omezí. Ten meteorit je sabotér z nebes.“

„Už dlouho si myslím, že tenhle svět a naše vzkříšení nejsou dílem nadpřirozených bytostí,“ ozval se von Richthofen. „Slyšeli jste tu divokou povídačku, která se vykládá všude kolem Řeky? Říká se v ní, že jeden muž se probudil ještě před Dnem zmrtvýchvstání a zjistil, že je na strašné divném místě. Všade kolem něho byly milióny těl, vznášela se ve vzduchu, nazí muži, ženy a děti, hlavy oholené, a všemi pomalu otáčela nějaká neviditelná síla. Ten muž, nějaký Angličan, jmenoval se Perkin a někteří tvrdí, že Burton, na Zemi zemřel kolem roku 1890. Utekl, ale chytily ho dvě bytosti – lidské –, které ho znovu uspaly. Pak se probudil jako my všichni na břehu Řeky.“

Ať je za tímhle vším, kdo chce, není neomylný. S Burtonem udělali chybu. Nahlédl do času před zmrtvýchvstáním, do stádia kdesi mezi naší smrtí na Zemi a přípravou na život v tomhle světě. Zní to fantasticky, jako přání, které je otcem myšlenky. Ale potom znovu...”

„Slyšel jsem o tom.“ přerušil ho Sam Clemens. Napadlo ho, že by jim měl říct, že viděl dalekohledem Burtonův obličej těsně předtím, než spatřil Livy. Ale bolest z toho pomýšlení byla příliš silná

Posadil se, zaklel, zahrozil pěstí hvězdám a pak se rozplakal. Joe Miller přidřepł za něho, natáhl obrovskou ruka a jemně se dotkl jeho ramene. Von Richthofen se zmatené díval na druhou stranu. Najednou řekl: „Budu rád, až budeme mít grály zase plné. Mám hroznou chuť na cigaretu.“

Clemens se rozesmál a osušil slzy: „Hned tak se nerozbrečím. Ale když jsem s tím začal, přestal jsem se stydět. Je to smutný svět, v mnoha směrech stejně smutný jako stará dobrá Země. I když máme zase svá mladá těla, nemusíme pracovat, abychom se najedli, nemusíme se strachovat o placení účtů. o to, že naše ženy otěhotní, že chytíme nějakou nemoc. A když nás někdo zabije, druhý den zase vstaneme, zdraví a celí, i když tisíce mil od místa, kde jsme zemřeli.

Ale je to něco úplně jiného než to, co hlásali kněží. Což není samozřejmě žádné překvapení. A možná je to tak dobře. Komu by se chtělo poletovat na aerodynamicky nestabilních křídlech nebo celý den poštávat a mizerně hrát na harfu a vřeštět hosana?“

Lothar se zasmál: „Zeptejte se nějakého čínského nebo indického kuliho, jestli tenhle svět není zatraceně lepší než tam ten náš. To jenom my, zkažení Západané, remcáme a pídíme se po příčinách. Nevěděli jsme moc o tom, jak fungoval náš pozemský kosmos, a ještě míň víme o tomhle. Ale jsme tady a nakonec možná přijdeme na to, kdo nás sem poslal a proč. Mezitím, dokud tady budou krásné a svolné ženy – a to jsou –, doutníky, žvýkačka snů, víno a dobré bitvy, kdo by se o to staral? Budu si užívat v tom našem údolí jasných stínů, než tyhle příjemné stránky života zase zmizí. Chutě a smyslnost, dokud se neproměníme v prach a popel.“

Po chvíli se odmlčeli, ale Clemens usnul až těsně před tím, než začalo pršet. Schovával se pod kloboukem hříbovitého kamene, dokud liják nepřestal. Nahoře na kameni se zase několik hodin třásl a převracel, i když byl přikrytý velkými tlustými dekami. Když se objevil první paprsek, zatřásla jím Millerova hromotlucká ruka. Spěšně slezl z kamene a ustoupil do bezpečné vzdálenosti. O pět minut později z kamene vyšlehl do výšky třiceti stop modrý plamen, který zahřměl jako lev.

Ve stejné chvíli zaburácely i kameny na druhé straně řeky.

Clemens se podíval na Lothara. „Někdo poruchu opravil.“

Lothar řekl: „Mám z toho husí kůže. Kdo je ten někdo?“ Chvilí byl zticha, ale než se dostali na západní břeh, už se zase smál

BÁJNÁ LOĎ

a žertoval jako host na koktejlovém večírku. Je příliš veselý, pomyslel si Clemens.

„Nikdy neukázali svoje ruce před nikým, koho znám,“ uvažoval Sam. „Ale tentokrát, myslím, k tomu byli donuceni.“

5. kapitola

Příštích pět dnů se zaměstnávali odtahováním lodi dolů ke břehu. Další dva týdny Dreyruger opravovali. Celou dobu drželi hlídky, ale do těchto míst nikdo nezabrousil. Když loď konečně spustili na vodu, pořád ještě bez stěžňů a plachet, a veslovali po proudu Řeky, nikde v dohledu nespatriili jedinou živou lidskou bytost.

Posádka, zvyklá vidět pláně přecpané muži a ženami, měla stísněný pocit. Ticho je znervózňovalo. Na téhle planetě nebyla žádná zvířata, jenom ryby v Řece a červi v zemi, ale lidé vždycky nadělali dost hluku.

„Brzo se tu objeví hyeny,“ řekl Clemens Krvavé sekeře. „To železo je daleko vzácnější, než kdy bylo zlato na Zemi. Chceš boj? Budeš ho mít plný chřtán, až budeš zvracet,“

Nor zamával sekerou a škubl sebou, protože ho zabolela žebra; „Jen ať si přijdou! Poznají, že bojují jenom pro radost Valkýry!“

„Ty bejku!“ houkl Joe Miller. Sam se usmál, ale ustoupil za titanropa. Krvavá sekera se bál jediné bytosti na světě, ale mohl ztratit svou vždycky těžce ovládanou trpělivost a proměnit se v berserka. Jenomže Millera potřeboval, protože vydal za dvacet obyčejných bojovníků.

Loď plula bez přestávky dva dny, veslovali vždycky za denního světla. V noci jeden muž kormidloval a posádka spala. Na sklonku třetího dne titanrop, Clemens a von Richthofen seděli na přední palubě, kouřili doutníky a usrkávali whisky, kterou jim při poslední zastávce grály nabídly.

„Proč mu říkáte Joe Miller?“ zeptal se Lothar,

„Jeho pravé jméno rachotí tak, že by sis zlomil čelist, a je delší než kterýkoli odborný termín německého filozofa,“ odpověděl

BÁJNÁ LOĎ

Clemens. „Nedokázal jsem je vyslovit, když jsme se poprvé potkali, a nepodařilo se mi to nikdy. Když se naučil natolik anglicky, aby mi mohl říkat vtipy na to se celý třásl, ani se nemohl dočkat-, rozhodl jsem se, že mu budu říkat Joe Miller. Řekl mi anekdotu tak vousatou, že jsem nevěřil vlastním uším. Věděl jsem, že už je dlouho v oběhu; poprvé jsem ji slyšel, v trochu jiné podobě, když jsem byl jako malý kluk v Hannibalu v Missouri, A ke své značné nelibosti jsem ji slýchal stokrát a tisíckrát, když jsem už byl starý. Ale nečekal jsem, že ji uslyším z úst člověka, který zemřel sto tisíc, možná milión let předtím, než jsem se narodil!“

„A ten vtip?“

„Lovec celý den stopoval jelena, kterého postřelil. Přišla noc a s ní hrozná bouřka. Lovec zahlédl, že v jedné jeskyni hoří oheň, a zastavil se tam. Zeptal se starého medicinmana, který v jeskyni žil, jestli tam může strávit noc. A starý medicinman řekl: „Jistě, ale jsme tady dost namačkaní. Budeš muset spát s mou dcerou. Musím pokračovat dál?“

„Fam fe nefmál,“ zabrumlal Joe. „Někdy fi myflím, ve nemá fmyfl pro humor.“

Sam láskyplně zakroutil Joeovým výrazným nosem. „Někdy fi myflím, ve mám pravdu. Ale ve skutečnosti jsem ten nejhumornější člověk na světě, protože jsem ten nejsmutnější. Smích má kořeny v bolesti.“

Chvíli bafal z doutníku a hleděl na břeh. Těsně před soumrakem loď vplula do kraje, který byl zasažen nejprudším výdechem žáru meteoritu. Kromě několika železných stromů všechno odfoukl zášleh plamenů. Železné stromy daly ohni své mohutné listy, dokonce i neobyčejně odolná kůra byla spálená a dřevo pod ní, tvrdší než granit, zuhelnatělo. A co víc, výbuch mnohé stromy vyvrátil nebo naklonil, uťal je u kořenů. Grálové kameny zčernaly a stály šikmo, ale udržely si tvar.

Nakonec promluvil: „Lothare, nač s tím čekat, teď je vhodná chvíle, aby ses dozvěděl něco o tom, proč jsme na téhle výpravě. Joe to řekne po svém; já vysvětlím všechno, čemu neporozumíš. Je to

zvláštní povídání, ale vlastně není o nic divnější, než cokoli, co se tady stalo od chvíle, kdy jsme vstali z mrtvých.“

„Mám víveň,“ ozval se Joe. „Dejte mi nejdív napít.“

Tmavě modré oči, zastíněné kostnatými očnicemi, se upřely do šálku. Zdálo se, že se z něj snaží vykoukat to, co se chystal vyprávět. Jazykem zdůrazňoval určité souhlásky tvrději než ostatní, což dodávalo jeho angličtině na zvonivosti, i když to šišlání bylo komické, a hrdelním hlasem, který vycházel z hrudi hluboké a zvučné jako studna delfského orákula, začal vyprávět o Věži v Mlze.

„Kdefi nahove na Vefe fem fe probudil, nahý jako teď. Mufel fem být na mífté, ktevé bylo daleko na feveru téhle planety, protove tam bylo chladněji a fětlo nebylo tak jafné. Nebyli tam vádní lidé, jenom my... uch, titantropové, jak náf Fam nafval. Měli fme grály, jenomve byly daleko větří nef ty vafe, jak fami vidíte. A neměli fme vadné pivo a wifky. Alkohol fme nikdy nevnali, tak fme v grálech vadný neměli. Pili fme vodu f Veky.

Myfleli fme, ve fme tam, kam fe doftanete, když umvete, kam náf ten, uch, bůh poflal a dává nám fechno, fo potfebujeme. Byli jsme fťaftní, radovali fme fe, jedli a fpali a bojovali f nepfáteli. A byl bych fťaftný povád, kdyby nebylo té blodi.“

„Chce říct lodi,“ podotkl Sam.

„Vdyť víkám. Blodi. Tak mě nepferufuj, Fame. Uf tak fem doft nefťaftný, kdyf fi mí vekl, ve tu nejfou vadní bohové. I kdyf fem bohy viděl.“

Lothar řekl: „Viděl bohy?“

„Ne tak dofela. Viděl fem, kde bydlí. Viděl fem jejich blod’.“

Von Richthofen vyhrkl: „Cože? O čem to mluvíš?“

Clemens mávl doutníkem: „Později. Nechej ho mluvit. Jestli ho budeš často přerušovat, ztratí nit.“

„Tam, odkud pocházím, nikdo nemluví, kdyf mluví někdo jiný. Jinak doftane ránu do nofu.“

Sam poznamenal: „S takovým velkým nosem, Joe, to musí bolet.“

Miller si jemně čenich pohládl.

BÁJNÁ LOŤ

„Je jediný, který mám, a fem na něho hrdý. Nikde v téhle fáfti údolí nemá vadný trpaflík nof jako já. Tam, odkud pochávím, nefukavuje velikoft toho — jak fe to vekne, Fame?“

Sam se zakuckal a vytáhl doutník z úst.

„Vyprávěl jsi nám o té lodi, Joe.“

„Ano. Ne! Nevypprávěl! Jeftě fem fe k ním nedoftal. Ale jak fem víkal, jednoho dne fem level na břehu a fledoval, jak fi hrají vyby, Pfemýflel fem, ve ftanu, udělám fi háfek a prut a nějakou fi chytím. Najednou fem flyfel klik. Podíval fem fe nahoru. Kolem zákrtu Veky fe blívila ftrafná pífiera.

Byla hrozná. Vyfkofil fem. Chtěl fem utéft, ale uviděl fem, ve má na zádech lidi. Vypadali jako lidi, ale kdyf fe pífiera doftala blíf, viděl fem, ve to fou hubení trpaflífi a jejich nofy neftojí va vef. Mohl bych je vefky fpráfkát jednou rukou, jenomve jeli na tom pífíevném Vífním hadovi, jako vofy na medvědovi...“

Clemens poslouchal a měl stejný pocit, jako když slyšel ten příběh poprvé. Měl pocit, jako by stál po boku tohoto stvoření z doby úsvitu lidstva. Přes všechno šíšlání, zajíkání a hledání slov bylo titánovo vyprávění působivé Clemens cítil jeho paniku, údiv a nutkání utéct, které ho skoro přemohlo. Také cítil opačné nutkání, primátovu zvědavost, cosi, co z něj učinilo když ne celého člověka, aspoň jeho blízkého bratrance. Za tím vystouplým obočím šedivě pulsovalo cosi, co se nespokojí s pouhou existencí, ale musí být krmeno věcmi neznámých tvarů, událostmi nikdy předtím neprožitými.

Takže Joe Miller zůstal na břehu, i když rukou svíral držadlo grálu, připravený vzít ho s sebou, kdyby musel utíkat.

Příšera připlula blíž. Joe si začal myslet, že možná není živá. Ale když není živá, proč má tu velkou hlavu vystrčenou, jako by chtěla zaútočit? Přesto nevypadala jako živá. Budila dojem mrtvolnosti. To samo-zřejmě mnoho neznamenal. Joe už viděl, jak zraněný medvěd přesvědčivě předstíral smrt, pak vstal a roztrhal ruku příteli lovcí.

Ke všemu, i když viděl, jak lovec zemřel, viděl také, jak ten samý lovec znovu ožil toho dne, kdy se s ostatními svého rodu probudil na břehu. A když mohl ten lovec a Joe znovu žít, proč by tahle zkamenělá hadí hlava nemohla setřást mrtvou strnulost, a popadnout ho do zubů?

Ale nehleděl na strach a celý rozechvělý se ke strašidlu přiblížil. Byl přece titán, starší bratr člověka, ještě svěží a nabitý primátským nutkáním dozvědět se, co se to vlastně děje. Jeden trpaslík, umouněný jako ti ostatní, ale se skleněným kolečkem s planoucím sluncem na čele, Joeovi pokynul. Ostatní stáli za mužem se skleněným kolečkem a drželi v rukou kopí a podivné nástroje, o kterých se Joe později dozvěděl, že to jsou luky a šípy, Nezdálo se, že se obra bojí, ale to bylo možná proto, že byli unaveni neustálým veslováním proti proudu, takže je ani moc nezajímalo, co se děje.

Veliteli trpaslíků trvalo dlouho, než Joea dostal na palubu. Vystoupili na břeh, aby si naplnili grály, zatímco Joe ustupoval. Jedli. Joe také jedl, ale držel se od nich dál. Jeho kamarádi utekli do kopců, loď je také polekala. Když teď zjistili, že Říční had Joea neohrožuje, pomalu se přibližovali. Trpaslíci se vrátili do lodi.

A v té chvíli velitel vytáhl ze svého grálu zvláštní předmět, přidržel u jeho konce drát a pak z předmětu a z trpaslíkových úst vyšel dým. Joe při prvním obláčku vyskočil; kamarádi se znovu rozprchli do kopců. Joea napadlo, jestli ti beznosí trpaslíci nejsou příbuzní draka. Možná jeho děti mají tuhle larvální podobu, ale podobně jako rodiče umějí vydechovat oheň a dým?

„Ale já nejfem vadný blbef,“ vyprávěl Joe. „Va chvíli fem povnal, ve dým vychází v té věfi, ktevě fe v anglistině víka doutník. Jejich velitel mi proftě vekl, ve jeftli fe nalodím, budu moft kouvít doutník. Mufel fe mi zatemnit movek, ve fem to udělal, ale chtěl fem kouvít ten doutník. Movná fem fi myflel, ve udělám dojem na fvůj kmen, nevím.“

Skočil na loď, pod jeho vahou se trochu naklonila na levý bok. Zamával grálem, aby jim ukázal, že jestli na něho zaútočí, rozmlátí jim lebky. Pochopili gesto a nepřibližovali se. Velitel dal

BÁJNÁ LOĎ

Joeovi doutník, a i když Joe trochu kašlal a chuť tabáku mu připadala divná, kouření se mu líbilo. A co víc, když se poprvé napil piva, byl celý u vytržení.

Takže se rozhodl, že pojede spolu s trpaslíky na zádech Říčního hada. Za úkol mu přidělili spoustu drhnutí a říkali mu Tehuti.

„Tehuti?“ opakoval von Richthofen.

„Řecká obdoba Thovta,“ vysvětlil Clemens. „Těm Egypťanům Joe připadal trochu jako bůh-ibis s dlouhým zobákem. Řekl bych, že jim také musel připomínat boha-paviána, Basta, ale ten obrovský nos získal vrch. Takže se stal Thovtem, nebo Tehutim.“

Dny a noci plynuly jako Řeka. Jednou už byl Joe unavený a přál si, aby ho vysadili na břeh. Tou dobou už dokázal mluvit trpasličím jazykem, i když přerývaně. Velitel souhlasil s tím, co si Joe přál, protože bylo jasné, že při jakémkoli odporu by mohla být zmasakrována celá posádka. Ale smutně promluvil o tom, že Tehutiho vzdělání skončí, zrovna když si vedl tak dobře. Byl hovado, i když s tváří boha moudrosti, a brzy se mohl stát člověkem.

Hovado? Bůh? Člověk?

Co to je?

To pořadí nebylo docela správné, řekl mu velitel. Správný sled, směřující vzhůru, je hovado, člověk, bůh. I když byla pravda, že je možné zahlédnout boha přestrojeného za zvíře a člověk nepostřehnutelně přechází od zvířete k božství, balancuje mezi nimi a tu a tam se mění v jedno nebo druhé.

To přesahovalo schopnosti úctyhodného Tehutiova mozku. Sedl si a mračil se na přibližující se břeh. Už nebude žádné pivo a doutníky. Lidé na břehu vypadali jako on, ale nebyl to jeho kmen a mohli by ho zabít. Navíc poprvé začal okoušet intelektuální podněty a ty okamžitě ustanou, jakmile se vrátí mezi titanropy.

Podíval se na velitele, mrkl, zazubil se, zavrtěl hlavou a řekl mu, že zůstane na lodi. Když na něho přišla řada, dal se do drhnutí a pustil se znovu do studia toho nejúžasnějšího ze všeho: jazyka, který znal filozofii. Postupně dokázal plynne mluvit a začal chápat

nádherné věci, které mu velitel vyprávěl, i když někdy to bylo bolestné jako svírat v hrsti trní. Když mu některá myšlenka uhýbala, pustil se do pronásledování, chytil ji, spolkl a možná ji i tucetkrát zvrátil. Nakonec ji ale strávil a získal z ní jakousi výživu.

Kolem plynula Řeka. Veslovali, pořád se drželi při břehu, kde byl proud nejslabší. Uběhly další dny a noci a slunce už nešplhalo tak vysoko na nebesa, ale bylo v zenitu o trochu níž než před týdnem. Vzduch se ochladil.

Sam řekl: „Joe a jeho společníci se přibližovali k severnímu pólu. Inklinace rovníku planety k rovině ekliptiky je nulová. Jak víš, nestřídají se tu roční období; den a noc jsou stejně dlouhé. Ale Joe se blížil k bodu, kde bylo slunce pořád napůl pod obzorem a napůl nad ním. Joe by ho tak aspoň viděl, kdyby nebylo hor.“

„Jo. Povád bylo fero. Byla mi vima, i kdyf ne taková jako těm lidem. Povád klepali kofu.“

„Jeho mohutné tělo uvolňuje teplo pomaleji než naše titěrná tělíčka,“ vysvětloval Clemens.

„Profím, profím! Mám mluvit nebo drfet hubu?“ Lothar a Sam se na něho zazubili.

Pokračoval. Vítr zesílil a vzduch se zamlžil. Zneklidnilo ho to. Chtěl se vrátit, ale nechtěl ztratit úctu velitele. Projde s nimi každou píd' cesty za neznámým cílem.

„Tys nevěděl, kam plují?“ zeptal se Lothar.

„Ne úplně pfevně. Chtěli fe doftat k pramenům Veky. Myfleli fí, ve tam tfeba bydlí bohové a ve ti bohové je puftí do opravdového onoho fvěta. Víkali, ve tenhle fvět není pvavý. Ve je to jenom pfedftupeň k opravdovému fvětu. Ať je to, co je to.“

Jednoho dne Joe zaslechl rachot, který k němu do léhal jen slabounce, ale z tak bezprostřední blízkosti, jako se ozývá plyn pohybující se v jeho vlastních střevech. Po chvíli, když se zvuk začal podobat hromu, pochopil, že někde poblíž padá z nezměrné výšky voda.

Lod' zajela do zátoky chráněné výběžkem země

BÁJNÁ LOĎ

Grálové kameny už Řeku nelemovaly. Muži chytali ryby a sušili je. Na lodi byl také náklad bambusových výhonků; nasbírali je ve slunných krajích pro případ, který právě nastal.

Velitel a jeho muži se pomodlili a celá skupina začala zlétat celou sérii vodopádů. Překážky jim pomohla překonávat nadlidská síla Tehutiho-Joea Millera. Jindy ovšem byla jeho velká váha nebezpečná a na obtíž.

Postupovali vzhůru, promáčení všudypřítomnými sprškami. Když dolezli k útesu hladkému jako led a strmícímu tisíc stop vzhůru, propadli zoufalství. Při obhlídce však našli lano visící ze stěny útesu. Byly to vlastně svázané ručníky. Joe vyzkoušel jeho pevnost a vyšplhal nahoru, ručkoval, nohama se opíral o útes, dokud nedosáhl vrcholu. Pak se otočil, aby pomohl ostatním, kteří ho následovali. Velitel, první po Joeovi, se unavil mnohem snadněji a vpůli cesty k vrcholu už nemohl dál. Joe ho vytáhl zároveň s obrovskou tíhou provazu nahoru. Stejně pomohl ostatním.

„Kde se tam ksakru vzal ten provaz?“ zeptal se von Richthofen.

„Někdo jim připravil cestu,“ řekl Clemens. „S primitivní technologií, jaká je k mání na téhle planetě, nemohl nikdo dostat ten provaz až nahoru k balvanu, okolo kterého byl uvázaný. Možná by tam člověka mohl vynést balón. Balón se dá udělat z kůže dračí ryby nebo z lidské kůže. Vodík se dá vyrobit, když se pára prohání nad rozpáleným dřevěným uhlím za přítomnosti vhodného katalyzátoru. Ale kde v tomhle světě tak skoupém na kovy je onen katalyzátor?

Vodík se sice dá vyrobit bez katalyzátoru, ale za obrovské spotřeby paliva. Ale nenašly se žádné stopy pecí, které jsou k výrobě vodíku potřeba. Kromě toho, proč by tam ten někdo ty ručníky nechával, přece by je znovu potřeboval? Ne, ten provaz tam pro Joea a jeho společníky přichystal někdo neznámý, říkejme mu Tajemný Cizinec. Nebo ho tam dal pro kohokoli, kdo snad půjde kolem. Neptej se mě, kdo to byl nebo jak to udělal. Poslouchej. To není všechno.“

Vzali provaz s sebou a v mlžném šeru putovali několik mil po náhorní plošině. Došli k dalšímu útesu, kde se Řeka nahoře rozšiřovala do vodopádu. Byl tak široký, že Joeovi připadalo, že je tam tolik vody, že by se po ní mohl plavit pozemský Měsíc. Nepřekvapilo by ho, kdyby uviděl, jak se jeho velký stříbročerný kotouč vynořuje vysoko na okraji vodopádu, padá dolů s těmi bouřícími vodami a pak se tříští ve víru o skály.

Vítr byl silnější a hlasitější; mlha zhoustla. Kapky vody se srážely na ručnicích, kterými byli obaleni od hlavy až k patě. Útes před nimi byl hladký jako zrcadlo a kolmý jako ten, který právě překonali. Jeho vrchol se ztrácel v mlze; mohl být vysoký padesát nebo taky deset tisíc stop. Pátrali kolem úpatí, doufali, že najdou nějakou trhlinu. A jednu skutečně našli. Malý průchod v místě, kde se plošina spojovala s útesem. Byl tak nízký, že museli lézt po čtyřech nebo se plazit. Joe rameny dřel o skálu. Ale ta byla docela hladká, jako by tu chodbu udělal člověk a uhlazoval ji, dokud všechny výstupky nezmizely.

Tunel vedl v téměř pětáctyřicetistupňovém úhlu nahoru skrz horu. Nedalo se odhadnout, jak je dlouhý. Když Joe na druhém konci vylezl ven, měl ramena, ruce a nohy sedřené do krve, i když byl chráněný ručníky.

„Nerozumím,“ řekl von Richthofen. „Zdá se mi, že ty hory tam byly vytvořené proto, aby zabránily lidem v přístupu k ústí Řeky. Proč někdo prorazil ve skále tunel, kterým mohli proniknout vetřelci? A proč ten tunel nebyl už v tom prvním útesu?“

„Tunel v prvním útesu by mohly zahlédnout nějaké hlídky nebo patroly,“ vysvětloval Clemens. „Ale druhý útes byl schovaný v mlze.“

„Ten provaz z ručníků by byl ale ještě nápadnější,“ namítl Němec.

„Možná se tam objevil jenom krátce předtím, než se tam dostal Joe,“ prohodil Clemens.

Von Richthofen se zachvěl,

BÁJNÁ LOĎ

„Kruřipířek, nechtě mě to dopověďět! Nakoneř je to můj paráďní kouřek.“

„A je ohromný,“ řekl Clemens a hleděl na Joeovy mohutné kýty.

„Ftokrát níř umovilo ofla.“

6. kapitola

Výprava putovala asi deset mil přes další pláň. Vyspali se nebo se o to aspoň pokusili, najedli se a začali šplhat vzhůru. Teď už se hory daly zlézt, i když byly velmi příkré a rozervané. Jejich hlavním nepřítelem byl nedostatek kyslíku. Lapali po dechu a často museli odpočívat.

V té době rozbolely Joea nohy, kulhal. Neptal se, jestli si může odpočinout. Dokud šli ostatní, půjde taky.

„Joe nevydrží na nohou tak dlouho jako člověk, „
poznáménal Clemens. „Všichni příslušníci jeho rodu trpí plochýma
nohama. Jeho váha je prostě na dvounožce příliš velká.
Nepřekvapilo by mě, kdyby jeho rod na Zemi vyhynul na zborcenou
nožní klenbu.“

„A já vnám jednoho příflufníka rodu Homo fapienf, který
utrpi fborfení nofu, jeftli fe mi dál bude pléft do vyprávění,“
poznáménal Joe.

Šplhali, dokud se Řeka pod nimi i přes svou šířku
neproměnila v pouhou nitku. Kvůli mrakům většinou neviděli ani tu
nitku. Sníh a led činily lezení ještě nebezpečnějším. Pak našli cestu
dolů na další plošinu, potáceli se mlhou proti větru, který vyl a
dorážel na ně.

Ocitli se u obrovské jámy. Z ní vytékala Řeka a po všech
stranách, kromě směru, kterým voda odtékala, se tyčily příkré a
hladké hory. Ta jáma byla jedinou cestou, kterou se dalo pokračovat.
Rozléhal se z ní rachot tak ohromný, že se navzájem neslyšeli, byl to
hlas boha, který hovoří hlasitě jako smrt.

Joe našel úzkou římsu ústící do jeskyně vysoko nad vodou.
Všiml si, že velitel se za ním opožďuje. Po chvíli si titantrop
uvědomil, že všichni trpaslíci se na něho dívají jako na vůdce a
nepostradatelného pomocníka. Křičeli, aby se nad rachotem uslyšeli,
a nazývali ho Tehutim. Nebylo to nic neobvyklého, ale předtím v
tom vyciřoval podtóny žertování. Teď už ne. Už byl opravdu jejich
Tehutim.

BÁJNÁ LOŽ

Clemens ho znovu přerušil. „Bylo to stejné, jako kdybychom říkali obecnímu bláznovi Jehova nebo tak nějak. Když lidé bohy nepotřebují, posmívají se jim. Ale když se bojí, chovají se k nim s úctou. V tomhle případě bys mohl říct, že je Thovt zavedl ke vchodu do podsvětí.

Samozřejmě tímto pouze holduji lidské neřesti pokoušet se hledat v náhodě symbol. Když poškrábeš psa, vždycky vyplašíš blechu.“

Joe těžce supěl svým groteskním nosem a mohutná hrud' se mu zdvíhala a klesala jako měchy. Bylo zřejmé, že oživení všech zážitků v něm zároveň vyvolalo starý strach.

Římsa nebyla jako ten tunel v hoře. Nebyla dostatečně upravená. Hrubá, provrtaná děrami, někdy se zúžila natolik, že se Joe musel plazit, aby se vmáčkl mezi římsu a strop jeskyně. Tma ho oslepila, jako by mu někdo vyloupl oči. Sluch nepomohl; uši mu naplňoval rachot. Zbyl mu jenom hmat, aby ho vedl, a Joe se nervózně ptal sám sebe, co by se stalo, kdyby ho i ten zradil. Nejradši by to vzdal, jenomže kdyby to udělal, muži za ním by nedokázali jít dál.

„Dvakrát fme fe vaftavílí, abyfme fe najedli, a jednou, abyftne fe vyfpali,“ vyprávěl Joe. „Frovna kdyf fem fi zafínal myflet, ve fe movná poplavíme, dokud nám nedojde jídlo, udělalo se pfede mnou fedivo. Nebylo to fvětlo. Jenom tma vídla.“

Vylezli z jeskyně na čerstvý vzduch na úbočí hory. Několik tisíc stop pod nimi se prostíralo moře mraků. Slunce se schovávalo za horami, ale nebe nahoře ještě nepotemnělo. Úzká římsa vedla dál, a tak se plazili po zkrvavených rukou a kolenou, tentokrát dolů, dokud se římsa nezúžila a nezmizela nadobro.

Rozechvělí se tiskli k těm nejnepatrnějším výběžkům. Jeden muž sklouzl, spadl a zachytil se jiného muže. S výkřikem oba zmizeli v mracích.

Vzduch se oteplil.

„Řeka vydává teplo,“ řekl Clemens. „Nejenom že pramení na severním pólu, také tam uvolňuje teplo, které nasbírala při svém

klikatém putování přes celou planetu. Vzduch na severním pólu není ani zdaleka tak studený jako na Zemi. To všechno je ovšem samozřejmě jenom dohad.“

Dorazili k další římse, na níž se mohli udržet, lezli po ní, čelem k hoře, bokem jako krabi. Římisa obtáčela úbočí hory. Joe se zastavil. Úzké údolí se rozšířilo v rozlehlou pláň. Slyšel, jak se hluboko dole tříští o skálu příboj.

V šeru Joe uviděl hory, lemující ze všech stran moře severního pólu. Mračny zahalené moře měřilo asi šedesát mil v průměru. Mraky na protější straně moře byly o poznání řidší. Tehdy nevěděl proč, ale Sam mu vysvětlil, že mraky zakrývaly mnohem více ústí Řeky, kde se teplá voda setkávala se studeným vzduchem.

Joe udělal ještě několik kroků po stáječící se římse.

A na stezce před sebou uviděl stát kovový válec.

Chvilí nechápal, co to je, vypadal tak cize. Tak nečekaně. Pak nabyl známých křivek a Joe pochopil, že je to grál, zanechaný zde nějakým člověkem, který šel po téhle nebezpečné stezce před ním. Někáký neznámý poutník přežil stejná nebezpečství jako on. Aspoň do téhle chvíle. Položil asi grál, aby se najedl. Víčko bylo otevřené, uvnitř zůstaly páchnoucí zbytky ryby a plesnivý chleba. Poutník použil grál jako torbu, snad doufal, že narazí na grálový kámen a bude moci grál naplnit.

Něco se mu stalo. Grál by tu nenechal, pokud nebyl zabit nebo pokud se nevylekal natolik, že utekl bez něho.

Při tom pomyšlení Joea zamrazilo.

Prošel kolem výčnělku v místě, kde římisa obtáčela žulové úbočí. Na chvíli mu zastřel výhled na moře.

Dostal se za výčnělek – a vykřikl.

Muži volali a ptali se, co se mu stalo. Nemohl jim to říct, protože úlekem zapomněl sotva naučenou řeč a promluvil rodným jazykem.

Mračna uprostřed moře se na několik vteřin odvalila. Z mraků vyčníval vrchol nějaké stavby. Měla tvar válce a byla šedá, jako obří grál.

BÁJNÁ LOŽ

Kolem ní se převalovala mlha, chvíli ji odhalovala, chvíli zakrývala.

Kdesi v horách, obkličujících polární moře, existoval průsmyk. A právě v té chvíli paprsky nízko visícího slunce musely na své dráze proniknout tou skulinou. Svazek světla prolétl škvírou a dopadl na vrchol věže.

Joe přimhouřil oči a snažil se prohlédnout, skrz ten jas.

Těsně nad vrcholem věže se objevilo cosi kulatého, klesalo to k věži. Mělo to vejčitý tvar, bylo to bílé a slunce se od toho zářivě odráželo.

V příštím okamžiku slunce štěrbinu minulo, třpyt pohasl. Věž a předmět nad ní splynuly s tmou a mlhou. Joe při pohledu na létající objekt vykřikl a ucouvl. Jeho noha narazila do grálu, který zde zanechal neznámý poutník.

Máchl rukama, aby znovu získal rovnováhu, ale ani jeho téměř opičí obratnost ho nezachránila. Zvrátil se dozadu a řval hrůzou, když se zas a znova převracel. Na okamžik zahlédl tváře svých společníků, řádku tmavě hnědých oválných plošek, s ústy otevřenými do ještě tmavšího O, jak pozorují jeho pád do mraků a vod.

„Nepamatuji fe, jak fem dopadl do vody,“ vzdychl Joe. „Probudil fem fe afi dvafet mil od mífta, kde byl Fam Clemenf. Tam fili Novové v defátého ftoletí po Kriftu. Mufel fem fe vnova vafít ufit nový jafyk. Ti malí befnofí lidífkové fe mě báli, ale chtěli, abych va ně bojoval. Pak fem potkal Fáma a ftali fme fe kamarády.“

Chvíli mlčeli. Joe zvedl sklenku ke svým tenkým rtům, pružným jako u šimpanze, a vypil zbytek kořalky. Druzí dva ho zadumaně pozorovali. Jediným znamením, že žádný z nich nespí, byly žhnoucí špičky doutníků.

Von Richthofen řekl: „Ten muž, který měl to skleněné třpytivé kolečko. Jak jsi říkal, že se jmenuje?“

„Nevíkal fem to.“

„No tak jak se jmenoval?“

„Ikhnaton. Fam o něm ví víf nef já, i kdyf já fem f ním vil ftyvi voky. Afpoň Fam to tvrdí. Ale –“ Joe se zatvářil samolibě, „-já vnám pfímo flověka afechno, fo ví Fam, je pár takfvaných hiftorífkých faktů.“

7. kapitola

Von Richthofen jim popřál dobrou noc a sešel do podpalubí. Sam přecházel tam a zpátky, jednou se zastavil, aby připálil cigaretu kormidelníkovi. Chtěl spát, ale nemohl. Už léta ho trápila nespavost; procházela mu středem mozku jako osa a roztáčela ho na nejvyšší obrátky bez ohledu na tělo, které potřebovalo spát.

Joe Miller seděl schoulený u zábradlí a čekal na přítele – jediného člověka, kterému věřil a kterého miloval –, aby spolu odešli do podpalubí. Ted' mu klesla hlava, kyjovitý nos opsal unavený oblouk, a zachrápal. Podobalo se to zvuku, který vydávají kácené stromy. Sekvoje skřípaly, štípaly se, praskaly. Šíré vzdechy a bublání se střídaly s řezáním pily.

„Dobfe fe vyfpi, kamaráde,“ zašeptal Sam, věděl, že Joeovi se zdá o té navždy ztracené Zemi, kde řvou mamuti, obří medvědi a lvi a kde po něm touží krásné — z jeho hlediska — ženy jeho rodu. Jednou zaúpěl a pak zakňučel, a Sam věděl, že se mu zdá zase o tom, že ho chytil medvěd a trhá mu nohu. Joea bolely nohy ve dne v noci. Jako celý jeho rod byl příliš velký a těžký na to, aby se pohyboval po dvou. Příroda provedla pokus s opravdu obřím pololidským druhem, a pak ho odsunula jako neúspěch.

„Vzestup a pád plochých nohou,“ zabručel Sam. „Článek, který nikdy nenapíšu.“

Zaúpěl jako slabá Joeova ozvěna. Uviděl Livyino napůl rozbité tělo, které mu vlny nakrátko vydaly a pak zase vzaly. Byla to opravdu Livy? Copak ji neviděl už aspoň tucetkrát, když sledoval dalekohledem zástupy na břehu? Ano, a když dokázal Krvavou sekeru přemluvit, aby přistáli jenom proto, aby se podíval, jestli ta tvář patřila Livy, vždycky byl zklamán. Ani ted' nebylo důvodu věřit, že ta mrtvola patřila jeho ženě.

Znovu zasténal. Jak by bylo kruté, kdyby to byla Livy! Jak by se to podobalo životu! Být tak blízko a pak ji zase ztratit, jenom několik minut předtím, než by se s ní býval zase spojil. A mít ji takhle na dosah ruky, jako by se mu Bůh — nebo jaké jízlivé mocnosti vládly tomuto vesmíru — vysmíval a říkal: „Podívej se, jak blízko ses dostal! Jen strádej, ty ubohá hrstko atomů! Trp bolestí, chudáku! Musíš zaplatit slzami a utrpením!“

„Za co zaplatit?“ zamumlal Sam a kousal do doutníku. „Za jaké zločiny? Copak jsem už dost netrpěl na Zemi, netrpěl jsem pro to, co jsem udělal, a ještě víc pro to, co jsem neudělal?“

Když k němu na Zemi přišla smrt, byl rád, protože to znamenalo navždycky konec všemu smutku. Už nebude dál naříkat nad nemocí a smrtí své ženy a dcer, ani se nebude rmoutit kvůli pocitu zodpovědnosti za smrt svého jediného syna, smrt, kterou způsobil vlastní nedbalostí. Nebo to byla lhostejnost, která zavinila, že se syn nakazil nemocí, která ho zabila? Dovolila snad Samova nepřítomná mysl, aby z malého Langdona, kterého vzal na vyjížděku kočárem toho chladného zimního dne, sklouzly šatičky?

„Ne!“ vyhrkl Sam tak hlasitě, že se Joe zavrtěl a kormidelník cosi norský zavrčel.

Tvrdě udeřil pěstí do dlaně a Joe znovu cosi zamumlal.

„Bože, proč teď musím trpět pocitem viny za všechno, co jsem udělal?“ vykřikl Sam. „Teď na tom nezáleží! Všechno je smazáno; začali jsme s čistými dušemi.“

Ale záleželo na tom. Bylo jedno, že všichni mrtví znovu ožili, nemocní byli zdraví a špatné skutky tak vzdálené v čase a prostoru, že by měly být odpuštěny a zapomenuty. Čím člověk byl a jak myslel na Zemi, takovým zůstal i zde.

Najednou zatoužil po plátku žvýkačky snů. Ta by mohla odstranit palčivé výčitky svědomí a učinit ho nespoutané šťastným.

Ale taky by mohla posílit jeho muka. Nikdy jste nevěděli, jestli nepřijde hrůza tak děsivá, že budete chtít umřít. Naposledy, kdy si žvýkačku vzal, ho příšery tak vyděsily, že už se neodvážil žvýkačku znovu vzít. Ale možná že tentokrát... ne!

BÁJNÁ LOŽ

Chlapeček Langdon! Už nikdy ho neuvidí, nikdy! Jeho synovi bylo teprve dvacet osm měsíců, když zemřel, a to znamenalo, že v Údolí Řeky z mrtvých nevstane. Žádné dítě, které na Zemi zemřelo mladší pěti let, z mrtvých nevstalo. Aspoň ne tady. Dalo se předpokládat, že děti ožily někde jinde, možná na jiné planetě. Ale z nějakého důvodu se ten, kdo zde za všechno zodpovídal, rozhodl neumísťovat sem malé mrtvé děti. A tak ho Sam nikdy nenajde a nic nenapraví.

Stejně tak nikdy nenajde Livy a dcery, Sarah, Jean a Claru. Ne u Řeky, o které se říká, že je možná dvacet miliónů mil dlouhá, a na jejíchž březích žije možná třicet sedm miliard lidí. I kdyby člověk začal od jednoho konce, šel po břehu a podíval se na každého člověka, potom na druhém konci přešel na druhý břeh a ani tam neminul jedinou osobu, trvalo by mu to – jak dlouho? čtvereční míle za den jako okružní výlet, řekněme 365 v 40 000 000 – kolik to bylo? Nebyl zrovna dobrý na počítání z hlavy, ale určitě by to trvalo přes 109 000 let.

A i kdyby to člověk dokázal, dokázal projít všechny ty únavné míle a ujistit se, že neopomenul jedinou tvář, na konci těch 109 000 let by pořád ten obličej nemusel najít. Vytoužená osoba by mohla zemřít někde před pátračem a mohla by být přenesena někam dál po proudu Řeky, za pátrače. Nebo by hledaná mohla minout hledače v noci, třeba zrovna ve chvíli, kdy by hledaná hledala hledaného.

Přesto musí existovat nějaký jiný způsob, jak to provést. Bytosti, které jsou zodpovědné za Údolí Řeky a zmrtvýchvstání, by snad měly umět umístit každého tam, kam si přejí. Určitě mají centrální kartotéku nebo nějaké prostředky pro zjišťování totožnosti a místa pobytu obyvatel údolí.

A jestli nemají, aspoň by lidem měly umožnit zaplatit za to, co udělali.

Vyprávění Joea Millera nebylo žádnou fantazií. Mělo některé velice překvapivé momenty, ale ty naznačovaly cosi uklidňujícího. To jest, že nějaká bezejmenná osoba – nebo bytost – chtěla, aby

obyvatelé údolí věděli o Věži v Mlze v severním polárním moři. Proč? Sam nevěděl a neuměl to ani odhadnout. Ale ta chodba byla v útesu vykopána proto, aby umožnila lidským bytostem zjistit, že existuje Věž. A v té Věži musí být světlo, které rozptýlí temnotu nevědomosti. Tím si byl Sam jist. A pak tu byla ta rozšířená historka o Angličanovi, Burtonovi nebo Perkinovi, spíš Burtonovi, který se předčasně probudil ve fázi před vzkříšením. Probudil se pouhou náhodou, stejně jako náhodou byl v polárním útesu vysekán tunel?

A tak v Samueli Clemensovi vzklíčil první sen; hýčkal ho, dokud se nestal Velkým Snem. Aby ho uskutečnil, potřeboval železo, hodně železa. Proto přemluvil Krvavou sekeru, aby se vydal na výpravu, na které by pátrali po tom, odkud ocelová sekera pochází. Sam vlastně neočekával, že tam bude dost železa, aby z něj mohl postavit velkou loď, ale aspoň ho Norové vzali proti proudu Řeky, blíž k polárnímu moři.

Ted' se díky štěstí, které si nezasloužil – opravdu měl pocit, že si nic dobrého nezaslouží —, ocitl na dosah většího množství železa, než ve které kdy mohl doufat. A ne že by se někdy nadějším bránil.

Potřeboval vzdělané lidi. Inženýry, kteří by věděli, jak zacházet s meteoritickým železem, dokázali by ho získat, roztavit, vykovat. A inženýry a techniky na stovku dalších nutných záležitostí.

Píchl prstem Joea Millera do žeber: „Vstávej, Joe. Brzo bude pršet,“

Titantrop zamručel, vynořil se jako věž z mlhy a protáhl se. Na zubech se mu zablýskly hvězdy. Šel za Samem přes palubu, bambusová prkna vrzala pod osmi sty librami. Zdola kdosi norský zaklel.

Hory po obou stranách se teď zatáhly mračny, v údolí se prostírala tma, která zaclonila bláznivý třpyt dvaceti tisíc obřích hvězd a svítících plynných mraků. Brzo se spustí půlhodinový liják, pak oblaka zmizí.

Na východním břehu udeřil blesk; zaduněl hrom. Sam se zastavil. Blesků se vždycky bál, nebo spíš to dítě v něm se bálo.

BÁJNÁ LOŽ

Blesk ho proklál a ukázal mu unikající a pronásledující tváře těch, které zranil, urazil nebo znectil, za nimi se tísnily nezřetelné obličejy, které mu vyčítaly bezejmenné zločiny. Blesk jím křivolace projel; tehdy uvěřil v mstivého boha, který ho zaživa spálí a uvrhne do šíravé bolesti. Kdesi v mracích dlel Hněvivý Soudce, který hledal Sama Clemense.

Joe řekl: „Kdefi dál na Vece duní hvom. Ne! To není hvom! Poflouchej! Flyfí to? Je to něco divného, jako hvom, ale je to jiné.“

Sam poslouchal, zatímco mu zimou naskakovala husí kůže. Z dálky, z dolního toku, se slabounce nesl jakýsi rachot. Dala se do něho ještě větší zima, když : uslyšel, že shora se nese ještě hlasitější rachot. „Co to ksakru je?“

„Neboj fe, Farae,“ těšil ho Joe. „Fem f tebou.“ Ale také se třásl.

Blesk rozprostřel svá rozžhavená vlákna po východním břehu.

Sam vyskočil a vykřikl: „Ježíši, viděl jsem, že se tam něco třpytí!“

Joe přešel k němu: „Viděl fem to! Je to blod' Víf, taková, co fem ji viděl nad věfí. Ale uf je pryf!“ Joe a Sam tiše stáli a hleděli do tmy. Znovu udeřil blesk, ale tentokrát nad Řekou nezahlédli žádný bílý vejčitý útvar.

„Vyskočilo to ze tmy a zase se to do ní vrátilo. Jako přízrak,“ řekl Sam. „Kdybys to taky neviděl, myslel bych si, že to byl přelud.“

Sam se probudil na palubě. Byl celý ztuhlý, prochladlý a zmatený. Překulil se a zamžoural do slunce, které se právě vyhouplo nad obzor.

Joe ležel na zádech vedle něho a kormidelník spal vedle kormidla.

Avšak to ho na nohy nepostavilo. Sluneční zlato zesláblo, když sklopil zrak; všude okolo byla zeleň. Zablácené pláně a hory, poseté třískami a pařezy, zmizely. Na pláních rostla nízká tráva, u kopců vysoká tráva a bambus a všude na kopcích obrovské borovice, duby, tisy a železné stromy.

„Nic nového pod sluncem,“ zamumlal Sam vtipně, i když nevědomky, přes veškeré leknutí. Cosi všechny na Dreyrugru uspalo, a zatímco o sobě nevěděli, někdo si dal tu neuvěřitelnou práci a všechno bláto očistil a znovu zasadil rostlinstvo. Tahle část Řeky se znovu narodila!

8. kapitola

Cítil se nevýznamný, slabý a bezmocný jako štěně. Jak by mohl on nebo kterýkoli člověk bojovat s bytostmi, které vládnou silami tak nezměrnými, že dokáží provést takový zázrak?

Přesto musí existovat vysvětlení, fyzikální vysvětlení. Tohle umožnila věda a snadné ovládání ohromné energie; není na tom nic nadpřirozeného.

Byla tu jedna útěšná naděje. Jedna z těch neznámých bytostí stojí možná na straně lidstva. Proč? V jaké tajemné bitvě?

Tou dobou už se probudila celá loď. Krvavá sekera a von Richthofen vyšli na palubu zároveň. Krvavá sekera se zamračil, když Němce uviděl, protože mu nedovolil, aby pobýval na zadní palubě. Ale pohled na vegetaci jím otřásl natolik, že mu zapomněl přikázat, ať z paluby odejde.

Sluneční paprsky dopadly na Šedivé hříbovitě tvary grálových kamenů. Ozařovaly stovky drobných obláčků výparů, chuchvalce snad mlhy, které se najednou objevily na trávě u kamenů. Chuchvalce se tetelily jako horký vzduch a najednou se zhmotnily. Na trávě ležely stovky mužů a žen. Byli nazí a každý měl poblíž hromádku ručníků a grál.

„Přenos ve velkém,“ zamumlal Sam k Němci. „Ti, kdo zemřeli v důsledku výpadku západních grálů. Lidé odevšad. Ještě že jim bude dobu trvat, než se zorganizují, a nevědí, že mají zdroj železa hned u nosu.“

Lothar von Richthofen řekl: „Jak meteorit najdeme? Všechny stopy budou určitě zametené.“

„Pokud tam vůbec ještě je,“ odpověděl Sam. Zaklel. „Každý, kdo tohle za jedinou noc dokáže, by mohl meteorit bez problémů odstranit, i kdyby byl jakékoli velikosti.“

Zaúpěl: „Nebo třeba dopadl doprostřed Řeky a teď je utopený v hloubce tisíc stop!“

„Zdá se, že tě to zkrušilo, příteli. Netrap se,“ utěšoval ho Lothar. „Za prvé, meteorit třeba nikdo neodnesl. Za druhé, a i když ano? Nebudeš na tom hůř než předtím. Pořád zbývá víno, ženy, zpěv.“

„S tím se nemůžu spokojit,“ ohradil se Sam. „Navíc si neumím představit, že jsme byli vzkříšeni proto, abychom se mohli věčně radovat. V takové víře není žádný smysl.“

„Proč ne?“ namítl Lothar s úsměvem. „Nevíš, jaký motiv měly ty tajemné bytosti, aby tohle všechno stvořily a umístily nás sem. Možná se krmí pocity.“

To Sama zaujalo. Cítil, jak ho skleslost částečně opouští. Nová myšlenka, i když sama o sobě deprimující, ho vzpružila.

„Myslíš, že bychom mohli fungovat jako emocionální dobytek? Ze naši honáci by mohli obědovat obrovské šťavnaté řízky lásky, žebírka naděje, jatýrka zoufalství, hrudí smíchu, brzlíky orgasmu?“

„Je to jenom teorie,“ řekl Lothar. „Ale je stejně dobrá jako všechny, které jsem slyšel, a dokonce lepší než většina z nich. Nevadí mi, že mě vykrmují. Třeba patřím k jejich nejlepším býkům, co dostal cenu. Když o tom mluvíme, podívej se na tamhletu krasavici. Pusť mě na ni!“

Sam, který nakrátko ožil, se zase pohroužil zpátky do stínů. Možná měl ten Němec pravdu. V tom případě měla lidská bytost proti neznámým asi tolik naděje, kolik má výstavní kráva na přechytračení pána. Přesto býk může nabrat protivníka na rohy, může zabít, než je nevyhnutelně poražen.

Vysvětlil situaci Krvavé sekeře. Nor vypadal pochybovačně. „Jak můžeme najít padlou hvězdu? Nemůžeme všude překopat zem. Víš přece, jak těžko se v té trávě kope. S kamenným náradím trvá celé dny, než se vykope třeba jenom malá jáma. A ta zase brzo zaroste.“

BÁJNÁ LOŽ

„Musí existovat nějaký způsob,“ nevzdával se Sam. „Kéž bychom měli magnet nebo nějaký detektor kovů. Jenomže ten nemáme.“

Lothar zrovna ze všech sil mával na sošnou blondýnu na břehu, ale zároveň Sama poslouchal. Otočil se a řekl: „Ze vzduchu všechno vypadá jinak. Čtyřicet generací sedláků může orat půdu nad starověkou stavbou, aniž by si něčeho všimli. Ale vzduchoplavec letí nad zemí a hned vidí, že tam hluboko cosi leží. Takové místo má jinou barvu, někdy tam roste jiná vegetace, i když tady by tohle neplatilo. Ale tomu, kdo létá vysoko, půda odhalí svá podzemní tajemství. Půda nad ruinami je v jiné úrovni.“

Sama to rozrušilo. „Chceš říct, že kdybychom ti postavili kluzák, dokázal bys to místo najít?“

„To by bylo moc hezké,“ zazubil se Lothar. „Jednoho dne to dokážeme. Ale létat nebude nutné. Potřebujeme jenom vylézt dostatečně vysoko do hor, abychom měli dobrý výhled do údolí.“

Sam radostně zaklel. „To bylo sakra štěstí, že jsme na tebe narazili. Jinak bych na to nikdy nepřišel!“

Zamračil se. „Ale možná nedokážeme vylézt dost vysoko. Podívej se na ty hory. Jsou skoro kolmé, hladké jako politik, popírající, že kdy pronášel nějaké kampaňové sliby.“

Krvavá sekera se netrpělivě zeptal, o čem to mluví. Sam mu to objasnil. Krvavá sekera řekl: „Tenhle chlapík nakonec k něčemu bude. Nevidím v tom žádný velký problém, aspoň ne nepřekonatelný, pokud najdeme dost pazourku. Můžeme vytesat schody do výšky tisíc stop. Bude to trvat dost dlouho, ale bude to stát za to.“

„A když tu pazourek nebude?“ zeptal se Sam.

„Můžeme si cestu nahoru prostřílet,“ řekl Krvavá sekera. „Vyrobit si střelný prach.“

„Na to potřebujeme lidské výkaly, o které není nouze,“ hloubal Sam. „A bambus a borovice nám poskytnou dřevěné uhlí. Ale co síra? Třeba tu v okruhu tisíce mil nebo i víc žádná není.“

„Víme, že je jí spousta asi sedm set mil po proudu,“ poznamenal Krvavá sekera. „Ale pěkně po pořádku. Za prvé, musíme najít meteorit. Za druhé, až to uděláme, musíme počkat s kopáním, dokud nepostavíme pevnost, z které ho budeme hlídat. Řeknu ti, můžeme u něho být první, ale nebudeme jediní. Ze všech stran už se sem blíží vlci a čenichají po něm. Bude jich mnoho a my budeme muset bojovat, abychom železo udrželi. Takže – nejdřív najdeme hvězdu a pak se zakopeme, abychom si ji udrželi.“

Sam znovu zaklel. „Třeba zrovna teď kolem ní plujeme!“

„Tak zakotvíme tady,“ rozhodl Krvavá sekera. „Dá se tu začít stejně dobře jako jinde. Kromě toho se musíme nasnídat.“

O tři dny později posádka Dreyruga zjistila, že v bezprostředním okolí pazourek není. Jestli tady nějaký dřív byl, musel ho pohřbít náraz meteoritu. A v nově položené půdě a vegetaci žádný kámen nebyl.

Někdy se kámen vhodný pro výrobu náradí a zbraní dal najít na úpatí hor. Nebo se stávalo, že byly hory u paty narušené a poskytly použitelné úlomky. Tahle oblast byla v tomto směru jalová.

„Štěstí nám došlo,“ zaúpěl Sam jedné noci při rozhovoru s von Richthofenem. „Nemáme žádnou možnost, jak meteorit najít. A i kdyby se nám to podařilo, nemáme prostředky pro kopání. A kdyby se nám i to podařilo, jak bychom ho mohli těžít? Awaruit je velmi tvrdý minerál.“

„Byl jsi největší humorista na světě,“ podívoval se Lothar. „Copak ses po vzkříšení tak změnil?“

„Co to s tím má společného?“ ohradil se Sam. „Humorista je člověk, jehož duše je černá, černá, ale který obrací svoje temné hořkosti ve výbuchy světla. Ale když světlo zhasne, čern se vrátí.“

Sam chvíli hleděl do ohně, na který přikládali bambus. Objevoval v něm obličej, nehybné, zploštělé, po chvíli se protahovaly, rozšiřovaly, vyletovaly vzhůru – jako jiskry – a bledly, dokud je noc a hvězdy nepohltily. Livy, zarmoucená, stoupala po spirále vzhůru. Dcera Jean, s tváří tak klidnou a chladnou, jako když ležela v rakvi; obličej byl však ledový, víčka zavřená, zavlhl se a

odplul s kouřem. Otec v rakvi. Bratr Henry, rysy skryté pod puchýři způsobené výbuchem páry. A pak šibalsky se usmívající tvář, Tom Blankenship, chlapec, který byl modelem pro Huckleberryho Finna.

V Samovi stále dřímalo dítě, které chtělo navždycky plout na voru po Mississippi a prožívat spoustu dobrodružství bez tíhy odpovědnosti. Teď tu možnost měl. Mohl mít bezpočet napínavých zážitků, mohl se setkat se spoustou hrabat, hraběnek a králů, že by to uspokojilo i toho nejdychtivějšího. Mohl lenořit, mohl rybařit, mohl ve dne v noci klábosit, nikdy nebude muset vydělávat na živobytí, mohl plout tisíc let a dělat přesně to, co si přál.

Potíž byla v tom, že nemohl dělat přesně to, co by chtěl. Bylo tu příliš mnoho krajů, kde vládlo grálové otroctví. Zlí lidé zotročovali zajatce a připravovali je o luxus, který grály poskytovaly: o doutníky, kořalku, žvýkačku snů. Udržovali vězně napůl při životě, jenom natolik, aby mohli používat svůj grál. Svazovali otrokům ruce a nohy k sobě jako kuřeti, když se nese na trh, aby se nemohli sami zabít. A když se člověku podařilo spáchat sebevraždu, byl přenesen někam jinam, tisíc mil daleko, a nebylo jisté, jestli se znovu neocitne v níkou grálových otrokářů.

A co víc, byl už dospělý člověk a prostě nemohl být tak šťastný jako ten chlapec na voru. Ne, když cestoval po Řece, potřeboval ochranu a pohodlí, a nepopíratelně toužil po moci. Potom tu také byla jeho další velká ctížádost, být kapitánem Lodi. Na Zemi se mu to na nějakou dobu podařilo. Tady se stane kapitánem Lodi, té největší, nejrychlejší, nejsilnější říční Lodi, jaká kdy existovala, na nejdelší Řece světa, na Řece, vedle které Missouri, s Mississipi a všemi svými přítoky, a Nil, Amazonka, Kongo, Ob a Žlutá řeka, všechny pospojované dohromady, by vypadaly jako potůček Ozark. Jeho loď bude mít šest palub nad čarou ponoru, bude mít dvě ohromná kola po stranách, přepychové kabiny pro spoustu cestujících a pro posádku, kterou budou tvořit všichni muži a ženy slavní ve své době. A on, Samuel Langhorne Clemens, Mark Twain, bude kapitánem. A Loď se nezastaví, dokud nedopluje k pramenům Řeky, odkud vyrazí výprava proti příšerám, které stvořily toto místo

a vzkřísily celé lidstvo znovu do jeho bolestí, zklamání, frustrací a smutku.

Cesta bude trvat možná rok, možná dvě nebo tři století, ale to bylo v pořádku. Tenhle svět neposkytoval mnoho, ale času byl nadbytek.

Sam se hrál v záři svých představ; mocná Loď, on sám jako kapitán u kormidla, prvním důstojníkem snad pan Kryštof Kolumbus nebo pan Francis Drake, kapitánem mariňáků — vlastně ne kapitán, ale major, protože na palubě bude jenom jeden člověk s titulem kapitána – samotný Sam Clemens –, takže majorem bude možná Alexandr Veliký, Julius Caesar nebo Ulysses S. Grant.

Ostrá myšlenka propíchla slavnostní balónek vznášející se ve větru jeho snů. Ti dva starověcí bastardi, Alexandr a Caesar, by se nikdy nespokojili s podřízeným postavením. Od začátku by kuli pikle, aby získali vládu nad lodí. A co ten velikán, U. S. Grant, bral by rozkazy od něho, od Sama Clemense, pouhého humoristy, literáta ve světě, kde neexistují písmena?

Světélkující vodík jeho představ se sykotem unikal. Balónek splaskl. Znovu pomyslel na Livy, která byla tak blízko a kterou mu vzalo něco, co mu pomůže uskutečnit sen o Lodi. Jako by mu ji nakrátko ukázal nějaký krutý bůh, a pak ji znovu odnesl. A byl jeho sen uskutečnitelný? Nedokáže dokonce ani najít mohutné ložisko železa, které tady někde musí být.

9. kapitola

„Jsi bledý, vypadáš unaveně, Same,“ prohodil Lothar.

Sam vstal. „Jdu spát.“

„Cože, ty zklameš tu benátskou krásku ze sedmnáctého století, která na tebe celý večer dělá oči?“ zeptal se Lothar.

„Ty se o ni postaráš,“ odpověděl Sam. Odešel. Během několika uplynulých hodin byly chvíle, kdy byl v pokušení odvést si ji do chýše, zvláště když ho zpočátku zahřívala whisky z grálu. Teď ale byl lhostejný. Navíc věděl, že by se mu pocit viny vrátil, kdyby si skutečně vzal Angelu Sangeotti do postele. Během uplynulých dvaceti let se zde postupně soužil s deseti ženami, které byly jeho družkami. A teď, kupodivu, by se cítil provinile nejenom kvůli Livy, ale i kvůli Temah, která mu byla společnicí v posledních pěti letech.

„Směšné!“ opakoval si mnohokrát. „Neexistuje žádný rozumný důvod, proč bych se měl kvůli Livy cítit provinile. Jsme od sebe už tak dlouho, že bychom si byli cizí. Ode Dne vzkříšení jsme oba hodně prožili.“

Takové úvahy neměly žádného účinku. Trápil se. A proč ne? Rozumnost neměla nic společného s ryzí logikou; člověk byl nerozumný tvor, jednající přísně v souladu se svým vrozeným temperamentem a podněty, na které byl zvláště citlivý.

Tak proč se mučím věcmi, které nemohou být mou chybou, protože nemůžu za své reakce?

Protože mám v povaze mučit se pro věci, které nejsou mou chybou. Jsem dvakrát prokletý. První atom, který se na prehistorické Zemi pohnul a narazil do jiného atomu, začal řetězec událostí, které vedly nevyhnutelně a mechanicky k tomu, že jsem zde a procházím se temnotou na podivné planetě zástupem věkovitých mladíků odevšad a ze všech dob, až dojdu do bambusové chýše, kde na mě

čeká osamění, vina, sebeobviňování, to vše z hlediska rozumu zbytečné, avšak nevyhnutelné.

Mohl bych se zabít, ale sebevražda je tady k ničemu. Probudíte se o čtyřiaadvacet hodin později, na jiném místě, ale jako stále ten člověk, který skočil do Řeky. Poznání, že další skok nic nevyřeší, vás pravděpodobně učiní ještě nešťastnějšími.

„Bezcitní darebáci!“ Zaťal pěst. Potom se smutně usmál: „Ale Oni nemůžou za svá tvrdá srdce a krutost o nic víc než já za to, jaký jsem. Jsme v tom všichni společně.“

Tato myšlenka nijak neoslabila jeho touhu po pomstě. Zakousne se do ruky, která mu dala věčný život.

Jeho bambusový příbytek stál v kopcích pod velkým železným stromem. I když to byla pouhá chatrč, v téhle oblasti to znamenalo úplný luxus, protože kamenné nástroje pro stavbu domů zde byly vzácné. Vzkříšení si vypomohli náhražkovými přístřešky, bambusové rostliny ohnuli, nahoře a po stranách je svázali provazy z trávy a pokryli listy ze železných stromů, velkými jako sloní uši. Z pěti set odrůd bambusu, které rostly v údolí, se některé daly štípat a brousit v nože, které ale rychle ztrácely ostří.

Sam vstoupil do chatrče, lehl si na lůžko a přikryl se několika velkými ručníky. Rušila ho slabá ozvěna vzdálené zábavy. Chvilí se vrtěl a pak podlehl pokušení vzít si kousek žvýkačky. Nedalo se předvídat, jaký bude mít účinek: zda extázi, jasné barevné proměnlivé tvary, pocit, že se světem je všechno v pořádku, touhu milovat, nebo propastnou beznaděj, ze které vyskakují příšery, žalující strašidla z mrtvé Země, hořící v ohni pekelném, zatímco d'áblové bez tváře se chechtají jeho nářku.

Žvýkal, polykal sliny a okamžitě věděl, že udělal chybu. Ale už bylo pozdě. Nepřestával žvýkat, před sebou měl náhle dobu, kdy byl malým chlapcem a utopil se, nebo aspoň k tomu neměl daleko, a topil by se, kdyby ho z vody nevytáhli. To bylo poprvé, kdy jsem umíral, pomyslel si, a potom, ne, umíral jsem, už když jsem se narodil. To je divné, matka mi o tom nikdy nevyprávěla.

BÁJNÁ LOŤ

Viděl svou matku ležící na posteli, vlasy rozčuchané, pleť bledou, oči napůl otevřené, čelist pokleslou. Lékař se věnoval dítěti – to jest Samovi –, a přitom kouřil doutník. Koutkem úst říkal Samovu otci: „To skoro nestojí za záchranu.“

Otec se ozval: „Měl jste snad na vybranou, jestli zachráníte tohle nebo Jane?“

Doktor měl kštici ostře zrzavých vlasů, hustý povislý zrzavý knír a bledě modré oči. Měl divný a surový obličej. Řekl: „To jste mi špatně rozuměl. Zbytečně se strachujete. Zachráním tenhle kousek masa, i když za to vskutku nestojí, a ji zachráním taky.“

Doktor ho zabalil a položil na postel, pak si sedl a začal cosi psát do malé černé knížky. Samův otec se zeptal: „Musíte psát zrovna teď?“

Lékař odpověděl: „Musím psát, ačkoli bych toho napsal daleko víc, kdybych tolik nemluvil. Tohle jsou záznamy, které si vedu o všech duších, které jsem přivedl na svět. Chci jednoho dne napsat velikou knihu o historii těch dětí, zjistit, jestli některé z nich někdy něčeho dosáhlo. Jestli se mi do tohoto slzavého údolí podaří přivést jediného génia, jediného, pak bude mít můj život jakousi cenu. Jinak jsem strávil čas přiváděním tisíců idiotů, pokrytců, závistivců a tak dál na toto neveselé místo.“

Malý Sam se rozplakal a lékař poznamenal: „Ozývá se jako ztracená duše před smrtí, vidíte? Jako by na svých ramínkách nesl vinu za všechny hříchy světa.“

Otec pronesl: „Jste divný člověk. Myslím, že zlý. Určitě se Boha nebojíte.“

„Ano, uctívám knížete temnot,“ odpověděl lékař.

Pokoj byl plný zápachu krve, doktorova opilého dechu, doutníku a potu.

„Jak mu budete říkat? Samuel? Tak se jmenuju i já! Znamená to ‚Boží jméno‘. To je vtip. Dva Samuelové, co? Takový nedomrlý d'áblík, myslím, že nepřezíje. Jestli přežije, bude si přát opak.“

Otec zařval: „Vypadněte ihned z mého dortu, vy zplozenče pekel. Co jste to za člověka? Vypadněte! Zavolám jiného doktora!

Nedovolím ani, aby se vědělo, že jste navštívil mou ženu a měl s tímhle cokoli společného nebo vůbec v domě byl. Zbavím tenhle dům vašeho d'ábelského puchu.“

Doktor, celý rozkolébaný, hodil své špinavé nástroje do kabely a zaklapl uzávěr.

„Dobrá. Ale vy sám jste mě zdržel, když jsem projížděl touhle vesnicí plnou hlupáků. Na cestě za většími a lepšími věcmi, můj provinční příteli. Z pouhé laskavosti srdce jsem se nad vámi slitoval, protože mas-tičkáři, kteří slouží v téhle díře, byli zrovna mimo město. Opustil jsem pohodlí hospody a přišel sem, abych zachránil dítě, kterému by bylo lépe, kdyby zemřelo, nekonečně lépe. Což mi připomíná, ačkoli nevím proč, že mi musíte zaplatit.“

„Měl bych vás vyhodit z domu a zaplatit vám jenom kletbami!“ křičel Samův otec. „Ale muž musí platit dluhy bez ohledu na okolnosti. Tady máte svých třicet stříbrňáků.“

„Mně připomínají spíš papír,“ prohodil doktor. „Nuže, zavolejte svého lékárníka, co rozdává pilulky, pošetilosti a smrt, ale pamatujte, že to byl doktor Ecks, kdo vytáhl vaši ženu a dítě ze spárů smrti. Ecks, neznámá veličina, věčný poutník, tajemný cizinec, d'ábel oddaný tomu, aby udržoval při životě další ubohé d'ábly, oddaný také démonu whisky, jelikož nesnesu rum.“

„Ven! Ven!“ řval Samův otec. „Ven, než vás zabiju!“

„Na světě není žádná vděčnost,“ zabručel doktor Ecks. „Přišel jsem odnikud, prošel světem obydleným hlupáky a jdu opět nikam. Ecks rovná se nic.“

Sam, zpocený a s očima otevřenýma a ztuhlýma, jako má kamenný Apollón, sledoval odvíjející se drama. Celá scéna a její aktéři byli uzavřeni v kouli bledě žlutého světla, kterým jako blesk prosakovaly a zase mizely žilky červeně. Doktor ještě jednou otočil tvář, než vyšel dveřmi domu ve Floridě v Missouri, 30. listopadu 1835. Vyndal z úst doutník, potutelně se zazubil a ukázal dlouhé žluté zuby se dvěma neobyčejně bílými a neobyčejně dlouhými špičáky.

BÁJNÁ LOŽ

Scéna zmizela, jako by patřila do filmu, který právě skončil. Dveřmi v domě, kde se Sam narodil, jež se proměnily ve dveře bambusové chýše, prošla další postava. Na okamžik se její obrys objevil ve světle hvězd, pak vklouzla do stínu. Sam zavřel oči a obrnil se proti dalšímu děsivému zážitku. Sténal a přál si, aby si žvýkačku nebyl bral. Přesto věděl, že pod hrůzou se skrývá nitka blaženosti. Všechno to nenáviděl a zároveň prožíval blaho. Drama při narození bylo fantazií, kterou si stvořil, aby si vysvětlil, proč je takový, jaký je. Ale co znamenala ta temná postava, pohybující se tiše a cílevědomě jako smrt? Z jakých propastných hlubin jeho mozku to stvoření přicházelo?

Ozval se neznámý baryton: „Same Clemensi! Nelekejte se! Nechci vám ublížit! Přišel jsem vám pomoci!“

„A co chcete na oplátku za svou pomoc?“ zeptal se Sam.

Muž se potichu zasmál a řekl: „Takové lidské bytosti, jako jste vy, mám rád. Vybral jsem dobře.“

„Chcete říct, že já jsem si vás vybral, abyste si mě vybral,“ odpověděl Sam.

Několik vteřin nikdo nic neříkal a pak se ozval ten muž: „Chápu. Myslíte si, že jsem další fantazie, kterou vyvolala žvýkačka. Ale nejsem. Dotkněte se mě.“

„Proč?“ protáhl Sam. „Jako fantazie vyvolaná žvýkačkou byste měl vědět, že vás můžu cítit, stejně jako vidět a slyšet. Vyklopte, s čím jste přišel.“

„Všechno? To by trvalo dlouho. A neodvážuji se trávit s vámi příliš mnoho času. V tomhle kraji jsou jistí jedinci, kteří by si toho mohli všimnout. To by bylo pro mě moc zlé, protože jsou velmi podezíraví. Vědí, že mezi sebou mají zrádce, ale nemají nejmenší ponětí, kdo by to mohl být.“

„Jistí jedinci? Oni?“ přerušil ho Sam.

„Oni – my, Etikové – v tomhle kraji máme teď práci v terénu,“ řekl neznámý. „Tohle je jedinečná situace, poprvé se stalo, že byl shromážděn naprosto nestejnorodý soubor lidí. Představuje

vzácnou šanci pro výzkum, všechno zaznamenáváme. Jsem zde jako hlavní správce, protože jsem jedním z Dvanácti.“

„Budu se po vás muset podívat, až se probudím,“ řekl Sam.

„Už jste se vzbudil, a já existuji. Jsem objektivní realitou. A opakuji, nemám mnoho času.“

Sam si začal sedat, ale ruka, ze které vyzařoval pocit velké síly, jak tělesné, tak duševní, ho zatlačila zpátky. Sam se zachvěl, když ji ucítil.

„Vy jste jedním z Nich,“ zašeptal. „Jedním z Nich!“

Upustil od nápadu muže chytit a zavolat o pomoc.

„Z nich ano, ale nejsem s nimi,“ řekl muž. „Jsem s vámi, lidskými bytostmi, a mám v úmyslu postarat se o to, aby můj lid nedokončil svůj nečistý záměr. Mám plán, ale je to plán, který potřebuje hodně času, hodně trpělivosti, je potřeba rozvíjet ho pomalu, opatrně a křivolakými cestami. Už jsem navázal spojení se třemi lidmi; vy jste čtvrtý. Vědí o částech plánu, ale neznají ho celý, Kdyby byl kdokoli z nich odhalen a po droben výslechu, prozradil by Etikům jenom málo Plán se musí rozkrývat pomalu a všechno musí vypadat jako náhoda.

Stejně náhodně musel vypadat ten meteorit.“

Po tomhle si Sam začal znovu sedat, ale zarazil se. ještě než se ho ruka dotkla.

„To nebyla náhoda?“

„Ne. Už nějaký čas vím o vašem snu, že chcete postavit Lod' a plout na konec Řeky. Bez železa by to bylo nemožné. Takže jsem odchytil meteorit z dráhy tak, aby ho zachytila přitažlivost planety a přinutila ho spadnout poblíž vás. Samozřejmě ne zas příliš blízko, jinak byste zahynul a byl byste přenesen daleko odtud. Jsou stanoveny hlídky, které mají zabránit tomu, aby hmota z vesmíru dopadla do údolí, ale podařilo se mi je odlákat na dost dlouho, aby meteorit proletěl Strážci se naneštěstí dostali k repulsnímu systému téměř včas. Když systém začal znovu fungovat, zavinil, že se meteorit odchytil od kursu, který jsem plánoval. Výsledkem bylo, že jsme – chci říci jste – skoro zahynuli. Pouze náhodou k tomu

BÁJNÁ LOĎ

nedošlo. Ale tehdy jsem zjistil, že to, čemu říkáte štěstí, je na mé straně.“

„Takže ta padající hvězda...?“

„Je úmyslně shozená, ano.“

Sam si pomyslel: Když toho o mně tolik ví, musí patřit do posádky Dreyrugru. Pokud se neumí udělat neviditelným. To je ovšem možné. Ta vejčitá loď, kterou jsem zahlédl ve vzduchu, byla neviditelná; viděl jsem ji, protože se z nějakého důvodu na kratičko ukázala. Možná že aparát, který dělá loď neviditelnou, byl nějak narušen bleskem.

A potom ho napadlo: O čem to přemýšlím? Je to jenom další žvýkačková fantazie.

Muž pokračoval: „Na blízku je jeden jejich agent! Pozorně poslouchajte! Meteorit nebyl odstraněn, protože jsme neměli čas. Tak jsem to aspoň rozhodl. Je schovaný pod povrchem deset mil odtud. Deset grálových kamenů po proudu.“

Dostanete se do obvodu původního kráteru, kde v hloubce leží několik velkých a spousta malých kusů meteoritu. Začněte kopat. Zbytek je na vás. Pomohu vám, když budu moci, ale nemohu udělat nic nápadného.“

Samovi bilo srdce tak prudce, že mu vlastní hlas připadal skoro nezvučný.

„Proč po mně chcete, abych postavil loď?“

„Včas se to dozvíte. Prozatím buďte šťastný, že jste dostal, co potřebujete. Poslouchajte! Pouhých pět mil odtud je mohutné ložisko bauxitu, pod povrchem hor, na úpatí. A nedaleko je malá žíla platiny a další dvě míle od ní rumělka.“

„Bauxit? Platina?“

„Hlupáku!“

Bylo slyšet těžké oddechování. Sam skoro cítil, jak muž vnitřně bojuje, aby ovládl znechucení a vztek. Potom klidně pokračoval: „Bauxit budete potřebovat kvůli hliníku a platinu jako katalyzátor pro spoustu věcí, které budete mít na své lodi. Nemám čas to vysvětlovat. V tomhle kraji je několik inženýrů, kteří vám

poví, co s minerály dělat. Musím jít. On už se blíží! Udělejte, co říkám. A ještě něco, třicet mil proti proudu je pazourek!“

„Ale...“ začal Sam. Mužova silueta se na okamžik objevila a zmizela. Sam nejistě vstal a přešel ke dveřím.

Na březích stále plápolaly ohně a před nimi křepčily malé postavičky. Cizinec byl pryč. Sam zašel za chýši, ale nikoho tam nenašel. Podíval se na nebe, bledé jasem plynných mraků a zářivých shluků bílých, modrých, červených a žlutých hvězd. Doufal, že třeba zahlédne plavidlo, na okamžik ještě viditelné, než se stane neviditelným. Ale nic tam nebylo.

10. kapitola

Při návratu do chatrče ho vylekala mohutná temná postava tyčící se nehybně před dveřmi. Srdce mu vyskočilo až do krku, ale zeptal se: „Joe?“

„Jo,“ odpověděl basový hlas. Joe k němu popošel a řekl: „Někdo tu byl a urfitě to nebyl flověk. Fítím ho. Má divný pach, jiný nef vy lidé. Víf, pfipomíná mi to...“

Chvíli byl zticha. Sam čekal, věděl, že těžkopádná mlýnská kola melou mouku myšlenek. Pak Joe vyrazil:, A krufi!“

„Co je, Joe?“

„Uf je to ták dávno, ftalo fe to na Vemi, těfně nef fem tam vahynul. Ne, to není mofné. Jefífi Krifte, jeftli máf pravdu, kdyf víkáf, jak dávno fem vil, tak to mufe-lo být pfed fto tífífi lety!“

„Tak dál, Joe, nenapínej mě.“

„No, tomu teda nebudef věvit. Ale pamatuj fí, ve můj nof má taky paměť.“

„Měl by, je větší než tvůj mozek,“ poznamenal Sam. „Tak ven s tím, nebo chceš, abych umřel na neukojenou zvědavost?“

„Dobrá, Fame. Byl fem na ftopě jednoho z kmene vífthangkruilth, vili afi defet mil od náf na druhé ftraně velkého kopfe, který vypadal jako...“

„Podrobnosti vynech, Joe,“ přerušil ho Sam.

„No, uf bylo povdě a já fem věděl, ve fe blívím k nepříteli, protofe jeho otifky byly úplně ferftvé. A pak fem uflyfel fvuk a pomyflef fem fí, ve mě ten chlapík tfeba obefel a tu ránu palífí fchytám já, mífto aby to bylo opafně. Tak fem fe vrhl k vemi a plafil fe po fvuku. A hádej, fo fem viděl. Velký Fkote, prof fem ti to nevekl dfív? Fem to hlava fkopová!“

„Nějak to přežiju. Takže...?“

„No, ten chlapík, ktevého fem ftopoval, chytil vítr, i kdyf nevím jak, protove fem tichý jako lafifka flídící po ptáfkovi, i kdyf fem velký. Jenomfe on mě obefel a mohl mě doftat. Ale on level na vemi, ftudený jako pfi fumák. A u něho ftáli dva lidé. Ted' fem ftatefný jako kařdý druhý a movná ftatefnějšfi, ale tehdy fem poprvé viděl lidi a movná fem fe bál. Kařdopádně fem byl opatrný.

Měli na fobě fáty, jak fi mi popifoval, fe fáty vypadají. V rukou měli nějaké divné věfi, afi ftopu dlouhé tluřté ferné klařky, nebyly ze dfeva, vypadaly fpíf jako f ofele, f jaké je vyrobená fekera Krvavé fekery.

Byl fem dobve fchovaný, ale ti bařtardi nějak věděli, fe tam fem. Jeden namívil ten klařek na mě a já fem byl v tu ránu beř febe. Úplně mimo. Kdyf fem fe probral, ti dva lidi a viř byli pryř. Dořtal fem fe ořtamřud ař do pekla, ale nikdy fem nevapomněl ten pach.“

Sam řekl: „To je celé?“

Joe přikývl. Sarn zahuřel: „Krucinál! Znamená to, že ti lidi... ti lidi... nás pozorovali půl miliónu let? Nebo víc? Jsou to stejní lidé?“

„Jak to myřlíf?“

Sam nařídil Joeovi, aby nikomu jinému neříkal, co uslyří. Věděl, že titantropovi se dá věřit, i kdyř při vysvětlování cítil obavy. X ho řádal, aby nikomu neprozradil ani slovo.

Joe přikyvoval tak mohutně, že obrys jeho nosu vypadal jako kláda zvedající se a klesající na rozbouřeném moři. „Fecho to do febe vapadá. To je ale náhoda, fe? Já fem je viděl na Vemi, pak mě Ikhnaton vřal na výpravu a já fem uviděl věř a řdřfnou blod' a ted' fi tě vybral jakýfi lkř, abyř pořtavil parník. Fo f tím, he?“

Sam byl tak vzruřený, že usnul až těsně před svítáním. Vstal ke snídani, i kdyř by radři zřřstal v posteli. Kdyř s Vikingy, Němcem a Joem vyřídali grály, vyprávěl jim důkladně zcenzurovanou verzi svého zářitku. Ale vyprávěl to tak, jako by řlo o sen. Kdyby nebylo Joeova řichového důkazu o tom, že byl tajemný cizinec přítomen, považoval by to za sen.

BÁJNÁ LOŽ

Von Richthofen se nad příběhem samozřejmě uškleboval, ale Norové věřili na zjevení ve snu. Aspoň většina z nich. Mezi nezbytnými nedůvěřivci byl naneštěstí také Erik Krvavá sekera.

„Ty chceš, abychom se táhli deset mil daleko a kopali tam jenom proto, že tě posedla noční můra?“ zařval. „Vždycky jsem si myslel, že tvůj mozek je malý jako tvoje odvaha, Clemensi, ale teď to vím určitě! Na takovou hloupost zapomeň!“

Sam při jídle seděl. Teď se postavil a s očima planoucíma pod hustým obočím vypálil: „Tak potom já a Joe půjdeme svou cestou. Zorganizujeme místní, aby nám pomohli kopat, a až najdeme železo – a najdeme ho určitě –, nedokážeš si vykoupit cestu mezi nás láskou ani penězi. To první jsi mimochodem nikdy neměl na Zemi ani tady a to druhé prostě neexistuje.“

Krvavá sekera vyplivl z úst chleba s masem, zařval a zamával sekerou. „Tohle mi žádný ubohý otrok nebude říkat! Nevykopeš nic, jenom svůj hrob, bídáku!“

Joe, který už také vstal a postavil se Clemesovi po bok, zavrčel a vytáhl z pouzdra u opasku mohutnou kamennou sekera. Vikingové přestali jíst, ustoupili a rozestavili se kousek za velitelem. Von Richthofen se uchechtával, když Clemens svůj sen popisoval. Teď mu úsměv ztuhl na rtech a celý se chvěl. Netrásł se strachem. Vstal a beze slova se postavil po Clemensově pravém boku.

Řekl Krvavé sekeře: „Posmíval ses bojovému umění a odvaze Němců, drahý norský příteli. Teď ti ty posměšky nacpu do krku.“

Krvavá sekera se hlasitě rozesmál. „Dva kohouti a opice! Nezemřete snadno; dohlédnu, abyste vychutnávali požitek ze smrti celé dny! Budete mě prosit, abych ukončil vaši bolest!“

„Joe!“ zvolal Clemens. „Nejdřív pro jistotu zabij Krvavou sekera. Potom si trochu zapoť triko a klepni i ty ostatní.“

Joe pozvedl padesátilibrovou pazourkovou palici nad rameno a otáčel jí v pětáctyřicetistupňovém úhlu sem a tam tak lehce, jako by vážila pouhou unci. „Převávím mu vebva jednou vanou a nejfpíf vávoveň febevu páv dalfích.“

Norové věděli, že se nijak nechvástá; viděli ho už rozmlátit příliš mnoho lebek. Byl schopen zabít polovinu z nich, než by se jim podařilo ho utlouct, možná by je rozdrtil všechny, a přesto by se udržel na nohou. Ale přísahali, že budou bránit Krvavou sekeru na život a na smrt, a i když ho mnozí neměli rádi, svou přísahu neporuší.

V Údolí Řeky by neměli být žádní zbabělci, odvaha by se měla stát běžnou. Smrt nebyla trvalá; člověk byl zabit jenom proto, aby znovu povstal. Ale ti, kdo byli stateční na Zemi, byli obvykle stateční i zde, a ti, kdo byli zbabělí na Zemi, byli zbabělí i tady. Mozek mohl chápat, že smrt trvá jenom den, ale tělesné buňky, podvědomí, city nebo co vlastně tvoří lidskou povahu, to všechno tenhle fakt neuznávalo. Sam Clemens se vyhýbal násilí a následné bolesti – které se bál víc než násilné smrti –, dokud mohl. Bojoval po boku Vikingů, oháněl se sekerou, mával oštěpem, zraňoval a byl zraňován a jednou dokonce zabil člověka, i když za to mohla spíš náhoda než zručnost. Ale nebyl úspěšným bojovníkem. Při bitvě se mu srdeční chlopně otevřely dokořán a síla z něho vyprchala.

Sam to dobře věděl, ale nedělal si kvůli tomu výčitky, ani se nestyděl.

Erik Krvavá sekera zuřil a nebál se ničeho. Ale jestli zemře, což je pravděpodobné, nikdy se nebude moci stát součástí Clemensova snu o velké Lodi nebo o dobytí citadely na severním pólu. A i když se tomu snu poškleboval, pořád v koutku duše věřil, že sny mohou být zjevení seslaná bohy. Třeba se takhle okrádá o slavnou budoucnost.

Sam Clemens ho znal a vsadil na to, že jeho ctižádost přemůže zlost. Což se taky stalo. Král spustil ruku se sekerou a přinutil se k úsměvu.

„Není dobré pochybovat o tom, co bohové sesílají, dokud se nepřesvědčíš,“ začal. „Znal jsem kněze, kterým Odin a Heimdall zjevovali ve snech pravdu, i když z boje měli strach a říkali samé lži kromě chvíle, kdy mluvili ústy bohů. Takže budeme kopat a hledat

železo. Jestli tam železo bude, dobrá. Jestli ne..., tak záležitost dokončíme tam, kde jsme ji přerušili.“

Sam si oddychl úlevou a přál si, aby se přestal třást. Jeho měchýř a střeva volaly po vyprázdnění, ale v té chvíli se neodvážil omluvit se. Musel hrát roli muže, který má navrch. O deset minut později už to nemohl vydržet a odešel na záchod.

X, ten Tajemný Cizinec, říkal, že kopat se může kdekoli poblíž desátého grálu proti proudu Řeky od místa, kde právě byli. Přesto budoucí kopáči nejdřív museli dát místním najevo, kdo je tady pánem. Gangster z Chicaga 20. a 30. let, Alfonso Gilbrettí, se spojil s belgickým uhelným a ocelovým magnátem z konce devatenáctého století a s tureckým sultánem z poloviny osmnáctého století. Tento triumvirát se choval podle teď už klasického vzoru organizace prvopočátečního gangu a nemilosrdně vykořisťoval své společníky ve zločinu, obchodu a dalších světských činnostech. Těch, kteří měli námitky proti novým samozvaným vládcům, se záhy zbavili a gang určil, jaký podíl z obsahu grálů každý ‚občan‘ zaplatí za ‚ochranu‘. Gilbretti si vybral harém pěti žen, ze kterých dvě byly svolné a jedna už zemřela, protože se mu pokusila rozbít hlavu grálem, když jí předchozí noc vlezl do chatrče.

To všechno Clemens zjistil díky kolujícím pověstem. Uvědomoval si, že Vikingové budou čelit dvěma stovkám ostrých hochů a aspoň tisícovce členů takzvané domobrany. Proti těm všem čtyřicet mužů a dvacet žen. Ale místní byli ozbrojeni jenom bambusovými kopími s hroty naostřenými v ohni, zatímco vetřelci měli brnění z říčního draka, pazourkové sekery a kopí a šípy s pazourkovými hroty. A pak tu byl Joe Miller.

Krvavá sekera oznámil z lodi, co mají Norové v úmyslu. Jestli se místní chtějí přidat, mohou tak učinit pod velením Norů. V každém případě nikdo nebude muset ‚přispívat‘ ničím ze svého grálu a žádnou ženu si nevezmou násilím.

Gilbretti vrhl na Erika kopí a sicilskou kletbu. Nor obojímu unikl a vymrštil svou sekeru. Její ostří se zabořilo Gilbrettimu do hrudi. Krvavá sekera vyskočil z lodi, už byl na souši a utíkal pro

svou vzácnou železnou zbraň, v ruce palici pobitou pazourkem, než se stačí někdo vzpamatovat. Za ním vyrazil Joe Miller a třicet mužů. Ženy střílely z luků, zatímco posádka odpálila na ostré hochy poslední raketu. Přesně zasáhla cíl, dopadla nedaleko zadního voje těsně semknutých gilbrettiánců. Asi čtyřicet z nich bylo zabito, zraněno nebo omráčeno.

Během sedmdesáti vteřin byli belgický magnát a Turek mrtví, Joeova sekera jim nadělala z hlav kaši, a ostatní byli buď zabiti nebo prchali, aby si zachránili život.

Nikdo neunikl. Domobrana viděla, že má možnost pomstít se tyranům, a většinu ubila. Deset z nich, které nechali naživu, přivázali s roztaženými rukama a nohama ke kůlu a zaráželi do nich hořící bambusové třísky. Sam Clemens vydržel ten jekot tak dlouho, jak jen mohl. Nechtěl se stát nepopulárním tím, že by zábavu příliš zkrátil, a tak se snažil nevšímat si té podívané. Lothar von Richthofen řekl, že chápe touhu zraňovat u těch, kdo byli zraňováni. Ale nemohl se s tím barbarstvím smířit už ani o chvíli déle. Došel rázně k nejbližšímu trpícímu a umlčel ho jedinou ranou sekery. Pak poručil, aby se s ostatními okamžitě naložilo stejně. Erik Krvavá sekera by s tímto rozkazem možná nesouhlasil, protože byl toho názoru, že je správné, když nepřátelé projdou trochou mučení, aby se jim i ostatním dostalo pořádné lekce. Ale byl otřesený po ráně, kterou mu uštědřil kus kamenného šrapnelu vrženého výbuchem rakety, a na chvíli zmizel ze scény.

Domobrana neochotně uposlechla, i když po svém. Hodila devět přeživších do Řeky, která určitě uhasila oheň, nikoli však bolest ze štěpin. Někteří sebou několik minut plácali, než se potopili. A to bylo divné, protože mohli své utrpení zkrátit tím, že by se potopili, věděli přece, že budou znovu žít a budou zkrátka zase celí. Jejich pudy je však nutily žít, a tak bojovali, aby udrželi hlavu nad vodou co nejdéle.

11. kapitola

S kopáním nezačali hned. Nejdřív se místní museli zorganizovat, musel se stanovit určitý správní, soudní a legislativní rámec a vytvořit domobrana. Muselo se určit území, tvořící nový stát. Clemens a Krvavá sekera se kvůli tomu chvíli hádali, než rozhodli, že ovládnou území v rozsahu tří mil po proudu a tří proti proudu Řeky od místa, kde budou kopat. Na hranicích vybudovali jakousi Maginotovu linii; tvořil ji dvacet stop široký pás dvě stopy dlouhých bambusových klacků zapíchaných do země a směřujících různými směry. Linie se táhla od úpatí hor ke břehu Řeky. U těchto španělských jezdců byly postaveny chaty a v nich žili jako stálá posádka kopiníci.

Třetí španělský jezdec byl zřízen na březích. Když ho dokončili, vyslali drakar proti proudu Řeky k místu, kde bylo pazourkové naleziště, pokud se dalo Tajemnému Cizinci věřit. Krvavá sekera zůstal s patnácti muži doma. Vedením výpravy pověřil svého důstojníka, Snorriho Ragnarssona. Snorri měl s místními vyhandlovat pazourek za slib, že dostanou podíl ze železa, jestli se najde. Pokud místní odmítnou pazourek poskytnout, pak jim měl pohrozit. Krvavá sekera byl toho názoru, že by s lodí měl plout Joe Miller, protože titanropova mohutnost a groteskní tvář místní obyvatele patřičně poděsí.

Sam Clemens v tomto bodě souhlasil s Norovou logikou, ale nelíbilo se mu, že by měli být s Joem rozděleni. Nechtěl totiž plout na lodi s Joem, protože kdovíco by Krvavá sekera v jeho nepřítomnosti mohl provést. Král byl mrzutý a nadutý. Kdyby urazil čerstvě podrobený lid, mohl by způsobit revoluci, která by smetla nepočetné Vikingy.

Sam přecházel před chýší sem a tam, kouřil a horečně přemýšlel. Pod trávou bylo ukryto železa víc než dost k uskutečnění

Snu, ale než začne vůbec kopat, musí připravit spoustu věcí. A každý krok, který zamýšlel podniknout, byl mařen tuctem jiných potíží, které se vynořily. Byl tak nespokojený, že skoro překousl doutník. Lidé, kteří dřepěli na pazourkovém dole, potřebovali něco jako je pohled na Joea, aby se dali přemluvit ke spolupráci. Ale když tu Joe nebude, Krvavá sekera toho možná využije a Sama zabije. Neudělá to otevřeně, protože se Joea bojí, ale snadno mohl zařídit nehodu.

Sam klel a potil se. „Jestli zemřu, vstanu z mrtvých někde jinde, tak daleko odtud, že mi může trvat tisíc let, než se sem na kánoi vrátím. Mezitím železo vytěží jiní lidé a postaví moji Loď. Moji! Moji! Ne jejich! Mojí!“

V té chvíli k němu doběhl Lothar von Richthofen. „Našel jsme dva lidi, jaké hledáš. Jenomže jeden není muž! Představ si, žena a je inženýrka!“

Muž, John Wesley O'Brien, byl metalurgický inženýr z poloviny dvacátého století. Žena byla napůl Mongolka, napůl Ruska a většinu života strávila v důlních táborech na Sibiři.

Sam Clemens si s nimi potřásl rukou a krátce jim objasnil, co musí udělat teď a co ho čeká později.

O'Brien řekl: „Jestli je někde poblíž velké ložisko bauxitu, pravděpodobně budeme moci postavit takovou loď, jakou chcete.“

Byl velmi vzrušený, jak by byl kterýkoli člověk, který se vzdal veškeré naděje, že zde bude moci provádět svou pozemskou profesi. Takových tu byla spousta, mužů a žen, kteří chtěli pracovat jenom z toho důvodu, aby zabili čas. Byli tu lékaři bez pacientů, co jenom občas napravili zlomenou kost; pak tiskaři bez sazby, kterou by vysadili, a bez papíru, na který by tiskli; poštáči bez pošty, kterou by doručili; kováři bez koní, které by okovali; farmáři bez obilí, které by pěstovali; ženy z domácnosti bez dětí, které by vychovávaly, jídlo už bylo uvařené, úklid byl hotový za čtvrt hodiny a na nákup se nemuselo; prodavači bez zboží na prodej; kněží, jejichž náboženství se naprosto znemožnila díky existenci tohoto světa; pašeráci bez možnosti vyrábět žitnou; knoflíkáři bez knoflíků; pasáci a prostitutky, jejichž povolání zničila přemíra amatérů; mechanici bez

BÁJNÁ LOŽ

aut; reklamní agenti bez reklam; tkalci koberců, kteří mohli pracovat jenom s trávou a bambusovými vlákny; kovbojové bez koní a dobytka; malíři bez barev a plátna; pianisté bez piána; železničáři bez železa; makléři bez zboží a tak dál.

O'Brien pokračoval: „Jenomže vy chcete parník, a to není moc realistické. Musel byste aspoň jednou za den zastavovat, abyste nařezal dřevo na palivo, což by znamenalo dlouhé zdržení, i kdyby vám místní dovolili použít jejich omezené zásoby bambusu a borovic. A navíc vaše sekery, kotle a další součástky by se opotřebovaly daleko dřív, než byste cestu dokončil, a neměl byste dost místa, abyste s sebou vezl dost železa pro náhradní součástky. Ne, vy potřebujete elektrické motory.

V tomhle kraji je jeden člověk, potkal jsem ho krátce poté, co jsem se sem dostal. Nevím, kde je zrovna teď, ale je určitě nablízku. Najdu vám ho. Je to elektrický kouzelník, inženýr z konce dvacátého století. ten bude vědět, jak postavit typ motoru, jaký budete potřebovat.“

„Zadržte!“ zvolal Sam. „Kde byste bral všechno to obrovské množství elektrické energie, kterou byste potřeboval? To bychom si snad museli postavit soukromé Niagarské vodopády a vézt je s sebou!“

O'Brien byl nevysoký štíhlý mladík s kšticí skoro oranžových vlasů a obličejem s tak jemnými rysy, že vypadal trochu zženštile. Měl pokřivený úsměv, který přesto dokázal být okouzlující. „Je k mání všude kolem Řeky.“

Ukázal na nejbližší grálový kámen. „Třikrát denně tyto kameny uvolňují obrovské množství elektrické energie. Co nám brání, abychom si k několika natáhli vedení a akumulovali výboje, které by poháněly naše motory?“

Sam chvíli třeštil oči a pak zahulákal: „Jestli já nejsem hlava zabedněná. Ne, to je zbytečně nadnesená fráze. Já jsem hlava zabedněná! Mám to rovnou před nosem a nikdy mě to nenapadlo! Samozřejmě!“

Pak zúžil oči a svraštil husté zcuchané obočí. „Jak ale u všech čertů chcete všechnu tu energii uchovat? O elektřině toho moc nevím, ale vím určitě, že byste potřeboval baterii větší než Eiffelovka nebo kondenzátor o velikosti Pikes Peak.“

O'Brien zavrtěl hlavou. „To jsem si taky myslel, ale ten chlápek, je to mulat, napůl Afričan, napůl Zulu, jmenuje se Lobengula Van Boom, tak ten říkal, že kdyby měl materiál, tak by postavil akumulární zařízení – říká tomu batenzátor –, desetimetrovou kostku, která udrží deset megakilowatt a ze které se dá odčerpávat desetina voltu za vteřinu nebo třeba všechno najednou.“

Jestli budeme moct těžit bauxit a vyrobíme hliníkový drát, a už v tom je spousta problémů, můžeme použít hliník na obvody a elektrické motory. Hliník není tak vhodný jako měď, ale měď nemáme a hliník musí stačit.“

Samova zlost a nespokojenost zmizely. Zazubil se, luskl prsty a povyskočil. „Najdi toho van Booma! Chci s ním mluvit!“

Bafal jako o život, špička doutníku svítila stejně jako jeho představitivost. Velký bílý kolesový parník (vlastně ne, električnick?) se už sunul proti proudu Reky se Samem Clemensem ve velitelské kabině, se Samem Clemensem s kapitánskou čepicí z kůže z říčního draka, se Samem Clemensem, kapitánem bájně, jedinečné kolesové lodi, ohromného plavidla, vířícího vodu na startu své více než milión mil dlouhé plavby. Nikdy nebylo takové lodi, nikdy nebylo takové Řeky, nikdy nebylo takové výpravy! Píšťaly ječí, zvony cinkají, posádka tvoří nejlepší a skoro nejlepší muži a ženy všech dob. Od mamutího poločlověka Joea Millera, pocházejícího z doby milión let před Kristem, až po vědce z konce dvacátého století, vládnoucí křehkým tělem, avšak velkým mozkiem.

Von Richthofen ho srazil zpátky do skutečnosti.

„Můžeme začít vykopávat železo. Ale co chceš udělat s Joem?“

Sam zasténal: „Nemůžu se rozhodnout. Jsem napjatý jako brusič diamantů před prvním řezem. Jediná chyba, a Koh-i-noor se rozsype. Oukej, oukej! Pošlu Joea s nimi. Musím riskovat. Ale bez

BÁJNÁ LOŽ

něho se budu cítit bezmocný jako sběrač medu bez kyblíku, jako bankéř na Černý pátek. Oznámím to Krvavé sekeře a Joeovi a ty si můžeš začít vybírat mužstvo. Mělo by to ale být trochu slavnostní. Všichni si dáme panáka a já naberu první lopatu.“

O několik minut později, když už měl žaludek zahřátý pořádným douškem whisky, v ústech doutník, proslov za sebou, začal Sam konečně kopat. Bambusová lopata měla ostrý okraj, ale tráva byla tak nepoddajná a hustá, že bylo nutné použít lopatu jako mačetu. Se spoustou potu, nadávek a prohlašování, že vždycky nenáviděl tělocvik a není předurčený k práci nekvalifikovaného kopáče, Sam odsekl trávu. Když bořil teď už ztupenou lopatu do země, zjistil, že nedokáže nabrat ani hrst. Bude nutné každý drn odkopat

„U sobí lopaty!“ zafuněl a odhodil náradí na zem. „At’ tohle dělá nějaký sedlák, který je na takovou dřina stavěný. Já jsem duševní pracovník!“

Přihlížející zástup se zasmál a všichni se pustili do práce pazourkovými a bambusovými noži a pazourkovými klíny. Sam řekl: „Jestli je to železo deset stop hluboko, bude nám trvat deset let, než ho najdeme. Joe, měl by ses vrátit se spoustou pazourku, jinak brzo skončíme.“

„Mufím jít?“ zeptal se Joe Miller. „Budeť mi chybět Fame.“

„Musíš jít, jako všichni muži,“ odpověděl Sam. „Nestrachuj se o mě.“

12. kapitola

Během dalších tří dnů vykopali stopu hlubokou jámu o průměru deseti stop. Von Richthofen organizoval pracovní čtyry tak, aby se střídaly po patnácti minutách. Odpočínutých a silných kopáčů bylo vždycky dost, ale vznikaly prostoje, protože museli štípat stále nové pazourkové hroty a náčiní z bambusu. Krvavá sekera vrčel nad ničením seker a nožů, tvrdil, že kdyby je někdo napadl, kamenná zbraň neprosekne ani dětskou kůži. Clemens ho desetkrát prosil, aby dovolil použít ocelovou sekeru, ale Krvavá sekera odmítl.

„Kdyby tu byl Joe, přiměl bych ho, aby mu sekeru sebral,“ řekl Clemens Lotharovi. „A kde vlastně Joe je? Touthle dobou už by měl být zpátky, buď s prázdnou, nebo s náručí darů.“

„Myslím, že bychom měli vyslat někoho v kánoi, aby to zjistil,“ navrhl von Richthofen. „Šel bych sám, ale myslím, že mě potřebuješ u sebe, abych tě chránil před Krvavou sekerou.“

„Jestli se Joeovi něco stalo, budeme potřebovat ochranu oba,“ odpověděl Sam. „Tak dobře, špióna může dělat ten Afghánec, Abdul. Dokázal by se bez povšimnutí protáhnout košem chřestýšů.“

O dva dny později za úsvitu Abdul připádloval. Probudil Sama a Lothara, kteří spali v jedné chýši, aby se vzájemně chránili. Lámanou angličtinou vysvětlil, že Joe Miller je přivázaný v pevné bambusové kleci. Abdul se pokusil Joea osvobodit, ale klec je hlídána ve dne v noci.

Vikingové byli přivítáni přátelsky a se zájmem. Zdálo se, že vůdce kraje udivilo, že by pazourek za železo měl být pro druhou stranu velmi výhodným obchodem. Uspořádal velkou hostinu na oslavu dohody a dal hostům tolik kořalky a žvýkačky snů, kolik si přáli. Norové byli přemoženi, zatímco vyspávali opici. Joe spal, ale probudil se, když ho svazovali. Holýma rukama zabil dvacet mužů a zranil dalších patnáct, než ho velitel napůl omráčil ranou palice do

BÁJNÁ LOĎ

týla. Úder by jinému zlámal vaz; Joea jenom trochu omezil v boji, takže se na něj lidé mohli vrhnout a podržet ho, zatímco velitel ho dvakrát udeřil do hlavy.

„Velitel ví, že Joe je mocný bojovník,“ vyprávěl Abdul. „Větší než sám Rustam. Zaslechl jsem hovor nějakých mužů a ti říkali, že jejich šéf má v plánu použít Joea jako rukojmí. Chce se stát podílníkem na železném dole. Jestli ho odmítnete, Joea nezabije, ale udělá z něho otroka, i když pochybuju, že by to dokázal. Zaútočí na nás, zabije nás a železo si zabere pro sebe.“

Může se mu to podařit. Staví si mohutnou flotilu, spoustu malých lodí, na každé čtyřicet mužů, lodě sehnal na poslední chvíli, ale armáda se na nich může přepravit. Podnikne hromadný útok s bojovníky ozbrojenými pazourkovými zbraněmi, luky a šípy a těžkými válečnými bumerangy.“

„A kdo je ten rádoby Napoleon?“ zeptal se Sam.

„Jeho lidé mu říkají král Jan. Říkají, že vládl v Anglii, když lidé nosili brnění a bojovali meči. V Saladinových časech. Jeho bratr byl velmi slavný válečník, Richard Lví srdce.“

Sam zaklel a zaúpěl: „Jan Bezzemek! Ten nenávislný tichošlápek, princ Jan! Tak prohnílý, že se Angličané zapřísáhli, že už nikdy nebudou mít krále jménem Jan! Byl bych radši, kdyby mi byl na stopě takový ničema jako Leopold Belgický nebo Jim Fiske!“

O půl hodiny později se Sam ocitl v ještě pochmurnější náladě. Tentokrát se mu zpráva donesla tichou poštou. Třicet mil po proudu Řeky byla viděna mohutná flotila, která se blíží k nim. Tvořilo ji šedesát velkých jednostěžníků, na každém čtyřicet bojovníků. Vůdce armády byl králem území, které těsně přiléhalo ke kraji zničenému meteoritem. Jmenoval se Joseph Maria von Radowitz.

„Učil jsem se o něm ve škole!“ zvolal von Richthofen. „Počkat. Narodil se v roce 1797 a zemřel myslím někdy kolem 1853. Byl odborníkem na děla a dobrým přítelem Bedřicha Viléma IV. Pruského. Říkalo se mu ‚Bojovní mnich‘, protože byl generálem s velice přísnými náboženskými zásadami. Zemřel, když mu bylo asi

padesát let, zklamaný, protože upadl v nemilost. Takže teď znovu žije, je mladý, nepochybně se snaží vnutit svoje puritánství ostatním a zabíjí všechny, kdo s ním nesouhlasí.“

O hodinu později se mu donesla zpráva, že flotila krále Jana vyplula.

„Janovo vojsko se sem dostane první,“ sdělil Krvavé sekeře. „Budou rychlejší, protože jim pomáhá vítr a proud.“

„Ty mě nepoučuj,“ zavrčel Krvavá sekera.

„Tak co máš v plánu?“

„Nejdřív rozsekám Angličana a pak zničím toho Němce, „ odpověděl Krvavá sekera. Zamával sekerou a zvolal: „U zprzněného panenství Thorovy nevěsty! Žebra mě pořád ještě bolí, ale bolesti si všímat nebudu!“

Sam se nehádal. Když osaměl s Lotharem, řekl: „Bojovat proti beznadějně přesile, dokud nepadneš, je nepochybně obdivuhodné. Ale není to zrovna mým hlavním cílem. Já vím, že si budeš myslet, že jsem bezpáteřný šváb, Lothare, ale já mám sen, veliký sen, a ten přesahuje všechny běžné zásady věrnosti a morálky. Chci tu loď, Lothare, a chci jí velet na cestě na konec Řeky, ať se děje, co se děje!“

Kdybychom měli v boji šanci, nenavrhoval bych to. Ale šanci nemáme. Jsou v přesile a máme horší zbraně. Takže navrhuji, abychom se dohodli.“

„S kým?“ zeptal se von Richthofen. Byl vážný a bledý.

„S Janem. Možná je to ten nejproradnější král na světě, i když konkurence je ostrá, ale u něho je nejpravděpodobnější, že se k nám přidá. Radowitzova flotila je větší než jeho, a i kdyby se Janovi nějak podařilo ji porazit, byl by tak oslabený, že bychom ho mohli přemoci. Ale kdybychom se spřáhli s Janem, mohli bychom Radowitzovi zasolit tak, že by odtáhl se staženým ocasem jako spráskaný pes.“

Von Richthofen se zasmál: „Chvilí jsem si myslel, že navrhněš, abychom se schovali v horách a pak vylezli a nabídli své

služby vítězi. Nesnesl bych pomýšlení, že bych měl dělat zbabělce a nechat tyhle lidi, aby bojovali sami.“

„Budu upřímný,“ řekl Clemens, „i když jsem Sam. Udělal bych to, kdybych to považoval za jediné východisko. Ten můj návrh ale znamená nějak se zbavit Krvavé sekery. Nikdy by Jana nepřibral jako partnera.“

„Budeš muset Jana hlídat jako jedovatého hada, „ varoval ho Němec. „Ale nevidím žádné jiné východisko. A nemyslím si, že zabít Krvavou sekeru je zrada. Je to jenom pojistka. Zbavil by se tě při první příležitosti, která by se naskytla.“

„A my ho vlastně nezabijeme,“ dodal Sam. „Jenom ho odstraníme ze scény.“

Clemens chtěl dál rozkládat o tom, co by měli udělat, ale von Richthofen prohlásil, že řečí už bylo dost Sam chtěl činy odkládat – jako obvykle. Všechno se muselo provést hned teď.

Sam vzdychl: „Asi máš pravdu.“

„Co se děje?“ zeptal se Lothar.

„Trpím pocitem viny, ještě než jsem něco spáchal,“ odpověděl Sam. „Cítím se jako padouch, i když k tomu nemám žádný důvod. Vůbec žádný! Ale narodil jsem se proto, abych cítil vinu za všechno, dokonce i za to, že jsem se narodil.“

Lothar znechuceně mávl rukou a zamířil rázně pryč, přes rameno jenom prohodil: „Pojď za mnou nebo se drž vzadu. Ale nemůžeš čekat, že tě budu považovat za kapitána naší lodi. Kapitáni nezůstávají pozadu.“

Sam se šklebil, ale následoval ho. Lothar promluvil s dvanácti lidmi, které považoval za dostatečně důvěryhodné. Když slunce začalo klesat z nadhlavníku, byly podrobnosti domluveny a muži se šli ozbrojit. Vrátili se z chýší s bambusovými kopími a noži. Jeden měl bambusový luk se šesti šípy, účinný pouze na malou vzdálenost.

Lothar von Richthofen a Sam Clemens šli v čele skupiny, která vyrazila k chýši norského krále. Venku drželo stráž šest Vikingů.

„Chceme mluvit s Krvavou sekerou,“ ohlásil Sam a snažil se, aby se mu nechvěl hlas.

„Má u sebe ženu,“ odsekl Ve Grimarsson.

Sam zvedl ruku. Lothar proběhl kolem něj a praštil palicí Grimarssona do hlavy. Přes Samovo rameno zasvištěl šíp a zarazil se v hrdle dalšího strážného. Během deseti vteřin Samovi lidé hlídače zabili nebo zranili tak vážně, že je vyřadili z boje. Z dálky se ozval pokřik, tucet dalších Vikingů utíkalo chránit svého velitele. Ze dveří vyrazil s řevem nahý Krvavá sekera, ocelovou sekeru v napřažené ruce. Von Richthofen se vrhl vpřed a zapíchl své kopí do Nora. Krvavá sekera upustil zbraň a zapotácel se, náraz kopí ho strhl, až upadl na bambusovou stěnu chýše. Upřeně na ně zíral, pohyboval ústy; z koutků rtů mu stékala krev, jeho kůže získala šedomodré nádechy.

Němec vytrhl kopí Norovi z břicha a Krvavá sekera se zhroutil.

Potom následoval boj, při kterém bylo šest Clemensových lidí zabito a čtyři zraněni. Vikingové se nevzdali, dokud nebyli všichni umlčeni a mrtvi stejně jako jejich král.

Sam Clemens chraptivě lapał po dechu, zacákaný cizí krví a krvácející z tržné rány na rameni, a opřel se o kopí. Zabil jednoho muže, Gunnlauga Thorrfinnssona, propíchl mu zezadu ledvinu, když se Viking vrhal na von Richthofena. Věčná škoda Gunnlauga. Bavil se Samovými vtipy ze všech Norů nejvíc. Teď ho zezadu zapíchl přítel Sam Clemens.

Bojoval jsem v osmatřiceti bitvách, pomyslel si Sam, a zabil jsem jenom dva muže. Tím druhým byl těžce raněný Turek, který se snažil dostat na nohy. Sam Clemens, mocný bojovník, statečný hrdina. Tohle mu běželo hlavou, když se díval na mrtvolu, s hrůzou a zaujetím, jaké nad nimi vždycky pociťoval a pociťovat bude, i kdyby žil deset tisíc let.

A pak vyjel strachem a škubl levou nohou v šíleném úsilí vytrhnout kotník ze sevření jakési ruky. Nepodařilo se, takže zvedl kopí, aby je zabodl do muže, který ho držel. Pohlédl dolů do bledě

BÁJNÁ LOĎ

modrých očí Erika Krvavé sekery. Život se v něm ještě na chvilku probudil. Skelný výraz z očí zmizel a kůže už nebyla tak šedomodrá. Hlas měl slabý, ale přesto dost silný, aby ho Sam a ostatní nablízku slyšeli.

„Bikkja! Ratatoskovo lejno! Poslouchej! Nepustím tě, dokud nepromluví. Bohové mi dali moc voluspa. Chtějí pomstít tvou zradu. Poslouchej! Víím, že pod tou krví nasáklou trávou je železo. Cítím, jak mi to železo proudí v žilách. Krev mi z něho houstne a chladne. Je tu dost železa, víc než dost pro tvoji velkou bílou loď. Vykopeš to železo a postavíš loď, která bude soupeřit se Skithblathnirem.

Budeš jejím kapitánem, zrádný pse Clemensi, a tvoje loď popluje proti proudu Reky víc mil, než kolik za den překoná osm nohou Sleipnira. Poputuješ sem a tam, na sever a na jih, na východ a na západ, kam tě Údolí Řeky povede. Mnohokrát obepluješ svět.

Ale stavba lodi a plavba bude hořká a plná smutku. A po letech, čítajících dvě generace na Zemi, po velkém utrpení a málo radostech, až si budeš myslet, že jsi konečně blízko cíle své předlouhé plavby, pak najdeš mě! Vlastně najdu já tebe! Budu čekat na daleké lodi a zabiju tě. A ty se nikdy nedostaneš na konec Řeky, ani nepronikneš branami Valhally!“

Sam ztuhl a v hloubi srdce ho zastudil chlad. I když cítil, že sevření kolem kotníku ochablo, nepohnul se. Slyšel smrtelný chropot a nepohnul se, ani se nepodíval dolů.

Krvavá sekera znovu slabým hlasem vyrazil: „Budu čekat!“

Další zachroptění, teď úpornější, a ruka sklouzla. Sam se donutil odstoupit, nebyl si jist, jestli se nerozsype na kusy. Podíval se na von Richthofena a vypravil ze sebe: „Pověra! Člověk nemůže vidět do budoucnosti!“

Von Richthofen pronesl: „To bych neřekl. Ale jestli se všechno děje tak, jak věříš, Same, to jest mechanicky, automaticky, pak se dá budoucnost předvídat. Jestli už je všechno dáno, proč by se budoucnost nemohla na okamžik otevřít, v tunelu času by zazářilo světlo a člověk by uviděl cestu?“

Sam neodpověděl. Von Richthofen se zasmál, aby dal najevo, že jenom žertoval, a poplácal Sama po rameni.

Sam řekl: „Potřebuju se napít. Přímo zoufale.“ Potom dodal: „Nevěřím ani za mák té pověrečné špíně.“

Ale věřil, že umírající oči viděly nadcházející roky, a skutečně jim v budoucnosti uvěřit měl.

13. kapitola

Hodinu před soumrakem dorazila flotila krále Jana. Sam Clemens vyslal muže, aby Janovi vyřídil, že s ním chce pohovořit o případném spojení. Jan, který s každým vždycky chtěl mluvit, než ho zapíchl, s poradou souhlasil. Sam stál na břehu a Jan Bezzemek se opíral o brlení své galéry. Sam, který svůj strach utopil v tuctu sklenic whisky, popsal situaci a nadšeně pohovořil o velké lodi, kterou hodlá postavit, jakmile získá železo.

Jan byl malý tmavý muž s širokými rameny, žlutohnědými vlasy a modrýma očima. Často se usmíval a mluvil angličtinou bez těžkého přízvuku, takže se mu dalo rozumět. Než přišel do kraje, žil deset let mezi Virgiňany z konce osmnáctého století. Byl nadaný lingvista, takže se zbavil většiny jazykových návyků své angličtiny a normanské franštiny dvanáctého století.

Dobře pochopil, proč by se mu vyplatilo spojit se s Clemensem proti von Radowitzovi. Nepochybně si nechal pro sebe, co udělá, jakmile se zbaví von Radowitze, ale teď vystoupil na břeh, aby přísahal věčné přátelství a spojení. Podrobnosti smlouvy dohodli mezi přípitky a potom král Jan nechal pustit z klece na vlajkové lodi Joea Millera.

Sam se snažil zadržovat slzy, ale několik se jich přece vykutálelo, když titantropa zahlédl. Joe brečel jako chodící Niagarské vodopády, a když Sama objal, skoro mu zlámal žebra.

Von Richthofen ale později Clemensovi řekl: „U Krvavé sekery jsi aspoň věděl poměrně jistě, jak si stojíš. Udělals špatný obchod.“

„Jsem z Missouri,“ odpověděl Sam, „ale dobrý obchodník s mulami jsem nikdy nebyl. Jenomže když ti jde o život a po patách ti chňape smečka vlků, vyměníš zchvácenou herku za divokého

mustanga, pokud tě vynese z nebezpečí. Teprve později začneš přemýšlet, jak z něho seskočit, aby sis nezlámal vaz.“

Bitva začala na úsvitu druhého dne a trvala dlouho. Několikrát se nad Clemensem a králem Janem vznášela katastrofa. Angličanova flotila se v ranní mlze ukryla u východního břehu a pak vpadla německé flotile do zad. Planoucí borovicové pochodně, vrhané Janovými námořníky, podpálily hodně von Radowitzových lodí. Ale útočníci mluvili společným jazykem, byli dobře vycvičení, sloužili spolu už dlouho a byli daleko lépe vyzbrojeni.

Jejich rakety potopily mnoho Janových lodí a prorazily díry ve španělském jezdcí kolem břehu. Potom se Němci vyloďili pod ochranným krupobitím šípů. Při vyloďování jedna z raket vybuchla v jámě, v níž hledali železo. Sama ten výbuch srazil k zemi. Napůl otřesený vstal. A uvědomil si, že vedle něho stojí muž, kterého nikdy předtím neviděl. Byl si jist, že tenhle člověk se dosud v tomto kraji nikdy neobjevil.

Cizinec byl asi pět stop a sedm palců vysoký, sporé, masivní postavy. Jako starý beran, pomyslel si Sam, i když cizinec samozřejmě vypadal na dvacet pět let. Kudrnaté kaštanové vlasy mu spadaly přes záda až k pasu. Černé obočí měl husté jako Sam. Oči veliké, tmavě hnědé s bledě zelenými tečkami. Obličej orlí, s výraznou bradou. Nápadné uši mu odstávaly od hlavy skoro v pravém úhlu.

Tělo starého berana, pomyslel si Sam, a hlava ohromného kalouse ušatého.

Cizincův luk byl z materiálu, který Sam už viděl, i když se vyskytoval vzácně. Byl vyroben ze dvou zahnutých kostic, které rámují tlamu dračí ryby. Byly spojeny tak, že tvořily dvakrát prohnutý luk. Tento typ luku byl daleko nejsilnější a měl největší dostřel v údolí, ale měl jednu nevýhodu. Bylo zapotřebí neobyčejně silných paží, aby ho natáhly.

Z koženého toulce trčelo dvanáct šípů s pazourkovými hroty a s dřívky pracně vyřezanými z ploutevních kostí dračí ryby, místo

pírek byly opatřeny vyřezávanými kostmi tak jemnými, že jimi prosvítalo slunce.

Promluvil německy s huhňavým, neněmeckým, nejasným přízvukem. „Vypadáš jako Sam Clemens.“

„Jsem to já,“ odpověděl Clemens. „To, co ze mě zbylo. Ale jak ses...?“

„Popsal mi tě –“ cizinec se odmlčel, „– jeden z Nich.“

Sam chvíli nechápal. Částečná hluchota, způsobená výbuchem, jakot mužů, kteří se zabíjeli pouhých dvacet yardů odtud, další výbuchy raket a náhlé zjevení tohoto muže dodávalo všemu přídech neskutečna.

Ztěžka promluvil: „Poslal... ten Tajemný Cizinec... Poslal tebe! Jsi jedním z Dvanáctky!“

„On? Žádný on! Ona mě poslala!“

Sam neměl čas, aby se zvlášť vyptával. Ovládl chuť zeptat se ho, jestli si s lukem umí poradit. Vypadal, že dokáže z luku vyždímat všechno, co se dá. Místo toho Sam vylezl na hromadu hlíny u jámy a ukázal na nejbližší nepřátelskou loď, která mířila ke břehu. Na její zadní palubě stál muž a řval rozkazy.

„Von Radowitz, vůdce nepřátel,“ řekl Sam. „Naše slabé luky tam nedostřelí.“

Lučištník jenom na okamžik strnul, aby zamířil, neobtěžoval se odhadovat vítr, který touhle denní dobou vždycky váł rychlostí šest mil za hodinu, a rychle a hladce vystřelil černý šíp. Jeho dráha skončila v solaru plexus von Radowitze. Němec se pod nárazem zapotácel, otočil se, takže byl vidět zkrvavený hrot vyčnívající ze zad, a přepadl pozpátku přes zábradlí do vody mezi lodí a břehem.

Nastoupil druhý velitel v pořadí, začal svolávat svoje muže a lučištník ho proklál další střelou. Joe Miller, oděný do brnění z kůže dračí ryby, se oháněl obrovskou dubovou palicí a rozséval mezi Němci uprostřed bitevní linie zkázu. Vypadal jako osmisetlibrový lev s lidským mozkiem. V jeho stopách kráčela smrt a panika. Za minutu roztráskal dvacet lebek, občas ještě volnou rukou zvedl nějakého muže do výšky a mrštil jím proti půl tuctu dalších.

Pěti mužům se postupně podařilo proklouznout za Joea, ale černé kostěné šípy neznámého je vždycky dostihly.

Řady útočníků se rozdrobily, Němci se snažili dostat se zpátky k lodím. Von Richthofen, nahý a zakrvácený, se zubil a poskakoval kolem Sama. „Vyhráli jsme! Vyhráli jsme!“

„Brzo dostaneš svůj létající stroj,“ řekl Sam. Obrátil se k lukostřelci. „Jak se jmenuješ?“

„Měl jsem spoustu jmen, ale když mě vzal můj děd poprvé do rukou, pojmenoval mě Odysseus.“

Sam nevymyslel lepší odpověď než: „Máme si hodně co povídat.“

Mohl být tento muž tím, o kom zpíval Homér? Skutečný Odysseus, to jest ten historický Odysseus, který opravdu bojoval před hradbami Tróje a později se o něm vyprávěly legendy a pohádky? Proč ne? Ten přízračný muž, který se Samem mluvil v chýši, přece řekl, že vybral dvanáct lidí z miliard, které měl k dispozici. Jaký měl klíč, Sam nevěděl, ale předpokládal, že ho vedou dobré důvody. A Tajemný Cizinec už mu o jedné volbě pověděl: Richard Francis Burton. Byla snad kolem těch dvanácti nějaká aura, která odpadlíkovi umožnila rozeznat člověka, který byl schopen provést ten úkol? Jakási tygří barva duše?

Pozdě v noci po oslavě vítězství odešli Sam, Joe, Lothar a Acháj Odysseus do svých chýší. Sama škrábalo v krku od všeho toho povídání. Snažil se vymáčknout z Acháje všechno, co věděl o obléhání Tróje a pozdějším putování. Dozvěděl se spoustu věcí, které ho jenom zmátly a nikoli osvětily.

Trója, kterou znal Odysseus, nebylo město blízko Hellespontu, jehož ruiny pozemští archeologové nazvali Trója Vila. Trója, kterou obléhal Odysseus, Agamemnón a Diomédes, ležela dál na jih, naproti ostrovu

Lesbos, ale ve vnitrozemí, severně od řeky Kaikos. Byla obydlena lidmi příbuznými s Etrusky, kteří v té době ještě žili v Malé Asii a až později se kvůli helénským nájezdníkům vystěhovali do Itálie. Odysseus věděl o městě, které pozdější generace považovali za

BÁJNÁ LOŽ

Tróju. Tam žili Dardanové, barbaři spříznění s pravými Trójany. Jejich město podlehl pět let před trojskou válkou nájezdu jiných barbarů ze severu.

Tři roky po obléhání opravdové Tróje, které trvalo jenom dvě léta, se vydal na velkou výpravu Danaů nebo Achájů proti Egyptu, kde vládl Ramesse III. Nájezd skončil katastrofou. Odysseus si zachránil život útekem na moře a skutečně se nedobrovolně vydal na plavbu, která trvala tři roky a při níž navštívil Maltu, Sicílii a některé části Itálie, země tehdy Řekům neznámé. Nebylo žádných Laistrygonů, Aiola, Kalypsó, Kirké, Polyféma. Jeho žena se jmenovala sice Pénélopé, avšak nebylo žádných nápadníků, které měl zabít.

Co se týče Achilla a Hektora, Odysseus je znal jenom jako hrdiny písní. Předpokládal, že oba byli Pelasgové, což byl lid, který žil na Helénské poloostrově, než ze severu přišli Achájové a dobyli ho. Achájové si přizpůsobili píseň Pelasgů pro své potřeby a později ji pěvci začlenili do Iliady. Odysseus znal Ilias a Odysseu, protože se setkal s učencem, který uměl recitovat obě básně z paměti.

„A co dřevěný kůň?“ zeptal se Sam a najisto očekával, že odpověď nedostane. Kupodivu Odysseus nejenom o koni věděl, ale potvrdili, že to byl skutečně jeho nápad. Byla to lest, k níž se uchýlili ze strašného zoufalství a nepřikládali jí naději na úspěch.

Tohle Sama překvapilo ze všeho nejvíc. Učenci se shodli na tom, že tento příběh nemá reálný podklad, tvrdili, že je to holá nemožnost. Měli by mít pravdu, protože ten nápad vypadal fantasticky, nebylo pravděpodobné, že by Achájové byli tak hloupí, aby toho koně postavili, a že by Trójané byli tak hloupí, aby naletěli. Ale dřevěný kůň existoval a Achájové se dostali do města skutečně tak, že se v koni schovali.

Von Richthofen a Joe poslouchali, jak si ti dva povídají. Sam se rozhodl, přestože ho Etik upozornil, aby se o něm nikomu nezmiňoval, že Joe a Lothar by o něm vědět měli. Jinak by Sam musel dělat spoustu věcí, které by nikomu ze svých blízkých nemohl vysvětlit. Kromě toho měl pocit, že když zasvěti do tajemství ostatní,

dá tím Etikovi najevo, že je to on, Sam, kdo má události pevně v rukou. Bylo to dětinské gesto, ale Sam ho učinil.

Nakonec dal všem kromě Joea dobrou noc a lehl si na lůžko. I když byl velmi unavený, nemohl usnout. Chrápání, vycházející z Joea jako maelström klíčovou dírkou, k léčbě nespavosti nijak nepřispívalo. Také rozrušení nad zítřejší prací mu rozehrávalo nervy a zaměstnávalo mozek. Zítra bude historický den, pokud měl mít tento svět nějaké dějiny. Nakonec bude i papír, inkoust, tužka, dokonce i tisk. Velká Loď bude mít týdeník. Bude napsána kniha, která bude vyprávět o tom, jak se jáma prohloubila díky výbuchům raket, které létaly z von Radowitzových lodí. Možná už zítra narazí na železo; určitě ano.

Navíc mu dělal starosti král Jan, ten prohnáný lišák. Bůhví, co ta záludná mysl plánovala. Dalo se ovšem pochybovat, že Jan by udělal něco proradného, dokud nebude loď postavena, a to bude trvat roky. Zatím nebylo třeba se strachovat, vůbec ne. A přesto se Sam bál.

14. kapitola

Sam se rázem probudil, srdce mu bouchalo, jako by ho do něj koplá nějaká příšera z nočních můr. Škvírami v bambusových stěnách a kolem závěsu ve vchodu vanul vlhký vzduch. Do střechy z listů bubnoval déšť a z hor zaduněl hrom. Joe vychrupoval svoje soukromé hromobití.

Sam se protáhl, vzápětí vykřikl a posadil se. Rukou se dotkl nějakého těla. Vzdálený blesk nepatrně prosvětľil temnotu a odhalil čísi nezřetelnou siluetu, přikrčenou u lůžka.

Ozval se známý baryton. „Je zbytečné, abyste se ohlížel po titantropovi, který by vám přišel na pomoc. Zařídil jsem, že se probudí až za svítání.“

Takže Sam pochopil, že Etik vidí ve tmě. Vytáhl ze skládacího stolku doutník a zeptal se: „Můžu si zapálit?“

Tajemný Cizinec si dal s odpovědí tak dlouho na čas, až v Samovi vzklíčila zvědavost. Zář z drátku v Samově zapalovači přece není tak jasná, aby odhalila mužovu tvář, a cizinec pravděpodobně má na obličej nějakou masku nebo něco podobného. Neměl snad rád vůni doutníků, možná tabáku vůbec? Přesto váhá a nic neříká, protože by ho podle této vlastnosti mohl někdo poznat? Kdo by ho poznal? Ostatní Etikové, kteří věděli, že mají mezi sebou zrádce? Bylo jich dvanáct, tak to Cizinec tvrdil. Kdyby se někdy dozvěděli, že s ním, Samem Clemensem, navázal kontakt nějaký Etik, a kdyby zjistili, že ten Etik nesnáší tabák, poznali by možná okamžitě, kdo je tím zrádcem?

Sam nepronесl svá podezření nahlas. Nechá si je pro sebe, možná je později využije.

„Zakuřte si,“ řekl Cizinec. I když ho Sam neviděl a ani neslyšel, že by se pohnul, získal dojem, že poněkud ustoupil.

„Čemu vděčím za tak nečekanou návštěvu?“ zeptal se Sam.

„Chci vám sdělit, že vás teď dlouho nebudu moci znovu vidět. Nechci, abyste si myslel, že jsem vás opustil. Odvolali mě za záležitostí, které byste nerozuměl, i kdybych vám ji chtěl vysvětlit. Teď bude dlouho všechno jenom na vás. Kdyby se něco vyvíjelo špatně, nebudu moci, byť i jen nepatrně, zasáhnout.“

Teď máte ale všechno, co potřebujete, aby vás to zaměstnalo aspoň na deset let. Budete muset použít vlastního důvtipu, abyste vyřešil mnohé technické problémy, které vyvstanou. Nemohu vás zásobit dalšími kovy nebo materiály, které byste snad potřeboval, nemohu vás zbavovat potíží s nájezdníky. Už jsem riskoval dost tím, že jsem vám nechal spadnout meteorit a že jsem vám prozradil, kde je bauxit a platina.

Budou vás pozorovat další Etikové – nikoli z Dvanáctky, ale druhého řádu –, ale nebudou zasahovat. Loď jim nebude připadat nebezpečná pro Plán. Byl by radši, kdybyste železo neměl, a rozruší je, až „objevíte“ platinu a bauxit. Chtějí, abyste se vy, pozemšťané, zabývali duševním rozvojem, nikoli technologickým. Ale nebudou do toho strkat nos.“

Sam se trochu vylekal. Poprvé si uvědomil, že i když Etika nenávidí, stal se na něm silně závislým, pokud jde o morální a hmotnou podporu.

„Doufám, že se nic zlého nestane,“ řekl. „Dneska jsem měl s tím železem málem smůlu. Nebýt Joea a toho chlapíka, Odyssea...“

Potom ho něco napadlo: „Počkat! Odysseus mi řekli, že ten Etik, který s ním mluvil, byla žena!“ Temnota se uchechtla: „A to znamená?“ „Bud' nejste jediný zrádce, nebo můžete měnit hlas. Nebo mi možná vůbec neříkáte pravdu! Možná že jste v tom všichni, spřádáte hezké lži, abyste provedli svůj vlastní plán! Jsme jenom nástroje ve vašich rukou!“ „Já nelžu! A co se týče ostatních vašich dohadů, nemohu vám nic říct. Jestli vás nebo ostatní, které jsem vybral, vystopují a budou vyslýchát, vaše vypravení mé druhy zmate.“

Ozvalo se zaharašení. „Už musím jít. Všechno je jenom na vás. Hodně štěstí.“

BÁJNÁ LOĎ

„Počkejte! Co když se mi to nepodaří?“ „Tak loď postaví někdo jiný, ale mám dobré důvody pro to, abyste to byl vy.“

„Takže jsem jenom nástroj. Když se nástroj porouchá, zahodíte ho a použijete jiný.“

„Nemohu zajistit, že uspějete. Nejsem bůh.“

„Táhnete k čertu i s tím svým národem!“ zařval Sam. „Proč jste nemohli nechat na Zemi všechno tak, jak bylo? Smrt nám dala věčný klid. Už žádná bolest a smutek. Žádné pachtění a strádání. Všechno bylo za námi. Byli jsme svobodní, už nás netížily okovy těla. Ale vy jste nám ty okovy znovu nasadili a utáhli je tak, že se nemůžeme ani zabít. Sebrali jste nám smrt. Je to stejné, jako byste nás navždycky uvrhli do pekla!“

„Není to tak zlé,“ řekl Etik. „Většina z vás je na tom líp, než kdy dřív. Nebo aspoň stejně dobře. Mrzáci, slepci, ohyzdové, nemocní a hladoví jsou zdraví a mladí. Nemusíte si v potu tváře vydělávat na denní chléb, strachovat se o něj, a většinou jíte daleko líp, než jste jedli na Zemi. Přesto s vámi v obecnějším smyslu souhlasím. Byl to zločin, největší možný zločin, křisit vás. Takže...“

„Chci svou Livy!“ vykřikl Sam. „A chci své dcery. Mohou být stejné dobře mrtvé, na věky ode mě odloučené, nebo odloučené jedna od druhé! Byl bych radši, kdyby byly mrtvé. Aspoň bych pořád nešílel starostí, protože možná trpí, ocitly se třeba v nějakém strašném postavení! Jak můžu vědět, že je někdo neznásilňuje, nebije, nemučí? Na téhle planetě je tolik zla! Musí tady být, protože je tady původní obyvatelstvo Země!“

„Mohl bych vám pomoci,“ řekl Etik. „Ale mohlo by mi trvat roky, než bych je našel. Nebudu vysvětlovat jak, protože je to příliš složité a já musím odejít dřív, než přestane pršet.“

Sam vstal a s rukama nataženýma popošel dopředu.

Etik zvolal: „Stát! Už jednou jste se mě dotkl!“

Sam se zastavil. „Mohl byste mi najít Livy? A dcery?“

„Udělám to. Máte moje slovo. Jenomže... jenomže co když to bude trvat celé roky? Dejme tomu, že tou dobou už budete mít loď postavenou — třeba už budete mít za sebou milión mil plavby po

Řece. A já vám pak povím, že jsem našel vaši ženu, ale že je někde tři milióny mil daleko po proudu. Mohu vám dát zprávu, kde je, ale nemohu ji k vám přivést. Budete se k ní muset dostat sám. Co potom uděláte? Vráťte se zpátky a strávíte dvacet let hledáním? Dovolila by vám to posádka? Pochybuji. A navíc, i kdybyste to udělal, není žádná jistota, že vaše žena zůstane na stejném místě. Třeba bude zabita a ocitne se jinde, třeba ještě dál.“

„Táhněte k čertu!“ zaječel Sam.

„A lidé, samozřejmě,“ pokračoval Etik, „se mění. Třeba se vám nebude líbit, až ji najdete.“

„Zabiju vás!“ zařičel Sam Clemens. „Pomozte mi...!“

Závěs z bambusových vláken se rozhrnul. Na okamžik se objevila Cizincova silueta podobná netopýru, postava zahalená v plášti s kapucí přes hlavu. Sam začal pěsti, ale přinutil se zůstat stát jako kus ledu a počkat, dokud se vztek nerozplyne. Pak začal přecházet sem a tam, až nakonec odhodil doutník. Zhořkl mu; dokonce i vzduch, který dýchal, byl štiplavý.

„K čertu s nimi. K čertu s ním! Postavím loď, dostanu se na severní pól a zjistím, co se to děje! A zabiju ho! Zabiju je!“

Děšť ustal. Z dálky bylo slyšet křik. Sam vyšel polekaně ven — třeba někdo Cizince chytil, i když to nebylo pravděpodobné. A tehdy poznal, že pro něj loď znamená víc než cokoli jiného, že si nepřeje, aby její stavbu cokoli narušovalo, i kdyby se tím mohl Etikovi bezprostředně pomstít. Na to dojde později.

Po pláni se míhaly pochodně. Teď už jejich nosiči byli tak blízko, že Sam rozeznal tváře některých strážných a také von Richthofenovu. Přicházeli s nimi tři neznámí lidé.

Na tělech jim visely bez ladu a skladu velké ručníky, pospojované magnetickými sponkami. Tvář nejmenšího cizince stínila kapuce. Nejvyšší z nich byl muž s protáhlým hubeným opáleným obličejem a mohutným zahnutým nosem.

„Jste druhý v naší soutěži,“ uvítal ho Sam. „U mě v chýši je někdo, kdo vám svým nosem vytře zrak!“

BÁJNÁ LOŽ

„Nom d'un con! Va te faire foutre!“ odsekl dlouhán. „Copak mě musí pořád někdo urážet, kamkoli se hnu? Takovouhle pohostinnost prokazujete cizincům? Copak jsem cestoval třicet tisíc mil za těch nejhroznějších podmínek, abych našel muže, který by mi dokázal vtisknout do ruky znovu poctivou ocel, jenom aby mi slovy zakroutil nosem? Věz, ty hloupý a drzý hulváte, že Savinien de Cyrano II de Bergerac nenastavuje druhou tvář. Pokud se neomluvíš, a to ihned a nanejvýš upřímně, neodprosíš jazykem přímo andělským, pak tě probodnu právě tím nosem, kterému se tak pošklebuješ!“

Sam se pokorně omluvil, řka, že mu bitva pocuchala nervy. Zvědavě si prohlížel legendární postavu a uvažoval, jestli by mohlo jít o dalšího z vybraných dvanácti.

Druhý muž, štíhlý, světlolasý a modrooký, se představil jako Hermann Göring. Na provázku kolem krku se mu houpala spirálovitá kost z dračí ryby, znamení toho, že je členem církve Druhé šance. To znamenalo potíže, protože vyznavači Druhé šance hlásali naprostý pacifismus.

Potom kapuci odhodil třetí cizinec a ukázal hezký obličej rámovaný dlouhými černými vlasy, svázanými do řeckého uzlu.

Sam se zapotácel a skoro omdlel „Livy: Žena se ulekla. Přistoupila blíž a mlčky, bledá ve světle pochodní, se na něho podívala. Pohybovala se trochu vratce, jako by měla ztratit vědomí. „Same,“ vydechla slabě.

Vykročil k ní, ale ona se otočila a přimkla se k Bergeracovi, jako by hledala ochranu. Francouz ji vzal kolem ramen a upřeně se zadíval na Sama Clemense „Odvalu, ovečko moje. Neublíží ti, dokud jsem tady. já! Co pro tebe znamená?“

Podívala se na něho s takovým výrazem, že Sam nemohl zůstat na pochybách. Zavyl a zahrozil pěstí hvězdám, které právě vypluly z mraků.

15. kapitola

Lod' proplouvala jeho sny jako zářící diamant o dvaceti miliónech karátů.

Nikdy ještě neexistovala taková lod' a nikdy druhé takové nebude.

Pojmenuje ji Nikoli k pronajmutí. Nikdo mu ji nikdy nesebere, bude silně vyzbrojená a obrněná. A nikdo ji nedokáže od něho koupit nebo si ji najmout.

Velká černá písmena se odrážela od bílého trupu. NIKOLI K PRONAJMUTÍ.

Bájná lod' bude mít čtyři paluby: palubu s kotli, hlavní palubu, bouřkovou palubu a přistávací palubu pro létající stroj. Její celková délka bude čtyři sta čtyřicet stop a šest palců. Šířka nad kryty koles bude devadesát tři stopy. Střední ponor naloženého plavidla dvanáct stop. Trup bude vyroben z magnalia nebo možná z uměle hmoty. Z vysokých komínů se bude občas kouřit, protože na palubě bude parní kotel. Ale ten bude pouze pohánět velké plastové kulky v parních dělech. Obří kola po stranách Lodi budou poháněna mohutnými elektrickými motory.

Nikoli k pronajmutí bude jediná kovová lod' na Řece, jediná lod', kterou nepohánějí vesla nebo vítr, a každý před ní padne na zadek a zůstane koukat, ať už se narodil dva milióny let před Kristem nebo dva tisíce let po Kristu.

A on, Sam Clemens, bude Kapitánem s velkým K, protože na tomto plavidle s posádkou čítající jedno sto a dvacet mužů může být Kapitán jenom jeden.

Král Jan z Anglie si může říkat admirál, jestli chce, ačkoli pokud do toho Sam Clemens bude moci mluvit, bude prvním důstojníkem, ne admirálem. A jestli se do toho Sam Clemens opravdu vloží, potom se král Jan – Jan Bezzemek, Prohnílý Jan,

Ničemný Jan, Smilný Jan, Svinský Jan – vůbec na palubu nedostane. Sam Clemens, s velkým zeleným doutníkem v ústech, s bílou čepicí na hlavě, oblečený do bílého kiltu s bílým ručníkem přehozeným přes ramena místo pláště, se vykloní z okénka na pravé straně prostorné kormidelny a zařve: Stát, vy troubové tam! Chytněte tu prohnílou hromádku nesmrtelnosti a zrady a shod'te ji z můstku! Nezajímá mě, jestli přistane v Řece nebo na břehu. Zbavte se toho lidského odpadu!

Přes zábradlí kotelní paluby přeletí princ Jan, Lišák Jan, bude ječet a chrlít kletby středověkou angličtinou s francouzským přízvukem nebo anglo-nor-manskou franštinou či v esperantu. Pak vytáhnou můstek, zvony zazvoní, píšťaly zadují a Sam Clemens, který bude stát za kormidelníkem, vydá rozkaz k vyplutí.

Jaká to bude plavba! Proti proudu Řeky, možná deset nebo taky dvacet miliónů mil, možná čtyřicet nebo taky sto let. O takové Lodi, o takové Řece, o takové plavbě se nikdy nikomu na Zemi nesnilo, na té dávno mrtvé Zemi! Proti proudu Řeky, jediné na této planetě, na jediné takové lodi, se Samem Clemensem jako La Sipestrem, Kapitánem, kterému se říká taky La Estro, Šéf.

Byl tak šťastný!

A potom zamířil dál na Řeku, jenom aby vyzkoušel proud, který byl nejsilnější ve středu mohutného toku, zatímco tisíce lidí na břehu mávaly, jásaly anebo plakaly, že Lod' už odplouvá a s ní on, Samuel Langhorne Clemens alias Mark Twain – Kapitán, Šéf –, a v té chvíli uviděl, že se davem prodírá muž s dlouhými světlými vlasy a širokými rameny.

Muž byl oblečený do kiltu z kusů látky upevněných magnety zašitými v látce. Na nohou kožené sandály vyrobené z kůže dračí ryby, která je velká jako velryba. Kolem svalnatého krku bylo vidět šňůrku zářivě nabarvených obratlů z kostlína. V obrovské mocné ruce svíral dřevěné topůrko široké válečné železné sekery. Bleděmodré oči upíral na Samuela Clemense a jeho široký obličej s orlím nosem byl zachmuřený.

Sam Clemens vykřikl na kormidelníka: Rychleji! Rychleji! Plnou parou vpřed!“

Veliká kola se začala nořit do vody rychleji –mlask-mlask. I přes izolaci ze skleněných vláken rozechvěly otřesy palubu. Najednou se ten světlomasý muž, Erik Krvavá sekera, král Vikingů z desátého století, ocitl v kormidelní kabině.

Zařval starou norštinou na Sama Clemense: Zrádče! Ty Ratatoskovo lejno! Říkal jsem ti, že budu čekat na břehu Řeky! Zradil jsi mě, abys získal železo z padlé hvězdy a mohl si postavit nádhernou Lod’!

Sam vyběhl z kormidelní kabiny a řít se dolů po žebřících na palubu a do útrob lodi, do nákladového prostoru, ale Erik Krvavá sekera se stále držel dva kroky za ním.

Sam Clemens běžel kolem obřích rotujících elektrických motorů, potom do chemické laboratoře, kde inženýři vyráběli z lidských výkalů dusičnan draselný, míchali ho se sírou a dřevěným uhlím a tak získávali střelný prach. Sam popadl zapalovač a smolnou pochodeň, stiskl uzávěr a z krabičky vyklouzl doběla rozpálený svítící drátek.

Stůj, nebo loď vyhodím, do vzduchu! zaječel Sam

Erik se zastavil, ale mával kolena sebe a nad hlavou velkou sekerou. Zazubil se a řekl: Tak do toho Nemáš na to odvalu! Miluješ Lod’ víc než všechny ostatní, dokonce víc než svou nevěrnou, ale předrahou Livy! Nevyhodíš ji do vzduchu! Takže tě sekerou rozseknu ve dvě a pak si vezmu Lod’ pro sebe!

Ne! Ne! křičel Sam. To se neodvážíš! To nemůžeš Nemůžeš! Tohle je můj sen, moje láska, můj život, můj svět! To nemůžeš!

Nor přistoupil blíž; sekera mu zasvištěla na hlavu.

Nemůžu? Jenom pěkně stůj a uvidíš!

Za jeho ramenem Sam zahlédl nějaký stín. Pohyboval se vpřed, až se proměnil ve vysokou postavu bez tváře. Byl to X, Tajemný Cizinec, zrádný Erik, který poslal meteorit do Údolí Řeky tak, aby Sam na planetě tak chudé na minerály získal železo a nikl ke stavbě své Lodi. Aby mohl plout proti proudu Řeky do severního

BÁJNÁ LOĎ

polárního moře, kde se ve studené mlze skrývala Věž, Velký Grál, nebo jak jí chcete říkat. A Sam s jedenácti muži, které vybral X pro svůj zatím neprozrazený plán, zaútočí na Věž a najdou — co najdou? To, co tam bylo.

Cizinče! zavolal Sam. Zachraň mě! Zachraň mě!

Ozval se smích, podobající se větru vanoucímu od polárního moře, a proměnil jeho útroby v led.

Zachraň se sám, Same!

Ne! Ne! Tys to slíbil! ječel Sam. A pak otevřel oči a poslední výkřiky mu odumřely na rtech. Nebo se mu jenom zdálo, že křičel?

Posadil se. Na posteli z bambusu měl matraci z látky z bambusových vláken, vycpanou širokými listy železného stromu. Prostěradlo tvořilo pět ručníků pospojovaných magnety. Lůžko stálo u stěny čtvercové místností o dvaceti stopách. Byl tam ještě stůl, kulatý stolek a asi tucet židlí, všechno z bambusu nebo borovicového dřeva, a nočník z pálené hlíny. Ještě měl bambusové vědro, zpola plné vody, širokou vysokou skříň se spoustou přihrádek na svitky papíru, stojan na bambusová a borová kopí s pazourkovými a železnými hroty, tisové luky a šípy, válečnou sekeru z awaruitu a čtyři dlouhé ocelové nože. Na stěně bylo připevněno asi tucet věšáků, na kterých visely bílé ručníky. Na jednom věšáku na klobouky byla námořní čepice, důstojnická, vyrobená z kůže potažené tenkou bílou látkou.

Na stole ležel Samův grál, šedý kovový válec s kovovým držadlem.

Dál na stole byly skleněné lahve s inkoustem černým jako saze, množství kostěných per a jedno pero z awaruitu. Papíry na stole byly vyrobeny z bambusu, i když několik archů získali z jemné blány, tvořící výstelku žaludku kostlína.

Skleněná okna (nebo lodní okénka, jak jim říkal) byla zapuštěna ve všech stěnách kolem dokola. Pokud Sam Clemens věděl, tohle byl jediný dům se skleněnými okny v celém Údolí Řeky. V okruhu deseti tisíc mil určitě.

Z nebe padalo jasné světlo. I když ještě nesvítal, světlo bylo o něco jasnější, než jaké vydává pozemský úplněk. Na nebi se tísnilo obrovské hvězdy mnoha barev, některé tak veliké, že vypadaly jako úlomky měsíce. Mezi hvězdami, za nimi, a jak se zdálo, i před některými zvlášť jasnými, zářily světelné pásy a sítě. To byla oblaka kosmického plynu, nádhera, která nikdy nepřestávala uchvacovat zvlášť citlivé lidské bytosti žijící u Reky.

Sam Clemens, na rtech kyselou pachut' kořalky, kterou večer vypil, a snad ještě kyselejší pachut' snu, překlápěl místnost. Pořádně otevřel oči, až když došel ke stolu, zvedl zapalovač a přiložil žhavý drát k lampičce na rybí olej v kamenné nádobce.

Otevřel okno a pohlédl k Řece. Před rokem by uviděl jenom plochou pláň, asi půldruhé míle širokou a porostlou krátkou tuhou jasně zelenou trávou. Na jejím místě se teď tyčila hrozivá hromada země, zely hluboké jámy a všude byly rozesety stavby z bambusu a borového dřeva, ve kterých se skrývaly cihlové pece. Tam stály jeho (takzvané) ocelárny, sklárna, tavící pece, cementárny, kovárny, kovářské dílny, zbrojnice, laboratoře a továrny na kyselinu dusičnou a sírovou. O půl míle dál se tyčila vysoká palisáda z borových klád, za kterou se skrývala první kovová loď, kterou postaví.

Vlevo plály pochodně. Dokonce i v noci lidé vykopávali sideritové hroudy a tahali kusy awaruitu.

Vzadu býval les z tisíc stop vysokých železných stromů, borovic smolných, borovic na stavební dříví, černých a bílých dubů, tisů a houštin bambusu. To všechno dřív na kopcích rostlo; kopce většinou zůstaly na místě, ale stromy, kromě železných, zmizely zároveň s bambusem. Pouze mohutné železné stromy odolaly ocelovým sekerám Clemensových lidí. Vysokou travu posekali a její stébla chemicky upravili tak, aby se z nich dala vyrobit lana a papír, ale kořeny trávy byly tak pevné a propletené, že se nevyplatilo je čistit. Práce a materiál spotřebované při odstraňování kořenů nízké trávy na pláni, aby bylo možné dostat se ke kovu, byly velmi drahé. Nedaly se měřit penězi, protože ty neexistovaly, ale měřily se potem, rozbitými pazourky a ztupenou ocelí.

BÁJNÁ LOĎ

Tam, kde býval krásný pohled na záplavu stromů, jasnou travu a barevné květy popínavých rostlin, obrůstajících stromy, to teď vypadalo jako na bojišti. Nejdřív bylo nutné stvořit ošklivost, aby bylo možné postavit nádhernou loď.

Sam se třásl ve vlhkém a lezavém větru, který pozdě v noci vždycky vanul od pramenů Řeky. Chvěl se také při pomýšlení na tu spoušť. Miloval krásu a řád přírody a miloval údolí uspořádané jako park, ať už si o tomto světě myslel cokoli. Teď údolí zohyzdil, protože šel za svým snem. A tu ošklivost bude muset ještě zvětšit, protože jeho dílny a továrny potřebovaly další dřevo na palivo, na papír, na dřevěné uhlí. Všechno, co měl jeho stát k dispozici, už bylo využito a spotřeboval skoro všechno, co mu prodal nejbližší severní soused Černskujo a nejbližší jižní soused Publiujo.

Kdyby chtěl víc dřeva, musel by se svými sousedy válčit nebo se dohodnout na obchodě se vzdálenějšími státy nebo s těmi na protějším břehu. Nebo je dobýt a dřevo jim sebrat. To nechtěl; v zásadě se války děsí a v praxi ji snášel jen těžko.

Ale jestli má mít svou Loď, musí sehnat palivové dříví pro továrny.

Také musel získat bauxit, kryolit a platinu, jestli má mít hliníkové generátory a motory.

Jejich nejbližší naleziště bylo v Černé obci; byl vzdálená dvacet šest mil po proudu a žil tam národ kterému vládl Elwood Hacking, muž, jenž nenávidí bílé.

Dosud Sam vyměňoval železné zbraně za bauxit kryolit, cinobr a platinu. Přitom vlastní Samův stát Parolando, zoufale zbraně potřeboval. Aby té zátěže nebylo dost, Hacking trval na tom, že Parolando musí rudu dobývat a přepravovat samo.

Sam zhluboka vzdychl. Proč ksakru ten Tajemný Cizinec nezařídil, aby meteorit dopadl hned vedle nalezišť bauxitu? Sam a Vikingové Krvavé sekery, kteří by do toho kraje připluli hned po dopadu meteoritu by prohlásili za své území to, které je teď Černou obec. Až by dorazil Hacking, přinutili by ho, aby se k nim přidal nebo aby odtáhl.

Jenomže i se schopnostmi, které Cizinec měl, nemohlo být snadné odchýlit stovky tisíc tun těžký kus awaruitového sideritu z dráhy a nechat ho padnout pouhých šestadvacet mil od bauxitu a jiných minerálů. Cizinec opravdu předpokládal, že se mu podařil skvělý zásah. Než zmizel za svým neznámým posli, ním, řekl Samovi, že minerály jsou v okruhu sedm mil proti proudu Řeky. Ale mýlil se. A to dělalo Samovo radost, a zároveň ho to rozčilovalo. Zlobil se, protože neměl všechny minerály na dosah, ale zároveň se radoval, že Etikové mohou udělat chybu.

Tato skutečnost nijak nepomohla lidem, navždy uvězněným v údolí širokém průměrně 9,9 míle mezi příkrými horami vysokými dvacet tisíc stop. Budou uvězněni tisíce let, pokud ne na vždycky, dokud Samuel Langhorne Clemens nepostaví svou Loď.

Sam přešel ke skřínce z nenatřeného borového dřeva, otevřel dvířka a vytáhl láhev z neprůhledného skla. Bylo v ní asi dvacet uncí whisky od těch, kteří nepili. Polkl asi tři unce, oťrásl se, odfrkl, poplácal se po hrudi a láhev vrátil zpátky. Ha! Není nic lepšího, čím by den začal, zvláště když se probudil z noční můry, kterou měl Velký Cenzor Snů zakázat. To jest pokud by Velký Cenzor věnoval svou přízeň a pozornost jednomu ze svých nejoblíbenějších snů, Samu Clemensovi. Možná ho Velký Cenzor vůbec neměl rád. Vypadalo to, že Sama má doopravdy rádo jenom hodně málo lidí. Musel dělat věci, které ani dělat nechtěl, aby byla loď postavena.

A pak tu byla Livy, žena, která s ním na Zemi žila třicet čtyři let.

Zaklel, potáhl se za neexistující knír, sáhl zpátky do skříně a znovu láhev vyndal. Další lok. Vyhrkly mu slzy, ale jestli za to mohl bourbon nebo pomyšlení na Livy, to nevěděl. V tomto světě složitých sil a tajemných pochodů – a jejich tajemných původců – slzy pravděpodobně působilo obojí. A ještě další věci, do kterých mu v téhle chvíli jeho zadní mozek nedovolil nakouknout. Jeho zadní mozek počká, až se přední mozek shýbne, aby si zavázal intelektuální tkaničky u bot, a pak nakopne řečený přední mozek do pozadí

BÁJNÁ LOŽ

Přešel po bambusových rohožích a podíval se z okna. Tam dole, asi dvě sta yardů odtud, pod větvemi železného stromu, stála kruhová chýše s kuželovou střechou a dvěma pokoji. V ložnici bude ležet Olivia Langdon Clemensová, jeho manželka — bývalá manželka –, a ten dlouhý hubený Savinien de Cyrano II de Bergerac, šermíř, chlípník a pisálek, opatřený obrovským zobanem a malou bradou.

„Livy, jak jsi mohla?“ vzdychl Sam. „Jak jsi mi mohla zlomit srdce, srdce svého mládí?“

Uplynul už rok od chvíle, kdy se tady s Cyranem de Bergerac objevila. Otřáslo jím to daleko víc než, všechno, co zažil během sedmdesáti čtyř let na Zem a jednadvaceti let na planetě Řeky. Ale už se vzpamatoval. Vlastně vzpamatoval by se, kdyby neutrpěl další otřes, i když ten už byl mírnější. Ten první šok nemohlo překonat nic. Koneckonců, nemohl předpokládat, že Livy bude žít jednadvacet let bez muže Vždyť přece byla znovu mladá, krásná a stále vášnivá a neměla rozumnou naději, že ho ještě někdy uvidí On sám žil s púltuctem žen a nemohl očekávat, že bude cudná či věrná. Cekal ale, že jakmile ho znovu najde, opustí svého druhu stejně, jako opice poušti z dlaní rozžhavenou minci.

Nestalo se. Milovala de Bergeraca.

Od té noci, kdy se poprvé vynořila z mlžného oparu Řeky, ji vídal skoro každý den. Mluvili spolu docela zdvořile a někdy dokázali porušit svou zdrženlivost a smát se a žertovat stejně jako na Zemi. Někdy, sice krátce, ale nepopíratelně, si jejich oči pověděly, že mezi nimi stále vibruje stará láska. Cítil, že překypují touhou jako úl medem, jak si později se smíchem říkal zatímco mu bylo do pláče, a tehdy sobě navzdory k ní vykročil a ona ustoupila po bok Cyranovi, pokud byl náhodou nablízku, a když nebyl, ohlédla se po něm.

Každou noc byla s tím špinavým, neotesaným, energickým, vtipným, temperamentním, nadaným a děsivým Francouzem. Žabák jeden, zamumlal Sam. Dovedl si představit, jak chtivě skřehotá a hopsá k bílé, nezřetelné, vlnící se Livy, poskakuje a skřehotá...

Otřásl se. To nebylo k ničemu. I když si sem tajně vodil ženy – přitom nemusel nic skrývat –, nemohl na ni úplně zapomenout. Ani když žvýkal žvýkačku snů, nezapomínal na ni. Pokud se vůbec něco dělo, vplula do drogou rozbouřeného moře jeho mysli ještě bezohledněji, poháněná větrem touhy. Plachetnice Livy, napjaté bílé plachty, štíhlý, ladně zaoblený trup...

A pak musel poslouchat její smích, nejmilejší smích. Vydržet to bylo to nejtěžší.

Poodešel a vyhlédl ven předními okénky. Stál u dubového podstavce s kormidelním kolem, opatřeným velkými rukojeťmi, které sám vyřezal. Tento pokoj byl jeho ‚kormidelnou‘ a dva pokoje za ním byly ‚důstojnické kabiny‘. Celá stavba stála na úbočí kopce hned u pláně. Tyčila se na pilotách o výšce třiceti stop a vcházelo se do ní po schodech, nebo po žebříku (podle námořnické hantýrky), na pravoboku nebo dveřmi přímo ze svahu za zadní důstojnickou kabinou. Na vrcholu kormidelny byl velký zvon, jediný kovový zvon na světě, pokud věděl. Jakmile vodní hodiny v rohu odbijí šest, zazvoní na něj. A temné údolí pomalu začne ožívat.

16. kapitola

Nad Řekou a těsně u břehů stále visela mlha, ale rozeznal mohutný příkrčený grálový kámen, vzdálený půldruhé míle za svažující se plání a stojící těsně u vody. O chvíli později spatřil, jak se z oparu noří loď, spíš hračka než plavidlo. Vyskočili z ní dva lidé a vytáhli kánoe na břeh, pak odběhli kamsi vpravo. Světlo bylo dost jasné, aby je Sam viděl, i když mu občas zmizeli z očí, když se dostali mezi domy. Jakmile obešli dvoupatrovou hrnčírnu, pustili se přímo do kopců. Pak je ztratil, ale zdálo se, že míří do roubeného „paláce“ Jana Plantageneta.

Tak takhle fungovaly hlídky v Parolandu. Každé čtvrt míle říční hranice stála strážní budka na pilotách o třiceti stopách se čtyřmi muži ve službě. Když by zjistili něco podezřelého, měli zabubnovat na bubny, zadout na kostěné rohy a zapálit pochodně.

A najednou z mlhy vyklouznou dva muži a nesou zprávy králi Janovi, bývalému králi Anglie!

O patnáct minut později Sam uviděl, že se mezi stíny pohybuje další stín. Zatáhl za provaz, připevněný ke zvonku u vchodu, a zazvonil. Sam vyhlédl okénkem na pravoboku. Nahoru hleděl bílý obličej. Samův špeh, William Grevel, býval proslulým obchodníkem s vlnou v Londýně a zemřel v roce 1401. Kolem Reky nebyly žádné ovce a vlastně žádní savci, kromě člověka. Ale bývalý obchodník prokázal velké vlohy pro špionáž a hrozně rád ponocoval a potajmu se potloukal v okolí.

Sam mu pokynul; Grevel vyběhl po „žebříku“ a vstoupil, když Sam odstrčil petlici masivních dubových dveří.

Sam řekl v esperantu: „Saluton, leutenanto Grevel. Kio estas?”

(Přeloženo: „Buďte zdrav, poručíku Grevele. Co se děje?“)

Grevel odpověděl: „Bonan matenon, Estro. Ciugrasafripono, Rego Johano, estasjus akceptita duo spionoj.“

(Přeloženo: „Dobré ráno, šéfe. Ten tlustej mizera, král Jan, zrovna přijal dva zvědy.“)

Sam a Grevel si vzájemně anglicky nerozuměli, ale docela dobře, až na výjimky, si vystačili s esperantem.

Sam se zazubil. Bill Grevel se strážím přímo před nosem spustil z větve železného stromu a pak po provazu na okraj střechy dvoupatrového domu. Prošel ložnicí, kde spaly tři ženy, a pak se vyplížil na vrchol schodiště. Jan se svými špióny, Italem z dvanáctého století a Maďarem ze šestého století, seděli u stolu pod Grevelem. Ti dva hlásili, jak dopadla jejich výprava proti proudu Řeky. Jan zuřil, ze svého hlediska právem.

Sam, když si poslechl Grevelovo hlášení, zuřil taky.

„On se pokusil zavraždit Arthura z Nové Bretaně? Co to ten chlap zkouší, chce nás všechny zničit?“

Přecházel sem a tam, zarazil se, zapálil si velký doutník a znovu začal přecházet. Pak se zastavil, aby pozval Grevela na kousek sýra a sklenku vína.

Byla to ironie osudu nebo snad Etiků, kdoví, kdo v tom měl prsty, že anglický král Jan a jeho synovec, kterého zavraždil tím nejpodlejšíím způsobem, se ocitli třicet dvě míle od sebe. Arthur, kdysi na mrtvé Zemi bretaňský kníže, zde zorganizoval národy, mezi kterými žil, ve stát, který nazval Nová Bretaň. Na deset mil dlouhém území, kterému vládl, bylo jenom několik starých Bretonců, ale na tom nesešlo. Byla to Nová Bretaň.

Trvalo osm měsíců, než Arthur zjistil, že má za souseda svého strýce. Odcestoval inkognito do Parolanda, aby se přesvědčil na vlastní oči, že je to skutečně ten strýc, který mu podřízl krk a hodil jeho zatížené tělo do Seiny. Arthur chtěl Jana zajmout, držet ho naživu co nejdéle a přitom ho oblažovat vybraným mučením. Kdyby Jana zabil, jenom by si uzavřel cestu k pomstě, možná navěky. Zavražděný Jan by se druhý den probudil někde tisíc mil odtud na břehu Řeky.

BÁJNÁ LOŽ

Nejdřív Arthur prostřednictvím poselstva požadoval, aby mu Jana vydali. Takový požadavek byl samozřejmě odmítnut, i když jenom smysl pro čest a strach z Jana Samovi zabránily, aby Arthurův požadavek splnil.

Nyní Jan vyslal čtyři muže, aby zabili Arthura.

Dva zahynuli; ostatní unikli s lehkými zraněními. To bude mít za následek trestnou výpravu. Arthur se bude chtít nejenom pomstít Janovi, ale rád by získal i železo z meteoritu.

Mezi Parolandem a Novou Bretaní byl na pravém břehu Řeky čtrnáct mil dlouhý úsek, známý jako Černského země, v esperantu Černskujo. Černský, ukrajinský plukovník kavalérie ze šestnáctého století, odmítl spojit se s Arthurem. Ale národu, sousedícímu s Novou Bretaní ze severu, vládl Iejasu. Byl to mocný a ctižádostivý muž, který založil v roce 1600 šógunát Tokugawa s hlavním městem v Edu, později zvaném Tokio. Samovi špehové tvrdili, že Japonci a Bretonci se už šestkrát sešli k válečné poradě.

Navíc severně od Iejasuova státu leželo Kleomanujo. Vládl v něm Kleoménés, spartský král a nevlastní bratr toho Leonidase, který bránil průsmyk u Thermopyl. Kleoménés se s Iejasuem a Arthurem sešel třikrát.

Na jih od Parolanda se táhl jedenáct mil dlouhý úsek zvaný Publia, podle svého krále Publia Crassa. Publius byl důstojníkem Caesarovy jízdy při galských válečných taženích. Byl poměrně přátelský, i když žádal za to, že Samovi dovolil pokácet své stromy, nekřesťanskou cenu.

Jižně od Publie se rozkládalo Tifonujo, tam vládl Taj Fung, jeden z Kublajchánových vojevůdců, na Zemi zahynul, když opilý spadl z koně.

A ještě jižněji od Tifonuja byla Černá obec, v jejímž čele stál Elwood Hacking a Milton Firebrass.

Sam se zastavil a zahleděl se zpod huňatého obočí na Grevela. „Peklo je v tom, Bille, že se s tím nedá nic moc dělat. Jestli Janovi řeknu, že vím, že se pokouší zabít Arthura, který, pokud vím, asi taky touží vraždit, potom Jan pozná, že ho špehuju. A jednoduše

všechno zapře, bude chtít, abych ukázal ty, kdo ho obviňují – a víš, co by se jim, tobě, stalo.“

Grevel zbledl.

Sam pokračoval: „Krev ti může kolovat dál, neudělám to. Ne. Jediné, co se dá dělat, je zůstat zticha a sledovat, jak se věci vyvinou. Ale toho mlčení už mám po krk. Ten chlap je největší bídák, jakého jsem kdy potkal – a víš přece, kolik já mám známých, včetně vydavatelů, takže dosah mých slov náležitě doceníš.“

„Jan by mohl klidně být výběřčím daní,“ pronesl Grevel a tvářil se, jako by sáhl na dno studny urážek. Což se mu podle jeho názoru podařilo.

„Byl to špatný den, kdy jsem přibral Jana za spojence,“ zamumlal Sam, vypustil mračno dýmu a otočil se ke Grevelovi. „Ale kdybych ho nepřibral, ztratil bych naději na železo.“

Poděkoval Grevelovi a propustil ho. Nebe těsně nad horami na protějším břehu zčervenalo. Brzy celá klenba na okrajích zružovi a nahoře zmodrá, ale bude ještě chvíli trvat, než se slunce vyhoupne nad hory. Ještě předtím vyšlehnou z grálových kamenů výboje.

V umyvadle si omyl obličej, sčesal hustou kštici nazrzlých vlasů hladce dozadu, špičkou prstu si nanесl zubní pastu na zuby a dásně a vyplivl ji. Potom si kolem pasu utáhl řemen se čtyřmi pochvami a váčkem u přezky. Přes ramena si přehodil místo pláště dlouhý ručník, vzal dubovou hůl pobitou železem a do druhé ruky grál. Sešel po schodech dolů. Tráva byla ještě mokrá. Každou noc ve tři se spustil půlhodinový liják a údolí nevyschlo, dokud nevyšlo slunce. Kdyby tu existovaly choroboplodné zárodky a viry, polovina lidí v údolí by dávno zemřela na zápal plic a chřipku.

Sam byl znovu mladý a silný, ale stále neměl rád tělocvik. Při chůzi přemýšlel o malé železničce, kterou by rád dal postavit od svého domu ke břehu Řeky. Ale to by bylo příliš omezené. Proč nesestrojít automobil s motorem na dřevěný líc?

Začali se k němu přidávat další lidé; musel neustále odpovídat „Saluton!“ a „Bonan matenon!“ Na konci procházky podal svůj grál jednomu muži, aby ho vložil do prohlubně na vrcholku

šedivé žulové skály ve tvaru hříbu. V prohlubních se ocitlo asi šest set šedivých grálů a zástup odstoupil do uctivé vzdálenosti. O patnáct minut později kámen hromově zaduněl. Modré plameny vyšlehly dvacet pět stop vysoko a od hor se ozvěnou vrátilo zahřmění. Pro ten den určená grálová služba vylezla na skálu a grály ostatním podala. Sam si svůj vzal zpátky do kormidelny a cestou přemýšlel, proč někoho nepověřil, aby mu grál nosil. Pravda, člověk byl na grálu tak závislý, že si prostě nemohl dovolit spustit ho z očí.

Když se vrátil do domu, otevřel víčko. V šesti nádobách zasazených v držácích našel snídani a různé dobroty.

Grál měl falešné dno, ve kterém se skrývaly konvertor energie-hmota a naprogramované menu. Dnes ráno dostal slaninu s vejci, topinku s máslem a džemem, sklenici mléka, plátek ananasového melounu, deset cigaret, jednu marihuanovou cigaretu, plátek žvýkačky snů, doutník a hrníček nějakého lahodného likéru.

Usadil se, aby se s chutí najedl, a místo toho si zkazil chuť. Když totiž vyhlédl okénkem na pravoboku (aby neviděl do Cyranových dveří), zahlédl nějakého mladíka, jak před svou chatou klečí. Ten chlapík se modlil, oči zavřené, ruce sepjaté. Měl na sobě jenom kilt a spirálovou kost z dračí ryby na koženém pásku kolem krku. Vlasy měl tmavě plavé, obličej široký a tělo svalnaté. Ale začínala se mu rýsovat žebra.

Modlíci se muž byl Hermann Göring.

Sam zaklel, vyskočil ze židle, odkopl ji dozadu, zvedl ji a přenesl si snídani na velký kulatý stůl uprostřed pokoje. Ten chlap mu nezkazil chuť poprvé. Jestli Sam něco nesnášel, byl to polepšený hříšník a Hermann Göring zhřešil víc než většina, a teď, aby to napravil, byl zase svatější než většina. Tak to aspoň Samovi připadalo, i když Göring prohlašoval, že je posledním z posledních — v jistém smyslu.

Táhněte i s tou svou zatracenou pokorou, vyjel na něho jednou Sam. Nebo se aspoň uklid'te někam po větru...

Kdyby nebylo Magny Charty, kterou Sam vyhlásil (přes protesty krále Jana, který tímto opakoval dějiny), dávno by Sam

Göringa a jeho následovníky vyhnal. No, aspoň před týdnem. Ale Charta, ústava státu Parolando, nejdemokratičtější ústava v dějinách lidstva, zaručovala naprostou svobodu náboženství a naprostou svobodu projevu. Aspoň téměř naprostou. Nějaká omezení být musela.

A Samovi vlastní dokument zakazoval, aby bránil v modlitbách misionářům církve Druhé šance.

Jenomže jestli Göring nepřestane vznášet protesty, pronášet projevy a obracet další lidi na svou víru pacifistického odporu, Sam Clemens svou Loď nikdy nepostaví. Hermann Göring udělal z lodi symbol; tvrdil, že představuje lidskou ješitnost, chtivost, touhu po násilí a lhotejnost k řádu světa lidí, jak ho stanovil Tvůrce.

Člověk by neměl stavět loď. Měl by stavět další vznešené stánky duše. Vše, co člověk nyní potřeboval, byla střecha nad hlavou, aby se chránil před deštěm, a tenké stěny, aby měl tu a tam trochu soukromí. Člověk už nemusí v potu tváře dobývat svůj chléb. Jídlo a pití dostává, aniž kdo čeká něco na oplátku, dokonce ani vděčnost ne. Člověk má čas, aby určil svůj osud. Ale nesmí kráčet přes ostatní, nesmí je okrádat o majetek, lásku či důstojnost. Musí mít v úctě ostatní i sebe. Ale nesmí tak činit prostřednictvím krádeží, loupeží, násilí, pohrdání. Musí...

Sam se odvrátil. Göring měl několik dobrých idejí, pod které by se Sam klidně podepsal. Ale mýlil se, když si myslel, že olizováním bot lidí, kteří je sem dostali, dosáhne nějaké Utopie nebo spásy duše. Lidstvo bylo znovu podvedeno; bylo použito, využito a zneužito. Všechno, zmrtvýchvstání, omládnutí, osvobození od nemocí, dostatek jídla, pití a kouření, osvobození od tvrdé práce a ekonomické nutnosti, to všechno byla iluze, čokoláda, která má zavést děcko-lidstvo od nějaké temné uličky, kde... Kde co? Sam nevěděl. Ale Tajemný Cizinec tvrdil, že lidstvo je klamáno nejkrutějším podvodem, dokonce krutějším, než byl ten první, totiž život na Zemi. Člověka vzkřísili a vypustili na tuto planetu jako předmět nějakého ohromného vědeckého pokusu. To bylo všechno.

BÁJNÁ LOĎ

A až bude pokus ukončen, poputuje zpátky do temnot a zapomnění. Znovu ho ošidí.

Ale co Cizinec získal tím, že tohle určitým lidem řekl? Proč si jich několik vybral, aby mu pomohli porazit ostatní Etiky? Co vlastně Cizinec doopravdy sledoval? Lhal Samovi, Cyranovi, Odysseovi a ostatním, se kterými se Sam ještě nesetkal?

Sam Clemens nevěděl. Tápal v temnotách, stejně jako na Zemi. Ale jednu věc věděl určitě. Chtěl Loď,

Mlha se zvedla; bylo po snídani. Podíval se na vodní hodiny a zazvonil na velký zvon nad kormidelnou. Jakmile dohlaholil, začalo se ozývat pískání dřevěných píšťalek šikovatelů. Pak zabubnovaly bubny a Parolando se pustilo do práce.

17. kapitola

V Parolandu žilo sedmnáct tisíc lidí, ale Lod' jich pojme jenom sto dvacet. Dvacet z nich už najisto vědělo, že pojedou. Sam a Joe Miller, Lothar von Richthofen, Van Boom, de Bergerac, Odysseus, tři inženýři, král Jan a jejich družky. Ostatní se dozvědí, jestli pracovali nadarmo, teprve několik dnů před vyplutím. Všechna jména se napíší na proužky papíru, které se vhodí do velkého drátěného koše. Košem se bude točit, dokud ho Sam nezastaví, a potom, s páskou přes oči, sáhne dovnitř a postupně vytáhne stovku jmen. A tito šťastlivci budou tvořit posádku Nikoli k pronajmutí.

Nikoli k pronajmutí měla urazit asi pět miliónů. mil, jestli se Cizinci dalo věřit. Při průměru asi 335 mil za dvacet čtyři hodiny by trvalo něco přes jednačtyřicet let, než by dosáhli pramenů Řeky. Ale průměr samozřejmě nebude tak vysoký. Posádka bude muset přistávat, aby si udělala delší dovolenou a opravila, co bude potřeba. Lod' by se vlastně mohla i opotřebovat, i když Sam měl v plánu, že s sebou vezme spoustu náhradních dílů. Jakmile bude lod' na cestě, nebude se moci vrátit pro součástky nebo si je vyzvedávat někde cestou. Nikde jinde než tady nezískají žádný důležitý kov.

Bylo to zvláštní pomyšlení, že mu bude sto čtyřicet let, až dosáhne pramenů Řeky.

Ale co to znamenalo, když měl před sebou tisíce let mládí?

Podíval se ven okny na přídi. Plán byla plná lidí, spěchajících z kopců do továren. Stráně za ním ožijí dalšími dělníky, kteří půjdou do továren v kopcích. Malá armáda bude pracovat na velké přehradě na severozápadě, poblíž úpatí hor. Mezi dvěma příkrými kopci stavěli betonovou zeď, která měla přehradit vodu tekoucí z pramene u vrcholu hory. Až se jezero za přehradní zdí naplní, začne voda přepadat a tím poskytne elektrickým generátorům energii k pohánění továren.

Zatím potřebnou elektrickou energii získávali z grálového kamene. Obrovský hliníkový transformátor pro snižování napětí odebíral třikrát denně energii a posílal ji tlustými hliníkovými dráty do dvojstupňového zařízení, známého jako batenzátor. Byl to elektronický objev z konce dvacátého století, který mohl pojmout stovky kilovoltů v setině mikrosekundy a mohl je vydat jakoukoli rychlostí od jedné desetiny voltu do stovky kilovoltů. Byl to prototyp toho batenzátoru, který bude usazen na Lodi. Zatím energii využívalo hlavně řezací zařízení vyrobené van Boomem, které krájelo kusy awaruitu, vykopaného na pláni. Energie se také dala proměnit, aby tavila kov. Hliník na dráty a batenzátor byl pracně a náročně získáván z křemičitanu hliníku, vytěženého z jílů pod trávou podél úpatí hor. Ale tyto zásoby už došly a teď zbývala jako jediný ekonomicky dosažitelný zdroj Černá obec.

Sam si sedl ke stolu, vytáhl šuplík a vyndal z něj velkou knihu vázanou v kůži z rybího měchýře se stránkami z papíru z bambusových vláken. Byl to deník, Paměti Lazarovy. Prozatím používal k zaznamenávání každodenních událostí a svých úvah inkoust vyrobený z vody, duběnkové třísloviny a uhlíku z jemně mletého dřevěného uhlí. Až se technologie Parolanda dostatečně zlepší, bude používat elektronický záznamník, který mu slíbil van Boom.

Sotva začal psát, rozduřily se bubny. Velké basové bubny představovaly čárky, malé sopránové bubínky tečky. Kódem byla morseovka; jazykem esperanto.

Von Richthofen přistane během několika minut.

Sam vstal, aby znovu vyhlédl ven. Půl míle odtud zahlédl bambusový katamaran, na němž teprve před deseti dny vyplul po proudu Řeky Lothar von Richthofen. Okénky na pravoboku Sam uviděl podsaditou postavu se žlutohnědými vlasy vycházející z brány roubeného paláce krále Jana. Za ní šli tělesní strážci a patolízalové.

Král Jan se postará, aby von Richthofen nepředal Samovi Clemensovi žádné tajné zprávy od Elwooda Hackinga.

Bývalý anglický monarcha, v současnosti spoluvládce Parolanda, měl na sobě kilt s červenými a černými kostkami, ručníky uspořádané na způsob ponča a po kolena vysoké boty z červené kůže dračí ryby. Kolem tlustého pasu si připevnil široký opasek s množstvím pouzder, ve kterých se skrývaly ocelové dýky, krátký mečík a ocelová sekera. V jedné jeho ruce spočívalo žezlo z ocelového prutu, jeden z mnoha zdrojů sváru mezi Samem a králem Janem. Sam nechtěl, aby se plýtkalo kovem na takový neužitečný přežitek, ale Jan trval na svém a Sam se vzdal.

Sama poněkud uspokojilo, když teď pomyslel na jméno svého malého národa. Parolando v esperantu znamenalo pair land a říkalo se mu tak proto, že mu vládli dva muži. Ale Sam se Janovi nezmínil, že jiný překlad by mohl znít Twainova země.

Jan přešel po hrbolaté hliněné cestě kolem dlouhé, nízké budovy továrny a ocitl se u paty schodiště Samova bytu. Jeho tělesný strážce, mohutný pořizek jménem Sharkey, zatáhl za provaz a zvoneček zacinkal.

Sam vystrčil hlavu ven a zařval: „Vstupte na palubu, Jane!“

Jan vzhlédl svýma bledě modrýma očima nahoru a pokynul Sharkeymu, aby šel první. Jan si dával pozor na vrahy, měl k tomu dobrý důvod. Neměl valné chuti chodit ani za Samem, ale věděl, že von Richthofen bude podávat hlášení nejdřív jemu.

Sharkey vstoupil, prohlédl Samovu kormidelnu a prošel i tři důstojnické kabiny. Sam zaslechl ze zadní ložnice zavrčení, hluboké a mocné jako lví. Sharkey se spěšně vrátil a zavřel dveře.

Sam se usmál a prohodil: „Joe Miller je možná nemocný, ale dokáže spořádat k snídani deset polských boxerů a říct si ještě o přídavek.“

Sharkey neodpověděl. Zamával okénkem, že Jan může jít nahoru beze strachu, že ho někdo napadne ze zálohy.

Katamaran už byl u břehu a přes pláň spěchala drobná von Richthofenova postava, v jedné ruce grál a v druhé dřevěnou okřídlenou vyslaneckou hůl. Druhým oknem Sam viděl vytáhlého Bergeraca, který vedl četu k jižní zdi. Livy nebyla nikde v dohledu.

BÁJNÁ LOŽ

Jan vstoupil.

Sam řekl: „Bonan matenon, Johano!“

Jana roztrpčovalo, že v soukromí ho Sam odmítal oslovovat jako Ví Rega Mosto – Vaše Výsosti. Jejich správným titulem byl La Konsulo – konzul –, a dokonce i ten šel Samovi těžce přes rty. Sam ponoukal ostatní, aby mu říkali La Estro, Šéf, protože to rozčilovalo Jana ještě víc.

Jan zamručel a posadil se ke kulatému stolu. Jeho další tělesný strážce, velký tmavý muž protomongolského původu s mohutnými kostmi a nesmírně silnými svaly, Zaksksromb, který pravděpodobně zemřel někdy třicet tisíc let před Kristem, mu zapálil obrovský hnědý doutník. Zak, jak se mu říkalo, byl nejsilnějším mužem v Parolandu, vyjma Joea Millera. A někdo by mohl tvrdit, že Joe Miller není člověk – určitě ne Homo sapiens.

Sam litoval, že Joe nemůže vstát. Zak ho znervózňoval. Ale Joe se uklidňoval žvýkačkou snů. Předě dvěma dny vyklouzl z kleští jeřábu sideritový balvan, zrovna když pod ním Joe procházel. Muž, který jeřáb obsluhoval, přísahal, že to byla náhoda, ale v Samovi hlodalo podezření.

Sam zabafal z doutníku a pronesl: „Máte nějaké nové zprávy o svém synovci?“

Jan se nepolekal, ale oči se mu maličko rozšířily. Podíval se přes stůl na Sama.

„Ne, měl bych?“

„Jenom jsem se ptal. Říkal jsem si, co takhle Arthura pozvat na poradě. Není důvodu, abyste se vy dva snažili jeden druhého zabít. Tohle není Země, že. Proč neskončit se starými sváry? Co na tom, že jste ho opravdu strčil v pytli do řeky! Co bylo, bylo. Můžeme využít jeho dřevo a potřebujeme víc vápence pro uhličitán vápenatý a hořčík. Má ho spousty.“

Jan na něho upřeně zíral, pak sklopil oči a usmál se.

Proradný Jan, pomyslel si Sam. Slizký Jan. Bídny Jan.

„Abychom dostali dřevo a vápenec, museli bychom platit ocelovými zbraněmi,“ začal Jan. „Nechce se mi vydávat drahému synovci další ocel.“

„Jenom přemýšlejte o tom, co jsem tady nadhodil,“ řekl Sam, „protože v poledne –“

Jan ztuhl. „Ano?“

„No, napadlo mě, že to přednesu Radě. Mohli bychom o tom hlasovat.“

Jan se uvolnil. „Ach?“

Sam si pomyslel: Myslíš si, že jsi v bezpečí. Máš na své straně Pedra Ansúreze a Fredericka Rolfa a hlasování Rady pět ku třem znamená zamítnutí...

Znovu zauvažoval o tom, že by pozdržel platnost Magny Charty, aby se daly věci provést tak, jak by provedeny být měly. Ale to by mohlo znamenat občanskou válku a ta zase konec snu.

Přecházel sem a tam, zatímco Jan popisoval halasně a do odpudivých podrobností své nejnovější dobrodružství s jakousi blondýnkou. Sam se snažil nevšímat si jeho slov; pořád ho rozčilovalo, jak se ten chlap vychloubá, i když nyní každá žena, která Jana přijala, mohla něco vyčítat leda sama sobě.

Zvonek zacinkal. Vstoupil Lothar von Richthofen. Nosil teď dlouhé vlasy, a protože měl pěkné, trochu slovanské rysy, vypadal jako méně statný a hezčí Göring. Ti dva se dobře znali z první světové války, protože oba sloužili pod baronem Manfredem von Richthofenem, Lotharovým starším bratrem. Lothar měl divokou, ztřeštěnou a v zásadě milou povahu, ale dnes ráno byly jeho úsměvy a bezstarostné rozpoložení ty tam.

„Jaké jsou ty špatné zprávy?“ zeptal se Sam.

Lothar si vzal pohárek whisky, který mu Sam nabídl, hodil ho do sebe a řekl: „Sinjoro Hacking zrovna dokončuje opevnění. Černá obec má valy na všech frontách dvanáct stop vysoké a deset stop tlusté. Hacking ke mně byl velmi nepříjemný, velmi. Říkal mi ofejo a honkijo, to jsou pro mě nová slova. O vysvětlení jsem ho nepožádal.“

„Ofejo by mohlo být z anglického ofay, běloch, „ uvažoval Sam, „ale to druhé slovo jsem nikdy neslyšel. Honkijo?“

„V budoucnu tahle slova uslyšíš ještě mockrát,“ řekl Lothar, „pokud budeš mít co dělat s Hackingem. A to budeš. Hacking se nakonec dostal k věci; ale nejdřív mě zavalil proudem urážek, většinou se týkaly mých nacistických potomků. Nikdy jsem neslyšel o nacismu na Zemi, chápeš, protože jsem zemřel při leteckém neštěstí v roce 1922. Zdálo se, že se kvůli něčemu zlobí – původně možná jeho vztek neměl se mnou nic společného. Ale v podstatě mi oznámil, že nám asi přestane dodávat bauxit a další minerály.“

Sam se opřel o stůl, dokud všechno kolem sebe neviděl zase ostře. Potom zamumlal: „Dám si taky panáka.“

Von Richthofen pokračoval: „Vypadalo to, že Hacking není zrovna nadšený tím, jak to má ve svém státě uspořádané. Čtvrtinu obyvatel tvoří černoši z Harlemu, zemřelí mezi rokem 1960 a 1980, a jednu osminu dahomejší černoši z osmnáctého století. Potom ale má čtvrtinu nečerného obyvatelstva, což jsou vahabitští Arabové ze čtrnáctého století, fanatici, kteří stále tvrdí, že Mohamed je jejich prorok a oni že jsou zde jenom na krátké zkušební období. Další čtvrtinu tvoří třinácté století – Indové, Drávidové, Kavkazané černé pleti – a jednu osminu lidé z různých časů a míst. Slabá většina z téhle osminy patří do dvacátého století.“

Sam přikývl. I když se vzkříšené lidstvo skládalo z osob, které žily od roku 2 000 000 před Kristem do roku 2008 po Kristu, jedna čtvrtina se narodila po roce 1899 po Kristu – pokud jejich odhady byly vůbec správné.

„Hacking chce, aby byla jeho Černá obec co nejvíc černá. Prý dokud žil na Zemi, věřil, že integrace je možná. Mladí běloši za jeho časů neměli rasové předsudky svých rodičů a tak poznal naději. Ale v jeho zemi nežije moc jeho bývalých bílých současníků. A ti vahabitští Arabové ho dohánějí k šílenství. Hacking byl na Zemi muslim, věděl jsi to? Nejprve byl černým muslimem, to byla domácí americká odrůda. Pak se stal opravdovým muslimem, podnikl pout! do Mekky a byl si docela jistý, že Arabové, i když bílí, nejsou rasisté.

Ale masakr súdánských černochů súdánskými Araby a historie zotročení černochů Araby ho zneklidnily. V každém případě tihle vahabitiští Arabové z devatenáctého století nejsou rasisté – jsou to jenom náboženští fanatici a jsou s nimi hrozné problémy. Neřekl to, ale byl jsem tam deset dní a viděl jsem dost. Vahabité chtějí obrátit Černou obec na svoji víru, a když se jim to nepovede v klidu, udělají to krvavě. Hacking se jich chce zbavit, stejně jako Drávidů, kteří, jak se zdá, se povyšují nad Afričany jakékoli barvy. V každém případě nás Hacking bude dál zásobovat bauxitem pouze tehdy, když mu pošleme všechny naše černé občany výměnou za jeho Vahabity a Drávidy. Plus větší počet ocelových zbraní. Plus větší podíl na surovém sideritu.“

Sam zasténal. Král Jan si odplivl na podlahu. Sam se zamračil: „Merdo, Johano! Ani Plantagenet nebude flusat na mou podlahu! Použijte plivátko nebo vypadněte!“

Přinutil se ovládnout vztek a frustraci, když se král Jan naježil. Teď nebyla vhodná doba na hádku. Ješitný bývalý monarcha by se nikdy nepodrobil, co se týče plivání, a vlastně to byla malichernost.

Sam mávl omluvně rukou. „Zapomeňte na to, Jane. Plivejte si, jak je libo!“ Ale neodolal, aby nedodal: „Samozřejmě jenom pokud budu mít stejné privilegium ve vašem domě.“

Jan zabručel a strčil si do úst kousek čokolády. Ten bručivý, skřípavý hlas naznačoval, že on se sice také velice zlobí, ale dokáže se skvěle ovládnout.

„Ten Saracén, Hacking, dostává příliš mnoho. Tvrdím, že už jsme mu tu černou ruku líbali dost dlouho. Jeho požadavky zpomalují stavbu člunu —“

„Lodi, Jane,“ opravil ho Sam. „Je to loď, ne člun.“ „Boato, smoato. Nejlepší by bylo Černou obec dobýt, občany popravit a zmocnit se rudy. Pak budeme moct vyrábět hliník na místě. Vlastně bychom mohli postavit loď tam. A abychom se ujistili, že nás nikdo nebude rušit, měli bychom dobýt všechny státy mezi námi a Černou obcí.“ Jan, posedlý mocí.

BÁJNÁ LOŽ

Jenomže Sam byl pro tentokrát nakloněn názoru, že by mohl mít pravdu. Přibližně během měsíce bude mít Parolando zbraně, které by mohly dokázat, co Jan navrhoval. Až na to, že Publia byl přátelský stát a neúčtoval si mnoho a Tifonujo, které sice mělo vysoké požadavky, se nechávalo ochuzovat o stromy. Přesto bylo možné, že oba státy mají v plánu použít své awaruitové zbraně, aby mohly zaútočit na Parolando.

Divoši na druhém břehu Řeky pravděpodobně plánovali totéž.

„Ještě jsem neskončil,“ ozval se von Richthofen. „Hacking žádá, aby výměna obyvatel proběhla podle principu jeden za jednoho. Ale nepřistoupí s námi na žádnou dohodu, dokud mu nepošleme jako vyjednavče nějakého černocha. Říkal, že ho urazilo, když jsi poslal mě, protože jsem do morku kostí Prus a junker. Ale přehlédne to, protože nic lepšího neznáme, jestli mu příště pošleme člena Rady. Ovšem černého.“ Samovi skoro vypadl doutník z úst. „My přece černého radního nemáme!“ „Přesně tak. Hacking tvrdí, že bychom nějakého měli zvolit.“

Jan si oběma rukama prohrábl žlutohnědé vlasy, dlouhé po ramena, a pak vstal. Jeho bledě modré oči žhnuly pod obočím barvy lví hřívy.

„Ten Saracén si myslí, že nám může nařizovat, jak si máme řídit vnitřní záležitosti. Já říkám, válka!“

Sam odvětil: „Okamžiček, drahý Johane. Máte dobrý důvod rozčilovat se, jak řekl ten starý farmář, když upadl, ale pravda je, že se můžeme docela dobře bránit- ale nemůžeme vpadnout na nějaké větší území a okupovat je.“

„Okupovat?“ zařval Jan. „Polovinu pozabíjíme a druhou půlku zotročíme!“

„Svět se od vaší smrti hodně změnil, Jane – ech, Vaše Veličenstvo. Připouštím, že existují jiné formy otroctví než ta přímá, ale nechci se dostat do hádky o definice. Nemá smysl dělat rozruch, jak řekla liška slepicím. Prostě určíme dalšího radního, pro tem. A pošleme ho k Hackingovi.“

„V Magně Chartě není žádný článek o radním pro tem, „ ozval se Lothar.

„Změníme Chartu,“ řekl Sam.

„Takže budou lidové volby.“

Jan znechuceně odfrkl. Se Samem Clemensem už se mnohokrát do krve pohádali o lidských právech.

„Ještě jedna věc,“ pokračoval Lothar a stále se usmíval, i když mu v hlase zazněl podrážděný tón. „Hacking nás žádá, abychom Firebrassovi umožnili inspekční návštěvu. Firebrass má zvláštní zájem na tom, aby se mohl podívat na naše letadlo.“

Jan vybuchl: „On se ptá, jestli nám nevadí, když sem pošle špióna!“

„Já nevím,“ zapochyboval Sam. „Firebrass je šéf Hackingova štábu. Mohl by o nás získat lepší mínění. Je to inženýr – myslím, že má také titul doktora, z fyziky. Slyšel jsem o něm. Co jsi zjistil, Lothare?“

„Udělal na mě velký dojem,“ začal von Richthofen. „Narodil se v roce 1974 v Syrakusách v New Yorku. Jeho otec byl černý, matka napůl Irka a napůl irokézská Indiánka. Byl v druhé posádce, která přistála na Marsu, a v první, která obíhala na oběžné dráze okolo Jupitera –“

Sam si pomyslel: Lidé to opravdu dokázali! Přistáli na Měsíci a pak na Marsu. Přesně jako u Julese Verna a Franka Reada, jr. Fantastické, ještě fantastičtější než tento svět. Nebo než pozemský svět roku 1910. Nic z toho se nedalo vysvětlit způsobem, který by uspokojil jakéhokoli rozumného člověka. Bylo to všechno neuvěřitelné.

„Dneska to předneseme Radě, Jane,“ řekl Sam, Jestli nemáte námitek. Budeme mít všeobecné volby na místo radního pro tem. Osobně se mi líbí Uziah Cawber.“

„Cawber byl otrok, ne?“ ozval se Lothar. „Já nevím. Hacking říkal, že žádné strýčky Tomy nechce.“

Jednou otrok, vždycky otrok, pomyslel si Sam. I když se otrok bouří, zabíjí a je zabíjen na protest proti svému zotročení –

když vstane z mrtvých, stále se nepovažuje za svobodného člověka. Narodil se a vyrůstal ve světě prosáklém prohnitou trestí otroctví a každá myšlenka, kterou si pomyslí, každý pohyb, který učiní, je poskvrněný otroctvím, celý je otroctvím lehce pozměněný. Cawber se narodil v roce 1841 v Montgomery v Alabamě, naučili ho číst a psát, sloužil v domě svého pána jako jeho tajemník, v roce 1863 zabil pánova syna, utekl a šel na Západ a dělal hlavně kovboje a potom horníka. Zabilo ho siouxské kopí v roce 1876; bývalý otrok zabit člověkem, který se měl otrokem stát. Cawber je v tomto světě blažený – nebo to aspoň prohlašuje —, protože ho žádný člověk nemůže zotročit nebo ho v otroctví držet. Ale myšlením a reakcí nervů je to otrok. I když drží hlavu zpříma, vyskočí pokaždé, když někdo práskne bičem, a skloní hlavu, než se stačí ovládnout...

Proč, ach, proč člověka znovu přivedli k životu? Muži a ženy byli deformováni tím, co se s nimi dělo na Zemi, a nikdy nebudou schopni tu škodu odčinit. Vyznavači Druhé šance prohlašovali, že člověk se může změnit, změnit od základů. Ale vyznavači Druhé šance byla banda poživačů žvýkačky snů.

„Jestli Hacking řekne Cawberovi strýček Tom, Cawber ho zabije,“ pronesl Sam. „Já jsem pro, abychom ho poslali.“

Janovo žlutohnědé obočí se zvedlo. Sam věděl, že přemýšlí. Možná by nějakým způsobem mohl Cawbera využít.

Sam se podíval na vodní hodiny. „Čas pro inspekční obchůzku. Chcete jít taky, Jane? Přidám se k vám za chvíli,“ a usadil se ke svému stolu, aby učinil do deníku ještě několik zápisů.

To poskytlo Janovi možnost, aby odešel první, jak příslušelo bývalému králi Anglie a pořádného kusu Francie. Sam si pomyslel, že je směšné starat se, kdo jde před kým, jenomže nesnášel Jana natolik, že by nepřenesl přes srdce, kdyby Jan získal i tohle nepatrné vítězství. Než aby se s ním hádal nebo prostě vyšel před ním a tak Janovi přivodil záchvat, radši předstíral, že má práci.

Sam dostihl skupinu šesti radních zrovna před továrnou na kyselinu dusičnou. Rychle procházeli jednotlivými provozy. Provázely je všudypřítomné puchy, vycházející z kyseliny dusičné a

sírové; z rozkladné destilace dřeva, při které se vyráběl líh, aceton, kreozot, terpentýn a kyselina octová; z formaldehydových kádí a z úpravny lidských výkalů a lišejníků, seškrábaných z úbočí hor, aby se získal dusičnan draselný – tohle všechno dohromady stačilo, aby i hyena vrátila snídani. Radní byli opékáni a ohlušováni v ocelárně, v drtárně, kovárně a kovářských dílnách. Ve vápencových provozech a hořčíkových továrnách byli zasypáni bílým práškem. V hliníkárně byli znovu přemoženi horkem, hlukem a puchem.

Puškařská dílna v kopcích v téhle době nepracovala. Až na vzdálené zvuky tam vládlo ticho. Ale hezky tam nebylo. Zem okolo byla překopaná, stromy pokácené a kouř z továren odplývající po proudu Řeky byl černý a štiplavý.

Naproti jim vyšel Van Boom, člověk z konce dvacátého století, napůl Zulu, napůl Afričan a hlavní inženýr. Byl to hezký muž s tmavě bronzovou pletí a kudrnatými vlasy. Byl vysoký asi šest stop tři palce a vážil kolem dvou set padesáti liber. Narodil se kdesi ve stoce během Krvavých let.

Poměrně srdečně je pozdravil (Sama měl rád a Jana toleroval), ale neusmíval se jako obvykle.

„Je to připraveno,“ řekl, „ale chci, aby se zaprotokolovaly moje výhrady. Je to pěkná hračka, dělá spoustu hluku, velký dojem a umí zabít člověka. Ale je nákladná a nevýkonná.“

„To zní jako od kongresmana,“ prohodil Sam.

Van Boom je zavedl vysokými vraty do bambusové budovy, kde na stole ležela ruční ocelová pistole. Van Boom ji zvedl. I v jeho velké ruce vypadala mohutně. Přešel kolem ostatních ven na slunce. Sama to podráždilo. Natáhl ruku po zbrani a ten chlapík si ho ani nevšiml. Jestli ji Van Boom chtěl předvést venku, proč to hned neřekl?

„Inženýři,“ zabručel Sam. Pak pokrčil rameny. Stejně dobře můžete ťukat malíčkem mezi oči missourského mezka, jako se snažit změnit Van Boomovy způsoby.

BÁJNÁ LOŽ

Van Boom držel zbraň tak, že se od stříbřitě šedého kovu odráželo slunce. „Tohle je pistole Mark I,“ vysvětlil. „Jmenuje se tak, protože ji vynalezl Šéf.“

Samova zlost se rozplynula jako led na Mississippi při jarním tání.

„Je to zadovka, jednoranná ruční zbraň s křesacím zámkem, rýhovanou hlavní a s dostatečnou průrazností.“

Držel zbraň v pravé ruce a pokračoval: „Nabíjí se takhle. Smáčknete dopředu páčku uzávěru na levé straně hlavně. Tím se uvolní zadní závěr. Pak levou rukou stlačíte hlaveň dolů, takže můžete chytit lučík, který funguje jako páka pro natažení úderníku.“

Sáhl do váčku přivázaného k opasku a vytáhl velký hnědý kulatý předmět. „Tohle je bakelitová neboli fenolformaldehydopryskyřičná kulka kalibru šedesát. Tlačíte na kulku, dokud nezapadne do pole závitu hlavně.“

Z váčku vytáhl lesklý balíček s černým obsahem.

„Tohle je dávka černého střelného prachu, obalená v nitrocelulóze. Někdy v budoucnu budeme mít místo střelného prachu kordit. Pokud budeme používat tuhle pistoli. Teď vložím náplň do komory s roznětkou. Roznětku tvoří smotek papíru, impregnovaný střelným prachem a namočený v dusičnanu. Pak levou rukou hlaveň zatlačím nahoru, až zapadne na místo. Mark I je připravený ke střelbě. Ale kdyby se náhodou stalo, že roznětka nebude fungovat, můžete vsypat prach do zápalného kanálku těsně před hledím. Pokud zbraň selže, můžete ji natáhnout pravým palcem. Všimněte si, že tenhle zážehový průduch na pravé straně pláště chrání obličej střelce.“

Nějaký muž přinesl velký dřevěný terč a postavil ho na rám na čtyřech nohách. Terč byl asi dvacet stop vzdálený. Van Boom se k němu otočil, pozvedl zbraň, sevřel ji oběma rukama a zadíval se přes mušku a hledí.

„Ustupte za mě, pánové,“ řekl. „Žár při průniku vzduchem spálí povrch kulky a zanechá slabou kouřovou stopu, kterou možná zahlédnete. Plastová kulka musí mít tak velký kalibr, protože je

lehká. Ale tím se zvyšuje odpor vzduchu. Jestli se rozhodneme používat tuhle pistoli — a já jsem rozhodně proti —, mohli bychom u Marka II zvýšit kalibr až na sedmdesát pět. Účinný dostřel je asi padesát yardů, ale dostatečná přesnost je jenom do třiceti yardů a ani tak to není žádná sláva.“

V úderníku byl pazourek. Až Van Boom stiskne spoušť, úderník zapadne a škrábne po drsném povrchu škrátka. Škrátka krylo roznětkovou pánvičku, pazourek ji postrčí dopředu a tím odkryje smotek roznětky prachové nálože.

Ozvalo se cvaknutí, jak páka spouště uvolnila úderník, následoval záblesk z hořícího smotku roznětky a potom rána. To cvaknutí, záblesk a rána trvalo tak dlouho, co byste řekli cvak-blesk-bum, a Van Boom měl dost času mezi cvaknutím a ránou pistoli ustálit, když se nárazem těžkého úderníku o pazourek vychýlila ze směru.

Kulka skutečně zanechala slaboučkou kouřovou stopu, která se rychle rozplývala ve větru o rychlosti patnáct mil za hodinu. Sam, který nahlížel Van Boomovi přes rameno, viděl, jak kulka opsala oblouk a jak ji trochu strhl vítr. Ale Van Boom se určitě cvičil, protože dopadla kousek od středu. Zpola se zabořila do měkkého borového dřeva, roztříštila se a zanechala ve dřevě velkou díru.

„Kulka moc hluboko do člověka nepronikne,“ řekl Van Boom, „ale zůstane po ní velká díra. A jestli zasáhne místo blízko kostí, úlomky by mohly kost roztříštit.“

Příští rušnou a šťastnou hodinu strávili radní tím, že se střídali ve střelbě. Král Jan byl obzvlášť blažený, i když možná trochu vyděšený, protože zatím nikdy pistoli neviděl. První zkušenost se střelným prachem prožil několik let po vzkříšení a tehdy viděl jenom bomby a rakety.

Konečně Van Boom řekl: „Jestli budete takhle pokračovat, pánové, vyčerpáte celou naši zásobu kulek – a na výrobu těchhle kulek je zapotřebí spousta práce a materiálu. Což je jeden z důvodů, proč jsem proti jejich výrobě. Další moje důvody jsou: za prvé, pistole se hodí jenom na krátkou vzdálenost; za druhé, než se nabije a

vystřelí, dokáže dobrý lukostřelec sejmout tři pistolníky a zůstane přitom mimo účinný dostřel pistole. A navíc plastová kulka se nedá znovu použít, kdežto šípy ano.“

Sam vyhrkl: „To je hromada nesmyslů! Už jenom tím, že budeme mít tyhle pistole, projevíme technologickou a vojenskou převahu. Nepřítel bude polomrtvý hrůzou, ještě než bitva začne. Také zapomínáte, že vycvičit dobrého lučištníka dlouho trvá, ale z tohohle dovede střílet každý po poměrně krátkém tréninku.“ „To je pravda,“ odpověděl Van Boom. „Ale zasáhnou někoho? Kromě toho jsem přemýšlel o tom, že bych vyrobil ocelové samostříly. Nejsou tak pohodové jako luky, ale nevyžadují o nic víc školení než pistole a střely se dají znovu použít. A jsou nesrovnatelně účinnější než tyhle smradlavé rachotiny.“

„Ne, pane!“ řekl Sam. „Ne, pane! Trvám na tom, abychom jich vyrobily aspoň dvě stovky. Ustanovíme novou četou takzvaných Parolandských pistolníků. Budou postrachem Řeky – všichni si na ně budou dávat pozor! Však uvidíte!“

18. kapitola

Král Jan byl pro změnu na Samově straně. Vymínil si, že první dvě pistole připadnou jemu a Samovi a další tucet jeho osobním strážcům. Pak zorganizují a vycvičí nové komando.

Sam byl za podporu vděčný, ale řekl si, že musí prověřit muže, kteří budou v Pistolnících. Nechtěl, aby mezi nimi byla výrazná většina mužů věrných Janovi.

Van Boom se nijak nesnažil skrývat znechucení. „Já vám něco povím! Vezmu si dobrý tisový luk a dvanáct šípů a postavím se padesát yardů odtud. Na znamení všichni ke mně můžete vyrazit a střílet po libosti z Marka I — a všechny vás sejmu dřív, než se ke mně dostanete tak blízko, abyste mě zasáhli! Dohodnuto? Chci položit život v první linii!“

„Nebud'te dětinský,“ uklidňoval ho Sam.

Van Boom obrátil oči v sloup. „Já že jsem dětinský? Vydáváte v nebezpečí Parolando — a také svou loď —, protože chcete pistole, abyste si měli s čím hrát!“

„Hned jak vyrobíte ty pistole, můžete začít s výrobou všech luků, jak vám bude libo,“ řekl Sam. „Podívejte se! Pro Pistolníky zhotovíme taky brnění! To by mělo vaše námitky vyvrátit! Proč jsem na to nepomyslel dřív? Naši lidé budou navlečení do oceli, od které se budou odrážet nepřátelské zbraně z doby kamenné, jako by to byly slámky. Jen ať si nepřítel střílí z tisových luků a šípy s pazourkovými špičkami. Od oceli se odrazí a Pistolníci budou mít dost času, aby nepřítel vymetli do jiného okresu!“

„Zapomínáte, že jsme museli za dřevo a další potřebné materiály vyměňovat naši rudu i kovové zbraně,“ upozornil ho Van Boom. „Nepřítel bude mít šípy s ocelovými hroty, které brněním projdou. Nezapomínejte na Crécého a Agincourta.“

BÁJNÁ LOŽ

„S vámi prostě není žádná řeč,“ stěžoval si Sam. „Vy jste určitě napůl Holanďan –jste tak paličatý.“

„Jestli vaše myšlení představuje myšlení bílých lidí, jsem rád, že jsem poloviční Zulu,“ odsekl Van Boom.

„Nebud'te tak nedůtklivý,“ chlácholil ho Sam. „A blahopřeji vám k té pistoli. Něco vám povím, nazveme ji Van Boom – Mark I. Tak co?“

„Ani bych nechtěl, aby se s tím hned spojovalo mé jméno,“ řekl inženýr. „Tak ať je po vašem. Vyrobím dvě stě pistolí. Ale rád bych udělal zlepšenou verzi, Marka II, jak jsme o něm mluvili.“

„Nejdřív vyrobíme dvě stovky těchhle, potom začneme s Markem II,“ rozhodl Sam. „Nechceme se dlouho piplat s vývojem dokonalé zbraně, abychom najednou zjistili, že nemáme vůbec žádnou. I když –“ Chvilí mluvil o Marku II. Měl slabost pro mechanické hračky. Na Zemi vynalezl spoustu věcí, všechny mu nadělaly jmění. A pak tu byl Paigeův sázecí stroj, ve kterém utopil – a to doslova – všechnen majetek, který získal z knih.

Sam pomyslel na to sázecí monstrum a jak ho ta úžasná vymyšlenost vyždímal. Na okamžik mu Paige a Van Boom splynuli v jednoho člověka a Sam pocítil vinu a trochu zmatku.

Van Boom si ještě postěžoval na materiál a práci, kterou vyžaduje AMP-1, prototyp létajícího stroje. Sam si ho nevšímal. S ostatními šel k hangáru, který stál na pláni míli na sever od Samova bytu. Stroj byl jenom zčásti hotový, ale až bude připravený k letu, zůstane skoro stejnou křehkou kostrou jakou je teď.

„Podobá se některým letadlům postaveným v roce 1910,“ prohodil von Richthofen. „Až budu sedět v kokpitu, budu od pasu nahoru venku. Celý ten stroj připomíná spíš kovovou vážku než co jiného. Hlavní věc je vyzkoušet účinnost motoru na dřevěný líh a naše materiály.“

Von Richthofen slíbil, že první let se uskuteční do tří týdnů. Ukázal Samovi plány pro raketomety, které budou umístěné pod křídly.

„Letadlo unese asi šest malých raket, většinou bude dobré jenom pro výzkumné lety. Proti větru nepoletí rychleji než čtyřicet mil za hodinu. Ale létat se s ním bude příjemně.“

Sama zklamalo, že letadlo není dvousedadlové. Těšil se, že si poprvé v životě zalétá – tedy ve svém druhém životě. Ale von Richthofen řekl, že bude ještě jeden prototyp, dvousedadlový, a Sam bude jeho první cestující.

„Až ho vyzkoušíš,“ řekl Sam. Čekal, že Jan bude protestovat a bude trvat na tom, aby mu dali přednost. Ale Jan zřejmě nijak nedychtil opustit pevnou zem.

Poslední zastávka byla v loděnici, která se nacházela mezi hangárem a Samovým domem. Plavidlo sevřené lešením z borových klád bude hotové do týdne. Ohnivý drak I byl prototyp obojživelné lodi, která bude předstupněm velké lodi. Byl to krásný stroj vyrobený z magnalia, dlouhý asi třicet dvě stopy, tvarovaný jako velký křižník námořnictva Spojených států s kolesy, se třemi dělovými věžemi na hladké horní palubě. Poháněla ho pára, spaloval dřevěný líh, mohl operovat ve vodě i na souši, posádku tvořilo jedenáct mužů a byl, jak tvrdil Sam, nepřemožitelný.

Poplácal studený šedý trup a řekl: „Proč bychom si měli dělat starosti, jestli máme lukostřelce? Nebo jestli máme cokoli kromě tohohle? Tenhle běs může sám rozdrtit celé království. Má kanón na páru, jaký svět ještě neviděl, Země ani tahle planeta. Proto je poháněný párou a proto má tak obrovský kotel.“

Vzato kolem a kolem ho ta obchůzka rozveselila. Pravda, s uskutečňováním plánů na velkou Loď se sotva začalo. Ale všechno chtělo svůj čas. Bylo životně důležité, aby stát byl dobře chráněn, a i přípravy byly docela zábavné. Mnul si ruce, pokuřoval nový doutník a vtahoval zelený kouř hluboko do plic.

A pak uviděl Livy.

Miloval Livy, která byla tolik let nemocná a nakonec zemřela v Itálii v roce 1904.

Vrátila se k životu, mládí a kráse, ale bohužel, nikoli k němu.

BÁJNÁ LOŽ

Teď k němu kráčela, nesla si za rukojeť grál, na sobě bílý, šarlatově lemovaný kilt, který jí sahal do poloviny stehén, a přes prsa jemný bílý šál. Měla hezkou postavu, krásné nohy, pěkné rysy. Čelo měla široké, saténově bílé. Oči veliké a zářivé. Rty plné a hezky tvarované; její úsměv přitahoval; ukazovala malé a bělostné zuby. Tmavé vlasy si zvykla česat na pěšinku, vpředu hladce, vzadu svinuté do osmičky. Za uchem nosila obrovský karmínový květ podobný růži, takové rostly na liánách na železných stromech. Náhrdelník měla ze spirálovitých obratlů kostlína.

Sam měl pocit, jako by mu srdce olizovala kočka.

Kolébala se, když tak k němu šla, a prsy se jí vlnily pod poloprůhlednou látkou. Tak tohle byla jeho Livy, která byla vždycky tak zdrženlivá, od krku až po paty se zahalovala do těžkých šatů, a za světla se před ním nikdy nesvlékla. Teď mu připomínala polonahé ženy z Havaje. Necítil se ve své kůži, a věděl proč. Jeho nejistota mezi domorodci měla pramen v tom, že ho proti jeho vůli přitahovali a zároveň odpuzovali, přičemž oba pocity se nedaly od sebe oddělit a neměly nic společného s domorodci per se.

Livy měla puritánskou výchovu, ale nezničilo ji to. Na Zemi se naučila pít a mít ráda pivo, dokonce několikrát kouřila a stala se nevěřící, nebo aspoň velmi pochybovala. Dokonce tolerovala jeho neustálé kletby a sama si několikrát ulevila nadávkou, když nebyla děvčata nablízku. Obvinění, že cenzurovala jeho knihy a tím je zbavovala šťávy, nebyla na místě. Většinu škrtů provedl sám.

Ano, Livy se vždycky uměla přizpůsobit.

Až příliš. Teď, když s ním dvacet let nebyla, se zamilovala do Cyrana z Bergeracu. A Sam měl nepříjemný pocit, že ten divoký Francouz v ní probudil něco, co mohl probudit Sam, kdyby sám nebyl tak nesmělý. Ale po tolika letech na Řece a přežvýkání příslušného množství žvýkačky snů ztratil hodně ze své nesmělosti.

Pro něho bylo příliš pozdě.

Pokud Cyrano neodejde ze scény...

„Ahoj, Same,“ pozdravila anglicky. „Jak se dnes máš, když je tak pěkně?“

„Tady je každý den pěkně,“ odpověděl. „Nemůžeš o počasí ani mluvit, natož aby se s ním dalo něco dělat!“

Měla nádherný smích. „Pojď se mnou ke grálovému kameni,“ řekla. „Už skoro bude oběd.“

Každý den se zaklínal, že se k ní nebude přibližovat, protože ho to příliš zraňovalo. A každý den využíval i té nejmenší šance, aby se k ní dostal co nejbliž.

„Jak se má Cyrano?“ prohodil.

„Ach, je moc šťastný, protože konečně dostane rapír. Bildron, ten ková meče, mu slíbil, že on dostane první – samozřejmě po tobě a ostatních radních. Cyranovi dlouho trvalo, než se smířil s tím, že už nikdy nebude v ruce držet kovový meč. Potom se doslechl o meteoru a přišel sem – takže nejlepší šermíř na světě bude mít možnost každému ukázat, že jeho pověst nelhala, jak někteří lháři tvrdí,“

„Ale Livy,“ ohradil se, Já jsem přece neříkal, že lidé lhali, co se týče jeho pověsti. Řekl jsem, že někteří možná přeháněli. Pořád nevěřím té povídačce, že samotný zadržel dvě stovky šermířů.“

„K souboji u Porte de Nesle skutečně došlo! A nebyly jich dvě stovky. Zrovna ty patříš k těm, kteří to nafukují, Same, ostatně jako vždycky. Byl tam zástup najatých banditu., kterých mohla být stovka nebo jich stovka skutečně byla. I kdyby jich bylo jenom pětadvacet, faktem zůstává, že Cyrano na ně všechny zaútočil jednou rukou, aby zachránil přítele, rytíře de Lignierese.

Dva zabil, sedm zranil a zbytek zahnal. To je čistá pravda!“

„Nechci se s tebou hádat o přednostech tvého muže, „ řekl. „Nechci se hádat o ničem. Pojďme si povídat, jako jsme si povídali, když jsme si užívali tolik legrace — než jsi onemocněla.“

Zastavila se. Obličej jí zvažněl

„Vždycky jsem věděla, že jsi tu mou nemoc nesnášel, Same „

„Ne, tak to nebylo,“ bránil se. „Myslím, že mám pocit viny, že jsi byla nemocná, jako bych nějak za to mohl. Ale to neznamená, že jsem tě proto nenáviděl. Nenáviděl jsem sebe, pokud vůbec někoho.“

BÁJNÁ LOŤ

„Neřekla jsem, že jsi nenáviděl mě,“ opravila ho. „Řekla jsem, že jsi nesnášel tu nemoc a dával jsi to najevo různými způsoby. Ach, možná sis myslel, že jsi vždycky noblesní, jemný a milující — a to jsi většinou byl — opravdu. Ale častokrát se stalo, že jsi tak vypadal, mluvil, brumlal si, gestikuloval — jak můžu přesně popsat, jaký jsi byl? Nedovedu to, ale věděla jsem, že mě nesnášíš, někdy jsi mě nenáviděl, protože jsem byla nemocná.“

„To není pravda!“ vykřikl tak hlasitě, že se po nich několik lidí ohlédlo.

„Proč se máme kvůli tomu hádat? Jestli je to pravda nebo ne, na tom teď nezáleží. Tehdy jsem tě milovala a stále svým způsobem miluji. Ale ne tak jako kdysi.“

Zbytek cesty přes pláň k mohutnému kameni ve tvaru hříbu mlčel. Doutník chutnal jako bedrník.

Cyrano tam nebyl. Dohlížel na stavbu části zdi, která bude nakonec chránit břeh Řeky. Sam byl rád. Bylo pro něho dost těžké, když měl vidět samotnou Livy, ale když byla s tím Francouzem, napadaly ho nesnesitelné myšlenky.

Mlčky se s Livy rozešli.

Blížila se k němu nějaká krásná žena s nádhernými vlasy barvy medu, takže na chvíli dokázal svoje pocity vůči Livy odsunout stranou. Žena se jmenovala Gwenafra. Zemřela, když jí bylo asi sedm let, v zemi, která nejspíš byla Cornwallem v časech, kdy tam Féničané přišli těžit cín. Vstala z mrtvých mezi lidmi, z nichž nikdo nemluvil její starověkou keltštinou, a tam ji adoptovala skupina, která mluvila anglicky. Podle jejího popisu do skupiny patřil sir Richard Francis Burton, kterého Sam podle svého přesvědčení zahlédl na břehu těsně předtím, než dopadl meteor. Burton si se svými přáteli postavili malou plachetnici a vydali se k pramenům Řeky — jak se dalo očekávat od člověka, který strávil půlku života na výpravách do divočiny v Africe a jiných světadílech. Na Zemi Burton hledal prameny Nilu a místo nich našel jezero Tanganjika. Ale na tomto světě znovu hledal pramen řeky — největší Řeky ze

všech –, a nijak ho nezkrušila vyhlídka, že je možná deset nebo možná dvacet miliónů mil dlouhá.

Za rok a něco jeho loď napadli jacísi zákešní lidé a jeden z nich zabodl kamenný nůž do malé Gwenafry a hodil ji do Řeky, kde se utopila. Probudila se druhý den na břehu někde daleko na severní polokouli. Počasí bylo chladnější, slunce svítilo slaběji a tamější lidé říkali, člověku stačí ujít ne víc než dvacet tisíc grálových kamenů a ocitne se v kraji, kde je slunce vždycky zpola nad obzorem, zpola schované za horami. A žili tam chlupatí lidé s opičím obličejem, deset stop vysokí a sedm až osm set liber těžcí.

(To byla pravda, Joe Miller byl jedním z oněch titantropů.)

Lidé na horním toku Řeky, kteří ji přijali, mluvili suomenkieltä, což v angličtině znamená finštinu. Kousek po proudu Řeky usídlili Švédové, lidé z dvacátého století, kteří žili v míru. Gwenafra vyrůstala poměrně šťastně se svými milujícími pěstouny. Učila se finsky, švédsky, anglicky, čínské nářečí ze čtvrtého století před Kristem a esperanto.

Jednoho dne se při nehodě utopila a probudila se v tomto kraji. Stále se pamatovala na Burtona; hýčkala v sobě dětskou lásku, kterou k němu chovala. Ale protože byla realistka, nebránila se lásce k jiným mužům. A také je milovala – zrovna se s jedním rozešla, jak se Sam dozvěděl. Chtěla muže, který by jí byl věrný, a takoví se na tomto světě hledali těžko.

Sama velice přitahovala. Zatím ji nepožádal, aby se k němu nastěhovala, jenom proto, že se bál, že tím rozzlobí Livy. Ten strach byl směšný – nedělala si na něho žádné nároky za celou dobu, co žila s Cyranem. A dala jasně najevo, že ji nezajímá, co dělá v soukromí nebo ve veřejném životě. Přesto v rozporu s veškerou logikou se bál vzít si jinou ženu jako družku. Nechtěl přerušit to poslední nepatrné pouto.

Chvilí si s Gwenafrou povídal a ujistil se, že ještě pořád není zadaná.

19. kapitola

Oběd byl k vzteku. „Ruleta“ schovaná někde ve dvojitém dnu grálu nebo jiný divoký vrhač kostek se vytrasili s masem, které mohl spolýkat jenom indián z kmene Gošute a i jemu se možná trochu zvedal žaludek. Sam svou porci vyhodil, ale dokázal se utopit dvěma doutníky, cigaretami a šesti uncemi neznámé.. ale lahodné kořalky. Stačilo přivonět, a chuťové pohárky se daly do tance.

Schůze s Janem a radou trvala tři hodiny. Po spoustě dohadování a mnohém hlasování bylo rozhodnuto, že předloží lidem otázku změny Charty, která by umožnila zvolit radního pro tem. Jan všechno o hodinu zdržel a hádal se, že hlasování není nutné. Proč by Rada nemohla prostě říct, že se provedla změna a tím by to skončilo? Zdálo se, že takové záležitosti v Janově hlavě nevyjasní sebedůkladnější vysvětlování

Nebylo to tím, že nebyl inteligentní. Bylo to prostě tím, že citově nebyl schopen pochopit demokracii.

Jednomyslně odhlasovali přijetí Firebrasse jako Hackingova oficiálního hostujícího dozorce. Ale budou muset na něho pečlivě dohlédnout.

Po tomhle všem Jan vstal a pronesl řeč, a chvílemi, když ho přemohly city, klouzal z esperanta do normanské franštiny. Podle jeho názoru by Parolando mělo napadnout Černou obec dřív, než Černá obec napadne Parolando. Útok by měli podniknout hned, jakmile budou připraveny pistole a ta obrněná příšera, Ohnivý drak I. Nejlepší by však bylo nejdřív vyzkoušet odolnost železa a vojáků na Nové Británii. Jeho špehové si byli jisti, že Arthur je chce v brzké době napadnout.

Jana podporovali jeho dva nohsledi, ale ostatní, včetně Sama, to hlasováním zamítli. Jan zrudl v obličeji, klel a mlátil pěstí do stolu, ale nikdo si to nerozmyslel.

Po večeri bubny poslaly zprávy od Hackinga. Firebrass přijede zítra, chvíli před polednem.

Sam se vrátil do své kanceláře. Při světle lamp, spalujících rybí tuk – brzy budou mít elektřinu –, spolu s inženýry Van Boomem, Táňou Velitskou a Johnem Wesleyem O'Brienem probírali nápady týkající se Lodi a kreslili na papír hrubé náčrtky. Papír byl pořád vzácný, ale budou ho potřebovat velké množství na výkresy. Van Boom řekl, že by měli počkat, dokud nedokážou vyrobit určitý druh umělé hmoty. Čáry by se na ni daly kreslit magnetickými ‚pery‘ a opravy se daly lehce provádět odmagnetizováním. Sam odpověděl, že to by bylo fajn. Ale s výstavbou Lodi chtěl začít hned, jakmile bude dokončená obojživelníková příšera. Van Boom odpověděl, že s tím nemůže souhlasit. Brání tomu příliš mnoho věcí.

Než poradu rozpustili. Van Boom vytáhl z velké kabely Marka I. „Máme jich deset,“ řekl. „Tahle je vaše, strojaři Parolanda se dávají poroučet. A tady je dvacet balení prachu a dvacet plastických kulek. Před spaním si je můžete dát pod polštář.“

Sam mu poděkoval, inženýři odešli a Sam zavřel dveře na petlici. Pak odešel do zadního pokoje, aby si chvíli pohovořil s Joe Millerem. Joe byl ještě vzhůru, ale řekl, že si dnes v noci nevezme žádné sedativum. Ráno vstane. Sam popřál obrovi dobrou noc a odešel do své ložnice hned vedle kormidelny. Dal si dvě sklenky whisky a ulehl. Po chvíli se mu podařilo zdřímnout, i když se bál, že ho déšť ve tři hodiny ráno probudí jako obvykle a že bude jenom s potížemi usínat znovu.

Probudil se, ale to už bylo dávno po dešti. Odněkud se ozýval křik a potom následoval výbuch, který otrásl kormidelnou. Sam vyskočil z postele, omotal si kolem pasu kilt, popadl sekeru a vyběhl do kormidelny. Najednou si vzpomněl na pistoli, ale rozhodl se, že se pro ni vrátí, až zjistí, co se to děje.

Řeka byla ještě zakrytá mlhou, ale z ní vybíhaly stovky tmavých postav, a nad ní vykukovaly špičky vysokých stěžňů. Všude po pláni a v kopcích hořely pochodně. Bubny duněly.

BÁJNÁ LOŽ

Ozval se další výbuch. Noc se rozzářila a těla létala všemi směry.

Podíval se okénkem na pravoboku. Brány v palisádě kolem paláce krále Jana byly otevřené a z nich proudili lidé. Mezi nimi podsaditá Janova postava.

To už se z oparu nad Řekou vynořili další muži. Jasně světlo hvězd zřetelně ukázalo, jak se řadí a vyrážejí, šik za šikem. První útočníci už byli ve velkých továrnách a rychle postupovali přes plán ke kopcům. Uvnitř továren došlo k několika výbuchům, bomby měly zahnat obránce. A pak vyšlehl jakýsi rudý chvost, zmizel, a k Samovi se řítilo cosi černého. Sam se vrhl na podlahu. Dole to zaburácelo, podlaha se otřásla a skleněná okna se vysypala. Ucítil závan štiplavého kouře, který se ihned rozptýlil.

Měl by vstát a utíkat, ale nemohl. Byl ohlušený a ochromený. Další raketa na sebe nenechala dlouho čekat, a ta by mohla dopadnout blíž.

Za rameno ho popadla mohutná ruka a vytáhla ho vzhůru. Druhá ruka mu podebrala nohy a už ho kdosi vynášel ven. Paže a hrud' toho obra byly velmi chlupaté, svalnaté a teplé, jako má gorila. Hlas hluboký, jako by vycházel z druhého konce tunelu, zarachotil: „Jenom klid, Féfé.“

„Postav mě na zem, Joe,“ vypravil ze sebe Sam. „Jsem v pořádku, jenom se stydím. A to je taky v pořádku, měl bych se stydět.“

Šok už vyprchával a na místo vzduchoprázdna začal proudit pocit relativního klidu. Zjevení mohutného titanropa ho uklidnilo. Starý dobrý Joe – třeba hloupý poločlověk, navíc zrovna nemocný, pořád vydal za celý batalión.

Joe si dnes oblékl svoje kožené brnění. V jedné ruce držel topůrko obrovské dvoubřité ocelové sekery.

„Kdo je to?“ zarachotil. „Fou v Ferné obfe?“

„Nevím,“ odpověděl Sam. „Cítíš se dobře, abys mohl bojovat? Co hlava?“

„Bolí. Jo. Můfu bojovat dofela dobve. Kam půjdeme?“

Sam ho vedl dolů k lidem, kteří se shromažďovali kolem Jana. Zaslechl svoje jméno, otočil se a uviděl vysokou hubenou postavu de Bergeraca, po jeho boku Livy. Nesla si malý kulatý štít z dubu pokrytého kůží a kopí s ocelovým hrotem. Cyrano v ruce svíral dlouhou, matně lesklou čepel. Samovi se rozšířily oči. Byl to rapír.

Cyrano začal: „Morbleu!“ a pak přepnul na esperanto. „Tohle mi dal váš kovář těsně po večeři – říkal, že nemá smysl čekat.“

Cyrano se rapírem rozmáchl a s ostrým zasvištěním prot'al vzduch.

„Znovu se mi vrací život. Ocel – ostrá ocel!“

Nedaleký výbuch je všechny přiměl zalehnout k zemi. Sam počkal, dokud si nebyl jist, že neletí další raketa, a pak se podíval ke kormidelně. Dostala plný zásah; zepředu byla úplně roztržená; zachvátil ji oheň, který se brzo dostane do důstojnických kajut. Deník byl ztracený, ale později může zachránit grál. Ten byl nezničitelný.

Několik následujících minut létaly dřevěné střely z bazuk, které drželi na ramenou raketometníci Parolanda, rakety se za letu kymácely a z ocasu jim sršel oheň. Střely nedoletěly daleko, někdy dopadly mezi nepřátele a vybuchovaly do přepršek ohně a spousty černého dýmu, který rychle odnášel vítr.

Přiběhli tři poslové s hlášením. Útok je veden ze tří míst, všechna jsou blízko u Řeky. Hlavní nápor je soustředěn zde, zřejmě aby zajali vůdce Parolanda, zabrali větší továrny a obojživelníka. Ty druhé dvě armády jsou každá asi míli odtud. Mezi nájezdníky jsou muži z Nové Británie, Kleomanuja a pak Ulmanové z druhého břehu. Ulmakové byli divoši, kteří žili na Sibiři circa třicet tisíc let před Kristem a jejichž potomci se odstěhovali za Beringovu úžinu, kde se stali Indiány a Eskymáky.

Tohle je práce špiónážní služby krále Jana, pomyslel si Sam. Pokud – pokud sám útok nezosnoval. Ale kdyby ano, nestál by tak na ráně, každou chvíli ho mohl někdo zabít...

V každém případě bylo jisté, že Arthur z Nové Británie nikdy neuzavře dohodu se strýcem, který ho zavraždil.

BÁJNÁ LOŽ

Z obou stran dál v obloučcích vyletovaly rakety, pětilibrové hlavice se šrapnelem z úlomků kamene, který si bral oběti. Paroland'ané měli výhodu; mohli ležet na zemi, zatímco jejich rakety vybuchovaly mezi stojícími terči. Útočníci se museli neustále pohybovat, jinak by mohli jít rovnou domů.

I tak to bylo dost děsivé, ležet na zemi, čekat na další hlučný výbuch a doufat, že nedopadne blíž než ten poslední. Ozývaly se výkřiky raněných, které však nebyly tak srdcervoucí, jak by byly, kdyby Sam nebyl ohlušený natolik, že je sotva zaslechl, a i kdyby ohlušený nebyl, příliš se strachoval o sebe, než aby myslel na ostatní. Potom najednou rakety přestaly vyhazovat svět do vzduchu. Samovým ramenem zatřásla mohutná ruka. Podíval se nahoru a uviděl, že kolem něho se spousta lidí staví na nohy. Seržanti ječeli do ochromených uší svých mužů, aby zaujali bojové pozice. Nepřítel už byl tak blízko, že ani jedna strana rakety nepoužívala, anebo už byly všechny vystřílené.

Vepředu byl jakýsi černý chumel, moře ječících pokřikujících d'áblů. Nepřítel běžel k nim do kopce a první, druhý a třetí šik padl, zasažený šípy. Ale ti za nimi nezakolísali. Přeskakovali padlé a stále se blížili. Najednou lučištníci padali pod ranami sekyr, kopí nebo palic.

Sam se držel za Joem Millerem, který pomalu postupoval vpřed a jeho sekera se zdvíhala a dopadala. A najednou padl i obr, nepřítel se na něho sápal jako smečka šakalů na lva. Sam se pokoušel dostat se k němu; jeho sekera proťala jakýsi štít a hlavu a zvednutou paži a potom v žebrech pocítil palčivou bolest. Zatlačovali ho zpátky a zpátky, pořád se rozháněl sekerou a najednou o ni přišel, zůstala zaklíněná v lebce. Překulil se přes hromadu dřeva. Nad ním hořela podlaha jeho zničeného domu, který se pořád držel na třech hořících kůlech.

Převalil se na bok, když tu uviděl pistoli, Marka I, kterého si nechal u postele. Poblíž ležely tři balíčky prachu se smotky namočenými v dusičnanu a množství plastových kulí. Výbuch je vymrštil z domu.

Kolem něho zakroužili v jakési čtverylce dva muži v pevném sevření, vzpírali se, mručeli námahou, divoce si hleděli do zkrvavených tváří. Zastavili se a Sam poznal krále Jana — jeho protivník byl vyšší, ale ne tak podsaditý. Druhý muž ztratil přílbu, takže bylo vidět, že má také žlutohnědé vlasy a oči, které byly modré ve světle plamenů nad hlavou.

Sam sklopil hlaveň, vložil kulku a nálož, jako to dělal ráno nahoře v kopcích, zacvakl hlaveň na místo a vstal. Ti dva se pořád ještě potýkali, jednou trochu povolil ten, podruhé onen, a snažili se soupeře povalit. Jan měl v pravé ruce ocelový nůž; ten druhý ocelovou sekeru; oba pevně svírali nepřátelskou ruku se zbraní. Sam se rozhlédl. Nikdo se na něho neřítíl. Pokročil dopředu, vystrčil ústí velké pistole před sebe a pevně ji podržel oběma rukama. Zmáčkl spoušť, ozvalo se cvaknutí, těžký úderník strhl pistoli na stranu, následoval zážeh, Sam ustálil pistoli zase v přímce, rána, mračno dýmu a Janův protivník padl; utrhlo mu to celou pravou stranu lebky.

Jan, lapaje po dechu, klesl na zem. Pak se zvedl, podíval se na Sama, který znovu nabíjel pistoli. „Vřelé díky, kamaráde! Ten chlap byl můj synovec Arthur!“

Sam neodpověděl. Kdyby uvažoval trochu klidněji, počkal by, dokud by Arthur Jana nezabil a potom by Arthurovi ustřelil hlavu. To byla ironie, že Sam, který by Janovou smrtí tolik získal, Jana vlastnoručně zachránil. Navíc od Jana nemohl čekat žádnou vděčnost. Takové věci tomu muži v duši chyběly.

Sam doládoval pistoli a zamířil pryč, aby se podíval po Joeovi Millerovi. Jenomže zahlédl Livy, která vrávoravě ustupovala před obrovitým Ulmakem, kterému levá krvácející paže volně visela, ale přesto mlátil do jejího štítu kamennou sekerou. Kopí měla zlomené, během několika vteřin ji srazí na kolena nebo rozbije štít. Sam pistoli obrátil a rukojetí zezadu roztříštil Ulmakovi lebku. Vyčerpaná Livy se s pláčem zhroutila k zemi. Rád by se k ní sklonil a uklidnil ji, ale zdálo se, že je v pořádku a on nevěděl, kde je Joe Miller. Vnořil se do bojujícího davu a uviděl Joea, už byl na nohou a rozmachy své obrovské sekery demoloval hlavy, trupy a paže.

BÁJNÁ LOŽ

Sam se zastavil několik kroků od nějakého muže, který se vynořil za Joem a oběma rukama svíral velkou sekeru. Sam vypálil a kulka muži sebrala kus hrudníku.

Za chvíli už nájezdníci utíkali, aby zachránili holý život. Nebe šedlo. V jeho světle bylo vidět, že ze severu a z jihu se blíží Paroland'ané. Ty druhé dva nepřátelské proudy byly rozprášeny a posily početně převýšily útočníky. Posily navíc přinesly rakety a vyhodil jimi do vzduchu loď a kánoe, které čekaly na porazené.

Sama to příliš rozveselilo, než aby truchlil nad ztrátami a škodami. Poprvé při boji neměl strach plné kalhoty, jak se mu dřív pravidelně stávalo. Posledních deset minut dokonce boj vychutnával.

Za chvíli jeho potěšení vyprchalo. Na bitevním poli se objevil nahý a vytřeštěný Hermann Göring s vlasy spleené krví. Ruce zdvíhal k nebi a křičel: „Ach, bratři a sestry! Jaká hanba! Jaká hanba! Zabili jste nenáviděli jste, prahli jste po krvi a požitku z vraždy Proč Vaše paže nepoklesly a proč jste s láskou nepřijali své nepřátele? Proč jste je nenechali, aby s vámi dělali, co chtěli? Zemřeli byste a trpěli, ale konečné vítězství by patřilo vám! Nepřítel by cítil vaši lásku a příště by možná před útokem zaváhal. A potom by se mohl ptát sám sebe, „Co to dělám? Proč to dělám. K čemu to je? Nic jsem nezískal – a vaše láska by pronikla jeho kamenným srdcem a –“

Jan došel zezadu ke Göringovi a praštil ho rukojetí nože do zátylku. Göring přepadl dopředu a zůstal nehybně ležet s tváří k zemi.

„Takhle dopadnou zrádci!“ vykřikl Jan. Divoce se rozhlédl a pak zaječel: „Kde je Trimalchio a Mordaunt, moji vyslanci?“

Sam se ozval: „Přece nebudou tak hloupí, aby se tu někde motali. Nikdy je nechytíš. Dozvědí se, že víš, že tě prodali Arthurovi.“

To, že Jan udeřil Göringa, bylo protiprávní, protože v Parolandu měl každý svobodu projevu. Ale Sam si nemyslel, že zatýkat Jana by bylo v téhle chvíli tím nejsprávnějším krokem. Sám by nejradši Göringa taky něčím praštil.

Kolem se potácela stále plačící Livy. Sam šel za ní až na místo, kde na hromadě mrtvol seděl Cyrano. Francouz byl zraněný na tuctu místech, ale nijak vážně, a rapír měl krvavý od špičky po jilec. Jeho konto bylo skvělé.

Livy se vrhla k Cyranovi. Sam se odvrátil. Ani mu nepoděkovala, že jí zachránil život.

Za ním se ozval rachot. Otočil se. Trosky domu se zřítily a piloty vzaly s sebou.

Měl pocit, že vyčerpal už všechnu sílu, ale dnes ho čeká jen málo odpočinku. Musejí spočítat oběti a odhadnout škody. Mrtvé musejí odnést na zpracování do továrny v kopcích, protože tuk se dal využít na výrobu glycerínu. Tahle praxe byla příšerná, avšak nezbytná, a majitelům těl to nevadilo. Zítra budou zase živí a zdraví někde daleko u Řeky.

Navíc všichni obyvatelé musejí zůstat v bojové pohotovosti a přitom se bude muset zrychlit práce se stavbou valů kolem břehu. Vyšlou průzkumníky a posly, aby zjistili, jaká je vojenská situace. Ulmakové, Kleoinenujci a Bretonci by mohli znovu zaútočit v plné síle.

Kapitán hlásil, že Kleomena, vůdce Kleomenuja, našli mrtvého u Řeky, kde mu kus kamenného šrapnelu protal lebku. Tak skončil nevlastní bratr velkého Spartana Leonidase, který bránil průsmyk u Thermopyl. Takhle skončil přinejmenším ve zdejším kraji.

Sam určil několik mužů, kteří měli okamžitě odplout do jmenovaných dvou zemí. Měli je informovat, že Parolando nemá v úmyslu se mstít, pokud nový vůdcové zaručí Parolandu přátelské vztahy. Jan si stěžoval, že by se s ním měli poradit, a došlo ke krátké, leč divoké hádce. Sam nakonec souhlasil, že Jan má v zásadě pravdu, ale že není zrovna čas o některých věcech diskutovat. Jan ho informoval, že podle zákona měl Sam rozhodnout po určité lhůtě. S jakýmkoli rozhodnutím museli souhlasit oba.

Sam k smrti nerad souhlasil, ale Jan měl pravdu. Nemohli vydávat protichůdné rozkazy.

Společně šli prohlédnout továrny. Nebyly příliš poškozené. Útočníci je samozřejmě nechtěli zničit, protože je zamýšleli využít. Obojživelný běs Ohnivý drak I zůstal netknutý. Sam se otrásl, když si pomyslel, co by se mohlo stát, kdyby už byl hotový a padl nepřátelům do rukou. S ním by mohli napadnout Paroland'any zevnitř, zakopat se a bojovat, dokud by nepřišly posily. Postaví k tomu vozidlu zvláštní silnou stráž.

Po obědě usnul v poradní chatě. Připadalo mu, že sotva zavřel oči, když už jím zase trásli, aby se probudil. Nad ním stál Joe a vydechoval ze svého ohromného chobotu alkoholické výpary.

„Frovna pfiťtála delegafe v Ferné obfe.“

„Firebrass!“ vyhrkl Sam a vstával ze židle. „Úplně jsem na něho zapomněl! To si vybral pravou chvílí!“

Sešel k Řece, kde poblíž grálového kamene kotvil katamaran. Jan už tam byl, zdravil delegaci, kterou tvořilo šest černochů, dva Arabové a dva Indové. Firebrass byl malý, do bronzova opálený kudrnatý mul s velkýma hnědozelenýma očima. Masivní čelo, ramena a svalnaté paže kontrastovaly s hubenýma nohama, takže vypadal ještě vyšší. Zpočátku mluvil esperantem, ale později přešel na angličtinu. Byla to velmi podivná angličtina, plná zvláštních výrazů a slangu, kterému Sam nerozuměl. Ale z Firebrasse vyzařovalo jakési teplo a upřímnost, takže Sam se cítil dobře, už jenom když byl v jeho blízkosti.

„Radši se vrátíme k esperantu,“ řekl Sam s úsměvem a naléval Firebrassovi do poháru další tři panáky skotské. „To je hatmatilka nějakého vesmířana nebo nářečí Černé obce?“

„Spíš mart'anština,“ odpověděl Firebrass. „Angličtina Černé obce je pořádně divoká, ale úředním jazykem je samozřejmě esperanto, i když Hacking uvažoval o arabštině. Ale ti jeho Arabové už mu radost moc nedělají,“ dodal tišším hlasem a podíval se na Abdar-Rahmana a Ali Fazghuliho, arabské členy delegace.

„Jak vidíte,“ řekl Sam, „nejsou tady podmínky, abychom pohodlně vysedávali na dlouhé konferenci. Teď ne. Musíme uklízet, získat informace, co se děje kolem Parolanda a zařídit obranu. Ale

jste samozřejmě vítáni, a za pár dní se dostaneme k našim záležitostem.“

„Nevadí,“ odpověděl Firebrass. „Rád bych se porozhlédl, jestli nemáte námitek.“

„Nemám, ale souhlas musí udělit i můj spolukonzul.“

Jan, který se usmíval, jako by ho na vzduchu bolely zuby – což bylo tentokrát pravděpodobné – , Firebrassovi řekl, že je vítán. Ale vždy, když opustí svůj byt, ho bude muset provázet čestná stráž, kterou mu přidělí. Firebrass mu poděkoval, ale druhý delegát, Abdullah X, hlasitě protestoval a chvílemi i sprostými slovy. Firebrass minutu nic neříkal a potom Abdulla-ha okřikl, aby byl zdvořilý, protože jsou hosty. Sam mu byl vděčný, i když ho napadlo, jestli ten proslov a Firebrassův příkaz nebylo jenom divadlo.

Nebylo snadné tam sedět a poslouchat, i když ty jedovatosti byly vmeteny do tváře bílé rase jako celku a nikoli někomu konkrétnímu. Dělal mu to potíže, ale Sam musel souhlasit s Abdullahem. Měl pravdu, co se týče podmínek, jaké kdysi byly. Ale stará Země byla mrtvá; žili v novém světě.

Sam osobně zavedl delegáty do tří chýší, které stály vedle sebe, a které patřily mužům a ženám, zabitým minulou noc. Pak se přestěhoval do chaty nedaleko delegace.

U grálového kamene zaduněly bubny. Po chvíli bubny z protějšího břehu zabubnovaly odpověď. Nový vůdce Ulmaků chtěl mír. Starý velitel, Shrubgrain, byl odsouzen k smrti a jeho hlava bude doručena v kánoi během hodiny, jestliže dojde k mírové dohodě. Shrubgrain zničil svoje lidi, protože je dovedl k porážce.

Sam vydal rozkazy, aby odvysílali žádost o konferenci s novým velitelem Threelburmem.

Bubny z Černského země pověděly, že Iyeyasu, který vládl dvanáct mil dlouhému pruhu země mezi Novou Británií a Kleomenujem, napadl Novou Británii. Ta novinka znamenala, že Noví Bretonci se nebudou starat o Parolando, ale i tak to Samovi dělalo starosti, Iyeyasu byl velmi ctižádostivý člověk. Jakmile spojí

svůj stát s Novou Británií, mohl by dojít k závěru, že je dost silný, aby zabral Parolando.

Další bubny. Publius Crassus posílá své blahopřání a vřelé pozdravy, zítra přijde na návštěvu, aby se podíval, čím by mohl Parolandu pomoci.

A taky se podívat, jak těžce jsme byli zasaženi a jestli bychom byli snadnou kořistí, pomyslel si Sam. Publius dosud spolupracoval, ale muž, který sloužil pod Juliem Caesarem, by mohl mít také caesarský cejch.

Kolem se potácel Goring, hlavu ovázanou zakrvaveným ručníkem, podpíraný dvěma svými následovníky. Sam doufal, že pochopí a z Parolanda odejde, ale nevěřil příliš v Němcovu chápavost.

Tu noc šel spát, zatímco všude na pláni plály pochodně a stráže hleděly do stínů a mlhy. Nespal dobře, i když byl velmi unavený. Vrtěl se a převaloval a jednou se probudil s rozbušeným srdcem a studeným čelem, s jistotou, že v chýši je někdo třetí. Byl přesvědčen, že uvidí stín Tajemného Cizince, příkrčeného u postele. Ale nikdo tam nebyl kromě obrovitého těla Joea, který ležel natažený na blízké veliké bambusové posteli.

20. kapitola

Spánek ho neosvěžil, přesto se druhý den ráno probudil do svěžího světa. Déšť ve tři hodiny smyl krev a pach střelného prachu. Mrtvá těla zmizela a nebe bylo jasné a modré. Znovu se začalo s obvyklými činnostmi, ale bez čtyř set padesáti mužů a žen. Polovina z nich byla v továrně na zpracování; zbytek v nemocnici. Těm, kdo chtěli uniknout svému neštěstí, bylo vyhověno. Byly doby, kdy jedinou eutanazií byla sekera, ale nyní, díky technologii Parolanda, tu práci odvedla pilulka kyanidu draselného.

Někteří se to rozhodli vydržet. Časem jim údy nebo oči narostou. Ti, kteří nemohli vydržet bolest, nasedli do Sebevražedného expresu a těla, která tu nechali, putovala do škvařírny.

Zabita byla i Samova sekretářka. Sam požádal Gwenafu, jestli by nechtěla nastoupit na místo Millie.

Zdalo se, že Gwenafu to potěšilo. Nové postavení jí dodá důležitosti a nijak se netajila tím, že je ráda v Samově blízkosti. Jenomže se zdálo, že to nijak nepotěšilo Lothara von Richthofena.

„Proč by mi nemohla dělat sekretářku, bez ohledu na to, jaký má k tobě vztah?“ zeptal se Sam.

„Nic tomu nebrání,“ řekl Lothar, „až na to, že bych u ní mohl mít docela dobré vyhlídky, kdyby nebyla tak často u tebe.“

„Ať vyhraje ten lepší,“

„To je také moje krédo, ale nelíbí se mi, že bys měl marnit její čas nebo ji nějak mást. Víš přece, že si nepřivedeš jinou družku, dokud je tady Livy.“

„Livy nemá co mluvit do toho, co dělám,“ odsekl Sam. „Byl bych rád, kdyby sis to zapamatoval.“

Lothar se pousmál. „Jasně, Same.“

Gwenafra se ho držela, psala si poznámky, odesílala zprávy, přijímala je, zajišťovala harmonogramy a schůzky. I když měl hodně práce, našel si chvílku, kdy s ní mohl promluvit a zažertovat a pokaždé, když se na ni podíval, mu bylo dobře. Zdálo se, že Gwenafra ho zbožňuje.

Minuly dva dny. Čtyřiaadvacetihodinové směny na obojživelníkovi přinášely výsledky. Stroj bude hotový za další dva dny. Delegace Černé obce brouzdala kolem se dvěma muži krále Jana jako s dozorem. Joe Miller, který se po bitvě zase vrátil do postele, prohlásil, že už je mu dobře. Takže Sam měl po svém boku Gwenafru i titanropa a svět se mu zdál daleko útulnější, i když do Utopie měl zatím daleko. Bubnovým telegrafem přišla zpráva, že Odysseus naložil své loď pazourkem a během měsíce se vrátí. Odjel totiž jako velitel flotily deseti lodí, aby uzavřel obchod s náčelníci Selinuja. Na Zemi byla hraběnkou Huntingdonovou, jmenovala se Selina Hastingsová, narodila se roku 1707 a zemřela 1791. Nyní byla členkou církve Druhé šance a prodávala Parolandu pazourek jenom proto, že Parolando dovolilo Göringovým misionářům modlit se po libosti. Výměnou za pazourek jí slíbili malý kovový parník, ve kterém zamýšlela plout po Řece a hlásat víru. Sam ji považoval za blázna. Na prvním místě, kde zakotví, jí místní pravděpodobně podríznou krk, aby jí sebrali loď. Ale to byla její věc.

Radní se setkali s delegací Černé obce u kulatého stolu v největší místnosti Janova paláce. Sam by schůzi rád odložil, protože Jan měl ještě odpornější náladu než obvykle. Jedna z jeho žen se ho pokusila zabít, aspoň to tvrdil. Utržil bodnou ránu do boku, než jí zlomil čelist a narazil jí hlavu na roh stolu. Žena zemřela o hodinu později, aniž nabyla vědomí, a tak museli přijmout Janovo prohlášení, že ho napadla první. Sam by rád získal nějaké výpovědi nezaujatých svědků, ale to bylo nemožné.

Jana bolela rána, byl napůl opilý whiskou coby anestetikem a užíral se tím, že se mu ta žena odvážila vzepřít. Rozvaloval se ve velkém, ozdobně vyřezávaném dubovém křesle s vysokým opěradlem, potaženém červenou kůží z kostlína. Jednou rukou svíral

pálenou nádobu plnou whisky, ze rtů mu visela cigareta, a na všechny nasupeně hleděl.

Hovořil Firebrass.

„Hacking kdysi věřil v naprostou segregaci bílých a nebílých. Věřil, bezvýhradně věřil, že bílí nikdy nedokážou přijmout, do hloubi duše, jiné lidi než bílé – to jest černé, Mongoly, Polynésany a Indiány a Eskymáky. Jediný způsob, jak by mohly nebílé rasy žít důstojně a s pocitem krásy, být lidmi s osobností a hrdostí, byla cesta segregace. Rovnost, ale oddělenost.

Potom se jeho vůdce, Malcolm X, rozešel s černými muslimy. Malcolm X viděl, že se mýlí. Ne všichni bílí byli zlí, rasističtí ďáblové, stejně jako ne všichni černí mají ploché nosy. Hacking utekl ze Států, aby žil v Alžíru a tam zjistil, že rasismus je věc názoru a ne barvy kůže.“

To není moc originální nebo překvapivý objev, pomyslel si Sam. Ale řekl si, že nebude zasahovat.

„A potom mladí běloši ve Spojených státech, bylo jich hodně, odmítli předsudky svých rodičů, a podporovali černé v jejich boji. Vyšli do ulic a demonstrovali, dělali výtržnosti, pokládali životy za černochoy. Skutečně se zdálo, že mají černé rádi, ne proto, že si mysleli, že by měli, ale proto, že černí byli lidské bytosti a lidské bytosti je možné mít rád a dokonce milovat.

Jenomže Hacking se nikdy pohromadě s bílým Američanem necítil skutečně dobře, i když se ten druhý snažil považovat černé za lidské bytosti. Vždycky byl poznamenán jako většina bílých, většina a starších bílých. Ale Hacking se snažil mít rád ty bílé, kteří byli na jeho straně a respektoval mladé bílé, kteří řekli svým rodičům, své bílé rasistické společnosti, aby šli do prdele.

Potom zemřel, jako zemřel každý, bílý nebo černý. Objevil se mezi starověkými Číňany a nebyl mezi nimi moc šťastný, protože ti Číňani považovali všechny národy kromě svého za podřadné.“

Sam si vzpomněl na Číňany z Nevady a Kalifornie z počátku 60. let, na ty pracovité, podnikavé, tiché, mírné, veselé hnědé mužíčky a ženičky. Byli zneužíváni tak, jak by lidé nezneužili ani

mulu, plivalo se na ně, nadávalo, mučili je, kamenovali, olupovali, znásilňovali, Číňané utrpěli každé ponížení a byl na nich spáchán každý zločin, kterými lidé trpět mohou. Neměli vůbec žádná práva, žádného ochránce nebo dovolání. A nikdy nereptali, nikdy se nebouřili, prostě vytrvali. Jaké myšlenky skrývaly ty tváře podobné maskám? Také věřili v nadřazenost každého Číňana nad kterýmkoli bílým darebákem? Jestli ano, proč ránu nevrátili, ani jednou? Byli by zmasakrováni, kdyby to udělali, ale aspoň by chvíli stáli vzpřímeně jako lidé.

Ale Číňané věřili v čas; ten byl jejich spojencem. Jestli čas nepozvedl ke štěstí otce, pozvedne jeho syna. Nebo vnuka.

Firebrass pokračoval: „Takže Hacking odjel v kánoi, plul po proudu, a po mnoha tisících mil se usadil mezi nějakými černochoy z Afriky ze sedmnáctého století. Byli to předkové Zuluů z doby, než se odstěhovali do jižní Afriky. Po nějakém čase je opustil. Měli příliš odporné zvyky a byli na jeho vkus příliš krvelační.

Potom žil v kraji, kde obyvatelstvo bylo směsicí Hunů z temného středověku a tmavých bělochů z mladší doby kamenné. Přijali ho docela dobře, ale stýskalo se mu po jeho lidech, amerických černoších. Takže znovu odrazil a zajali ho starověcí Moabité, upadl do otroctví, utekl, zajali ho starověcí Hebrejci a ti ho uvrhli do grálového otroctví, znovu utekl, našel malou komunitu černochoů, kteří byli otroky z doby před občanskou válkou, a nějakou dobu byl šťastný. Ale ten jejich postoj strýčka Toma a pověřivost mu šly na nervy, a tak odplul, zase po proudu, a žil s několika jinými národy. Potom jednoho dne lid, se kterým žil, napadli velcí světlovlasí běloši nordického typu, takže bojoval a byl zabit.

Probral se tady. Hacking došel k přesvědčení, že jediné šťastné státy na Řece budou vytvořeny z lidí podobné barvy, podobných zálib a ze stejného pozemského období. Nic jiného nebude fungovat. Lidé tady se nezmění. Na Zemi mohl věřit v pokrok, protože mladí měli pružné myšlení. Staří vymírali a děti mladých bělochů se stále víc oprostovaly od rasových predsudků. Ale tady k tomu prostě nedojde. Každý člověk se pohybuje ve

vyjetých kolejích. Takže kdyby Hacking náhodou nenarazil na společenství bílých z konce dvacátého století, nenašel by žádné bílé bez rasové nenávisti a předsudků. Samozřejmě starověcí běloši neměli nic proti černým, ale ti jsou civilizovanému člověku příliš cizí.“

Sam se zeptal: „Kam tím vším míříte, Sinjoro Firebrass?“

„Chceme homogenní národ. Nemůžeme dostat všechny černochoy z konce dvacátého století, ale můžeme získat co nejčernější národ. Víme, že v Parolandu jsou přibližně tři tisíce černých. Rádi bychom vyměnili naše Drávidy, Araby a jakékoli nečerné za vaše černé. Hacking předkládá podobné návrhy vašim sousedům, ale nemá je čím donutit.“

Král Jan se posadil a nahlas se ozval: „Chceš říct, že nemá nic, co chtějí?“

Firebrass se chladně na Jana podíval. „Přesně tak. Ale jednoho dne to bude jinak.“

„Chcete říct, že až budete mít dost ocelových zbraní? „ ptal se Sam.

Firebrass pokrčil rameny.

Jan třásl prázdným pohárem o stůl. „No, my nechceme vaše Araby nebo Drávidy a žádné vaše bahno!“ zařval. „Ale povím ti, co uděláme! Za každou tunu bauxitu nebo kryolitu nebo unci platiny ti dáme jednoho našeho černého občana! Můžeš si nechat ty svoje saracénské bezvěrce nebo je poslat v balících po Řece nebo je utopit, nám je to jedno.“

„Okamžik,“ přerušil ho Sam. „Nemůžeme takhle odstraňovat naše občany. Jestli budou chtít dobrovolně, dobrá. Ale nemůžeme přece jen tak někoho dát pryč. Tohle je demokracie.“

Firebrassův výraz při Janově výbuchu potemněl, „Nenavrhoval jsem, abyste někoho dávali pryč,“ řekl. „Nejsme obchodníci s otroky. My chceme výměnu jednoho dobrovolníka za druhého. Vahabitští Arabové, které zastupují ar-Rahman a Fazghuli, cítí, že nejsou v Černé obci vítáni a rádi by šli někam, kde by si mohli utvořit vlastní společenství, dalo by se říct jakýsi Kas-bah.“

BÁJNÁ LOŽ

Sama napadlo, že tohle zní obmyslné. Proč by si něco takového nemohli docela dobře pořídit i v Černé obci? Nebo proč se prostě neseberou a neodejdou? Jedna z krás tohoto světa spočívala v tom, že neexistovala pouta, majetek nebo závislost na příjmu. Člověk si mohl odnést všechno, co mu patřilo, na zádech – a postavit si dům bylo snadné ve světě, kde bambus rostl rychlostí dva palce za den.

Bylo možné, že Hacking chtěl dostat své lidi do Parolanda, aby tu mohli špehovat nebo se vzbouřit, až sem Hacking vtrhne.

Sam řekl: „Předložíme váš návrh o výměně každému člověku zvlášť. Víc nemůžeme udělat. A teď mi povězte, má Sinjoro Hacking v plánu dál nás zásobovat minerály a dřevem?“

„Dokud nám budete posílat surovou rudu a ocelové zbraně,“ řekl Firebrass. „Ale Hacking přemýšlí o tom, že zvýší ceny.“

Janova pěst znovu třískla o stůl. „Nedáme se oloupit!“, zařval. „Už teď platíme příliš! Netlačte na nás, Sinjoro Firebrassi, nebo vám najednou nezbyde nic! Vůbec nic – ani životy!“

„Jenom klid, Vaše Výsosti,“ ucedil Sam potichu. Otočil se k Firebrassovi. „Jan se necítí dobře. Laskavě mu promiňte. Ale i tak uhodil hřebíček na hlavičku. Můžete na nás tlačit jenom do určité míry.“

Abdullah X, velmi urostlý a velmi černý muž, vyskočil a ukázal obrovským prstem na Sama. Anglicky řekl: „Vy bílý huby byste si měli přestat vo nás votírat pysky. Nechcem vod vás ani hovno, váženej pane Bílej! Zvlášť vod člověka, kterej napsal takovou knihu jako vy, o negrovi Jimovi! Nemáme rádi bílý rasisty a babráme se s nima jenom proto, že zrovínka se nic jinýho nedá dělat.“

„Uklidni se, Abdulahu,“ zasáhl Firebrass. Usmíval se a Sam přemýšlel, jestli Abdullahův výstup znamenal druhou část pečlivě připraveného programu. Firebrass nejspíš podobně přemítal, jestli si ty svoje výbuchy Jan nacvičoval. Herci nemuseli být politiky, ale politici museli být herci.

Sam zasténal a zeptal se: „Četl jste Hucklebenyho Finna, Sinjoro X?“

Abdullah se ušklíbl. „Nečtu sračky.“

„Potom nevíte, o čem mluvíte, nebo ano?“

Abdullahova tvář potemněla. Firebrass se zakřenil.

„Nepotřebuju číst rasistický srágory!“ zařval Abdullah.
„Hacking mi o tom všechno řekl a co řekne, to mi stačí!“

„Přečtete si to a pak se vraťte a probereme to, „ navrhl Sam.

„Šlíte?“ odsekl Abdullah. „Přece víte, že tady nejsou žádný knížky.“

„Takže jste prohrál, že?“ řekl Sam. Trochu se třásl; nebyl zvyklý, aby s ním takhle mluvil černoch. „No,“ pokračoval Sam, „nejsme na literárním čajovém dýchánku. Vraťme se k našemu obchodu.“

Ale Abdullah nemínil přestat a dál hulákal cosi o knihách, které Sam napsal. A Jan, který ztratil trpělivost, vyskočil a zařval: „Silentu, negraco!“

Jan vzal esperantské slovo ‚černý‘ nebo ‚negr‘ a vložil do něj znevažující částici „-ac-“. Podařilo se mu svůj názor vystihnout docela dobře.

Nastala chvilka překvapeného ticha. Abdullah X otevřel ústa, pak je zavřel a vypadal vítězně, skoro šťastně. Firebrass si skousl ret. Jan se pěstmi opře! o stůl a mračil se. Sam bafal z doutníku. Věděl, že Janovi pomohlo ten výraz vymyslet opovržení vůči celému lidstvu. Jan neměl rasové předsudky; za celý svůj život na Zemi neviděl víc než půl tuctu černochů. Ale s jistotou ovládal umění urazit člověka; toto umění bylo jeho druhou přirozeností.

„Odcházím!“ oznámil Abdullah X. „Možná půjdu domů – a jestli to udělám, tak můžete vsadit svoje bílý prdele, že za další hliník a platinu zaplatíte pěkně masně, váženéj pane Bílá Hubo.“

Sam vstal. „Okamžik. Jestli žádáte omluvu, nabízím ji v zastoupení celého Parolanda.“

Abdullah se podíval na Firebrasse, který se díval stranou. Abdullah řekl: „Chci omluvu vod něj, a hned!“

Ukázal na krále Jana.

Sam se naklonil k Janovi a zašeptal: „V sázce je příliš mnoho, než abyste si hrál na hrdého monarchu, Vaše Výsosti! A tím svým

BÁJNÁ LOĎ

drobným výstupem jim možná nahráváte do ruky. Něco tím sledují, to se můžete vsadit. Omluvte se.“

Jan se napřímil: „Neomluvím se nikomu, zvlášť ne nějakému kmánovi, který je navíc nevěřícím psem!“

Sam zavrčel a ohnal se doutníkem. „Dokážete vpravit do té své tvrdé plantagenetovské palice, že tady už neplatí nic takového jako královská krev nebo právo králů pocházející od boha, že už nejsou žádní kmáni? A žádní králové?“

Jan neodpověděl. Odešel. Abdullah se podíval na Firebrasse, ten přikývl. Abdullah vyšel ven.

Sam řekl: „Takže Sinjoro Firebrassi, co dál? Odcházíte domů?“

Firebrass zavrtěl hlavou: „Ne, nevěřím uspěchaným rozhodnutím. Ale konference je přerušena, pokud se týče delegace Černé obce, dokud se Jan Bezzemek neomluví. Dám vám čas do zítřejšího poledne, abyste se rozhodli.“

Firebrass se obrátil k odchodu. Sam prohodil: „Promluví s Janem, ale je paličatý jako missourská mula.“

„Je mi líto, že se naše jednání hatí kvůli tomu, že si nějaký člověk nedokáže nechat urážky pro sebe,“ řekl Firebrass. „A je mi také líto, že se náš obchod zastaví, protože to pro vás znamená, že Loď nebude.“

Sam zahučel: „Nekažte mi náladu, Sinjoro Firebrassi. Nijak nevyhrožuju. Ale mě nezastaví nic. Dostanu ten hliník, i kdybych musel Jana osobně vykopnout ze země. Nebo kdybych musel jít do Černé obce a vzít si hliník sám.“

„Rozumím,“ odpověděl Firebrass. „Ale vy nerozumíte tomu, že Hacking netouží po moci. Chce jenom dobře chráněný stát, aby jeho občané mohli radostně žít. A radostně budou žít proto, že všichni budou mít podobné záliby a podobné cíle. Jinými slovy, budou všichni černí.“

Sam cosi zabručel a pak řekl: „Dobrá.“ Zmlkl, ale těsně předtím, než Firebrass odešel, zvolal: „Ještě okamžik. Četl jste Huckleberryho Finna?“

Firebrass se otočil. „Jistě. Jako dítě jsem ho považoval za skvělou knihu. Na vysoké jsem si ji přečetl znovu, tehdy jsem rozeznal její slabiny, ale jako dospělému se mi líbila ještě víc, přes všechny nedostatky,“ „Vadilo vám, že se Jimovi říkalo negr?“ „Pamatujte na to, že jsem se narodil v roce 1975 na farmě poblíž Syrakus v New Yorku. Tehdy byla spousta věcí jinak a farmu původně vlastnil můj praprapradědeček, který odešel z Georgie do Kanady s pomocí tajné organizace pro osvobození černochů a po občanské válce si koupil farmu. Ne, neuráželo mě, že jste použil tohle slovo. V době, kdy jste knihu psal, se černochům otevřeně říkalo negři a nikdo si o tom nic nemyslel. Jistě, to slovo bylo urážlivé. Ale vy jste vykresloval lidi, kteří tak skutečně mluvili, a etický základ vašeho románu, Huckův zápas mezi občansko, povinností a jeho city k Jimovi jako lidské bytosti a pak vítězství lidského citu v Huckovi — byl jsem dojatý. Celá kniha je obžalobou otroctví, polofeudální společnosti na Mississippi, pověr — všeho, co v té době bylo hloupé. Tak proč by mě to mělo urážet?“ „Tak proč —“

„Abdullah – původně se jmenoval George Robert Lee – se narodil v roce 1925 a Hacking 1938. Tehdy byli černí negry pro spoustu bílých, i když ne pro všechny. Zjistili, že násilí – nebo jeho hrozba, čili stejná věc, jakou bílí používali, aby je udrželi u země – je jediný způsob, jak získat stejná práva jako občané Spojených států. Zemřel jste v roce 1910, že? Ale spousta lidí vám přece musela říct, co se potom stalo?“

Sam přikývl. „Tomu se dá těžko věřit. Takové násilí. Za mého života došlo ke spoustě vzpour, a podle mého názoru se nikdy nic nevyrovnalo bouřím v New Yorku v souvislosti s vyhlášením branné povinnosti za občanské války. Chci říct, že amorálnost konce dvacátého století se dá těžko představit.“

Firebrass se zasmál. „Přesto žijete ve společnosti, která je daleko volnější a amorálnější – z hlediska devatenáctého století-, než jakákoli společnost ve dvacátém století. Přizpůsobil jste se.“

„Předpokládám,“ řekl Sam. „Ale dva týdny naprosté nahoty po zmrtvýchvstání zajistily, že lidstvo už nikdy nebude stejné. A to

nejenom co se týče pohledu na nahotu. A nepopiratelný fakt vzkříšení rozmetal spoustu zakořeněných idejí a názorů. I když nezdolní tvrdohlavci jsou stále s námi, jak dosvědčuje váš vahabitský muslim.“

„Povězte mi, Sinjoro Clemensi,“ prohodil Firebrass. „Byl jste jeden z prvních liberálů, daleko jste předběhl svou dobu v mnoha věcech. Vystupoval jste proti otroctví a byl jste pro rovnost. A když jste psal Magnu Chartu pro Parolando, trval jste na tom, že by v ní měla být zakotvená politická rovnost pro všechny jednotlivce, rasy a pohlaví. Všiml jsem si, že kousek od vás bydlí spolu černý muž a bílá žena. Upřímně, nepohoršuje vás to?“

Sam se nadýchl kouře, vyfoukl ho a řekl: „Upřímně řečeno, ano, pohoršilo mé to. Abych řekl pravdu, měl jsem z toho málem smrt! Co mi říkal mozek a co mi říkaly reflexy, byly dvě naprosto rozdílné věci. Strašně mi to vadilo. Ale nepoddal jsem se, nic jsem neřekl, seznámil jsem se s tím párkem a naučil jsem se je mít rád. A teď, po roce, mi to vadí jen nepatrně. A časem i to přejde.“

„Rozdíl mezi vámi – vy představujete bílého liberála – a mladými z Hackingových a mých dob je v tom, že nám to nevadilo vůbec. Přijali jsme to.“

„Nemám nějakou naději, že se sám vylepším?“ „Vzal jste faleš,“ řekl Firebrass, který opět sklouzl do angličtiny – tedy její odrůdy. „Vo dva stupně bokem je to lepší než vo devadesát. Držte se.“

Odešel. Sam zůstal o samotě. Dlouho seděl, pak vstal a taky vyšel ven. První člověk, kterého uviděl, byl Hermann Goring. Hlavu měl pořád zamotanou do ručníku, ale už nebyl tak bledý a oči nehleděly úplně nepřítomně.

Sam prohodil: „Tak co vaše hlava?“

„Pořád bolí, Ale už můžu chodit, aniž bych při každém kroku měl pocit, že mi hlavou projíždějí žhavé jehly.“

„Nerad vidím, že někdo trpí,“ řekl Sam. „Tak vám navrhuju, že byste se mohl vyhnout dalšímu trápení, když ne přímo bolesti, tím, že byste odešel z Parolanda.“

„Vyhrožujete mi?“

„Z mé strany vám nehrozí nic. Ale je tady spousta těch, kterým byste mohl zpěnit krev tak, že vás poženou svinským krokem. Nebo vás odvedou k Řece a utopí. Těmi svými modlitbami všechny rozčilujete. Tenhle stát byl založen s jedním hlavním cílem, postavit Lod'. Člověk tady může říkat co chce a nenarazí na zákon. Ale je tady i pár takových, kteří někdy zákon nerespektují, a já bych je nerad musel trestat, protože jste je vyprovokoval. Navrhuju vám, abyste vykonal svou křesťanskou povinnost a odstěhoval se. Tak nebudete pokoušet dobré muže a ženy, aby páchali násilí.“

„Já nejsem křesťan,“ ohradil se Goring.

„Obdivuji člověka, který to dokáže přiznat. Myslím, že jsem nikdy nepotkal kněze, který tohle veřejně prohlásil tak výmluvně.“

„Sinjoro Clemens,“ řekl Goring, „četl jsem v Německu vaše knihy, když jsem byl mladý, nejdřív v němčině a potom v angličtině. Ale lehkomyšlnost nebo plytká ironie nás nikam nezavedou. Nejsem křesťan, i když se snažím uvádět v život lepší křesťanské ctnosti. Jsem misionář církve Druhé šance. Všechna pozemská náboženství byla zdiskreditována, i když to někdo neuznává. Tato církev je první náboženství, které vzniklo na novém světě, jediné, které má možnost přežít. Je –“

„Ušetřete mě školení,“ přerušil ho Sam. „Už jsem od vás a vašich předchůdců slyšel dost. Já vám říkám, a to naprosto přátelsky a ve snaze uchránit vás od nějakého příkoří a, abych byl upřímný, taky protože mi ležíte v žaludku, že byste měl vypadnout. A to hned. Nebo vás někdo zabije.“

„Potom vstanu zítra za úsvitu někde jinde a budu hlásat pravdu tam, kdekoli se ocitnu. Vidíte, že tady, stejně jako na Zemi, krev mučedníková je sémě církve. Člověk, který jednoho z nás zabije, způsobí jenom to, že Pravdu, naději na věčnou spásu, uslyší víc lidí.“

Vražda rozesela naši víru po celém toku Řeky rychleji, než jakýkoli běžný dopravní prostředek.“

„Blahopřeju,“ ucedil Sam podrážděně a sklouzl do angličtiny, jako se mu často stávalo, když se rozčilil. „Ale řekněte mi, neobtěžuje vás trochu, že vás misionáře pořád dokola zabíjejí? Nebojíte se, že vám dojde tělo?“

„Jak to myslíte?“

„Co ty vaše zásady?“

Sam se nedočkal žádné reakce kromě zmateného pohledu. Sam se vrátil k esperantu. „Jedno z vašich hlavních dogmat, pokud se správně pamatuju, hlásá, že člověk nebyl vzkříšen proto, aby si zde mohl věčně užívat života. Byla mu dána jen omezená lhůta, i když většině to může připadat jako dlouhá doba, zvláště když se jim zdejší život nelíbí. Předpokládáte existenci něčeho podobného jako je duše, říkáte tomu psychomorfa, je to tak? Nebo někdy ka. To musíte, protože jinak byste nemohli hlásat nepřetržitost lidské totožnosti. Bez ní člověk, který umře, je mrtvý, i když se jeho tělo přesně obnoví a znovu ožije. To druhé tělo je jenom reprodukce. Lazar má myšlení a vzpomínky člověka, který zemřel, takže si myslí, že je tím, kdo zemřel. Ale není to tak. Je to pouze živoucí duplikát. Smrt toho prvního člověka ukončila. Má to za sebou.

Ale vy jste tenhle problém vyřešili zavedením duše – nebo psychomorfy nebo ka –, říkejte si tomu, jak chcete. Je to entita, která se zrodí s tělem, provází je, zaznamenává a ukládá všechno, co tělo dělá, a vlastně musí být nehmotným ztělesněním těla, pokud omluvíte ten protimluv. Takže když tělo zemře, ka existuje dál. Existuje v nějakém čtvrtém rozměru nebo v nějaké polarizaci, kterou protoplazmové oči nezahlednou a žádné mechanické zařízení nevystopuje. Je to správně?“

„Jste dost blízko,“ řekl Göring. „Řečeno hrubě, ale poměrně uspokojivě.“

„Zatím,“ pokračoval Sam a vypustil mocný oblak zeleného dýmu, „tu máme – vy máte, ne já – tu předpokládanou duši křesťanů, muslimů a dalších ad nauseam. Jenomže vy tvrdíte, že duše nejde do pekla nebo do nebe. Vznáší se někde v jakémsi předpekli čtvrté dimenze. Vznášela by se tam věčně, kdyby nebylo zásahu jiných

bytostí. To jsou mimozemšťané, kteří se objevili dávno před lidstvem. Tyhle nadbytosti přišly na Zemi, když lidstvo ještě neexistovalo – vlastně navštívily každou planetu ve vesmíru, na které by jednoho dne mohl být život schopný vnímání.“

„Neříkáte to tak přesně jako my,“ opravil ho Göring. „Tvrdíme, že v každé galaxii je jeden – nebo možná několik – druhů starodávných bytostí, které obývají určité planety. Tyto bytosti možná vznikly v naší galaxii nebo snad pocházejí z nějaké starší, teď už mrtvé galaxie nebo vesmíru. V každém případě jsou to bytosti moudré a dávno věděly, že na Zemi vznikne inteligentní život, a tak sestrojily zařízení, které začalo zaznamenávat všechny projevy vnímání od chvíle, kdy se objevilo. Tato zařízení sledované bytosti nemohou zpozorovat.“

V určitou dobu, kterou stanovili Moudří, jak jim říkáme, se záznamy odešlou na zvláštní místo. Tam se podle záznamů pomocí konvertorů energie/hmota ztělesní mrtví, objeví se zase mladí a zdraví, a znovu se pořídí záznamy těchto těl – která jsou zničena, a mrtví se probudí na novém světě, jako je tento, znovu pomocí e/h konverze.

Psychomorfy nebo ka jsou příbuzné svých protoplazmových dvojčat. Ve chvíli, kdy vznikne duplikát mrtvého těla, ka se připojí a začne další záznam. Tak že když je tělo zabito a třeba stokrát duplikováno, ka si udržuje svou identitu, mysl, vzpomínky všech svých těl. Čili nejde o prosté duplikáty. Původní individuum je uchováno zároveň se záznamy všeho, co se kdy stalo v bezprostředním okolí všech protoplazmových těl ka.“ „Ale!“ skočil mu Sam do řeči, mávl doutníkem a potom podržel jeho hořící konec Göringovi těsně u tváře. „Ale! Tvrdíte, že člověk nemůže být zabit nekonečně mnohokrát. Říkáte, že po několika stovkách případů má smrt konečné účinky. Neustálé umírání oslabuje spojení mezi tělem a ka – a nakonec duplikát těla nepřiměje ka, aby s ním splynulo. Ka se potuluje, straší v pustých chodbách čtvrtého rozměru nebo kde. Vlastně se stává duchem, ztracenou duší. A pro to je stvořena.“

„To je podstata naší víry,“ souhlasil Göring. „Nebo bych měl říct našich vědomostí, protože my víme, že je to pravda.“

Sam pozvedl huňaté obočí. „Vskutku? Víte?“ „Ano. Náš zakladatel slyšel Pravdu rok po Vzkříšení, rok ode dne, kdy celé lidstvo povstalo z mrtvých. V noci, kdy na vysoké římse v horách modlitbami prosil o zjevení pravdy, k němu přišel nějaký člověk. Ten mu řekl a ukázal určité věci, které žádný pozemský smrtelník nedokáže vypovědět nebo ukázat. Ten muž byl zástupcem Moudrých a zjevil Pravdu, a pověděl našemu zakladateli, aby šel a hlásal doktrínu Druhé šance.“

Název Druhá šance je vlastně nevhodný. Ve skutečnosti je to naše první šance, protože jsme nikdy neměli naději na spasení a věčný život, dokud jsme byli na Zemi. Ale život na Zemi byl nezbytnou předehrou k tomuto Poříčnímu světu. Tvůrce stvořil vesmír a potom Moudří zachovali lidstvo — vlastně všechny tvory schopné vnímání z celého vesmíru. Zachovali! Ale spása závisí jenom na lidstvu!

Záleží na každém člověku, jestli se spasí, když mu teď byla poskytnuta možnost!“

„Předpokládám, že prostřednictvím církve Druhé šance a nijak jinak;“ zamumlal Sam. Nechtěl být jízlivý, ale nemohl si pomoci.

„Tomu právě věříme,“ řekl Göring.

„Jaké pověřovací listiny měl ten tajemný cizinec?“ zeptal se Sam. Vzpomněl si na svého Tajemného Cizince a pocítil paniku. Mohlo by se jednat o tutéž osobu? Nebo by oba mohli patřit k bytostem, které si říkají Etikové? Jeho Cizinec, muž, který sem poslal awaruitový meteor a který umožnil Joeovi Millerovi uvidět Věž v dalekém zamlženém severním polárním moři, byl renegátem Etiků. Pokud se dalo věřit tomu, co říkal.

„Pověřovací listiny?“ protáhl Göring. „Doklady od Boha?“

Zasmál se.

„Náš zakladatel věděl, že návštěvník prostě nemůže být člověk, protože věděl věci, které o něm může vědět jenom bůh nebo

nějaká nadřazená bytost. A ukázal mu jisté věci, kterým musel věřit. A pověděl mu, jak jsme znovu ožili a proč. Neřekl mu všechno. Některé skutečnosti budou odhaleny později. Něco musíme zjistit sami.“

„Jak se jmenuje váš zakladatel?“ zeptal se Sam. „Nebo jméno neznáte? Je to jedna z těch skrytých věcí?“

„Nikdo je nezná,“ řekl Göring. „Není nutné je znát. Co je to jméno? Říkal si jenom Viro. To v esperantu znamená muž. Z latinského vir. My mu říkáme La Fondito, zakladatel, nebo La Viro, muž.“ „Setkal jste se s ním někdy?“ „Ne, ale setkal jsem se se dvěma, kteří ho dobře znali. Jeden byl u toho, když La Viro poprvé kázal, to bylo sedm dnů poté, co s ním hovořil Cizinec.“ „Určitě je La Viro muž? Není to žena?“ „Ach, to ne!“

Sam si zhluboka vzdychl. „To se mi velice ulevilo. Kdyby se ukázalo, že tím zakladatelem je Mary Bakerová-Eddyová, na místě bych se skácel a umřel.“ „Cože?“

„To nic,“ řekl Sam a zazubil se. „Kdysi jsem o ní napsal knihu. Nechtěl bych se s ní setkat; zaživa by mě skalpovala. Ale některé ty divoké mystické věci, které jste mi vyprávěl, mi ji připomněly.“

„Kromě ka je všechno v našem vysvětlení založeno na fyziknu. I ka je fyzické, ale dalo by se říct, že je fyzické v pravém úhlu k naší realitě. Věříme, že to je věda, věda Moudrých, která nám darovala fyzické zmrtvýchvstání. Není na tom nic nadpřirozeného, až na naši víru v Tvůrce, samozřejmě. Zbytek je všechno věda.“

„Jako náboženství Mary Bakerové-Eddyové?“ zeptal se Sam.

„Neznám ji.“

„Tak jak dosáhneme té spásy?“

„Tím, že se proměníme v lásku. A to samozřejmě znamená, že my nehlásáme násilí, dokonce ani žádnou sebeobranu. Věříme, že se staneme láskou jenom tím, že dosáhneme určitého nadsmyslového stavu, a ten přichází cestou sebepoznání. Zatím se většina lidstva nenaučila, jak používat žvýkačku snů; člověk tu drogu zneužil, stejně jako zneužívá všechno.“

BÁJNÁ LOĎ

„A vy myslíte, že už jste se stal láskou, ať už tahle fráze znamená cokoliv?“

„Ještě ne. Ale už jsem na cestě.“

„Pomocí žvýkačky snů?“

„Nepřímo. Jenom pomáhá. Ale musíte také jednat, musíte kázat a trpět pro víru. A učit se potlačovat nenávist. Učit se milovat.“

„Takže proto jste proti mé Lodi? Myslíte si, že marníme čas, když ji stavíme?“

„Je to cíl, který nikomu nepřinese nic dobrého. Zatím způsobil jenom poničení země, chtivost, bolest a krveprolití, úzkost a zradu. Nenávist, nenávist, nenávist! A k čemu? Abyste mohl mít něco, co nemá nikdo jiný, obrovskou loď z kovu, poháněnou elektřinou, vrchol technologie, kterou nabízí tato planeta, loď bláznů. Abyste mohl plout k pramenům Řeky. Až se tam dostanete, co potom? Měl byste plout k pramenům duše!“

„Jsou některé věci, které nevíte,“ řekl Sam. Jeho arogance zhořkla náhlou vidinou. Byl v ní ďábel, krčil se v temnotě, šeptal mu do ucha. Ale kdosi se krčil v temnotě a šeptal do ucha také zakladateli církve. Byl Cizinec církve ďáblem? Bytost, která přišla k Samuelovi Clemensovi, tvrdila, že ďáblové jsou ti druzí a on že chce zachránit lidstvo.

Ďábel by samozřejmě něco takového řekl.

„Copak se má slova vašeho srdce vůbec nedotkla?“ zeptal se Göring.

Sam si poklepal pěstí na hrud' a sevřel rty.

„Buďte opatrný, nebo ztratíte svou lásku,“ varoval ho Sam a odešel. Ale necítil se nijak zvlášť vítězně. Pravdou bylo, že měl trochu nepříjemný pocit kolem žaludku. Nezdolná hloupost ho vždycky rozčilovala, i když věděl, že by se jí měl prostě vysmát.

21. kapitola

Přišlo odpoledne následujícího dne. Sam Clemens a Jan Bezzemek se celé dopoledne hádali. Nakonec Sam, rozzuřený tak, že zahodil veškerou opatrnost a rozum, vykřikl: „Nemůžeme si dovolit, aby nás Hacking odřízl od bauxitu! Nemůžeme si dovolit nic, co by zastavilo stavbu Lodi! Možná to děláte proto, abyste způsobil válku mezi námi a Černou obcí! To vám ovšem nevyjde, Vaše Veličenstvo!“

Sam přecházel sem a tam, mával dlouhým tenkým doutníkem a mluvil. Jan se roztahoval u dubového kulatého stolu v Samově kormidelně. V rohu, na speciálně sestrojené židli, seděl Joe Miller. Za Janem stál statný Mongol z paleolitu, Zaksksrumb.

Najednou se Sam otočil a oběma rukama se opřel o stůl. Naklonil se vpřed, doutník v koutku úst, nazrzlé chomáče obočí stažené, a zavrčel na Jana:

„Jednou jste ustoupil, u Runnymede, když jste podepsal Magnu Chartu. Byla to jediná slušná věc, kterou jste kdy za svého panování udělal – a našli se tací, kteří tvrdí, že se vám potom zkřivily prsty. Tak, teď přišlo další zúčtování, Jane, Vaše Veličenstvo. Omluvíte se Abdollahovi který má na omluvu právo – nebo svolám zvláštní zasedání Rady a tam rozhodneme, jestli je vhodné, abyste zůstal spoluradním i nadále!“

Jan na něho zuřivě hleděl aspoň minutu. Potom pronesl: „Tvoje hrozby mě neděsí. Ale je vidět, že radši uvrhneš naši zemi do občanské války než do války s městem Duše. Nerozumím takovému šílenství, ale rozumný člověk vždycky těžko chápe nerozumnost. Tak se omluvím. Proč ne? Král si může dovolit laskavost vůči kmánovi. Nic ho to nestojí a dodá mu to lesku.“

Jan vstal a pyšně odešel, jeho mohutný osobní strážce za ním.

BÁJNÁ LOD'

O deset minut později se Sam dozvěděl, že se Jan objevil v domě státní návštěvy a nabídl omluvu. Abdullah X ji přijal, i když nepřívětivě. Bylo zřejmé, že mu to někdo nařídil.

Těsně předtím, než tovární píšťaly oznámily konec polední přestávky, vstoupil Cawber. Posadil se, aniž čekal, až ho k tomu Sam vybídne. Sam pozvedl obočí, protože tohle se stalo poprvé. V celém Cawberově postoji bylo cosi nedefinovatelného. Sam ho pečlivě pozoroval, poslouchal každý tón jeho hlasu, a došel k závěru, že tohle je postoj otroka, který se rozhodl, že už otrokem nebude.

Cawber věděl, že bude vyslancem v Černé obci. Seděl nakloněný dopředu, mohutné černé paže spočívaly na dubové desce, ruce směřovaly vpřed. Mluvil esperantem a jako hodně lidí používal většinou přítomný čas, a pokud chtěl něco upřesnit, použil k naznačení budoucnosti nebo minulosti časové příslovce.

Cawberova skupina hovořila s každým z přibližně tří tisíc nepochybných černochoů (existovaly určité nejasnosti v třídění lidí z předhistorických dob). Třetina z nich chtěla, i když nijak dychtivě, jít do Černé obce, výměnou za Hackingovy nechtěné obyvatele. Většinou šlo o černochoy z konce dvacátého století. Ostatní trvali na tom, že mají práci, která jim dává prestiž, že se jim líbí, když mají stejné postavení s bílými a že se nechtějí vzdát možnosti dostat se na Lod'.

To poslední bylo pravděpodobně rozhodující, pomyslel si Sam. Nebyl jediný, kdo snil o Lodi. Ve spánku proplouvala mnohými sny, zářila jako drahokam, v němž je lapená světluška.

Požádali Firebrasse a jeho lidi, aby přišli do konferenční místnosti. Firebrass se opozdil, protože si prohlížel letadlo. Smál se, jak vypadá starodávně, křehce a neohrabaně, a přesto záviděl, že létat v něm bude von Richthofen.

„Určitě budete mít možnost létat v něm taky,“ řekl Sam. „Samozřejmě za předpokladu, že tu budete, až —“

Firebrass zvažněl. „Jak jste se pánové rozhodli, co se týče návrhu mé vlády?“

Sam se podíval na Jana, který gestem naznačil, že tohle je Samova parketa. Jan se chtěl pojistit, aby se veškeré případné nelibé pocity soustředily na Sama.

„Tady je demokracie,“ začal Sam. „A tak nemůžeme svým občanům nařít, aby odešli, pokud se neprovinili proti zákonu. Takže, jak to vidím já – jak to vidíme my – kterýkoli občan Parolanda může jít do Černé obce, pokud si to přeje. Myslím, že při posledním setkání jsme se na tomto v zásadě dohodli. Bude na vaší vládě, aby jednala s každým občanem. Co se týče přijetí vašich Arabů, Drávidů a tak dál – dáme jim možnost, aby se k nám přidali, pokud budou chtít. Ale ponecháváme si právo zbavit se jich, pokud nebudou spolupracovat. Kam potom půjdou, bude na nich,“ „Dobrá,“ řekl Firebrass. „Předpokládám, že Hacking nechce držet v Černé obci nikoho, kdo by tam nechtěl žít, ať je černý jak chce.“

„A co dodávky minerálů?“ zeptal se Sam, „Budou během jednání přerušeny?“

„To opravdu nemohu říct,“ odpověděl Firebrass, „Pochybuji, ale musím se poradit s Hackingem. Samozřejmě budete muset dodržet současné dodávky rudy a zbraní, než budou ceny zvýšeny.“

„Všiml jsem si, že jste řekl budou, ne mohly by být,“ prohodil Sam.

„Všechno, co říkám, musí Černá obec potvrdit nebo zamítnout,“ usmál se Firebrass.

Potom se dohodli, že Cawber odejde do Černé obce jako vyslanec Parolanda, pokud bude moci být Charta změněna tak, aby to bylo možné. Všechno ostatní zatím viselo ve vzduchu. Sam Clemens získal dojem, že Firebrass nemíní věci nijak uspěchat. Naopak. Chtěl aby se jednání vleklo nebo je mínil dokonce brzdit vlastními patami, kdyby se ukázalo, že události nabývají obrátek. Chtěl zůstat v Parolandu a Sam si mohl myslet jenom jedno, chce tu zůstat jako špión. Možná chtěl taky způsobit nějaké potíže.

Později tu schůzku probíral s Janem. Jan souhlasil, že Firebrass je špión, ale nechápal, proč by měl Firebrass dělat potíže.

BÁJNÁ LOD'

Chtěl by, aby Lod' byla postavená co nejrychleji. Čím dřív bude hotová, tím dřív se ji Hacking pokusí získat. Myslel sis třeba jenom na vteřinu, že Hacking Lod' nechce dostat? Myslel sis třeba jenom na vteřinu, že máme jediného souseda, který nechce Lod' dostat? Arthur se nás předčasně pokusil zabrat, protože mě nenávidí. Měl počkat, až by Lod' byla skoro hotová, a potom s Kleomenem a Ulmaky vložit všechny svoje síly do soustředěného útoku. Dopadlo to tak, že on a Kleomenes padli a Iyeyasu jim vtrhl do země, zatímco jejich následníci se bili mezi sebou.“

„Podle našich zvěďů taky vyhrává,“ řekl Sam.

„Jestli spojí svůj stát s těmi dvěma, bude z něho protivník, kterého nebude radno podceňovat.“

Stejně jako tebe, Jane Bezzemku, pomyslel si Sam. Ze všech lidí, na které budu muset dávat pozor, až bude Lod' postavená, ty budeš pod dozorem nejpečlivějším...

Firebrass oznámil, že tady se svou delegací zůstane jako velvyslanectví Černé obce, dokud jednání nebudou ukončena.

„Jsme rádi, že vás tu máme,“ řekl Sam. „Ale Černá obec má svůj vlastní průmysl. Víím, že používá naši rudu k výrobě zbraní a několika věcí, o kterých naši zvědové nemůžou nic zjistit.“

Firebrass nejdřív vypadal překvapeně a potom se bouřlivě rozchechtal. „Teď teda mrkám na drát, jste sekáč!“ začal anglicky. Potom v esperantu: „Proč bychom neměli být upřímní? Líbí se mi to. Ano, vííme, že máte u nás špióny – stejně jako vy vííte, že naši jsou tady. Kdo nemá špióny u svých sousedů? Ale na co narážíte?“

Jste v technice nejzběhlejší člověk, jakého Hacking má. Máte doktorát. Máte na starosti továrny, výzkum a vývoj. Tak proč vás Hacking poslal sem, když vás potřebuje tam?“

„Všechno jsem zařídil tak, aby nevznikly žádné potíže. Černá obec mě zrovna teď nepotřebuje, a já se nudil. Chtěl jsem sem přijít, něco se tu děje.“

„Abyste si prohlédl všechno, co máme, jako třeba pistole Mark I, letadlo, obojživelníka a parní dělo?“

Firebrass se zazubil a přikývl. „Ano. Proč ne? Jestli tyhle věci neuvidím já, uvidí je někdo jiný.“

Sam se uvolnil. Řekl: „Dejte si doutník. Můžete se rozhlížet, jak chcete. Neděláme nic, na co byste nepřišli sami, možná kromě parního děla. To je mimochodem můj vynález. Pojd'te se mnou. Jsem na ně velice pyšný a chci, abyste ho viděl. Je skoro hotové.“

Ohnivý drak I spočíval uvnitř podpůrného lešení. Byl stříbrně šedý a měl tvar jako loď s plochým dnem, ale měl na každé straně sedm mohutných kovových kol s plastovými pneumatikami. Vzadu vyčnívaly dvojité šrouby chráněné pláštěm. Byl dlouhý třicet stop, napříč deset stop a vysoký dvanáct stop. Z horní paluby vyčnívaly tři věže. V jedné byl kormidelník, kapitán a radista, i když v téhle chvíli Parolando nemělo žádné rádio. Střední věž byla vyšší než ostatní a trčela z ní krátká tlustá hlaveň zbraně zasazené do dřeva. Zadní věž byla určena pro pistolníky, kteří budou vyzbrojení pistolemi Mark I a možná puškami.

„Obojživelník spaluje dřevěný líc, aby vyrobil páru,“ vysvětloval Sam. „Pojd'me dovnitř, tímhle poklopem na boku. Všimněte si, že kotel zabírá asi třetinu vnitřku. Má to dobrý důvod, jak uvidíte.“

Vyšplhali po žebříku do střední věže, která byla osvětlená jednou žárovkou. Firebrass vykřikl, když ji zahlédl. Byla to jediná elektrická žárovka, kterou kdy u Řeky viděl. Sam vysvětlil, že ji pohání palivový článek.

„A tady máme náš epespáres parní kanón,“ řekl. Ukázal na válec, vyčnívající z šedé obliny věže. Pod ním byla rukojeť jako u pistole a spoušť. Firebrass se postavil za ni, položil prst na spoušť a podíval se otvorem nad hlavní. Zvedl a zase sklonil zbraň.

„Pro obsluhu tu bude židle,“ pokračoval Sam. „Bude moci otáčet věží, jak bude chtít, mačkáním pedálů. Může změnit sklon děla o dvacet stupňů nahoru nebo dolů. Pára z kotle je pohonnou silou pro plastové kulky kalibru osmdesát. Dělo je odpáleno při otevřeném uzávěru — to jest, že v hlavni není žádná kulka, když se mačká spoušť. Zmačknutím spouště se uvolní západka, která dovolí

tělu uzávěru, aby se posunul dopředu, tlačí na něho pružina. Při tom pohybu vpřed tělo uzávěru zvedne plastovou kulku ze zásobníku a postrčí ji do závěru. Těsně předtím, než tělo dojde k uzávěru, vačky po stranách zapadnou do štěrbin a otočí tělem uzávěru o čtvrt otočky vpravo, a tím se uzávěr zamkne. Sledujete mě?“

Firebrass přikývl.

„Dobře. Jakmile je dokončena ta čtvrtinová otočka, přívodní kanál v těle uzávěru se ocitne v jedné linii s kanálem z vysokotlakého parního potrubí. To umožní páře horké řekněme čtyřista stupňů Fahrenheita vproudit do komory v těle uzávěru. Plastový náboj je vypuzen z hlavně tlakem páry. Tento tlak, který míří i proti zadní stěně komory, zároveň začne tlačit tělo uzávěru zpátky. Avšak kvůli zvýšené váze se tělo nepohne, dokud kulka neopustí ústí hlavně.

Když se tělo začne pohybovat zpátky, vačky pak zapadnou do štěrbin a otočí závěr o čtvrtinu otočky vlevo, tím uzavřou přívod páry. Tělo uzávěru se vrátí do původní polohy. Pokud střelec stále drží spoušť, operace se bude donekonečna opakovat.“

Firebrass řekl: „To je úžasné. Ale nebylo by dělo účinnější, kdyby jeho teplota byla stejná jako u přiváděné páry? Tím by se méně páry spotřebovalo na zahřátí děla a víc páry by pohánělo kulku. Ach, chápu! Kolem hlavně máte dutý plášť. Tím proudí pára, než vproudí přímo do zbraně, je to tak?“

„Ano. Je to izolační plášť ze sádry obalené dřevem. Všimněte si pojistného ventilu. Dovolí, aby se dělo ohřálo ještě před použitím – několik vteřin před výstřelem. Kdyby se to neudělalo, dělo by se mohlo zničit. A protože maximální teplota děla je stejná jako teplota páry v kotli, nehrozí nebezpečí, že hlaveň spálíme. Můžete používat dělo jako požární hadice. Jenom jako takové bude vlastně opravdu účinné. Přesnost lehké plastové kulky s poměrně nízkou počáteční rychlostí není vysoká.“

Firebrasse ani nenapadlo, aby se rmoutil nad vojenskou převahou, kterou obojživelník Parolandu poskytne. Pravděpodobně proto, že sám plánoval, jak si podobný stroj postaví v Černé obci.

Nebo jestli Parolando bude mít jeden, potom on by mohl postavit dva. V tom případě by Parolando muselo postavit tři.

Černá obec nemohla Parolando ve zbrojení trumfnout. Ale Parolando nesmělo ustát s vývozem, protože potom by Černá obec přestala s dodávkami bauxitu, kryolitu, platiny a iridia.

Skoro bylo slyšet, jak rozjaření nad smrtelným vynálezem ze Sama vystřikuje všemi póry. Otázka, jestli Černá obec skutečně odstartuje závody ve zbrojení, by se dala vyřešit tím, že by Černou obec rozdrtili a převzali nad nalezišti plnou kontrolu. To by znamenalo odložit stavbu Lodi. A také to znamenalo vpadnout do dvou států, Publiuja a Tifonuja, které ležely mezi Parolandem a Černou obcí. A kdyby se ty dva státy spojily, museli by s nimi počítat, když jim Parolando dávalo výměnou za dřevo tolik zbraní.

Sam považoval takovou možnost za dost hroživou. Ale o několik dnů později Iyeyasu dobyl své sousední státy a poslal do Parolanda poselstvo. Nekladl žádné požadavky, kterým by se nedalo vyhovět. Vlastně jim v určitém směru jeho návrhy pomohly. Řekl, že jeho národ ztratil dost stromů a že by jim rád dal možnost, aby znovu vyrostly — ale pro zvýšení počtu zbraní z Parolanda byl ochoten poskytnout velké množství dřeva a exkrementů pro výrobu střelného prachu. Napadne území za Řekou a dřevo sebere tam.

Všechno nasvědčovalo tomu, že Parolando bude platit Iyeyasuovi, aby násilím bral dřevo svým sousedům. Pro Parolandany to bude levnější a také daleko méně bolestnější, protože nebudou muset sami zabíjet, zotročovat nebo rabovat.

A Samovi Clemensovi přibude další starost, která ho bude okrádat o spánek.

Jan Bezzemek považoval nabídku za skvělou. „Naše továrny vyrábějí zbraně hladce,“ řekl. „Můžeme si dovolit vyvážet jich víc. A musíme postavit flotilu Ohnivých draků, abychom mohli meče, které těm lidem dáváme, lehce přemocet našimi stroji.“

„Kdy začneme stavět Lod?“ zeptal se Sam.

Nikdo mu neodpověděl, ale druhého dne mu Van Boom, Velitská a O'Brien, jeho hlavní inženýři, přinesli první hrubé celkové

BÁJNÁ LOĎ

výkresy. Byly nakreslené černě na bílých plastových tabulkách pomocí tužek napojených na palivový článek. Magnetické pole ve špičce tužky přeskupovalo ve svém dosahu sydkou a velmi tenkou vrstvu částic. Čáry zůstaly polarizovány, dokud přes ně nepřešlo opačné pole. Tím se spotřeba papíru podstatně snížila a plány se daly měnit po libosti.

Firebrass řekl, že by rád pomohl se stavbou lodi. Dostal svolení, i když Jan měl z počátku námitky. Sam mu odpověděl, že čím víc pomoci se jim dostane, tím rychleji se práce pohne. A nechápe, jak by pouhé znalosti, ať jich je kolik chce, pomohly Firebrassovi ukradnout Loď. I když to Sam Janovi neřekl, měl s Firebrassem určitý plán. Ten spočíval v tom, že by ho natolik zapojil, natolik ‚vyhecoval‘ ke stavbě lodi, že nakonec přijme nabídku a stane se členem posádky.

Stroje nutné k vyvážení prvních plátů pro trup už byly skoro hotové. Před týdnem byla dokončena přehrada a voda z vodopádu ji pomalu zaplňovala. Hliníkové dráty generátorů, které bude pohánět přepad vody z přehrady, už se navíjely. Prototyp batenzátoru, vysoký na čtyři podlaží, bude dokončen za měsíc, pokud bude dost materiálu.

O pár dní později požádalo Parolando o útočiště pět set misionářů církve Druhé šance. Iyeyasu je vyhodil ze svého nového státu a slíbil jim různá vybraná mučení, jestli se pokusí vetřít se zpátky. Sam se o nich hned nedozvěděl, protože byl nahoře u přehrady.

Misionáři odmítli jít, když jim Jan poslal vzkaz, aby okamžitě odtáhli. Jan Bezzemek, když se to dozvěděl, se ponuře usmál, prohrábl si tu svou lví hřívu a pronesl oblíbenou kletbu: „U zubatého boha!“

Sam byl u přehrady, aby dohlížel na vkládání tun dynamitu do dutých zdí. To byl jeho další trumf, poslední obranná linie – a možná sebevražedná –, kdyby hrozilo, že se nějakému nepříteli povede invaze.

Von Richthofen, červený v obličeji a zadýchaný z běhu do kopce, mu pověděl o příchodu misionářů a o tom, že odmítají jít jinak. O Janovi se nezmínil.

Sam řekl Lotharovi, aby misionářům pověděl, že večer sejde dolů. Můžou na něho počkat, ale nesmějí odcházet z okruhu dvaceti yardů kolem grálového kamene, u kterého přistáli. Chvilí uvažoval o tom, že jim nařídí, aby okamžitě odjeli a že vojákům řekne, aby je trochu popohnali plochou stranou meče. Bylo mu vedro, potil se a byl pokrytý cementovým prachem, a vůči misionářům cítil zvlášť velký odpor. Tohle byl svět požehnaný tím, že tu nebyly mouchy a komáři – a mezeru se pokoušeli zaplnit lidé, misionáři.

Rachtání a šplouchání ve velkých míchačkách, ze kterých vytékal beton, vrzání slaměných škopků, skřípání lopat, řinčení železných kár s dřevěnými koly, to všechno Samovi zabránilo, aby uslyšel výbuchy, které se ozvaly o půl hodiny později. Vůbec nevěděl, že se něco děje, dokud k němu znovu nepřiběhl von Richthofen.

Sam měl pocit, jako by se mu vymknuly všechny klouby a že spadne do betonové kaše. Jan vyzkoušel nové pistole na misionářích. Stovka Marků I s křesacími závěry zabila během tří minut skoro pět set mužů a žen. Jan sám nabil a vypálil desetkrát, přičemž pět posledních kulek užil k dobití zraněných.

Asi třicet žen, těch nejkrásnějších, bylo ušetřeno. Byly odvedeny do Janova paláce.

Dlouho předtím, než došel na břeh, Sam viděl velký zástup, natlačený kolem grálového kamene. Pustil Lothara před sebe, aby murazil cestu. Zástup se před nimi rozestupoval jako Rudé moře před Mojžíšem, pomyslel si, ale Rudé moře se objevilo teprve před ním, když prošel. Těla byla navršená jedno přes druhé, zalitá krví, maso potřhané, kosti zpřerážené kulkami velkého kalibru. Za devadesát sedm let svého života si Sam nikdy nezvykl na mlčení mrtvých. Zdálo se, že se nad nimi vznáší jako mrazivý oblak. Ta ústa, která už nikdy nepromluví, mozek, který nemyslel...

BÁJNÁ LOĎ

Nijak nepomáhalo pomyšlení, že zítra stejní lidé, v čerstvých a zdravých tělech, zase vstanou a budou pracovat někde jinde u Řeky. Účinek smrti se nedal zmírnit rozumováním.

Jan vydával rozkazy, týkající se převozu mrtvol do továren na mýdlo a kůži. Zazubil se na Sama jako neposlušný chlapec, kterého chytili, jak tahá kočku za ocas.

„Tohle je masakr!“ zaječel Sam. „Masakr! Neoprávněný! Neodpustitelný! Nebyl k tomu žádný důvod, ty krvelačná zabijácká bestie! Nikdy jsi nic jiného nebyl, ty vraždící hyeno, a nikdy ničím jiným nebudeš! Svině! Svině! Svině!“

Jan se přestal usmívat a ustoupil, když se k němu blížil Sam se zaťatými pěsti. Mohutný Zaksksromb s masivními kostmi, v ruce velikou dubovou palicí pobitou ocelovými hřeby, vykročil Samovi vstříc.

Lothar von Richthofen zařval: „Ani hnout – necháš ho na pokoj nebo zavolám Joea Millera! A zastřelím prvního, kdo se k Samovi přiblíží!“

Sam se ohlédl. Lothar měl v ruce velkou pistoli a ta mířila na Jana. Janova tmavá pleť pobledla, oči se rozšířily. Zdálo se, že zbledly dokonce i jeho světle modré duhovky.

Později Sam litoval, že Lotharovi nedal pokyn ke střelbě. I když stovka pistolníků byli Janovi lidé, třeba by zaváhali, kdyby byl Jan zabit první ranou. Byli obklopení ozbrojenými muži a ženami, z nichž většina Jana neměla ráda a skoro všechny ta jatka šokovala. Možná by nestříleli. A i kdyby ano, Sam by se mohl vrhnout k zemi a první kulky by je mohly minout. Potom, kdo ví, co by se bylo stalo?

Ale fantazírovat nemělo smysl. Ten rozkaz nevydal.

Přesto musel podniknout nějakou zásadní a okamžitou akci. Jestli tohle nechá Janovi projít, nikdo si ho nebude vážit, ani on sám. A zároveň by mohl složit funkci konzula. V tom případě by ztratil Loď.

Pootočil hlavu, ale tak, aby měl Jana stále na očích. Uviděl bílý obličej Livy a její velké tmavé oči; vypadala, že začne zvracet.

Nevšímal si jí a zavolal na Cyrana de Bergerac, který stál na okraji vnitřního kruhu, dlouhý rapír v ruce.

„Kapitáne de Bergerac!“ Sam ukázal na Jana. „Zatkněte spolukonzula.“

Jan držel v jedné ruce pistoli, ale její hlaveň nepozvedl.

Mírně řekl: „Protestuji. Řekl jsem jim, aby ihned odešli a oni odmítli. Varoval jsem je a oni znovu odmítli – tak jsem nařídil, aby je zastřelili. Co je vlastně na tom? Zítřka budou zase žít.“

Cyrano připochoďoval přímo k Janovi, zastavil se, zasalutoval, a řekl: „Vaši zbraň, pane.“

Zaksksromb zavrčel a zvedl palici s hřeby.

„Ne, Zaku,“ zarazil ho Jan Bezzemek. „Podle Charty jeden konzul může zatknout druhého, pokud si myslí, že ten druhý jedná proti Chartě. Nebudou mě věznit dlouho.“

Podal Cyranovi pistoli, rukojetí napřed, odepnul si pás a podal ho Cyranovi. V pouzdrech byl dlouhý nůž a krátký mečík.

„Vrátím se do svého paláce, než s Radou rozhodnete o mém osudu,“ oznámil. „Podle Charty se musíte sejít do hodiny po zatčení a do dvou hodin rozhodnout, a může tomu zabránit jenom ohrožení národa nepřitelem.“

Odcházel, Cyrano za ním. Janovi muži chvíli váhali a potom, po burácivém rozkazu Zaksksromba, následovali Jana do paláce, Sam hleděl za nimi. Čekal větší odpor. A potom ho napadlo, že Jan věděl velmi dobře, že Sam Clemens musí udělat to, co udělal, nebo ztratit tvář. A Jan znal Sama dost dobře, aby věděl, že Sam se možná bude chtít vyhnout rozhodnutí, které by mohlo vést k občanské válce, ale ničemu se vyhýbat nebude, pokud by tím ubránil svou Loď.

Takže Jan na něho vyzrál. Jan nechtěl vyložit karty. Ještě ne. Pro tuhle chvíli uspokojil své krvelačné choutky. Radní se sejdou a zjistí, že v rámci zákonů Jan jednal podle práva. Morálně nikoli. Ale v té chvíli jeho zastánci vystoupí s tím, že i v tom měl pravdu. Koneckonců, mrtví budou znovu žít a lekce, kterou udělil Druhému šanci, bude neocenitelná. Dlouho se budou Parolandu vyhýbat. A

BÁJNÁ LOĎ

Sam Clemens jistě uzná, že to je žádoucí. Kdyby tu misionáři dál obraceli na svou víru, loď by nebyla nikdy postavena. Navíc by Parolando mohly napadnout jiné státy, méně oslabené církevní filosofií.

A on, Sam Clemens, řekne, že příště Janovi zastánci budou prohlašovat, že mučit lidi bylo v pořádku. Koneckonců, každá bolest je dočasná, a jakékoli zranění se dá zhojit zabitím oběti. Znásilnění se dá koneckonců ospravedlnit, protože žena neotěhotní ani neonemocní – a jestli bude zraněna, lehká pomoc. Zabití ji a ráno bude zase v pořádku. Duševní otřes nikomu nevádí. Kousek žvýkačky snů to napraví.

Ne, řekne Sam, to je otázka nikoli vraždy, ale práva. Když zabijete člověka, odstraníte ho bez jeho souhlasu na místo tak vzdálené, že může jít třeba tisíc let podle Řeky a nikdy se nevrátí zpátky. Zbavíte ho jeho lásky, přátel, domova. Násilí je násilí a to je vždycky...

Ach, ach! Měl by si dávat pozor!

„Same!“ ozval se sladký hlas.

Otočil se. Livy byla stále bledá, ale oči už vypadaly normálně.

„Same! Co bude s těmi ženami, které odvedli?“

„Kam jsem dal hlavu?“ vyhrkl. „Pojďme, Lothare!“ Deset stop vysokého Millera viděl přes půl pláně, zamával na něho a titantrop se otočil, aby se k nim přidal. Lothar vydal rozkaz, aby je následovala stovka lučištníků, kteří zrovna dorazili.

Nedaleko velké roubené budovy zpomalili. Jan věděl, že jeho spolukonzul zapomněl na odvedené ženy, ale že si na ně brzy vzpomene. Jan byl možná ochoten podrobit se rozsudku Rady, co se týče masakru, protože jednal v rámci zákonů. Ale kdyby měl vydat ty ženy Samovi, to už by mohlo být na Jana trochu moc. Jeho ohavná povaha by ho mohla zradit, a pak by v Parolandu vypukla občanská válka.

22. kapitola

Sam uviděl, že otevřenými branami vychází asi třicet žen, a poznal, že Jan se rozhodl napravit svou chybu. I tak by mohl být obviněn z únosu, který byl v tomto na hlavu postaveném světě závažnějším zločinem než vražda. Ale jestli se ženám nic nestalo, bylo by příliš obtížné volat ho k odpovědnosti.

Zastavil se, a tentokrát měl dojem, že se mu zastaví srdce. Byla s nimi Gwenafra!

Lothar vykřikl její jméno a rozběhl se k ní. Ona utíkala k němu s rozevřenou náručí, a objali se.

Po chvíli objímání, líbání a vzlykání se od něho odtáhla a šla k Samovi. Proklel se, protože tu nebylo nikoho jiného, komu by mohl logicky dávat vinu. Kdyby dal najevo, že ji chce, když mu dala na srozuměnou, že by ji mohl mít, potom by třeba nešla k von Richthofenovi. Tak proč si ji nevzal? Proč se musel upínat,

k myšlence, že se Livy nakonec vrátí a že jestli si teď vezme jinou ženu, bude mu to Livy natolik zazlívát, že už s ním nikdy nebude chtít nic mít?

Takové myšlenky nebyly logické. Ale bez ohledu na to, co tvrdí filosofové, hlavní využití logiky spočívá v ospravedlňování citů.

Gwenafra ho políbila a slzy jí stékaly po jeho hrudi. Pak opustila jeho náruč, vrátila se k Lotharovi a Sam Clemens osaměl s problémem, co udělat s Janem Bezzemkem (nebo Janu Bezzemkovi).

Prošel rázně bránou, Joe Miller mu těžce šlapal za patami. O chvíli později se k němu přidal von Richthofen. Klel a německy mumlal: „Zabiju ho!“

Sam se zastavil. „Vypadni odtud! Já taky zuřím, ale umím se ovládat! Lezeš teď do jámy lvové, a jestli se o něco pokusíš, může tě

BÁJNÁ LOĎ

nechat zabít a prohlásit to za sebeobranu. Bylo by mu potěšením. Vlastně to všechno mohl narafičit, jenom aby nás mohl zavraždit.“

Lothar řekl: „Ale máš tady jenom Joea!“

„Nikdy bych o Joeovi neřekl jenom! A kdyby ses pořád nemuchlal s Gwen, slyšel bys mě, jak dávám rozkazy vojákům, aby na palác zaútočili a všechny uvnitř zabili, jestli nebudu do patnácti minut venku.“

Lothar se na Sama zahleděl. „Stal ses o hodně agresivnějším!“

„Čím víc mám problémů a čím déle trvá stavba Lodi, tím jsem nervóznější,“ odsekl Sam. Nemělo smyslu mu říkat, že vztek, který má na něho a Gwenafu, zaměřil na Jana, který už toho na něho přivolal tolik, že by se měl zkroutit jako list a odšustit. Což by měl, pokud byla na světě nějaká spravedlnost.

Vstoupil do největší budovy uvnitř palisády z vysokých borových kmenů a prošel těsně kolem Sharkeyho. Ramenatý hrdlořez mu chtěl zastoupit cestu, ale Sam nezpomalil. Z rozložitě chlupaté postavy za Samem vyšlo hluboké zamručení jako z jeskyně. Sharkey nezvučně odfrkl a udělal tu chybu, že dostatečně neustoupil. Mohutný bok porostlý nazrzlými chlupy odstrčil dvouseťřicetilibrového muže, až se odpotácel jako hadrový panák.

„Jednoho dne tě zabiju!“ zakřičel Sharkey anglicky.

Joe pomalu otočil hlavu, jako by to byla dělová věž na válečné lodi a ohromný chobot byl kanón. „Ano? A f jakou armádou?“

„Co ses uzdravil, začínáš být pěkně vtipný, Joe,“ zamumlal Sam. „Nepochybně pod mým vlivem.“

„Nejsem tak tupý, jak fi většina lidí myslí,“ odpověděl Joe.

„To by nebylo ani možné.“

Červen jeho vzteku trochu vybledla. Ani s Joem jako tělesnou stráží nebyl zdaleka v bezpečí. Ale spoléhal na to, že Jan už se dál neodvází, protože on chtěl Loď taky.

Jan seděl u velkého kulatého dubového stolu s tuctem svých zabijáků. Obrovský Zaksksrumb stál za ním. Všichni měli hliněné

džbány. Místnost čpěla tabákem a kořalkou. Jan měl zarudlé oči, ale to bylo běžné. Okny padalo světlo, ale přímému slunci bránila palisáda. Čadivě tu plápolalo několik pochodní.

Sam se zastavil, vytáhl doutník z krabičky, kterou měl ve váčku visícím na opasku, a zapálil si. Rozčilovalo ho, že se mu příliš třese ruka, a tím víc se na Jana rozzuřil.

Začal: „Tak dobrá, Vaše Veličenstvo! Bylo dost zlé, že jste odvedl ty cizí ženy pro své vilné choutky! Ale vzít si Gwenafu? Je občankou tohoto státu! Strkáte krk do oprátky, Jane, a nemíním to jenom obrazně!“

Jan si lokl whisky ze džbánu, a pak jemně džbán postavil na stál. Tiše odvětil; „Odvedl jsem ty ženy zájmu jejich bezpečnosti. Ten dav se tvářil moc zle; chtěli misionáře zabít. A Gwenafu odvedli omylem. Zjistím, kdo za to může, a potrestám ho.“

„Jane,“ řekl Sam, „vaše řeči bych měl zavřít pro potulku. Určitě je nic nedosvědčuje. Ale jedno se ti musí nechat. Zrovna jsi trumfnul d'ábla, Ty jsi teď strůjcem všech lží, a minulým, přítomným a budoucím mistrem podvodu. Jestli je holá brada poznávacím znamením pro největší lháře, potom jsou ostatní lháři vousatí jako Santa Claus.“

Jan zčervenál ve tváři. Zakaksromb zavrčel a zvedl palici do výše hrudi. Joe zamručel.

Jan mohutně vydechl a usmál se. „Rozčiluješ se pro trochu krve. Smíříš se s tím. Nemůžeš vyvrátit nic, co jsem řekl, je to tak? Mimochodem, už jsi svolal Radu? Zákony země to vyžadují, vždyť víš.“

Bylo hrozné, že to Janovi projde. Každý, včetně jeho přívrženců, bude vědět, že Jan lže. Ale nedalo se s tím nic dělat, pokud nechťeli začít občanskou válku, a ta by znamenala, že sem vtrhnou vlci – Iyeyasu“, Hacking a dosavadní neutrálové, Publius Crassus, Černský, Tai Fung a divoši z druhého břehu.

Sam odfrkl a odešel. O dvě hodiny později se jeho očekávání stala skutečností. Radní odhlasovali, že Janovi udělí oficiální důtku

za nezvládnutí situace a zbrkllost. Bylo mu nařízeno, aby se v budoucnu v podobných situacích poradil se svým spolukonzulem.

Jan se nepochybně hromově rozchechtá, až se rozhodnutí dozví, a pošle pro další kořalku, tabák, marihuanu a ženy, aby to oslavil.

Přesto nedosáhl úplného vítězství. Každý Paroland'an věděl, že se Sam Clemens Janovi postavil, vtrhl mu do paláce s jediným přívržencem, osvobodil ženy a vmetl Janovi urážku do tváře. Jan si toho by vědom; jeho triumf stál na vratkých nohou.

Sam požádal Radu, aby vyhostila všechny misionáře z Parolanda v zájmu jejich vlastního bezpečí. Alej několik radních poukázalo na to, že by to bylo protiprávní. Musela by se změnit Charta, Kromě toho bylo nepravděpodobné, že by Jan proti nim ještě něco podnikl, když se mu dostalo takového varování.

Věděli stejně dobře jako Sam, proč využívá citového ovzduší k vypuzení misionářů. Ale v radě bylo několik tvrdohlavců. Možná měli vztek, protože nedokázali s Janem nic pořídit, a aspoň v tomhle případě se zmohli na zásadní postoj.

Sam by se vsadil, že ti, kdo masakr přežili, budou chtít okamžitě odejít. Ale oni chtěli zůstat. Jatka nic nezměnila, jenom je přesvědčila, že je Parolando velmi potřebuje. Goring pro ně stavěl několik prostorných chýší. Sam mu vzkázal, že by s tím měl přestat, Parolando mělo už tak málo dřeva. Goring mu poslal vzkaz zpátky, že se se svými kamarády vystěhuje a bude spát pod grálovými kameny. Sam zaklel a vyfoukl oblak dýmu do tváře misionářského posla a řekl, že je škoda, že neexistuje zápal plic. Potom se zastyděl, ale neobměkčil se. Nebude šidit svoje pece, aby tihle lidi, které tu ani nechtěl, mohli spát pod střechou.

Byl už tak dost rozčilený, ale ještě večer dostal dvě zprávy, které mu otevřely pod nohama propast. Jedna zněla, že Odysseus v noci zmizel ze své lodi na cestě zpátky do Parolanda. Nikdo nevěděl, co se s ním stalo. prostě zmizel. Druhá zpráva ho informovala, že Williama Grevela, toho muže, který sledoval Jana, našli pod římsou u paty hor s rozbitou hlavou.

Jan ho nějak vyslídil a popravil. A Jan se bude smát, protože Sam to nemohl dokázat a ani přiznat, že Grevel pro něho pracoval.

Sam pozval k sobě von Richthofena, de Bergeraca a ostatní, které považoval za své lidi. Byla pravda, že s de Bergeracem nebyli přátelé kvůli Livy, ale de Bergerac dával Clemensovi přednost před Janem, se kterým si už vyměnil nějaká ostrá slova.

„Může to být jenom náhoda, že Odysseus zmizel z lodi, „ řekl Sam. „Ale Grevelova smrt mě nutí uvažovat, jestli na mě Jan nechce zaútočit prostřednictvím mých přátel. Možná vás chce sejmout jednoho po druhém, za okolností, kdy ho nebude moct nikdo obvinít. Je mazaný. Pravděpodobně teď nějakou dobu neudělá nic. Ale Odyssea se zbavil na místě, kde vyšetřování nejspíš nic neodhalí. A já nemůžu Jana obvinít z Grevelovy smrti, aniž bych prozradil, co jsem dělal. Takže dávejte pozor na situace, kde může docházet k náhodám. A buďte opatrní, když jste o samotě.“

„Morbleu!“ odfrkl si de Bergerac. „Kdyby nebylo toho směšného zákona proti soubojům, mohl bych Jana vyzvat a prohnat jím rapír. Za ten zákon jste odpovědný vy, Sinjoro Clemensi!“

„Vyrostl jsem v zemi, kde souboje byly běžné, „ odpověděl Sam. „Už jenom idea souboje mi dělá zle. Kdybyste viděli ty tragédie... no, nechme toho. Myslím, že jste je viděl taky, a nezdá se, že to na vás zapůsobilo. A vůbec, myslíte si doopravdy, že by vás Jan nechal žít tak dlouho, abyste se utkali v souboji? Ne, zmizel byste nebo byste měl nehodu, to se můžete vsadit.“

„Prof by nemohl mít nehodu Jan?“ zeptal se Joe Miller.

„Jak se chceš dostat přes tu zeď tělesných strážců?“ odpověděl Sam. „Ne, jestli Jan bude mít nehodu, bude opravdová.“

Propustil je kromě de Bergeraca a Joea, který ho neopouštěl nikdy, pokud nebyl nemocný nebo Sam; nechtěl být sám.

„Cizinec řekl, že vybral dvanáct lidí pro konečný útok proti Věži v Mlze,“ řekl Sam. „Joe, vy, Richardi Francis Burton, Odysseus a já je pět. Ale nikdo z nás neví, kdo je těch sedm ostatních. Teď je pryč Odysseus, a Bůh ví, jestli ho někdy zase uvidíme. Cizinec naznačil, že zbytek z těch dvanácti se připojí k ostatním na Lodi

někde cestou. Ale jestli se Odysseus probral někde na jihu, po proudu, tak daleko, že se sem nedostane před dostavěním Lodi, pak měl smůlu.“

Cyrano pokrčil rameny a promnul si dlouhý nos. „Proč se strachovat? Nebo to máte v povaze? Pokud víme, Odysseus není mrtvý. Možná s ním navázal spojení ten Tajemný Cizinec – mimochodem, Odysseus i prohlašuje, že je to žena, takže jeho cizinec není kterého jste potkal vy a já-mordieux!— odbočuji! Jak jsem řekl, Odyssea možná náhle odvolala ta tajemná osoba a my zjistíme včas, co se stalo! Necháme to na tom tajuplném anděli – nebo ďáblovi. My se musíme soustředit, abychom zkonstruovali tu bájnou a zapíchli každého, kdo nám přijde do cesty.“

„To dává fmyfl,“ ozval se Joe. „Kdyby měl Fam vlaf pro kafdou chvilku, kdy fe bojí, vypadal by jako dikobraf. Fof mi připomíná...“

„Z úst dětí... a bezocasých opic,“ zašklebil se Sam.

„Nebo z jejich opačného konce? Stejně, jestli všechno půjde dobře – a to zatím nešlo –, začneme během třiceti dnů spojovat magnaliové pláty pro trup. To bude můj nejšťastnější den, dokud doopravdy loď nespustíme. Budu ještě šťastnější, než když Livy řekla ano...“

Mohl se zarazit dřív, ale chtěl popudil Cyrana. Jenomže Francouz nezareagoval. Proč taky? On Livy měl; jemu říkala ano pořád.

„Co se mě týče, mně se ten nápad nelíbí,“ řekl Cyrano, „protože jsem mírumilovný člověk. Rád bych měl volný čas, abych se mohl oddávat příjemným stránkám života. Rád bych, aby války skončily, a jestli má být nějaké krveprolití, ať se koná mezi džentlmeny, kteří vědí, jak se zachází s mečem. Ale my nemůžeme postavit Loď v klidu, protože ti, kdo nemají železo, po něm touží a nepřestanou, dokud ho nedostanou. Takže já myslím, že Jan Bezzemek má možná částečně pravdu. Možná bychom měli vytáhnout do války proti všem, jakmile budeme mít dost zbraní, a očistit Řeku na obou březích od všech protivníků na třicet mil oběma

směry. Potom budeme mít neomezený přístup ke dřevu, bauxitu a platině...”

„Kdybyste to udělal, kdybyste zabil všechny obyvatele, během jediného dne by se vaše země zase zaplnily,“ řekl Sam. „Víte, jak zmrtvýchvstání funguje. Podívejte se, jak rychle se zabydlel tenhle kraj, sotva v něm meteor všechny zabil.“

Cyrano zvedl dlouhý – a špinavý – prst. Sam uvažoval, jestli Livy v souboji o jeho čistotnost prohrávala.

„Ach!“ řekl Cyrano. „Ale tihle lidé nebudou organizovaní, a my, protože už tu budeme, je zorganizujeme, přijmeme je jako občany rozšířeného Parolanda.“

Přijmeme je do losování o posádku Lodi. V dlouhodobém výhledu by bylo rychlejší zastavit stavbu Lodi a udělat, co navrhuji.“

A tebe pošlu do první linie, pomyslel si Sam. A znovu bude David, Bathsheba a Uriáš. Až na to, že David pravděpodobně neměl svědomí a nikdy nepřišel o jiskřičku spánku kvůli tomu, co udělal.

„To nemyslím,“ nedal se Sam. „Za prvé, naši občané budou bojovat jako čerti, aby se bránili, protože mají na Lodi zájem. Ale nebudou se zapojovat do výbojné války, zvláště když si spočítají, že když přijmeme další občany do losování, ohromně to sníží jejich šance. Kromě toho to není správné.“

De Bergerac vstal, ruku na jilci rapíru. „Snad máte pravdu. Ale toho dne, kdy jste uzavřel dohodu s Janem Bezzemkem a zabil Erika Krvavou sekeru, toho dne jste nechal vyplout svou loď krve, zrady a krutosti. Nic vám nevyčítám, příteli. Co jste udělal, bylo nevyhnutelné, jestli tu Loď chcete. Ale nemůžete začít a potom se stydět nad podobnými, i horšími činy. Jinak to nejde, jestli chcete svou Loď. Dobrou noc, příteli.“

Uklonil se a odešel. Sam bafal z doutníku a pak zahučel: „Nesnáším toho chlapa! Říká pravdu!“

Joe vstal, podlaha zavržala pod jeho osmi sty librami. „Jdu fpát. Bolí mě hlava. Tohle fechno mi uf lefe krkem. Buď to uděláf nebo to neuděláf. To je jednoduché.“

„Kdybych měl rofum v krku, fekl bych to famé!“ zavrčel Sam. „Joe, já tě mám rád! Jsi báječný! Svět je tak jednoduchý! Problémy tě uspávají, a tak spíš! Ale já...“

„Dobrou noc, Fame!“ opakoval Joe a odešel do důstojnické kabiny. Sam se ujistil, že dveře jsou na závoru a strážě, které postavil kolem domu, bdí. Pak šel také spát.

Zdálo se mu o Erikovi Krvavé sekeře, který ho honil po palubách a v podpalubí Lodi, a s jekotem se probudil. Nad ním se rýsoval Joe a třásl jím. Do střechy bušil déšť, někde u srázů hor hřměl hrom.

Joe připravil kávu a chvíli zůstal. Vhodil suché krystalky do studené vody a ty během tří vteřin směs ohřály. Usrkávali kávu, Sam kouřil cigaretu a povídali si o dnech, kdy pluli po Řece s Krvavou sekerou a jeho Vikingy, aby hledali železo.

„Afpoň fme měli tu a tam legrafi,“ prohodil Joe. „To je pryf. Je moc práfe a mof lidí, fo by nám rádi ftáhli kůfi. A tvoje fena fe ukafuje f tím nofatým Fyranem.“

Sam se zakuckal. „Díky, rozesmál jsi mě poprvé po mnoha dnech, Joe. Nosatý! To se povedlo!“

„Někdy fem pfilif chytrý i na tebe, Fame,“ řekl Joe. Vstal od stolu a odešel do svého pokoje.

Potom následovala ještě trocha spánku. Sam vždycky rád zůstával v posteli, i když prospal celou noc. Teď spával méně než pět hodin, jen někdy si dopřával siestu. Zdálo se, že vždycky se najde někdo, kdo chce odpověď na nějakou otázku nebo chce probrat nějaké téma. Jeho hlavní inženýři měli daleko k tomu, aby se vším souhlasili, a Sama to tolik rozčilovalo. Považoval strojařinu za přesný obor. Měl jste problém, a vyřešil jste ho nejlepším způsobem. Ale Van Boom, Velitská a O'Brien žili, jak se zdálo, ve světě, kde nic nebylo přesně na svém místě. Nakonec, aby si ušetřil nervy a často marné hodiny dohadování, přenesl pravomoc konečného rozhodování na Van Booma. Neměli ho s ničím znepokojovat, pokud nebudou potřebovat jeho schválení.

Bylo úžasné, kolik věcí pouze ve strojírenské oblasti podle jeho názoru potřebovalo Samovo schválení. Iyeyasu dobyl nejen křovácko-hotentotský kraj na druhém břehu Řeky, ale i devět mil území Ulmaků. Potom poslal flotilu do tři míle dlouhého kraje pod Ulmaky, kde žili Saukové a Foxové, indiáni ze sedmnáctého století. Dobył i tento kraj a výsledkem bylo zmasakrování poloviny obyvatelstva. Iyeyasu se potom začal domlouvat s Parolandem o vyšších cenách za dřevo. Také chtěl obojživelníka, jako byl Ohnivý drak I.

Tou dobou už byl skoro hotový druhý Ohnivý drak. V té době bylo přes pět set černochů z Parolanda vyměněno za stejný počet Dravidů. Sam tvrději odmítal přijmout vahabitské Araby, nebo aspoň trval na tom, aby nejdřív přišli Indové. Hackingovi se to zjevně nelíbilo, ale v dohodě se nic neříkalo o tom, která skupina má přednost.

Hacking, když se dozvěděl od svých špiónů o požadavcích Iyeyasu, poslal zprávu. Taky chtěl Ohnivého draka a chtěl ho vyměnit za spoustu rudy.

Publius Crassus a Tai Fung se spojili, a vtrhli do kraje na druhém břehu. Ten kraj obývali lidé z doby kamenné z nejrozumnějších míst a dob a zabírali čtrnáct mil levého břehu. Nájezdníci, kteří měli převahu v ocelových zbraních i počtu, zabili půlku obyvatelstva a zbytek zotročili. A zvýšili cenu za dřevo, ale udržovali ji nižší než Iyeyasu.

Zvědové hlásili, že Černský, který vládl čtrnáct mil dlouhému státu severně od Parolanda, navštívil Černou obec. Nikdo netušil, co se tam odehrálo, protože Hacking si zřídil bezpečnostní systém, který zřejmě fungoval na sto procent. Sam propašoval dovnitř osm svých černých špehů a věděl, že Jan tam poslal nejméně deset. Včera v noční mlze kdosi všechny jejich hlavy vyhodil z lodi na val, který lemoval břeh Parolanda.

Jednou pozdě v noci přišel k Samovi Van Boom a řekl, že Firebrass ho opatrně oťukává.

BÁJNÁ LOĎ

„Nabídl mi místo hlavního inženýra na Lodi,“ řekl Van Boom.

„On ti tohle nabídl?“ Samovi skoro vypadl doutník z úst.

„Ano. Neřekl to takhle, ale získal jsem ten dojem. Loď zabere Černá obec a já budu hlavním inženýrem.“

„A co jsi odpověděl na tu skvělou nabídku? Koneckonců, tak či tak nemůžeš nic ztratit.“

„Řekl jsem mu, aby neleptal pseudoobvod. At' jde rovnou k věci. Neudělal to, i když se uculoval, a tak jsem mu řekl, že jsem ti sice nepřisahal věrnost, ale přijal tvou nabídku a to je stejné jako přísaha. Nezradím tě, a jestli Černá obec vtrhne do Parolanda, budu je bránit vlastním životem.“

„To je skvělé, báječné!“ chválil ho Sam. „Dej si skleničku whisky! A doutník! Jsem na tebe hrdý a jsem hrdý i na sebe, že můžu velet takovým věrným. Ale škoda... škoda...“

Van Boom se podíval přes okraj pohárku. „Ano?“

„Škoda, že jsi ho trochu nenapínal. Mohli jsme hodně zjistit, kdybys nám dával informace.“

Van Boom postavil pohár a vstal. Jeho hezké hnědé rysy zošklivěly. „Nejsem žádnéj špinavej špión!“

„Vrat' se!“ volal Sam, ale Van Boom si ho nevšímal. Sam na chvíli zabořil hlavu do dlaní a potom zvedl Van Boomův pohár. Nikdo nemohl prohlašovat, že Samuel Langhorne Clemens plýtvá dobrou whiskou. Ani špatnou, když na to přišlo. Ačkoli grál v sobě skrýval vždycky tu nejlepší.

Nedostatek smyslu pro realitu toho muže ho rozladil. Zároveň měl protichůdný pocit hřejivé radosti. Bylo dobré vědět, že existují nepodplatitelní lidé.

Aspoň si Sam nemusel o Van Booma dělat starosti.

23. kapitola

Uprostřed noci se probudil a přemýšlel, jestli se skutečně nemusí strachovat. Co když Van Boom nebyl tak čestný, jak říkal? Co když chytrý Firebrass řekl Van Boomovi, aby šel za Clemensem s touhle povídkou? Je možné účinněji oslabit něčí pozornost? Ale potom by bylo lepší, kdyby Van Boom Samovi předstíral, že bude Firebrasse klamat.

„Začínám uvažovat jako král Jan!“ pronesl Sam hlasitě.

Nakonec se rozhodl, že musí Van Boomovi věřit. Byl neústupný a někdy trochu divný, což přesně u inženýra očekáváte, ale morální páteř měl neohebnou jako zkamenělý dinosaurus.

Práce na velké Lodi pokračovala ve dne v noci. Pláty pláště už pospojovali, navařili palubní nosníky. Postavili batenzátor a mohutné elektrické motory a skončila i práce na přepravním systému jeřábů a strojů. Samotné jeřáby byly obrovské konstrukce na mohutných kolejích, poháněné elektřinou z prototypu batenzátoru. Shromažďovali se zde lidé z míst vzdálených na tisíc mil po proudu i proti proudu Reky, v katamaranech, velkých galérách, kánoích a člunech, aby viděli to úžasné dílo.

Sam a král Jan se shodli, že tolik lidí, kteří se tu potloukají, by překáželo v práci a špióni by mohli slídit daleko efektivněji.

„Také je to bude pokoušet, aby kradli, a to si nechceme vzít na svědomí. Mají dost potíží už tak, jak to je,“ řekl Sam.

Jan se neusmál. Podepsal rozkaz, který vyhostil všechny, kdo nebyli občany, kromě vyslanců a poslů, a který bránil dalšímu přívalu cizinců. To pořád ještě nebránilo spoustě lodí, aby proplouvaly kolem a cestující na nich očumovali. Tou dobou už byly hliněné a kamenné stěny kolem břehu skoro hotové. Jenomže byla v nich spousta průchodů, kterými zvědavci mohli nakukovat. Byly tam ponechány proto, aby měly přístup nákladní lodi, které přivázely

dřevo, rudu a pazourek. Navíc se pláň zdvíhala směrem ke kopcům, takže turisté mohli vidět hodně továren a jeřábů, a velká konstrukce loděnice byla vidět na míle daleko.

Po nějaké době se turisté vytratili. Cestou jich totiž příliš mnoho pochytili gráloví otrokáři. Rozneslo se, že cestovat po Řece do této oblasti začíná být nebezpečné. Uplynulo šest měsíců. Zásoby dřeva v kraji došly. Bambus dorůstal do plné výšky tři až šest týdnů; stromům trvalo šest měsíců, než dosáhly úplného vzrůstu. Každý stát na padesát mil oběma směry od Parolanda měl dost dřeva pouze pro vlastní potřebu.

Představitelé Parolanda uzavřeli dohody se vzdálenějšími státy o výměně železné rudy a zbraní za dřevo. Ještě pořád zbývala velká zásoba sideritu, takže se Sam neobával, že by jim došel. Ale dolování vyžadovalo spoustu lidí a materiálu a způsobilo, že střední část Parolanda vypadala jako důkladně vyrabovaná krajina. A čím víc dřeva se mělo dovézt, tím víc lidí, materiálu a strojů se muselo převádět ze stavby lodi na výrobu zbraní pro obchod. Navíc nárůst lodní dopravy měl za následek další požadavky na dřevo, aby bylo možné postavit nákladní lodě. A další lidé se museli cvičit a pak odplouvali jako námořníci a strážci flotil převážejících dřevo a rudu. Došlo to tak daleko, že lodě se musely najímat od sousedních států, a nájemné, jako vždycky, představoval awaruit a hotové zbraně.

Sam chtěl být v loděnici od svítání do večera a ještě déle, protože byl nadšený každou minutou, o kterou postoupila stavba velké Lodi. Jenomže měl tolik administrativních povinností, které souvisely s Lodí jen nepřímo nebo vůbec ne, že mohl být v loděnici jenom dvě nebo tři hodiny – když měl dobrý den. Pokusil se přimět Jana, aby převzal větší část administrativy, ale Jan by přijal jenom povinnosti, které by mu dávaly větší moc nad vojskem nebo mu dovolily uplatnit nátlak na ty, kdo byli proti němu.

Pokusy o zavraždění lidí blízkých Samovi se nekonalý. Tělesné strážce a důkladné hlídky v noci pokračovaly, ale Sam došel k závěru, že Jan si dal na chvíli pohov. Pravděpodobně pochopil, že

pro jeho účely bude nejlepší počkat, dokud Lod' nebude těsně před dokončením.

Jednou řekl Joe Miller: „Fame, nenapadlo tě, fe fe movná v Janovi pletef? Movná fe fpokojí f tím, fe bude na Lodi druhým velitelem?“

„Joe, dělil by se šavlozubý tygr se psy?“

„Fofe?“

„Jan je prohnílý do morku kosti. Staří angličtí králové si nikdy s morálkou nelámali hlavu. Jediný rozdíl mezi nimi a Jackem Rozparovačem byl v tom, že oni jednali otevřeně a s požehnáním církve a státu. Ale Jan byl tak podlý monarcha, že se v Anglii stalo tradicí nedávat dalším králům jméno Jan. Dokonce ani církve, která měla velké pochopení pro špatnosti na vysokých postech, nemohla Jana strávit. Papež uvalil na celý národ klatbu a přinutil Jana, aby se doplazil po břiše a s prosíkem k jeho nohám jako spráskané štěně. Ale předpokládám, že ve chvíli, kdy líbal papežovi nohu, podařilo se mu z palce vycucnout trochu krve. A papež si musel zkontrolovat kapsy, když se s Janem objal.

Tím se snažím naznačit, že Jan se nemůže polepšit, i kdyby chtěl. Vždycky to byla liška, hyena a tchoř v lidské podobě.“

Joe bafal z doutníku, který byl ještě delší než jeho nos, a prohodil: „No, já nevím. Lidé fe můžou měnit. Podívej fe, co udělala ta fírkev Druhé fanfe. Podívej fe na Góringa. Podívej fe na febe. Víkal fi mi, fe ve tvé době veny nofily fáty, ktevé je zakrývaly od krku po paty, a fe tě frufigo, kdyf fi vahlédl pěkný kotník, a co teprv ftehno, páni! Teď tě nijak nenadfedne, kdyf uvidíš...“

„Já vím! Já vím!“ přerušil ho Sam. „Staré názory a to, čemu psychologové říkají podmíněné reflexy, se dají změnit. Proto říkám, že každý, kdo v sobě pořád nese rasové a sexuální předsudky, které měl na Zemi,

nijak nevyužije to, co Řeka nabízí. Člověk se může změnit, ale...“

„Můfe?“ opáčil Joe. „Ale tyf mi fdyfky víkal, fe fečno v fivotě, dokonfe i fpůfob, jak flověk jedná a myflí, urfuje to, fo fe

BÁJNÁ LOŽ

ftalo dávno předtím, než se vůbec narodil. To je to? Ano, je to deterministická filosofie, to je ono. Takže jestli věříš, že všechno ve tvém ofudu je pevně dané, že lidé jsou takvíkajif ftoje, jak potom můžef věřit, že se lidé můjou měnit?“

„No,“ protáhl Sam, pronikavě se díval, neobvykle huňaté obočí stažené, zelenomodré oči jasné nad orlím nosem, „no, i moje teorie jsou mechanicky deterministické a jestli si odporují, nedá se nic dělat.“

„Takže pro křiptapána,“ řekl Joe a jeho pěti velikosti fotbalových míčů vylétly vzhůru, „jaký má fmyfl o tom mluvit? Nebo vůbec něco dělat? Prof to profitě nefdáf?“

„Protože si nemůžu pomoci,“ odpověděl Sam. „Protože, když první atom v tomhle vesmíru narazil do druhého atomu, byl můj osud zpečetěn, každá moje myšlenka a čin byly dány.“

„Takže potom nemůveš, ehm, odpovídat fa to, fo děláf, fe?“

„Správně,“ řekl Sam. Cítil se velmi nepříjemně.

„Takže Jan taky nemůve fa to, fe je vrafedná frádná fkrf na fkrf prohnílá fvině?“

„Ne, ale potom jím musím opovrhovat, protože je svině.“

„A předpokládám, že kdyby přifel někdo chytfejší než já a ukával ti pfefnou nefvratnou logikou, že se ve své filosofii mýlíš, že byš vekl, že nemůve jinak než fi myflet, že se mýlíš? Ale on se mýlí, on je profitě mecha-nifky determinovaný, aby myflel tak, jak myflí.“

„Mám pravdu a já to vím,“ Sam prudčeji zabafal z doutníku. „Ten hypotetický člověk by mě nemohli přesvědčit, protože jeho vlastní uvažování nepramení ze svobodné vůle, což je pojem jako vegetariánský tygr – to jest, že neexistuje.“

„Ale ani tvoje uvařování nepramení se fvobodné vůle.“

„Správně. Všichni jsme k něčemu nuceni. Věříme, čemu musíme.“

„Fměješ se lidem, kteří mají to, femu víkáf nepfekonatelná hloupoft, Fame. Jenomfe ty fám seš jí plný.“

„Bože uchraň nás opic, které se považují za filozofy!“

„Podívejme! Upadáf do uráfek, kdyf nemáf fo víft! Pfivnej fi to, Fame! Nemáf logifkou berlifku, o kterou byfepofpel!“

„Ty prostě nejsi schopný pochopit, co myslím, protože už jsi takový,“ řekl Sam.

„Měl byš faftěji mluvit f Fyranem de Bercherac, Fame. Je ftejně velký fynik jako ty, i kdyf nefacháfí v determinifmu tak daleko jako ty.“

„Řekl bych, že vy dva nejste schopní spolu promluvit. Nevztekáte se na sebe, když jste si tak podobní? Jak se můžete postavit tváří v tvář, nos k nosu, a nevybuchnout ve smích? Jako dva mravenečníci...“

„Uráfky! Uráfky! Ach jo, jaký to má fmyfl?“

„Přesně tak,“ odsekl Sam. Joe mu nepopřál dobrou noc a Sam za ním nezavolal. Byl dopálený. Joe vypadal tak hloupě s tím nízkým čelem, očima rámovanýma výraznými očnicemi, nosem jako rychlokvaška, gorilí postavou a chlupatostí. Ale za těma malýma modrýma očima a šišláním se skrývala nepopíratelná inteligence.

Nejvíc mu vadilo, jak Joe prohlásil, že jeho deterministická víra je jenom vymyšlení omluv pro vlastní vinu. Vinu za co? Vinu prostě za všechno, co zlého se stalo těm, které miloval.

To byl ale filozofický labyrint, který končil v bažině. Věřil v mechanický determinismus, protože se nechtěl cítit vinen, nebo se cítil vinen, i kdyby neměl, protože mechanický vesmír určil, že by se měl cítit vinen?

Joe měl pravdu. Nemělo smysl o tom přemýšlet. Ale, jestliže myšlení člověka bylo určeno srážkou prvních dvou atomů, jak by potom mohl přestat, o tom přemýšlet, když byl Samuel Langhorne Clemens alias Mark Twain?

Té noci vysedával déle než obvykle, ale nepracoval. Vypil aspoň pětinu etylalkoholu smíchaného s ovocnou šťávou.

Před dvěma měsíci Firebrass řekl, že nechápe, proč se v Parolandu nedaří výrobě etylalkoholu. Sama to rozrušilo. Nevěděl, že by se dal vyrobit obilný líh. Myslel že jediné zásoby kořalky se budou muset omezit na určité množství, které poskytovaly grály.

Ne, tvrdil Firebrass. Ještě mu to žádný z jeho inženýrů neřekl? Kdyby byly k mání příslušné suroviny, jako je kyselina, svítiplyn nebo acetaldehyd a správný katalyzátor, pak se dá dřevěná buničina přeměnit na etylalkohol. To se všeobecně vědělo. Ale Parolando se nedávno stalo jediným místem u Řeky — jak předpokládal —, které mělo materiály k výrobě obilného lihu.

Sam navštívil Van Booma, který odpověděl, že má dost starostí i bez shánění bolehlavu pro lidi, kteří pijí už tak přes míru.

Sam nařídil, aby se sehnaly příslušné suroviny a potřební lidé. Poprvé v dějinách Řeky, pokud všichni věděli, se ve velkém vyráběl pitný alkohol. Výsledkem byli nejen šťastnější občané, až na misionáře, ale i nový průmysl v Parolandu. Vyváželi alkohol výměnou za dřevo a bauxit.

Sam padl do postele a druhý den ráno poprvé odmítl vstát před svítáním. Ale další den vstal jako obvykle.

Sam a Jan poslali vzkaz Iyeyasuovi, že budou považovat za akt nepřátelství, pokud zabere zbytek území Ulmaků nebo Černského země.

Iyeyasu odpověděl, že na těchto územích nemá v úmyslu vést válku, a dokázal to tažením proti státu, který ležel severně od něho, proti Sheshshubově zemi. Sheshshub, Asyřan narozený v sedmém století před Kristem, býval generálem Sargona II., a tak, jako většina mocných lidí na Zemi, se stal vůdcem i ve světě u Řeky. Dal Iyeyasuovi pořádně zabrat, ale útočníci byli početnější.

Iyeyasu byla jedna starost. Samovy dny a noci zabírala spousta dalších. Hacking nakonec poslal přes Firebrasse vzkaz, že by Parolando mělo přestat zdržovat. Chtěl obojživelníka, který mu byl už dávno slíben. Sam se dál vymlouval na technické potíže, ale Firebrass mu řekl, že už je to nadále nepřijatelné. Takže Ohnivého draka III neochotně odvezli.

Sam podnikl návštěvu k Černskému, aby ho ujistil, že Parolando bude Černské bránit. Při návratu, půl míle proti větru od továren, se Sam skoro pozvracel. Už tak dlouho žil v ovzduší kyselých lázní a kouře, že si na ně zvykl, ale když se vzdálil, vyčistil

si plíce. Bylo to jako když se vchází do továrny na klíh a síru. A i když vál vítr o rychlosti patnáct mil za hodinu, nedokázal odvádět kouř dost rychle. Vzduch byl zřetelně zamlžený. Není divu, pomyslel si, že Publiujo na jihu si stěžuje.

Ale loď rostla dál. Když Sam stál u předního okénka kormidelny, mohl se dívat každé ráno ven a utěšit se ze všeho toho pachtění, únavy, nevzhlednosti a zápachu kraje. Během dalších šesti měsíců dokončí tři paluby a nainstalují velká kola. Potom přetáhnou plastový plášť přes tu část trupu, která přijde do styku s vodou. Plast nejenom zabrání elektrolýze magnalia, ale také zmírní vodní turbulence, a tím k rychlosti lodi přidá deset mil za hodinu.

V té době Sam dostal několik dobrých zpráv. V Selinujo, zemi jižně od Černé obce, se našel wolfram a iridium. Zprávu přinesl prospektor, který nevěřil žádnému poslovi. Přinesl také nějaké špatné zprávy. Selina Hastingsová odmítla Parolandu dovolit, aby tam dolovalo. Kdyby věděla, že Parolando vlastně kope už kolem jejích hor, rovnou by ho vyhodila. Opravdu nechtěla být nepřátelská, Sama Clemense měla moc ráda, protože to je lidská bytost. Ale ona nesouhlasí s Lodí, a nedovolí, aby cokoli z její země pomohlo k její výstavbě.

Sam vybuchl a, jak řekl Joe: „Prfkal jako prfkavka.“ Wolfram nutně potřebovali pro tvrzení nástrojů, ale ještě víc ho potřebovali pro rádia a možná pro uzavřené televizní okruhy. Iridium se dalo použít k vytvrzení platiny pro různé účely, na vědecké instrumenty, chirurgické nástroje a do kuličkových per.

Tajemný Cizinec Samovi řekl, že zařídil, aby tu byly k dispozici veškeré minerály, ale že ostatní Etikové nevědí, že to udělal. Kousek od bauxitu, kryolitu a platiny bude wolfram a iridium. Ale stala se chyba a poslední dva kovy se našly několik mil na jih od prvních tří.

Sam Janovi nic hned neříkal, protože potřeboval čas, aby se nad situací zamyslel. Jan samozřejmě bude chtít, aby kovy Parolandu prodali, jinak Parolando vyhlásí válku.

Zatímco přecházel sem a tam po kormidelně a zakuřoval místnost zeleným kouřem, uslyšel bubny. Používaly kód, který neznal, ale po chvíli si uvědomil, že takový používá Černá obec. O několik minut později se pod žebříkem objevil Firebrass.

„Sinjoro Hacking ví všechno o objevu wolframu a iridia v Selinuju. Říká, že jestli se dokážete se Selinou dohodnout, bude to v pořádku. Ale neútočte na její zem. Považoval by to za vyhlášení války Černé obci.“

Sam se zadíval oknem na pravoboku za Firebrasse. „Už se sem žene Jan, jako by mu za patami hořelo,“ poznamenal. „Taky slyšel tu novinu. Jeho špiónážní systém je skoro tak dobrý jako váš, řekl bych jen o několik minut pomalejší. Nevím, kde v mém systému jsou díry, ale jsou tak široké, že být lodí, tak bych se potopil.“

Vstoupil Jan, oči mu plály, v obličeji byl rudý, bafal a supěl. Od zavedení výroby obilného lihu ještě víc přibral a zdálo se, že je celou dobu přiopilý a polovinu doby opilý úplně.

Sam zuřil, ale zároveň ho to pobavilo. Jan by ho rád povolal do svého paláce, aby si udržel důstojnost bývalého krále Anglie. Ale věděl, že Sam by si dal na čas, pokud by vůbec přišel, a nedalo se odhadnout, kolik pletich mezitím Sam s Firebrassem upředou.

„Co se děje?“ zahulákal Jan rozpáleně.

„To mi řekněte vy,“ mírnil ho Sam. „Zdá se, že o špatných zprávách víte víc než já.“

„Nech si ty svoje vtípky!“ odsekl Jan. Bez pobízení si nalil do džbánu dobrý litr purpurové vášně. „Já vím, o čem je ta zpráva, i když neznám kód.“

„To jsem si myslel,“ řekl Sam. „Pro vaši informaci, pro případ, že vám něco uniklo...“ a pověděl mu, co se dozvěděl od Firebrasse.

„Ta vaše černošská nafoukanost se nedá strpět,“ vybuchl Jan. „Vy říkáte Parolandu, suverénnímu státu, jak si musí vést v životně důležitých záležitostech. No, já tvrdím, že to takhle nejde! My ty kovy dostaneme, tak nebo jinak! Selinuju je nepotřebuje; my ano!“

Selinuju nijak neublíží, když se jich vzdá! Nabídneme jim čestný obchod!“

„S čím?“ zeptal se Firebrass. „Selinujo nechce zbraně ani alkohol. Co můžete nabídnout?“

„Mír, osvobození od války!“

Firebrass pokrčil rameny a zazubil se, a tím rozzuřil Jana ještě víc.

„Jistě,“ řekl Firebrass, „můžete jim svou nabídku předložit. Ale co říká Hacking, stále platí.“

„Hacking nemá Selinujo nijak v lásce,“ prohodil Sam. „Vyhodil všechny misionáře, černé nebo bílé.“

„Protože hlásali naprostý pacifismus. Také hlásají, a zjevně praktikují, lásku pro všechny, bez ohledu na barvu, ale Hacking říká, že jsou pro stát nebezpeční. Černí se musejí chránit sami, jinak by byli znovu zotročeni.“

„Černí?“ zeptal se Sam.

„My, černí!“ opáčil Firebrass s úsměvem.

To nebylo poprvé, kdy Firebrass dal najevo, že ho barva kůže tak dalece nezajímá. S černochoy jako takovými se ztotožňoval jen slabě. Jeho života se dotkly rasové předsudky, ale nebyl jimi ovlivněn příliš. A tu a tam mu uklouzly náznaky, že by rád kajutu na Lodi.

To všechno samozřejmě mohla být bouda.

„Budeme jednat se sinjorou Hastingsovou,“ řekl Sam. „Bylo by pěkné mít na Lodi rádio a televizi, a strojní dílny by mohly využít wolfram. Ale můžeme se bez nich obejít.“

Zamrkal na Jana, aby mu naznačil, že ho má podpořit. Ale Jan byl zatvrzelý jako obvykle.

„Co uděláme se Selinujem, je naše věc a nikoho jiného!“

„Řeknu to Hackingovi,“ řekl Firebrass. Ale Hacking je silná osobnost. Nikomu jen tak nesesedne na lep, nejméně ze všech bílým kapitalistickým imperialistům.“

Sam se rozkašlal a Jan vytřeštil oči.

BÁJNÁ LOD'

„Za ty vás považuje!“ pokračoval Firebrass. „A podle toho, jak tyhle výrazy definuje, jste přesně tím, čím on říká, že jste.“

„Protože tak zoufale chci tu Lod'!“ vykřikl Sam. „Víte, k čemu ta Lod' je, jaký je její konečný cíl...“

Ze všech sil ovládl vztek, zalykal se námahou. Motala se mu hlava. Málem jim řekl o Cizinci.

„Co je to?“ zeptal se Firebrass.

„Nic,“ odpověděl Sam. „Nic. Jenom se chci dostat k pramenům Řeky, to je všechno. Možná je tam tajemství celého tohoto humbuku? Kdo ví? Ale určitě se mi nelíbí kritika od někoho, kdo chce jenom vysedávat na svém zatraceném černém zadku a sbírat černé bratry. Jestli to chce dělat, tak ať si poslouží, ale já pořád věřím ideálu integrace. A já jsem běloch, narozený v Missouri v roce 1835! Jak se to srovnává s vašimi názory a vaším prostředím? Jde o to, že jestli já nepoužiju sideritový kov ke stavbě lodi, která je stavěna pro cesty, ne pro boj, potom to udělá někdo jiný. A ten někdo jiný ji může používat k dobývání a zabírání, místo pro turistické účely.“

My jsme vyhověli Hackingovým požadavkům a zaplatili přehnané ceny za rudu, i když jsme mohli na noho vtrhnout a vzít mu ji. Jan se omluvil za to, jak nazval vás a Hackinga, a jestli si myslíte, že je to pro Plantageneta jednoduché, tak neznáte dějiny. Je moc zlé, že Hacking uvažuje zrovna takhle. Nic mu nevyčítám, pokud vím. Samozřejmě nenávidí bílé. Ale tohle není Země! Tady jsou naprosto jiné podmínky!“

„Ale lidé si vzali své názory s sebou,“ odpověděl Firebrass. „Svoje nenávisti i lásky, nechuti a libůstky, předsudky, reakce, všechno.“

„Ale můžou se změnit!“

Firebrass se zazubil. „Podle vaší filosofie ne. Tedy pokud je nezmění mechanické síly. Takže Hacking není ničím determinován, aby změnil svůj postoj. Proč by měl? Zažil stejné vykořisťování a opovržení jako na Zemi.“

„Nechci se o tom s vámi hádat,“ řekl Sam. „Povím vám, co bychom měli podle mě udělat!“

Zastavil se a zahleděl se ven okénkem. Bělošedý trup a nástavba lodi zářily ve slunci. Jaká krása! A v jistém smyslu byla jeho! Stála za všechno, co musel podstoupit!

„Proč sem Hacking nepřijde?“ nadhodil. „Na malou návštěvu? Může se tady porozhlédnout, podívat se sám, co děláme. Poznat naše problémy. Možná že ty problémy pochopí, pozná, že nejsme modroocí d'ablové, kteří ho chtějí zotročit. Vlastně čím víc nám pomůže, tím dřív se nás zbaví.“

„Předám mu váš vzkaz,“ řekl Firebrass. „Možná to bude chtít udělat.“

„Přivítáme ho stylově,“ pokračoval Sam. „Salva jednadvaceti ran, velká recepcce, jídlo, pití, dary. Uvidí, že nejsme zase tak špatní.“

Jan si uplivil. „Pche!“ Ale tím skončil. Věděl, že Samův návrh je nejlepší.

O tři dny později Firebrass přinesl zprávu. Hacking přijde, až se Parolando a Selinujo dohodnou o tom, jak to udělají s kovy.

Sam se cítil jako zrezivělý starý kotel na mississippském parníku. Ještě několik liber tlaku a vyletí až do nebes.

„Někdy si myslím, že máte pravdu!“ zařval na Jana. „Možná bychom měli ty země prostě zabrat a skoncovat s tím!“

„Samozřejmě,“ odpověděl Jan zdvořile. „Teď je jasné, že ta bývalá hraběnka Huntingdonová – musí být potomkem mého starého nepřítele, lorda Huntingdona — se nevzdá. Je to náboženská fanatička, blázen, jak říkáte. A Černá obec bude s ní proti nám bojovat, jestli napadneme Selinujo. Hacking nemůže vzít své slovo zpátky. A je teď silnější, protože jsme mu dali Ohnivého draka III. Ale už mlčím; nevyčítám ti nic. Hodně jsem o tomhle zmatku přemýšlel.“

Sam přestal přecházet a podíval se na Jana. Stíny se pohnou ve stínech; dýky budou taseny; vzduch zešedne a ochladne lstí a intrikami; vytryskne krev. A spáči udělají dobře, když se budou převalovat.

„Neříkám, že jsem byl ve spojení s Iyeyasu, naším severním sousedem,“ pokračoval Jan. Rozvaloval se v křesle potaženém červenou kůží s vysokým opěradlem a hleděl do purpurové vášně v nahnutém džbánu.

„Ale mám své informace, nebo prostředky, jak je získat. Jsem si jistý, že Iyeyasu, který se cítí skutečně velmi silný, by rád získal další území. A rád by nám prokázal laskavost. Za určitou oplátku, samozřejmě. Řekněme, za obojživelníka a létající stroj? K smrti rád by si v jednom sám zalétal, víte? Nebo jsi to nevěděl?

Kdyby zaútočil na Selinujo, Hacking by nám nemohl nic vyčítat. A kdyby Černá obec a Iyeyasujo spolu bojovaly a Černá obec by byla zničena a Iyeyasujo oslabené, jak by nám to nemohlo neprospěť? Navíc jsem se náhodou dozvěděl, že Černský uzavřel tajnou dohodu s Černou obcí a Tifonujem, že si přijdou navzájem na pomoc, jestli některého z nich napadne Iyeyasu. Konečná krvavá lázeň je určitě zastihne oslabené a nás posílené. Mohli bychom je zabrat nebo aspoň udělat, co chceme, a nikdo nás nebude rušit. V každém případě bychom si zajistili neomezený přístup k bauxitu a wolframu.“

Ta lebka pod hřívou žlutohnědých vlasů musela skrývat důkladnou přehršlí červů. Červů, kteří se krmili hnilobou, intrikami a scestnostmi. Byl tak pokřivený, že byl obdivuhodný.

„Potkal jste se někdy, když jste zacházel za roh? „, pronesl Sam.

„Co?“ vzhlédl Jan. „To je nějaká další tvoje neinteligentní urážka?“

„Věřte mi, je to nejbližší pokloně, jaké se vám kdy dostane – ode mě. Samozřejmě to jsou všechno hypotézy. Ale kdyby Iyeyasu napadl Selinujo, na co by se vymluvil? Nikdy ho neurazili a jsou od něho šedesát mil na našem břehu Řeky.“

„Potřeboval někdy nějaký národ rozumnou záminku pro vpád do jiného státu?“ odsekl Jan. „Ale je fakt, že Selinujo pořád posílá misionáře do Iyeyasuja, i když všechny ty mnichy vykopal. Jestli s tím Selinujo nepřestane, tak...“

„No,“ řekl Sam, „nemůžu nechat Parolando zatáhnout do takové záležitosti. Ale jestli se Iyeyasu rozhodne sám, že bude bojovat, nemůžeme s tím nic dělat.“

„A ty mi říkáš, že nejsem čestný!“

„Nemůžu s tím nic dělat!“ vykřikl Sam a kousal do doutníku. „Nic! A jestli se objeví něco, co bude dobré pro Loď, tak toho využijeme.“

„Dodávky z Černé obce by za války přestaly,“ řekl Jan.

„Máme dost zásob na skladě, abychom týden vydrželi. Velkou starostí by bylo dřevo. Možná by je Iyeyasu mohl dodávat i za války, protože bojovat se bude na jih od nás. Kácení a dopravu můžeme zajistit sami. Pokud by měl v úmyslu zaútočit až za pár týdnů, mohli bychom si nabrat navíc zásoby rudy z Černé obce, kdybychom jí nabídli zvýšené splátky. Mohli bychom jim slíbit letadlo, APM-1. Je to jenom hračka, teď když máme skoro hotové naše první obojživelné letadlo. To všechno jsou hypotézy, rozumíte?“

„Rozumím,“ řekl Jan. Nepokoušel se zakrývat opovržení.

Samovi se zachtělo zařvat na něho, že nemá právo být opovržlivý. Čí to byl vlastně nápad?

Druhého dne byli zabiti tři hlavní inženýři.

Sam byl u toho, když se to stalo. Stál na lešení u pravoboku lodi, nahlížel dolů do otevřeného trupu. Obrovský parní jeřáb zvedal ohromný elektrický motor, který bude pohánět levé koleso. Motor přemístili v noci z velké budovy, v které byl sestrojen. Stěhování zabralo víc než osm hodin a zajišťoval ho jeřáb, který měl také gigantický naviják. Naviják a stovky mužů, kteří tahali za kabely, vytáhli motor na velký vůz, který se pohyboval po ocelových kolejnicích.

Sam vstal za úsvitu, aby sledoval konečné práce, zvedání a potom usazování motoru do trupu a jeho připojení na osu kola. Tři inženýři stáli dole na dně trupu. Sam na ně zavolal, aby ustoupili, že nejsou nijak chráněni, kdyby motor spadl. Inženýři byli rozestavení

BÁJNÁ LOĎ

na třech různých místech, aby mohli dávat znamení mužům na lešení na levoboku, kteří zase dávali znamení jeřábníkovi.

Van Boom se otočil, aby se podíval nahoru na Sama, a zuby se mu bělostně zablýskly v tmavém obličejí. Jeho kůže měla ve světle velkých elektrických lamp nachový nádech.

A pak se to stalo. Praskl jeden kabel, praskl druhý kabel, a motor se zhloupl na stranu. Inženýři na vteřinu ztuhli a pak se rozeběhli, ale bylo příliš pozdě. Motor spadl na bok a všechny tři rozmačkal.

Náraz otřásl celým trupem a vibrace rozkývaly lešení, na kterém stál Sam, jako by v kraji vypuklo zemětřesení.

Z pod motoru vytékala krev.

24. kapitola

Trvalo pět hodin, než na jeřábu vyměnili lana, upevnili je k motoru a motor zvedli. Odstranili těla, trup vymyli a potom motor znovu usadili. Důkladná prohlídka ukázala, že škoda na plášti motoru neovlivní jeho funkčnost.

Sam byl tak sklíčený, že by nejradši šel do postele a týden v ní zůstal. Jenže to nemohl. Práce musela pokračovat, schopní lidé budou dohlížet, aby všechno šlo dál, a Sam nechtěl dávat najevo, jak je otřesený.

Sam měl hodně inženýrů, ale Van Boom a Velitská byli jediní z dvacátého století. I když vyhlásil ústně i bubny, že hledá další, nezískal už žádného.

Třetího dne pozval Firebrasse do kormidelní na soukromou poradu. Když mu nabídl doutník a whisky, zeptal se ho, jestli by nechtěl být jeho hlavním inženýrem.

Firebrassovi málem vypadl doutník z úst.

„To teda valim bulvy jako tele na nový vrata, kámo! Kapíruju správně, že ste rozmrz? Vy chcete, abych u vás dělal kápo?“

„Snad byste měl mluvit esperantem,“ požádal ho Sam.

„Oukej,“ řekl Firebrass. „Naberukurs zase na zem. Takže co vlastně chcete?“

„Byl bych rád, kdybyste dostal svolení, abyste pro mě pracoval, pravděpodobně po dobu určitou.“

„Pravděpodobně?“

„Jestli budete chtít, můžete to místo získat trvale. Až se Loď vydá na dlouhou cestu, můžete být její hlavní inženýr.“

Firebrass dlouho seděl mlčky. Sam vstal a rázoval sem a tam. Chvilími vyhlédl z okének ven. Jeřáb už uložil motor na pravoboku a teď ukládal do trupu částí batenzátoru. Až všechny součásti složí dohromady, bude třicet šest stop vysoký. Jakmile ho instalují,

BÁJNÁ LOŽ

zkušební provoz prověří činnost batenzátoru a motorů. Dvojitý kabel, šest palců tlustý, se natáhne na délku dvou set stop a jeho volný konec, připojený k velké mělké polokouli, se nasadí na vršek nejbližšího grálového kamene. Až kámen vydá svou ohromnou elektrickou energii, energie se přenese po kabelech do batenzátoru, který ji uskladní. A potom energii budou řízené odebírat, aby poháněla elektrické motory.

Sam se odvrátil od okna. „Neznamená to, že po vás chci, abyste zradil svou zemi,“ upřesnil. „Za prvé, teď musíte jenom požádat Hackinga o svolení, abyste mohl pro mě pracovat při stavbě Lodi. Později se můžete rozmyslet, jestli poplujete s námi. Co byste radši? Zastal v Černé obci, kde je ve skutečnosti málo co na práci, kromě pití? Nebo byste se s námi vydal za velkým dobrodružstvím?“

Firebrass pomalu řekl: „Kdybych přijal vaši nabídku, říkám kdyby, nechtěl bych jet jako hlavní inženýr. Byl bych radši velitelem letectva.“

„Ten není tak důležitý jako hlavní inženýr!“

„Znamená to daleko víc práce a odpovědnosti! A líbí se mi představa, že bych znovu létal, a ...“

„Můžete létat! Můžete létat! Ale musel byste sloužit pod von Richthofenem. Chápete, slíbil jsem mu, že bude velitelem našeho letectva, které se koneckonců skládá jenom ze dvou letadel. Proč se staráte, jestli jste nebo nejste velitelem, pokud se dostanete k létání?“

„Je to věc hrdosti. Mám nalétáno daleko víc hodin než Richthofen, v letadlech daleko složitějších a větších a rychlejších. A byl jsem astronaut. Byl jsem na Měsíci, Marsu, Ganymedovi a na orbitě Jupitera.“

„To nic neznamená,“ řekl Sam. „Letadla, na kterých budete létat, jsou velmi primitivní. Podobají se spíš strojům z první světové války, na kterých létal Lothar.“

„Proč se musí negr vždycky nechat odsunout na druhé místo?“

„To není fér!“ ohradil se Sam. „Mohl byste být hlavním inženýrem! Měl byste pod sebou pětatřicet lidí! Poslouvejte,

kdybych to Lotharovi neslíbil, dostal byste toho kapitána, to mi věřte!“

Firebrass vstal. „Řeknu vám, co udělám. Pomůžu vám postavit Lod' a vyškolit vaše inženýrské oddělení. Ale mezitím se dostanu také k létání, a až přijde čas, pohovoříme si, kdo bude stát v čele letectva.“

„Já neporuším slib, který jsem Lotharovi dal,“ řekl Sam.

„Ano, ale mezitím se může stát spousta věcí.“ Samovi se na jednu stranu ulevilo, ale zároveň ho to poplašilo. Hacking via bubny udělil Firebrassovi svolení. To mohlo znamenat, že chce, aby Firebrass poznal, jak Lod' funguje, protože jednoho dne bude sloužit Hackingovi jako hlavní inženýr. A i když o tom Firebrass neuvažoval, možná plánoval, že odstraní von Richthofena, než bude Lod' připravena k vyplutí. Firebrass nevypadal na chladnokrevného vraha, ale to nic neznamená, jak zjistí kdokoli opatřený inteligencí, pokud bude žít pár let mezi příslušníky lidské rasy.

Hacking poslal o několik dnů později vzkaz, že budou souhlasit se zvlášť velkou dodávkou minerálů do Parolanda výměnou za AMP-1. Firebrass letěl třicet jednu míli na severní hranici Černé obce, kde letadlo převzal jiný letec, černocho, který býval generálem v letectvu USA. O několik dnů později se Firebrass vrátil lodí.

Batenzátor a elektrické motory pracovaly dokonale. Kolesa se pomalu otáčela ve vzduchu, potom zrychlila, lopatky svištěly, když se rychle otáčely.

Až přijde čas, vykopou kanál od břehu k lodi, a ta vlastní silu dopluje do Řeky.

Lothar von Richthofen a Gwenafra spolu moc dobře nevycházeli. Lothar byl vždycky ‚lovec žen‘ a nemohl se ovládnout, aby neflirtoval. Pouštěl se do flirtu spíš často než zřídka. Gwenafra měla určité ideje týkající se věrnosti, se kterými Lothar v zásadě souhlasil. Praxe mu ovšem podtrhávala nohy.

Hacking poslal zprávu, že během dvou dnů má v úmyslu navštívit Parolando osobně. Chtěl uspořádat řadu porad o obchodu,

BÁJNÁ LOĎ

zkontrolovat, jestli se daří dobře černým občanům Parolanda, a podívat se na velkou Loď.

Sam mu odpověděl, že s radostí Hackinga přijme. Nebyla to pravda, ale základem diplomacie je přetvářka. Přípravy na ubytování Hackinga a jeho doprovodu a příprava konferencí zaměstnávaly Sama natolik, že neměl moc možností dohlížet na práci na Lodi.

Také se museli zvlášť připravovat na dokování velkého počtu lodí, které připlouvaly s minerály z Černé obce. Hacking posílal třikrát větší náklady, aby ukázal upřímnou touhu po míru a dorozumění. Sam by byl radši, kdyby náklady byly rovnoměrně rozdělené, ale bylo žádoucí získat co možná nejvíc zásob v co nejkratším čase. Zvědové hlásili, že Iyeyasu shromažďuje několik velikých flotil a velký počet bojovníků na obou březích Řeky. A poslal další požadavky do Selinuja, aby se přestalo pokoušet vysazovat na jeho území misionáře.

Asi hodinu před polednem přistála Hackingova loď. Byla velká, dvoustěžňové, s podélným oplachtováním, asi sto stop dlouhá. Po lodní lávce přepochodovala Hackingova tělesná stráž, všechno vysokí svalnatí černoši s ocelovými válečnými sekerami (ale s pistolemi Mark I v mohutných pouzdrech). Kilty měli čistě černé a kožené přilby, kyrysy a boty byly z černé rybí kůže. Po stranách lávky se seřadili do šiků po šesti a potom po lávce sešel sám Hacking.

Byl to vysoký, dobře stavěný muž s tmavě hnědou pletí s trochu zešikmenýma očima, širokým plochým nosem, silnými rty a nápadnou bradou. Vlasy měl učesané ve stylu zvaném ‚přirozený‘. Sam si ještě nezvykl na tu záplavu kudrnatých vlasů na hlavách černých mužů. Bylo v tom cosi nedefinovatelně neslušného; černoch by měl mít vlasy ustrížené těsně u hlavy. Nezabíval se toho dojmu, ani když mu Firebrass vysvětlil, že černý Američan konce dvacátého století měl pocit, že ‚přirozené‘ vlasy jsou symbolem jeho zápasu o svobodu. Krátce ostříhané vlasy pro ně byly symbolem kastrace černochů bílými.

Hacking měl plášť z černé látky, černý kilt a kožené sandály. Jedinou jeho zbraň byl rapír v pochvě připevněné k širokému koženému opasku.

Sam dal znamení a dělo jedenadvacetkrát vystřelilo. Dělo bylo na kopci na okraji pláně. Neměli v úmyslu Hackinga pouze uctít, ale také na něho udělat dojem. Dělostřelectvo mělo jenom Parolando, i když se skládalo z jediného pětasedmdesátimilimetrového kanónu.

Začalo představování. Hacking nenabídl ruku ani Samovi, ani Janovi. Firebrass je upozornil, že Hacking si s lidmi nepotřásá rukou, pokud je neuzná za skutečné přátele.

Potom chvíli pohovořili, zatímco byly grály Hackingových lidí rozestaveny na nejbližší grálový kámen. Po výboji v pravé poledne grály zase sundali a hlavy státu, provázené svými tělesnými strážemi a čestnou gardou, odešly do Janova paláce. Jan trval na tom, že první setkání se uskuteční v jeho paláci, nepochybně tím primátem chtěl udělat na Hackinga dojem. Sam se tentokrát nehádal. Hacking pravděpodobně od Firebrasse věděl, jak se mezi Clemensem a Bezzemkem věci mají.

Později se Sam trochu pochmurně bavit Janovými rozpaky nad tím, že ho někdo uráží ve vlastním domě. Během oběda se Hacking chopil slova a ovládl pole rozvláchným sžíravým proslovem o špatnostech, jakých se dopustil bílý muž na černoších. Potíž byla v tom, že Hackingova obvinění byla podložená. Všechno, co řekl, byla pravda. Sam to musel uznat. Krucinál, sám přece viděl otroctví a poznal, co znamenalo, a viděl následky občanské války. Narodil se v tom a vyrůstal v tom. A to bylo dlouho předtím, než se narodil Hacking. Krucinál, přece napsal Huckleberryho Finna, Tajemného cizince a Yankeeho z Connecticutu.

Nebylo k ničemu, když se to Hackingovi pokoušel vysvětlit. Hacking mu nevěnoval pozornost.

Ten pronikavý hlas mlel pořád dál, pletl dohromady obscénnosti s fakty, přehánění s fakty, senzační skazky o utrpení, bití, vraždách, hladovění, ponižování, a tak dál.

BÁJNÁ LOĎ

Sam se styděl, cítil se provinile, a zároveň se zlobil. Proč útočí na něho? Proč taková všeobecná obžaloba?

„Všichni jste vinni!“ křičel Hacking. „Každý bílý člověk je vinen!“

„Než jsem zemřel, neviděl jsem víc než tucet černochů,“ bránil se Jan. „Co mám společného se všemi těmi nespravedlnostmi, o kterých nám tu vykládáte?“

„Kdybyste se narodil o pět set let později, byl byste z nich největší bílá huba!“ vykřikl Hacking. „Vím o vás všechno, Vaše Výsosti!“

Sam najednou vstal a zařval: „Přišel jste nám sem vyprávět, co se stalo na Zemi? My to víme! Ale to je minulost. Země je mrtvá! Záleží jen na tom, co se děje teď!“

„Jo,“ odpověděl Hacking. „A teď se děje to, co se dělo na staré dobré Zemi! Nic se nezměnilo, ani co by se za nehet vešlo! Tady se rozhlídnou, a koho u vás nevidím v čele? Dvě bílé huby! Kde jsou černoši? Vaše černá populace tvoří asi desetinu obyvatelstva, a tak byste měl mít v desetičlenné radě aspoň jednoho černocha! Vidím tu nějakého? Aspoň jednoho?“

„Je tu Cawber,“ řekl Sam.

„Jo! Dočasný člen a to jenom proto, že jsem žádal, abyste ke mně poslali černého velvyslance!“

„Arabové tvoří asi šestinu vašeho státu,“ zaútočil Sam, „a přesto ve vaší radě není ani jeden Arab.“

„Jsou bílí, tak proto! A zbavuju se jich! Nenasazujte mi psí hlavu! Spousta Arabů jsou slušní lidi, bez předsudků! Setkal jsem se s nimi jako uprchlík v severní Africe. Ale zdejší Arabové jsou náboženští fanatici a pořád dělají potíže! Tak půjdou! My černí chceme stabilní černou zem, kde jsme všichni černí bratři! Kde můžeme žít v míru a porozumění! Budeme mít svůj vlastní svět, a vy běloši můžete mít svůj! Segregace s velkým S, běloušci! Segregace s velkým S tady může fungovat, protože nejsme závislí na bílém muži, aby jsme dostali práci, jídlo, šaty, ochranu, spravedlnost a všechno!“

Tady máme vystaráno, běluchové! Nám zbývá jenom vás poslat do prdele, abyste se mezi nás nepletli, a je to!“

Firebrass seděl u stolu, tmavě zrzavou kudrnatou hlavu skloněnou, díval se dolů, a bronzovými rukama si zakrýval obličej. Sam měl pocit, že se sotva drží, aby se nesmál. Ale jestli se v duchu smál Hackingovi nebo těm, kdo byli zahrnováni výčitkami, Sam nedokázal rozeznat. Možná se smál oběma stranám.

Jan nepřestával popíjet whisky. Rudl nejen díky kořalce. Vypadal, jako by každou chvíli mohl vybuchnout. Bylo těžké polykat urážky o nespravedlnostech k černým, když jste byli nevinní, ale Jan se provinil tolika odpornými zločiny, že by pro některé z nich měl trpět, i když se jmenovaných skutků osobně nedopustil.

A jak Hacking řekl, Jan by byl vinen, jen kdyby mu dali možnost.

Jenomže co tím chtěl Hacking získat? Pokud chtěl navázat bližší vztahy s Parolandem, potom zvolil nepochybně zvláštní přístup.

Možná měl pocit, že musí vykázat do patřičných mezí jakéhokoli bílého, bez ohledu na to, o koho jde. Chtěl objasnit, že on, Elwood Hacking, černoch, není o nic horší než kterýkoli bílý.

Hackinga zničil stejný systém, který zničil skoro všechny Američany, bílé, černé, rudé nebo žluté, poničil je tak či onak, více či méně.

Bude to tak vždycky? Navždycky pokřivení, nenávistní, a přitom budou žít kdoví kolik tisíc let na březích Řeky?

V té chvíli, ale jenom pro tuto chvíli, Sama napadlo, jestli misionáři Druhé šance náhodou nemají pravdu.

Jestli znají cestu z tohoto vězení nenávisti, měli by být jediní, komu by měli všichni naslouchat. Hacking, Jan Bezzemek, Sam Clemens nebo kdokoli, kdo trpěl nedostatkem míru a lásky, by neměl říkat ani slovo. Jen Druhá šance...

Jenomže on jim nevěřil, jak si připomněl. Byli stejní jako ostatní hlasatelé víry na Zemi. Někteří měli dobré úmysly, nepochybně. Ale bez autority pravdy, jakkoli ji hlásali.

BÁJNÁ LOD'

Hacking najednou zmlkl. Sam Clemens pronesl: „Nu, neměli jsme v plánu po obědě besedovat, Sinjoro Hacking, ale děkuji za váš příspěvek; všichni vám děkujeme, pokud nám to nepřipíšete na účet. Naše pokladna je v této chvíli poněkud chudá.“

Hacking řekl: „Vy si ze všeho musíte dělat legraci, že? A co takhle procházka? Rád bych viděl tu vaši velkou Lod'.“

Zbytek dne uběhl docela příjemně. Sam zapomněl na vztek a nechut', když Hackinga provázel továrnami, dílnami, a nakonec Lodí. I když byla dokončená jen zpola, byla úžasná. Nejkrásnější pohled, jaký se mu kdy naskytl. Dokonce, pomyslel si, dokonce... ano, dokonce nádhernější než Livin obličej, když mu poprvé řekla, že ho miluje.

Hacking nebyl sice u vytržení, ale bylo vidět, že to na něho také hluboce zapůsobilo. Přesto se nezdržel poznámek o zápachu a ničení krajiny.

Krátce před večerí byl Sam odvolán. Nějaký člověk, který před chvílí přistál s lod'kou, chtěl vidět vládce této země. Protože první, s kým mluvil, byl Clemensův člověk, dostal zprávu Sam. Okamžitě odjel v jednom ze dvou „džípů“ na lůh, které byly dokončeny teprve před týdnem. Štíhlý, hezký, světlavý mladík ve strážnici vstal a představil se v esperantu jako Wolfgang Amadeus Mozart.

Sam se ho německy vyptával, a přitom si povšiml, že ať už byl mladík kdokoli, skutečně mluví měkkou rakouskou verzí hornoněmčiny. Jeho slovník se skládal ze slov, kterým Sam nerozuměl, ale nevěděl, jestli je to tím, že prostě patří do rakouské slovní zásoby nebo do osmnáctého století.

Ten muž, který si říkal Mozart, vyprávěl, že žil asi dvacet tisíc mil proti proudu Řeky. Doslechl se o Lodi, ale k cestě ho ponoukla pověst, že Lod' poveze orchestr, který bude vyhrávat pro pobavení cestujících. Mozart trpěl dvacet tři léta v tomto světě s nedostatkem užitečných materiálů, kde jedinými hudebními nástroji byly bubny, píšťaly, dřevěné flétny, panovy flétny a primitivní harfy, vyrobené z kostí a střev říčních ryb. Potom se dozvěděl o těžbě

sideritu a velké Lodi a jejím orchestru s pianem, houslemi, flétnou, hornami a všemi dalšími nádhernými nástroji, které znal na Zemi, a ještě jinými, které byly vynalezeny po jeho smrti v roce 1791. A tak byl tady. Bylo pro něj místo na muzikantských místech Lodi?

Sam oceňoval některá díla klasické hudby, i když nebyl jejich vášnivým milovníkem. Ale setkání tváří v tvář s Mozartem ho rozrušilo. Tedy pokud ten muž byl skutečně Mozart. Na Řece bylo tolik podivínů, kteří se prohlašovali za kdekoho, počínaje originálním a jediným Ježíšem H. Kristem až po P. T. Barnuma, takže Sam nevěřil všemu, co o sobě lidé napovídali. Sám potkal už tři muže, kteří se vydávali za Marka Twaina.

„Náhoda tomu chtěla, že občanem Parolanda je bývalý arcibiskup ze Salzburgu,“ prohodil Sam. „I když jste se rozešli ve zlém, pokud se správně pamatuji, rád vás uvidí.“

Mozart nezbledl ani nezčervenal. Zvolal: „Konečně někdo, koho jsem znal za svého života! Věřil byste...“ Sam by věřil, že Mozart nepotkal nikoho, koho znal na Zemi. On sám zatím potkal jen tři lidi, které znával, a to měl spoustu známých, které získal za svého dlouhého života a při cestách po celém světě. Že jedním z těch tří byla jeho žena Livy, byla náhoda, vymykající se zákonům pravděpodobnosti. Měl podezření, že to zařídil Tajemný Cizinec. Ale ani Mozartova dychtivost uvidět arcibiskupa Sama neubezpečila, že jde skutečně o Mozarta. Za prvé, podvodníci, se kterými se Sam setkal, často trvali na tom, že ti, kdo měli být jejich staří přátelé, se buď zmýlili nebo byli sami podvodníky. Přetékali drzostí. Za druhé, arcibiskup ze Salzburgu v Parolandu nežil. Sam neměl ponětí, kde je. Vytasil se s ním, jenom aby vyzkoušel, jak Mozart zareaguje.

Sam souhlasil, aby Sinjoro Mozart požádal o občanství. Nejdřív mu ujasnil situaci s hudebními nástroji. Žádné ještě nebyly vyrobeny. Ani nebudou, pokud by měly být dřevěné nebo mosazné. Budou to elektronická zařízení, která dovedou přesně reprodukovat zvuky různých nástrojů. Ale pokud Sinjoro Mozart je skutečně tím, za koho se prohlašuje, má dobré vyhlídky stát se dirigentem orchestru. A může skládat nová díla, jak dlouho chce.

BÁJNÁ LOŽ

Sam mu neslíbil, že dirigentem bude. Co se týče slibů, dostalo se mu ponaučení.

V Janově paláci se konal velký večírek na počest Hackinga, který patrně vyčerpал svůj denní příděl jedovatosti hned při prvním setkání. Sam s ním hovořil hodinu a zjistil, že Hacking je velmi inteligentní a sečtělý, samouk obdařený představitivostí a smyslem pro poezii.

Ovšem o to smutnější všechno bylo, protože se tu tragicky promarňoval velký talent. Asi o půlnoci Sam doprovodil Hackinga a společnost do velké budovy o třiceti pokojích a se dvěma podlažími, postavené z bambusu a kamene, určené zvláště pro státní hosty. Stála na půl cesty mezi Samovým bytem a Janovým palácem. Pak odjel džípem domů, tři sta yardů daleko. Joe byl trochu mrzutý, protože chtěl řídit, i když měl nohy příliš dlouhé, než aby to mohl zkoušet. Vypotáčeli se po žebříku a zavřeli dveře na petlici. Joe odešel dozadu a vrhl se do postele, až to zapraštělo a celý dům se na podpěrách otřásl. Sam vyhlédl z okna právě včas, aby uviděl Cyrana a Livy, jak v oběti vklouzli do dveří své chaty. Nalevo a kousek výš od nich měl chatu von Richthofen, který šel s Gwenafrou spát už dávno.

Zamumlal: „Dobrou noc!“, aniž věděl, komu to říká, a taky padl do postele. Byl to dlouhý, těžký a namáhavý den a končil velkým večírkem, na kterém všichni vypili obrovské množství purpurové vášně nebo obilného lihu a vody a sežvýkali spoustu žvýkačky snů a vykouřili spoustu tabáku a marihuany.

Probudil ho sen, že ho čtvrtého července zastihlo zemětřesení v Kalifornii.

Vyskočil z postele a utíkal po chvějící se podlaze do kormidelny. Ještě než doběhl k okénkům, věděl, že ty výbuchy a zemětřesení znamenají útok. K oknům nikdy nedoběhl, protože jednu z podpěr zasáhla svištěcí raketa, z jejíž zádi šlehalý červené plameny. Ohlušil ho rachot, rozbitými okny se dovnitř nahrnul kouř a Sam letěl kamsi dopředu. Dům se hroutil a jeho čelní stěna spadla. Historie se opakovala.

25. kapitola

Narazil na něco dřevěného, proletěl sklem a pak dopadl na zem; zůstal ležet, jednu stěnu domku pod sebou, a pokoušel se vzpamatovat se z šoku. Zvedla ho jakási velká ruka. Ve světle výbuchu uviděl Joeův nosatý obličej. Joe vylezl ven rozbitou stěnou pokoje a rozhazoval trosky, dokud Sama nenašel. V levé ruce držel rukojeti svého a Samova grálu.

„Nevím, jak je to možné, je to zázrak, ale nejsem vážně zraněný,“ vypravil ze sebe Sam. „Jenom jsem se odřel a pořezal o sklo.“

„Neměl fem faf brát fi fbroj,“ řekl Joe. „Ale mám fekeru. Tady máf mef a piftoli a nějaké kulky a prachové nálove.“

„Kdo to ksakru může být, Joe?“ zeptal se Sam. „Nevím. Podívej fe! Prolevli fem dírami ve valech u doků!“

Hvězdy jasně svítily. Mraky, které každounoc ve tři hodiny cedily dešť, ještě nepřišli, ale nad Řekou se válela hustá mlha. Z stále vybíhali další a další lidé, kteří se přidávali k davům roztahujícím se po pláni. Za obrannými valy, v mlze mesela být celá flotila.

Jediná flotila, která se mohla dostat tak blízko, aniž by způsobila poplach, byla flotila Černé obce. Kdokoli jiný, kdo by sem dorazil touhle dobou, by neunikl špiónům, které Sam a Jan Bezzemek rozmístili kolem Řeky, dokonce i na nepřátelském území. Nemohla to být flotila Iyeyasu; ta pořad ještě odpočívala v docích, jak vyplývalo z reportu, který dostali těsně před půlnocí.

Joe vykoukl přes hromadu dřeva a hlásil; „Kolem Janova paláfe fe bojuje jako hrom, A dum pro hofty, kde byl Hacking a jeho hofi, hová.“

Plameny osvětlovaly spoustu těl, která ležela na zemi, a ukazovaly malé postavičky, které bojovaly kolem palisády Janova paláce. Potom kdosi vystrkal před palisádu kanón s muniční bednou.

BÁJNÁ LOŽ

„To je Janův džíp!“ vykřikl Sam a ukázal na vozidlo, které jelo hned za dělem.

„Jo, a náf kanón!“ zamručel Joe. „Ale vyftfílet Jana f toho jeho hnivdefka láfky fe chyftají Hackingovi lidi.“

„Prásknem do bot!“ rozhodl Sam a už se škrábal přes trosky opačným směrem. Nemohl pochopit, proč útočníci ještě neposlali své vojáky k němu domů. Raketa, která dům zasáhla, přiletěla od pláně. A jestli Hacking a jeho muži proklouzli z domu pro hosty, aby se připojili k překvapivému útoku, který zahájily lodě naložené údajně rudou, potom by hlavním cílem měl být Sam zároveň s Janem Bezzemkem.

Zjistí později, jak to všechno bylo — jestli nějaké později bude.

Pro Parolando bylo zlé, že se Hackingovi lidé zmocnili děla. Sotva si to pomyslel, už zaslechl mohutné dělové rány, jednu, dvě, tři. V běhu se otočil a uviděl, jak z mračna kouře vyletují třísky. Janovy zdi byly rozvaleny a několik dalších nábojů promění roubený palác v hromadu trosek.

To, že útočníci se zmocnili děla, mělo jedinou dobrou stránku. Nábojů bylo jenom padesát. I když v zemi bylo ukryto ještě mnoho tun awaruitu, kov nebyl tak běžný, aby jím bylo možno zvlášť plýtvat na nálože.

V přede byly chata Cyrana a Livy. Dveře byly otevřené, uvnitř prázdné. Podíval se na kopec. Běžel k nim Lothar von Richthofen, oblečený jenom v kiltu, v jedné ruce rapír v druhé pistoli. Pár kroků za ním utíkala Gwenafra s pistolí a váčkem s kulkami a prachovými kapslemi.

Utíkali k němu další muži a ženy. Několik z nich mělo kuše.

Zakřičel na Lothara, ať je zorganizuje, a pak se zadíval na pláň. Doky se pořád černaly lidmi. Škoda, že se dělo nedá obrátit, mohlo by ten chumel zasáhnout a zabránit mu v ústupu. Ale dělo už otočili od Janova paláce, který hořel, a zaměřovali se na Parolandany, kteří prchali do kopců.

Potom širokou trhlinou ve zdi projel mohutný stroj. Sam vykřikl hrůzou. Byl to *Ohnivý drak III*, který dali Hackingovi. Ale kde jsou obojživelníci Parolanda?

V té chvíli uviděl, jak se dva z nich blíží ke kopcům. Najednou z jejich věží začaly syčivě pálit parní kulometry, a lidé – *jeho lidé!* – padali.

Obojživelníků se zmocnili Černí bratři!

Kam se podíval, tam zuřila bitva. Kolem Lodí bojovali muži. Znovu vykřikl, protože nemohl snést pomyslení, že Lod' bude poškozena. Ale nikde poblíž nedopadla žádná dělová nálož. Bylo vidět, že nepřítel má o Lod' stejnou starost jako Sam.

Přes hlavy jim začaly svištět rakety, které vyletovaly z kopců za nimi a dopadaly mezi bojovníky dole. V odvetu zahučely nepřátelské rakety; nebe křížovaly šlehající rudé plameny; některé letěly tak blízko, že zahlédli, jak se nad nimi mihlo válcovité těleso s dlouhou bambusovou tyčí, která vyčnívala ze zádě. a zaslechli zahučení, když jim jedna zvlášť velká raketa proletěla deset stop nad hlavou. Těsně minula vršek kopce a mohutně vybuchla na druhé straně. Listy z nedalekého železného stromu opadaly.

Další půlhodina – nebo to byly dvě hodiny? – byly plné jekotu, řevu, křiku, pachu střelného prachu, krve, potu, chaosu, ze kterého se svírala lidem střeva. Čas od času se Černí bratři sáпали na kopec, a čas od času je zahnal rakety, plastové kulky ráže šedesát devět, střely z kuší a dalekonosných luků. Při jednom výpadu pronikli až mezi obránce, a tehdy je zahnal rapír, široký meč, sekera, palice, dělo a dýka.

Joe Miller, deset stop vysoký, osm set liber těžký, chlupatou kůži zmáčenou krví — vlastní i cizí —, se rozmachoval sekerou s osmdesátilibrovou nikloocelovou hlavou na konci dubového topůrka tři palce tlustého a šest stop dlouhého. Tříštila dubové štíty a koženou zbroj, odrážela rapíry, kopí a sekery, štípala hrudní kosti, odsekávala paže a krky, půlila lebky. Když se k němu nepřátelé nechtěli přiblížit sami, zaútočil na ně. Zas a znova hatil výpady, které by jinak mohly být úspěšné.

BÁJNÁ LOŽ

Vystřelilo na něj hodně pistolí Mark I, ale střelci byli Joem tak vystrašení, že pálili z příliš velké dálky a velké plastové kulky to strhávalo stranou.

Potom mu paží projel šíp, a nějaký muž statečnější nebo bláznivější než ostatní se postavil pod tu strašlivou sekeru a propíchl mu rapírem stehno. Konec topůrka při zpětném pohybu muži rozbil čelist a sekera rozsekla hlavu. Joe mohl pořád chodit, ale rychle ztrácel krev. Sam mu nařídil, aby se stáhl na druhou stranu kopce, kde byli ošetřováni těžce zranění.

Joe řekl: „Ne! Nepůjdu!“ a se záupněním klesl na kolena.

„Vrať se tam! Je to rozkaz!“ zařval Sam a přihrčil se, i když pozdě, protože mu kolem ucha zasvištěla kulka, která se vzápětí rozprskla na kousky o kmen železného stromu. Několik střepin se muselo odrazit; Sam ucítil v paži a lýtku bodnutí.

Joe se ztěžka zvedl jako nemocný slon, a klopýtal pryč. Ze tmy se vynořil Cyrano de Bergerac; byl pokrytý spáleným střelným prachem a zacákaný krví. V jedné ruce držel koš dlouhého, tenkého, zakrvaveného rapíru a v druhé pistoli. Za ním, stejně špinavá a zakrvavená, dlouhé tmavé vlasy rozpuštěné, spěchala Livy. Nesla pistoli a vak s municí, a jejím úkolem bylo nabíjet pistole. Když uviděla Sama, usmála se, zuby se jí zaběhaly v začerněném obličejí.

„Pane Bože, Same! Myslela jsem, že jsi mrtvý! Ta raketa, co ti zasáhla dům...“

„Škoda, že zrovna teď nejsi po mém boku,“ odpověděl.

Na další slova neměl čas, i když víc nemusel říkat. Nepřítel se vracel v dalším útoku, klouzal a klopýtal přes hromady padlých. V té době už lukostřelci neměli šípy a pistolníkům už zbývalo jenom několik nábojů. Ale nepříteli už také pomalu docházel prach, i když měl víc šípů.

Joe Miller byl pryč, ale Cyrano de Bergarac se ho pokusil nahradit a moc mu do něj nescházelo. Ten muž byl démon, zdálo se, že je stejně štíhlý, pružný a rychlý jako rapír, který vládl. Každou chvíli vystřelil levou rukou z pistole protivníkovi do obličeje a pak udělal rychlý výpad rapírem, kterým zapíchl do jiného. Potom pistoli

hodil za sebe, Livy se po ní vrhla a nabila ji. Sam si na kratičko pomyslel, jaká změna se s Livy udála. Nikdy by ho nenapadlo, co všechno by byla schopná dokázat za takových podmínek. Ta křehká, často nemocná žena, která nenáviděla násilí, chladnokrevně plnila povinnosti, od kterých by uteklo hodně mužů.

Mezi nimi i já, pomyslel si, kdybych měl čas o tom přemýšlet. A zvlášť teď, když vedle něho nestál Joe, který ho fyzicky chránil a navíc mu byl morální oporou, což obojí teď zoufale potřeboval.

Cyrano pronikl pod štít, který ječící vahabitský Arab zvedl ve své zuřivosti příliš vysoko, a Livy, když uviděla, že musí udělat to, co Cyrano nemohl, chytila pistoli oběma rukama a vystřelila. Dopad úderníku hlaveň vychýlil, srovnala ji do správného směru, vyšlehl oheň a dým, a Arab padl s roztrhaným ramenem.

Přes jeho tělo přeskočil statný černoch, oběma rukama zvedl sekeru a Cyrano, který vytáhl čepel z prvního muže, ještě než padl, proklál sekerníkovi ohryzek.

Potom se nepřítel stáhl znovu z kopce dolů. Ale teď vyčkávali, zatímco k nim supěl velký tmavě šedý obojživelník, jako Merrimac na kolech. Lothar von Richthofen strčil do Sama, ten ustoupil stranou, když uviděl rouru z hliníkové slitiny a raketu s desetilibrovou hlavicí. Jeden muž si klekl, zatímco Lothar zasunul raketu do bazuky a pak zamířil. Lothar byl v tomhle velmi dobrý, a raketa odsvištěla, opsala ohnivý oblouk a skončila na obojživelníkovi, jejím terčem byl jediný paprsek světla vcházející z přídě. Stroj zahalil kouř, který vítr rychle odnesl. Obojživelník se zastavil, ale vzápětí se zase rozjel, věže se mu otáčely a parní děla se zdvíhala.

„No, tak to byla poslední,“ řekl Lothar. „Mohli bychom rovnou vzít roha. S tímhle nemůžeme bojovat. My to víme nejlíp, co?“

Za obrněným vozidlem se šikoval nepřítel. Z jeho řad se ozval naříkavý jekot, který při útoku vydávali Ulmakové, předkové

BÁJNÁ LOŤ

Indiánů, žijící za Řekou. Hacking zřejmě zaměstnal Ulmaky, které si dosud nepodrobil Iyeyasu.

Najednou Sam přestal dobře vidět. Jenom ohně z hořících domů, otevřených topenišť a tavicích pecí, které stále fungovaly, mu umožnily vůbec něco zahlédnout. Dešťové mraky přišly stejně rychle jako vždy a vrhly se na hvězdy jako vlci; během několika minut se spustí liják.

Rozhlédl se. S každým útokem jejich vlastní řady zřídly. Pochyboval, že příští výpad odrazí, i kdyby nebylo obojživelníka. Na severu a jihu pláně se pořád ještě bojovalo. Ale střelba a křik utichaly.

Zdalo se, že pláň zčernala nepřátelskými šiky ještě víc.

Zauvažoval, jestli se k útoku nepřidalo i Publiujo a Tifonujo.

Naposledy se podíval na mohutný trup Lodi se dvěma kolesy, napůl schovaný pod lešením a za obřími jeřáby. Potom se otočil. Chtělo se mu brečet, ale byl příliš otupělý. Bude nějakou dobu trvat, než přijdou slzy.

Bylo pravděpodobnější, že dřív z něho vyteče krev, po které už nebude žádných slz. Aspoň ne v tomto těle.

Klopýtal ze svahu na druhou stranu, veden tuctem požárů zapálených chat. Potom se spustil déšť. A zleva k nim zároveň vyrazil předvoj nepřátelských řad. Sam se otočil a stiskl spoušť, ale déšť samozřejmě jiskru uhasil. Jenomže nepřátelské pistole byly také zneškodněny, což se ovšem netýkalo palic.

Vrhli se na Paroland'any meči, kopími a sekerami. Joe Miller se vrhl vpřed a řval hlubokým hlasem jako jeskynní medvěd. I když byl raněný, byl to nepřehlédnutelný a děsivý bojovník. Za mihání blesků a rachotu hromu jeho sekera jen svištěla. Ostatnímu přiskočili na pomoc a po několika vteřinách se Černí bratři rozhodli, že toho mají dost. Utečou a počkají na posily. Proč se nechat zabít, když vítězství stejně bylo jejich?

Sam přelezl další dva kopce. Nepřítel zaútočil zprava. Křídlo se rozdělilo a postupovalo vpřed, aby muže zabilo a ženy zajalo. Joe

Miller a Cyrano se jim postavili, a útočníci utíkali, klouzali a padali na mokrých kořenech vysekané trávy.

Sam počítal, kdo přežil. Byl otřesený. Zůstalo jich asi patnáct. Kam se všichni poděli? Přisahal by, že s ním byla aspoň stovka lidí, když dal rozkaz k útoku.

Livy se stále držela za Cyranem. Jelikož pistole teď byly k ničemu, kryla Cyranovi záda a pomáhala mu tak, že vrhala kopí při každé vhodné příležitosti.

Samovi byla zima, celý promokl. A bylo mu hrozně, jako Napoleonovi, když musel ustupovat z Ruska. Všechno, všechno je pryč! Jeho hrdý státeček, awaruitové doly, továrny, nezranitelní obojživelníci s parními děly, dvě letadla a ta bájná Loď! Všechno bylo pryč! Technologická vítězství a zázraky a Magna Charta s nejdemokratičtější ústavou, kterou kdy jaká země poznala, a cíl největší plavby, která se kdy měla podniknout! Všechno bylo pryč!

A jak? Díky zradě, hanebné zradě!

Aspoň že v té zradě neměl prsty král Jan. Palác mu zbořili a Jana nejspíš pohřbili v něm. Velkého zrádce někdo zradil.

Sam přestal truchlit. Byl pořád ještě příliš ztuhlý hrůzou z boje, takže nemohl přemýšlet o něčem jiném, než jak přežít. Když se dostali k úpatí hor, vedl ostatní na sever, až se dostali za přehradu. Před nimi bylo jezero asi čtvrt míle dlouhé a půl míle široké. Prolézali kolem něj, až po chvíli přišli k silné betonové zdi, po jejímž vrcholu přešli. Potom se ocitli na temeni samotné přehrady.

Sam přešel několik kroků sem a tam, až našel symbol, šikmý kříž, zapuštěný do betonu. Zavolal. „Tady je to! Teď jenom jestli nás někdo nesleduje nebo nás nepředěšel nějaký špión!“

Spustil se do studené vody; v dálce létaly blesky a duněl hrom. Trásl se, ale šel pořád níž, a když mu voda sahala pod paže. nohou narazil na první příčel. Zhluboka se nadýchl, zavřel oči a potopil se; rukou šmátral po betonu, až první příčel zachytil. Potom se stahoval po dalších příčlích dolů, a u šesté věděl, že vchod je jenom několik palců pod ní. Protáhl se pod ní a potom nahoru, hlava se mu vynořila na vzduch a do světla. Před ním byla plošina, jenom

BÁJNÁ LOĎ

několik palců nad hladinou. Nad ním se klenul strop, který byl v nejvyšším bodě deset stop vysoký. Za plošinou byl vchod. Komoru ostře osvětlovalo šest velkých elektrických žárovek.

Roztřesený a udýchaný vylezl na plošinu a šel k průchodu. Za chvilku ho následoval Joe. Slabě ho zavolał, a Sam se musel vrátit a pomoci mu vylézt na plošinu. Krvácel z tuctu ran.

Za ním jeden po druhém přicházeli ostatní. Pomohli mu dopravit titantropa průchodem a pak dolů do velké komory. Byla tam lůžka, ručníky, jídlo, kořalka, zbraně a léky. Sam připravil tento úkryt pro podobný případ nouze, ale tehdy si myslel, že je zbytečně opatrný. O tomto místě věděly jenom hlavy státu a několik stavebních dělníků.

Další vchod, u dna přehrady, byl schovaný pod proudem, který poháněl kola, napojená na generátory. Vedl do šachty, kterou člověk mohl prolézt ke zdánlivě slepé zdi. Ale člověk, který věděl jak, mohl zeď otevřít.

Věděl, že celý projekt je výsledkem romantického bláznovství, kterého se docela nezbavil. Představa tajných dveří pod vodopádem a pod jezerem a schovaných bytů, kde by mohl odpočívát a plánovat pomstu, zatímco ho nepřítel marně hledá, taková představa byla neodolatelná. Někdy se smál sám sobě, že, si nechává stavět kryt. Teď byl rád. Romantické sklony bývají k něčemu dobré.

Detonátor byl taky schovaný. K odpálení tun dynamitu v základech přehrady mu stačilo spojit dva dráty, a přehrada vyletí do vzduchu a voda z jezera se svalí a strhne střední část Parolanda do Řeky.

Sama Clemense a jeho Loď to taky zničí, ale takovou cenu musel zaplatit.

Zraněné ošetřili a utišili žvýkačkou snů nebo kořalkou. Žvýkačka někdy bolest utlumila, jindy se zdálo, že ji zvětšuje. Jediný způsob, jak v takových případech zhoršující účinky zneškodnit, bylo nalít do pacienta kořalku.

Jedli a spali, zatímco oba vchody hlídaly stráže. Joe Miller byl většinou napůl v bezvědomí, a Sam seděl u něho a ošetřoval ho, jak nejlépe dovedl. Cyrano vrátil z hlídky u dveří pod vodopádem a hlásil, že venku je zase tma. To bylo všechno, co o vnější situaci věděl.

Přes vodopád nikoho neviděl ani neslyšel. Lothar a Sam byli zranění nejméně. Sam se rozhodl, že by měli proklouznout východem u vodopádu a jít na výzvědy. Cyrano protestoval, že on by měl jít taky, ale Sam odmítl. Livy nic neřekla, ale vděčně se a Sama podívala. Odvrátil se; nechtěl, aby mu děkovala za to, že jí ušetřil druhá.

Přemýšlel, jestli je Gwenafra mrtvá nebo jestli ji zajali. Lothar říkal, že zmizela při posledním útoku, že se k ní snažil dostat, ale zatlačili ho zpátky. Teď se za sebe styděl, že nepodnikl něco víc, i když to nebylo možné.

Oba se namazali po celém těle černou barvou a potom slezli po ocelových příčlích v šachtě. Stěny tam byly vlhké a příčle kluzké. Šachtu osvětlovalo elektrické světlo.

Vyšli ven za burácející vodopád, odražené spršky je smáčely. Římsa se stáčela do oblouku kolem spodní poloviny jezera, až asi dvacet yardů před koncem vedla ven. Tam slezli dolů po ocelových příčlích do místa, kde se setkávala zeď přehrady se zemí. Odtud opatrně pokračovali podle kanálu, který byl vykopán v zemi. Ze stěn kanálu stále trčely kořeny trávy. Sahaly hlouběji, než aby je mohli vysekát; vypadalo to, že zničit trávu je nemožné.

Nebe bylo jasné záplavou velikých hvězd a pásy zářících mračen plynu. V té bledé tmě mohli postupovat rychle. Po půl míli došli v pravých úhlech ke kanálu, který mířil k Janovu zničenému paláci. Krčili se ve stínech pod rozložitými větvemi železného stromu a rozhlíželi se po pláních pod sebou. Chýše kolem nich byly plné mužů a žen. Muži byli vítězové a ženy oběti. Sam se třásl, když slyšel ten křik a volání o pomoc, ale snažil se je vypudit z mysli. Kdyby vběhl do nějaké chaty a pokusil se nějakou ženu zachránit,

zahodil by všechny možnosti, jak mohli Parolandu prospět. Nepochybně by je zajali nebo zabili.

Jenomže věděl, že jestli zaslechne hlas Gwenafry, vrhne se jí na pomoc. Nebo snad ne?

Ohně v otevřených topeništích a tavicích pecích pořád ještě plápolaly, a u nich pracovali muži a ženy. Hacking už zřejmě poslal své otroky do práce. Kolem domů stála spousta stráží, ale všichni pili kořalku a etylalkohol.

Kam až dohlédl, byly pláne dobře osvětlené táborovými ohni. Kolem nich posedávalo hodně mužů a žen, všichni pili a smáli se. Chvillemi někdo odtáhl do stínů ječící a vzpírající se ženu. Někdy ji ani neodtahoval.

Sam a Lothar scházeli z kopce, jako by jim patřil, ale k domům ani k ohňům se nepřibližovali.

Nikdo je nezastavil, i když kolem několika patrol prošli ve vzdálenosti pouhých dvaceti yardů. Zdálo se, že většina nepřátel oslavuje vítězství purpurovou vášní nebo jinou kořalkou, kterou sebrali ze zásob svých vězňů. Výjimkou byli vahabitští Arabové, kterým náboženství zapovídalo požívání alkoholu. A bylo tam také několik černochů, kteří neměli službu, ale byli abstinenty. Ti patřili k učedníkům Hackinga, který rovněž nepil.

I když teď byli všichni uvolnění, přes den udržovali disciplínu. Mrtvoly byly odklizeny a na pláni hned vedle prvního kopce byla postavena velká palisáda z polen, vytahaných z jiných budov. I když Sam do ní neviděl, odhadoval podle strážních věží kolem, že uvnitř jsou zajatci.

Oba dva se kradli kolem, klouzali a chvillemi se potáceli a dělali, že jsou opilí. Prošli na dvacet yardů kolem tří malých tmavých mužů, kteří mluvili divným jazykem. Sam ho nedokázal rozluštit, i když zněl jako ‚afričtina‘. Napadlo ho, že to jsou snad Dahomejci z osmnáctého století.

Odvážně prošli mezi továrnou na kyselinu dusičnou a domem na zpracování výkalů a ocitli se na pláni. Zastavili se. Dvacet yardů

před sebou uviděli Firebrasse; byl v bambusové kleci tak úzké, že si v ní nemohl sednout. Ruce měl svázané za zády.

Na velké dřevěné kostře ve tvaru X, s nohama přivázanýma k horním a paže k dolním příčkám, visel Göring.

Sam se rozhlédl. V širokém vchodu do závodu na zpracování výkalů stála spousta mužů, kteří popíjeli a povídali si. Sam se rozhodl, že už blíž nepůjde, ani se nepokusí promluvit s Firebrassem. Toužil vědět, proč je v té kleci, ale neodvažoval se ho zeptat. Bylo nutné zjistit všechno, co se dalo, a pak se vrátit zpátky do skrýše v přehradě. Zatím situace vypadala beznadějně. Nejlepší by bylo proklouznout ven během lijáku a opustit kraj. Mohl vyhodit přehradu do vzduchu a všechno spláchnout, včetně vojáků Černé obce, ale nechťel ztratit Loď. Dokud měl šanci, že ji získá zpátky, nechá přehradu na pokoji.

Šli dál kolem Firebrassovy klece, doufali, že je neuvidí a nezavolá na ně. Ale on stál skloněný, opíral si hlavu o bambusové mříže. Göring jednou zasténal. Nezastavovali se a brzo se ocitli za rohem domu.

Jejich pomalé a jakoby opilecké tápání je zavedlo k velké budově, ve které býval Fred Rolfe, opora krále Jana v Radě. Množství ozbrojených stráží kolem Sama přesvědčilo, že uvnitř je Hacking.

Byl to jednopatrový dům z borových trámů a bambusu. Okna neměl zatemněná a ve světle uvnitř byli vidět lidé. Najednou Lothar chytil Sama za paži a sykl: „Tamhle je! Gwenafra!“

Světlo pochodně se odráželo od jejích dlouhých medových vlasů a bledé pleti. Stála u okna a s kýmsi mluvila. Po chvilce odešla a v jasném čtverci se ukázala bujná hříva a černý obličej Elwooda Hackinga. Hacking si ji vzal na tuto noc.

Gwenafra nevypadala vylekaně. Zdálo se, že je klidná, ale Gwenafra, i když bývala většinou veselá a uvolněná, se dokázala ovládat, když to okolnosti vyžadovaly.

Odtáhl Lothara pryč.

BÁJNÁ LOĎ

„Ted' nemůžeme nic dělat, a ty bys zničil všechny šance, které vůbec má.“

Chvíli se plížili kolem. Sledovali ostatní továrny a všimli si, že táboráky hoří oběma směry podél valů, kam až mohou dohlédnout. Kromě Černých bratrů tu byli Ulmakové a hodně Orientálců. Sam uvažoval, jestli to mohou být Barmánci, Thajci a Ceylonci z pozdní doby kamenné, kteří žili na druhé straně Řeky naproti Selinuju.

Aby se dostali z Parolanda, budou se muset dostat za valy. A budou muset ukrást několik malých lodí, jestli se chtějí dostat po proudu do Selinuja. Neměli představu, co se stalo s Publiujem a Tifonujem, ale měli podezření, že tyto země jsou podle Hackingova seznamu na řadě příště. Utéct na sever do Černského země by bylo bláznovství. Tam se přesune Iyeyasu, jakmile se dozví o zdejší bitvě, pokud to už dávno neudělal.

Bylo ironií, že budou utíkat právě do té země, jejíž občané měli do Parolanda vstup zakázán.

Rozhodli se, že se už vrátí k přehradě, řeknou, co viděli a něco naplánují. Nejlepší vyhlídky na útěk budou při lijáku.

Zvedli se a vydali se na zpáteční cestu, procházeli těsně kolem chýší, ve kterých se schovávali nepřátelé a zajaté ženy.

Zrovna vešli do stínu obřího železného stromu, když tu Sam ucítil, že ho zezadu cosi škrtí. Pokusil se vykřiknout, otočit se, vzepřít se, ale velká ruka zmáčkla pevněji a Sam ztratil vědomí.

26. kapitola

Když se probudil, sotva lapal po dechu a kašlal. Byl stále ještě pod železným stromem. Chtěl se zvednout, ale hluboký hlas zavrčel: „Nic takového! Klidně sed', nebo ti rozštípnu hlavu sekerou!“

Sam se rozhlédl. Šedesát stop od něho seděl u napůl vzrostlého stromu Lothar, ruce svázané za zády a v ústech roubík. Muž, který promluvil, byl velmi statný, s neobyčejně širokými rameny, klenutou hrudí a svalnatými pažemi. Na sobě měl černý kilt a černou čapku, v ruce topůrko středně velké sekery. V pouzdrech u opasku nosil ocelový tomahawk a ocelový nůž, a za pasem měl zastrčenou pistoli Mark I.

Začal: „Jsi Sam Clemens?“

„Správně,“ odpověděl Sam také hlubokým hlasem. „Co to znamená? Kdo jsi?“

Svalovec trhl hlavou s hřívou hustých vlasů směrem k Lotharovi. „Odtáhl jsem ho, aby neslyšel, co si musíme říct. Poslal mě jeden muž, kterého oba známe.“

Sam byl chvíli zticha a potom se zeptal: „Tajemný Cizinec?“

Obr zabručel: „Ano. Povídal, že mu tak říkáš. Cizinec je výstižné. Řekl bych, že víš, o co jde, takže nemá mysl o tom žvanit. Uspokojí tě, že jsem s ním mluvil?“

„Bude muset,“ řekl Sam. „Je jasné, že ses s ním setkal. Jsi jedním z Dvanácti, které vybral. Byl to muž, že?“

„Nelezl jsem na něho, abych to zjišťoval,“ odsekl svalovec. „Řeknu ti, že tohle tělíčko se nikdy nepolekalo žádnýho Člověka, rudýho, černýho nebo bílýho, Kterej mě kdy zkoušel vystrašit. Ale tenhle Cizinec patří k takovejmu, před kterýma pádí i medvěd, jenom Když se na něho podívá. Ne že bych se ho bál, chápeš, jenomže mám z něho takový. . divný pocit. Připadám si jako neopeřenej hejl.“

Tak už dost. Jsem nějaký Johnston, Nejspíš ti povím rovnou, co jsem zač, protože tím si ušetřím spoustu dalšího tlachání. John Johnston. Narodil jsem se v New Jersey, počítám kolem roku 1827, a umřel v Los Angeles ve veteránské nemocnici v roce 1900. Mezi tím jsem byl lovec v Rocky Mountains. Od té doby, co jsem tady u Řeky, jsem zabil stovky rudochů, ale nikdy jsem nemusel zabít bílýho muže, dokonce ani Francouze. Dokud jsem se nedostal sem. Od té chvíle jsem si pořídil pěknou sbírku bílých skalpů.“

Muž vstal a přešel do světla. Vlasy měl tmavé, ale vypadaly, že v poledním slunci budou jasně zrzavé.

„Nakecal jsem toho víc, než mám ve zvyku,“ pokračoval. „Lidi se v tomhle údolí nezbavíš. Od lidí člověk pochyť kdejaký zlozvyk.“

Přešli k Lotharovi. Cestou se Sam zeptal: „Jak ses sem dostal? A zrovna teď?“

„Cizinec mi řekl, kde tě najdu, řekl mi o tobě a tvé velké Lodi, Věži v Mlze a všechno ostatní. Proč to pořád přemítat? Ty to víš taky. Souhlasil jsem, že tě najdu a pojedu s tebou na Lodi. Proč ne? Nelíbí se mi, když dřepím na zadku. Není tu žádný prostor; když se otočíš, otreš si o někoho nos. Byl jsem asi o třicet mil výš po Řece, když jsem se jednou v noci probudil, a ve stínu seděl ten chlap. Měli jsme dlouhý pohovor, většinu z něho obstaral sám. Pak jsem vstal a dal se na cestu. Na Řece jsem zaslechl něco o tom, co se tu děje. Vetřel jsem se sem, když byla bitva v plném proudu, a od té doby tě hledám. Poslouchal jsem, o čem mluvili ti černoši; říkali, že nemůžou najít tvoji mrtvolu. Tak jsem šmejdil sem a tam, okoukl, co se dalo. Musel jsem zabít jednoho Arabáka, zakopl o mě. Stejně jsem měl hlad.“

Už byli u Lothara, ale Sam se při posledních slovech nastražil. „Hlad?“ opakoval. „Chceš říct...“

Muž neodpověděl. Sam naléhal: „Řekni, ehm, přece nejsi ten... ten Johnston zvaný ‚Požírač jater‘, že ne? Zabiják Negrů?“

Hlas zarachotil: „Uzavřel jsem s negry mír a stal se jejich bratrem. A po nějaký době jsem přestal pojídat lidský játra. Ale člověk musí jíst.“

Sam se otrásl. Sklonil se, rozvázal Lotharovi pouta a odstranil roubík. Lothar zuřil, ale byl také zvědavý. A zdálo se, že stejně jako Samovi mu Johnston připadá poněkud děsivý. Z toho člověka vyzařuje zvláštní barbarská síla, aniž by se o to snažil, pomyslel si Sam. Nerad bych ho viděl v akci.

Vraceli se k přehradě. Johnston dlouho nic neříkal.

Jednou zmizel, až z toho Samovi bylo divně a mrazivo. Johnston byl asi šest a půl stopy vysoký a vypadal, že by mohl vážit dvě stě osmdesát liber, všechno kosti a svaly. Ale pohyboval se tiše jako tygří stín.

Sam vyskočil. Johnston se vrátil. Sam se zeptal: „Co se stalo?“

Johnston odpověděl: „To nic. Říkali jste, že jste se moc nerozhlíželi. Já jsem to tam prošel všechno; situace se vyvíjí dobře. Spousta vašich lidí přešlo přes zdi na severu a na jihu. Kdyby se jim postavili, mohli černochoy zmáčknot. Ale černoši nemaj ani zdaleka vyhráno. Chystá se na ně Iyeyasu. Vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby vyrazil už dnes v noci. Byl jsem u něho na výzkumech, než jsem přišel sem. Nemíní se nijak bratříčkovat s černochema, kterým by patřilo všechno železo a Lod'. Sebere jim to a dobře dělá.“

Sam zasténal. Nezáleželo na tom, jestli Lod' bude mít Hacking nebo Iyeyasu, když ji nemohl dostat Sam. Ale jakmile se dostali do přehrady, ulevilo se mu. Možná se ty dvě síly vzájemně zničí a Paroland'ané, kteří uprchli, se budou moci vrátit a zemi si zase vzít. Ještě nebylo všechno ztraceno.

Navíc mu dodalo kuráže, když se objevil ten herkulovský ‚Požírač jater‘. Tajemný Cizinec ho neopustil docela. Stále spřádal plány a poslal mu na pomoc zatraceně dobrého bojovníka, jestli se dalo věřit povídkám, které o něm kolovaly. Johnston byl šestým mužem, kterého si Cizinec vybral. Ostatních šest se někdy ukáže. Ale jednoho vlastně ztratili. Zmizel Odysseus.

Jenomže ten se pořád ještě mohl objevit. Řeka byla jako velká kupa sena pro několik špendlíků, jestli se tak Dvanácti dalo říkat. Představovali špendlíky pro někoho, pro Cizincův lid, pro Etiky, jak doufal Sam.

V přehradě museli Johnstona představit a vysvětlit situaci. Joe Miller, zabalený do ručníků, se posadil a potřásl si s Johnstonem rukou. A Johnston, v hlase posvátnou úctu, řekl: „Ve dne v noci člověk zhlídne spoustu divnejch věcí. Ale nikdy jsem neviděl někoho jako ty. Nemusels mi tu ruku rozmačkat, příteli.“

„Nefhavii fem fe,“ odpověděl Joe. „Pfipadalf mi pěkně velký a doft filný. Kromě toho fem nemofný.“

Asi půl hodiny před deštěm vyšli ven. V kraji už bylo poměrně ticho. Rozjaření vítězové šli spát a od ohňů všichni odešli, protože čekali déšť. Ale strážní věže a továrny byly plné nepřátelských stráží a ty už nepily. Hacking jim to zřejmě zarazil.

Johnston, podobný obrovskému duchovi, se odplížil, zatímco ostatní se tiskli ke zdi továrny na kyselinu sírovou. O deset minut později se najednou znovu objevil vedle nich.

„Byl jsem jedno velký ucho,“ hlásil. „Ten Hacking je fakticky fikanej negr. Žádný pití, rachot a opilci, hotovo šmytec! To kvůli špiónům z Iyeyasuja. Hacking ví, že Japončík ho dneska v noci napadne, a dělá, jako že je všechno v pohodě. Ale jeho lidi se boje. Maj málo prachu.“

Sama ty novinky překvapily. Zeptal se Johnstona, jestli nezaslechl ještě něco.

„Jo, slyšel jsem pár těch bratří, jak se bavěj o tom, proč se Hacking rozhod nás napadnout. Věděl, že to udělá Iyeyasu, tak si řekl, že tasí bouchačku první. Kdyby to neudělal, Japončík by ovládal doly a obojživelníky a všechno, a příště by prostě zabral Černou obec a pak by tu byl pánem. Ti kohoutci se chechtali, že je málem ranila mrtvice. Říkali, že se král Jan domluvil s Hackingem, že to tu zaberou. A potom Hacking vyhodil krále Jana do vzduchu v jeho vlastním baráku, protože Janovi nevěřil. Říkal, že Jan je zrádce, a i kdyby nebyl, byl to běloch a těm se věřit nedá.“

Sam řekl: „Ale proč by nám to Jan ksakru udělal? Co by tím získal?“

„Hacking s Janem chtěli dobýt celou zem na stovky mil kolem Řeky a pak si ji rozdělit. Jan měl vládnout na bílý polovičce, Hacking na tý černý. Půl na půl, všechno by se rozdělo stejně. Chtěli postavit dvě lodi, všechno dvakrát.“

„A co Firebrass? Proč je v té kleci?“

„Nevím, ale kdosi říkal, že je to zrádce. A ten skopčák, jak se jmenuje, Herring...“

„Göring.“

„Jo. No, tak za to mučení Hacking nemůže. Udělali to některý z těch vahabitskejch Arabáků. Pasou po těchhle misionářích, víte, a tak ho chytili a mučili, pomáhali jim nějaký ti afričtí negři, Dahomejci, kteří kdysi umučili tucet lidí, než zasedli ke snídani, aspoň co jsem slyšel. Než se o tom Hacking dozvěděl, Göring už dodělával. Ale ještě s Hackingem mluvil, říkal mu černej bratře a říkal, že mu odpouští. Prý se uvidí pozdějc někde u Řeky. Hackingem to pěkně zamávalo, aspoň co říkaj jeho lidi.“

Sam trávil ty novinky, ale jeho žaludku přitom trnuly zuby. Byl tak rozrušený, že se ani nemohl radovat z toho, jak Hacking přelstil mistra všech podvodníků, krále Jana. Přesto musel obdivovat, jaký je Hacking státník a jak je předvídavý. Hacking si uvědomil, že s Janem se dá jednat jenom jedním způsobem, a to taky udělal. To však znamenalo, že Hacking neměl svědomí Sama Clemense.

Ty novinky všechno změnily. Iyeyasu byl už určitě na cestě, což znamenalo, že Samovy plány na proklouznutí mezi strážemi, až bude pršet, nebudou k ničemu. Černí bratři byli příliš bdělí.

„Co se děje, Same?“ ozvala se Livy. Seděla vedle něho a smutně se na něho dívala.

„Myslím, že jsme v pytli....“

„Ach, Same!“ odpověděla. „Kam se poděla tvoje mužnost? Není to s námi tak špatné! Ty se hrozně lehko sesypeš, když nejde pořád všechno podle tebe! Tohle je největší příležitost získat Loď zpátky, jakou sis mohl přát! Nechej Hackinga a Iyeyasu, ať se zničí,

a pak převezmi moc. Prostě budeme sedět nahoře v kopcích, dokud se navzájem nezahlavíme, a pak na ně skočíme, až budou mlít z posledního!“

Sam se rozzlobil: „O čem to mluvíš? Skočit na ně s patnácti muži a ženami?“

„Ne, ty hlupáku! V té ohradě máš aspoň pět set vězňů a Bůh ví kolik jich je v dalších ohradách. A pak máš ty tisíce, které utekly do Cernsku a Publiu!“

„Jak je teď zorganizuju?“ bránil se Sam. „Je moc pozdě! Útok začne za pár hodin, to se můžeš vsadit! Kromě toho uprchlíky nejspíš taky nahnali do ohrad! Pokud vím, Černský a Publius Crassus jsou asi s Hackingem ve spolku!“

„Jsi pořád stejný bezmocný pesimista, jak jsem tě znala na Zemi,“ rozčilila se. „Ach, Same, pořád tě miluji, svým způsobem. Mám tě pořád ráda jako přítele, a pak...“

„Přítele!“ vyjel tak hlasitě, až ostatní vyskočili. Cyrano zaklel; Morbleu!“ a Johnston sykl: „Drž hubu, chceš, aby nás vyhmátlí ti negři?“

„Spoustu let jsme byli milenci,“ řekl Sam.

„Ne vždy, ani zdaleka ne,“ vzdychla. „Ale tohle není vhodné místo, abychom probírali svoje chyby. Tohle nemám v úmyslu přetřásat vůbec. Na to je pozdě. Jádro pudla je v tomhle: chceš nebo nechceš svou Loď?“

„Samozřejmě chci,“ vyjel ostře. „Co si myslíš...“

„Tak zvedni tu svou línou prdel, Same!“ zasyčela.

Kdyby tu poznámku pronesl kdokoli jiný, nestála by za povšimnutí. Ale od ní, jeho křehké, tiché, slušné Livy, to bylo nemyslitelné. Ale ona to řekla, a teď si vzpomněl, že na Zemi byly doby, které ve vzpomínkách potlačil, kdy...

„Ta dáma má rozum na svém místě, to se musí nechat,“ zabrumlal Johnston.

Teď měl na přemýšlení daleko důležitější věci. Ale skutečně důležité věci rozeznalo podvědomí, a právě to mu určitě poslalo tu myšlenku. Poprvé chápal, opravdu chápal, každou buňkou svého

těla, od mozku až po paty, že Livy se změnila. Už to nebyla jeho Livy. Nebyla jí už dlouho, možná ji nebyla už několik let na Zemi, než zemřela.

„Tak co říkáš, Clemensi?“ zarachotil lesní muž.

Sam zhluboka vydechl, jako by se zbavoval posledních zbytků Olivie Langdonové-Clemensové de Bergerac, a řekl: „Uděláme to.“

Začalo lít; v krajině a na nebi půl hodiny strašily hromy a blesky. Johnston se vynořil z deště se dvěma bazukami a čtyřmi raketami, které měl přivázané na širokých zádech. Potom zmizel znovu a o půl hodiny později byl zpátky s několika vystřelovacími noži a tomahawky, všechny z ocele, a s trochou nové krve, nikoli však své, která mu zacákala paže a hrud’.

Mračna se vypařila. Krajina byla zářivě stříbrná pod nádhernými hvězdami velikými jako jablka, bylo jich jako třešní na stromě před sklizní, a svítily jako drahokamy pod lampami. Potom se ochladilo, a oni se trásli pod železným stromem. Nad Řekou se začala tvořit lehká mlha; během čtvrt hodiny tak zhoustla, že neviděli vodu, grálové kameny ani vysoké zdi na břehu. Za další půl hodiny udeřil Iyeyasu. Velké a malé lodi, nacpané muži a zbraněmi, připluly z protějšího břehu, kde kdysi vládli Sakové a Foxové, ze severní části území, které kdysi patřilo Ulmakům, ze země, kde kdysi žili v míru Hotentoti a Křováci. A hlavní nápor přišel z pravého břehu Řeky, ze tří zemí, kde byl nyní pánem Iyeyasu.

Iyeyasu zaútočil na třech místech podél valů u Řeky. Zdi vyhodily do vzduchu minami, a trhlinami vproudili dovnitř lidé. Množství raket, které odpálili v prvních deseti minutách, bylo děsivé. Iyeyasu si je musel dlouho strádat. S funěním se vyhrnuli na bojiště tři obojživelníci obránců, jejich parní kulomety mlaskaly a vrhaly plastové kule jako zahradní stříkačka. Masakr, který způsobily, byl veliký, ale Iyeyasu se vytasil s překvapením. Všude kolem tří obrněných vozidel dopadaly rakety s dřevěnými hlavicemi naplněnými rosolovitým alkoholem (vyrobeným z mýdla a dřevěného lihu) a aspoň dvakrát každý vůz naplno zasáhly.

Primitivní napalm se rychle rozšířil po vozidlech, a i když se hořící látka nedostala dovnitř, sežehla posádce plíce.

Samem ta podívaná otřásla, ale ne tolik, aby Lothara nepožádal, aby mu to připomněl, až bude po všem, a pokud tu některý z nich zůstane.

„Musíme je příště víc utěsnit, a budeme muset instalovat uzavřený vzduchový systém, jak ho popisoval Firebrass,“ říkal.

Johnston se objevil stejně nečekaně, jako vykročil ze dveří té noci, v patách s Firebrassem. Ten vypadal vyčerpaně a jako by ho něco bolelo, ale i tak se mu podařilo se na Sama zazubit. Přesto se třásl.

„Hackingovi řekli, že ho zrazuju,“ vypravil ze sebe Firebrass. „A on tomu informátorovi věřil. Mimochodem to byl náš vážený a vždy spolehlivý král Jan. Jan mu řekl, že ho prodávám, že jsem vám všechno prozradil, abych se mohl stát velitelem vašeho letectva. Hacking neuvěřil, že jsem s váma jenom čachroval, abych vás trochu šponoval. Nemůžu mu to mít zvlášť za zlý. Měl jsem poslat vzkaz po našich špiónech, co dělám, nepřekvapuje mě, že jsem ho nepřesvědčil, že jsem se ho nesnažil podvést.“

„A nesnažil jste se?“ zeptal se Sam.

Firebrass se zazubil. „Ne, i když mě to pokoušelo, ale proč bych ho měl zrazovat, když mi slíbil, že budu velitelem letectva, až Hacking zabere loď? Je pravda, Hacking Janovi s radostí uvěřil. Neměl mě rád, protože nejsem podle něho zrovna vzorem černého bratra. A měl jsem ve srovnání s ním příliš lehký život. Bylo mu proti srsti, že jsem nikdy nežil v ghettu že jsem měl spoustu výhod, který sám nikdy nepoznal.“

„Místo hlavního inženýra může být pořád ještě vaše“ řekl Sam. „Připouštím, že se mi ulevilo, že vám nemusím slibovat místo kapitána letectva. Ale pořád ještě můžete létat, jestli chcete.“

„To je nejlepší nabídka, jakou jsem kdy po smrti dostal,“ zazubil se Firebrass, „Přijmu ji.“

Přistoupil blíž k Samovi a zašeptal mu do ucha: Stejně byste mě musel přibrat do mužstva. Jsem jeden z Dvanáctky!“

27. kapitola

Sam měl pocit, že jím od hlavy k patě projel blesk.

„Etikové? Cizinec?“

„Ano. Povídal, že mu říkáte Tajemný Cizinec.“

„Takže jste Hackinga zrazoval?“

„To dřívější prohlášeníčko bylo určeno pro veřejnost,“ řekl Firebrass. „Ano, Hackinga jsem skutečně zrazoval, když na tom výrazu trváte. Ale považuji se za agenta špionáže nějaké vyšší moci. Nemám v úmyslu starat se o černé nebo bílé státy u Řeky, když můžu zjistit, jak a proč jsme se tady, celá lidská rasa, ocitli. Chci odpovědi na otázky, jak kdysi řekl Karamazov. Všechny ty černobílé zmatky jsou na téhle planetě triviální, bez ohledu na to, jak důležité byly na Zemi. Hacking musei vycítit, že jsem si to myslel, i když jsem se to snažil skrývat.“

Sam se nějakou dobu nemohl z otřesu vzpamatovat.

Zatím na pláni zuřila bitva, černí bratři zažívali perné chvíle. I když byli v přesile tři na jednoho, půl hodiny museli ustupovat. Sam se rozhodl, že je to ta pravá chvíle k činu, a vyplížili se k palisádě, kde byli zavření Paroland'ané. Lothar vystřelil dvě rakety do vrat ohrady, a než se stačil dým rozptýlit, jejich patnáctka pronikla rozbitou bránou. Cyrano a Johnston obstarali většinu práce se zabíjením patnácti strážných. Cyrano se proměnil v démona s bleskurychlým mečem, a Johnston složil čtyři muže hozeným tomahawkem a tři hozeným nožem. Svým chodidlem jako ze železa zlomil dvě nohy a nějaký hrudník. Vězně nasměrovali ke zbrojnici, kde pořád byl dostatek luků, šípů a mečů.

Sam poslal po jednom muži na sever a na jih, tam měli přelézt zdi a pokusit se navázat spojení s Paroland'any.

Potom zbytek odvedl zpátky do kopců. Budou tábořit u přehrady, dokud neuvidí, jak se vyvíjí bitva. Sam neměl nejmenší

ponětí, co by měli dělat. Řekl Cyranovi, že svůj part bude muset sehrát podle sluchu. Musel se ovládnout, aby nepoznamenal, že to udělá, i když Cyrano hudební sluch nemá.

Potom Sam poděkoval tomu, komu se na téhle planetě děkovalo, že se neutábořil přímo na přehradě. Usadili se totiž na vyvýšenině nalevo od přehrady. Měli tam lepší výhled na kopce a pláně, kde pořád ještě bouchaly rakety, ale už jich nebylo tolik jako zpočátku. Hvězdy se odrážely od hladiny velkého jezera přehrady, jako by všude na tomto světě vládl klid a mír.

Najednou Johnston vyskočil a vyhrkl: „Podívejte se tam! V dálce! Nahoře na přehradě!“

Z vody se na přehradní hráz vyšplhaly tři postavy. Utíkaly na pevnou zem. Sam ostatním nařídil, aby se stáhli za mohutný kmen železného stromu. Joe Miller a Johnston ty tři zajali, když vyběhli nahoru ke stromu. Jeden se pokusil Joea zapíchnout, ale Joe mu zmáčkl krk a z protržených žil a tepen vytryskla krev. Ostatní omráčili. Ve chvíli, kdy se jim vracelo vědomí, už Samovi nemuseli říkat, co udělali. A byl přesvědčený, že to provedli na příkaz krále Jana.

Země se jim otřásla pod nohama a listy železného stromu zarachtaly jako talíře v příborníku. Bílá zeď přehrady se rozlétla v obrovském mraku kouře a s rachotem, který jim málem roztrhl ušní bubínky. Mohutné kusy betonu vylétly z kouře jako bílí ptáci nad tovární komín. Převracely se a převracely, až dopadly na zem daleko před jezerem. Jezero už nebylo mírumilovným a tichým příslibem nádherného budoucího světa. Zdálo se, že se celé vrhlo vpřed. S řevem, který pozorovatele znovu ohlušil, vody vtrhly do kaňonu, který tak dlouho a tak namáhavě kopali Samovi lidé.

Voda, stovky tisíc tun vody, se hnala kaňonem, prodírala se hliněnými stěnami, trhala z ní velké kusy. Náhlé vypuštění jezera také strhlo spoustu země z břehů, a bylo jí tolik, že pozorovatelé se museli šplhat někam výš. A ten tisíc stop vysoký železný strom, jehož kořeny sahající do hloubky dvě stě stop byly najednou obnaženy a opora zčásti odplavena, ten strom se skácel. Zdálo se, že

padá dlouho, a lidi vyděsil ryk trhaných kořenů a svištění vzduchu, jímž se stále rychleji prodíraly obrovské listy a liány, kterými byl strom porostlý. Mysleli si, že jsou v bezpečné vzdálenosti, ale i když obří strom padal daleko od nich, vystrašily je podzemní exploze praskajících kořenů.

Strom dopadl s praštěním na druhou stranu jezera, strhl převislou hlínu a padal dál do vyprazdňující se nádrže. Úplně vyklouzl z ukotvení kořenů na břehu a sjel korunou napřed do vody. Voda vířila a klokotala, sebrala strom, jako by byl párátko, a odnášela ho ještě půl míle kaňonem, než se vzpřičil mezi stěnami průplavu.

Burácivá vodní stěna byla nejméně sto stop vysoká, když se přihnala na pláň. Na čele nesla změt' nedorostlých stromů, bambusových výhonků, chýší, lidí a trosek. Vlna se rozlétla přes celou míli a půl pláně, rozlila se, několik minut ji usměřňovaly kyklopské postranní valy, které Sam vystavěl, aby bránil továrny a Lod', ale které se při dvou útocích ukázaly jako neužitečné.

Všechno bylo vyvráceno z kořenů a smeteno do Řeky. Továrny se hroutily, jako by byly postaveny z karet. Obrovská Lod' se nadzdvihla jako lodička pro děti vydaná napospas vlnobití oceánu. Unášelo ji to k Řece, kymácela se a potom ji pohltila temnota a vřava. Sam se vrhl na zem a zaťal pěsti do trávy. Jeho Lod' byla ztracena! Všechno bylo ztraceno, továrny, doly, obojživelníci, letadla, kovárny, zbrojnice a jeho lidi. Ale nejhorší ze všeho bylo, že ztratil Lod'. Sen se rozsypal na kusy, velký zářící drahokam jeho snů se rozbil.

Cítil na obličejí studenou a mokrou trávu. Měl potit, jako by prsty zaťal do masa země, které ho už nikdy nepustí. Ale Joeova mohutná tlapa ho zdvihla a posadila, jako by byl loutka. Joe přitiskl svoje mohutné chlupaté tělo k němu, aby ho zahřál. A přistrčil mu k nosu svůj legrační obličej s převislým obočím a absurdně dlouhým nosem.

„Fecko je pryf!“ oznámil Joe. „Jevífi! To je pohled! Nevbylo vůbef nif, Fame!“

BÁJNÁ LOĎ

Plán pohřbily vodní víry a peřeje, ale za čtvrt hodiny voda odtekla. Řeka podél břehů Parolanda nabyla normálního vzhledu, i když dolní tok se určitě vzdul.

Velké budovy a Loď v lešení zmizely. Kyklopské valy po stranách, vzdálené míli od sebe, zmizely. Tam, kde byly doly a základy továren, zůstala tu a tam jezírka. Masa vody vymlela kus pláně na místě, kde se kopalo. Ale kořeny trávy byly tak hluboké, tak pevné a tak pevně propletené, že ani náraz stovek tisíc tun vody je nevytrhal ze země. Kamenné a hliněné zdi kolem břehů byly smeteny, jako by byly z písku.

Nebe pobledlo a temnota osvětlená hvězdami zešedla. Početná flotila útočníků zmizela, ocitla se kdesi daleko po proudu Řeky, na hladině nebo pod ní, rozbitá, roztržštěná, její trosky pluly na hladině nebo trupy zpola vyčnívaly nad vodu. Obě pěší armády na pláni; i plavci, všichni byli mrtví, rozmačkaní vahou vody, utopení, rozbití na kaši nebo vymačkaní jako zubní pasta.

Ale Parolando se prostíralo deset mil podél Řeky, a povodeň koneckonců řádila v úseků širokém jenom dvě míle. Hlavní škody vznikly ve středním Parolandu, kde bylo v půl míle širokém úseku smeteno všecko. Lidé na okrajích se utopili a domy byly strženy nebo se nakrátko ocitly pod vodou.

Přišel úsvit a s ním tisíc mužů, kteří sem vtrhli na lodích nebo přes zdi ze severu, kde byla Černského země.

A v jejich čele král Jan.

Sam sešikoval své lidi do bojové formace s Joe Millerem uprostřed, ale král Jan se vybelhal dopředu s rukou vztaženou na znamení míru. Sam mu popošel vstříc, aby s ním promluvil. I když Jan vysvětlil, co udělal, Sam očekával, že bude zabit. Ale později si uvědomil, že Jan ho potřebuje, stejně jako Firebrasse a ostatní, pokud chce Loď znovu postavit. Také mu bude přinášet zvrácené potěšení, když Sama nechá naživu, protože Sam bude přemýšlet, odkud z temnoty bodne dýka.

Jak se ukázalo, nebylo nutné začínat se vším od píky. Loď, téměř nepoškozenou, našli uvízlou na kopci na druhém břehu Řeky

asi o míli níž. Ustupující voda ji uložila jemně, jako když našlapuje kočka. Dostat mohutný trup zpátky jim dá zabrat, ale bude to trvat daleko kratší dobu než výroba jiného trupu.

Jan Samovi několikrát vysvětlil, co udělal, ale všechny ty kličky a podvody na druhou byly tak složité, že Sam se nikdy nedozví, jak to celé bylo. Jan uzavřel smlouvu, kterou zradil Sama, přičemž dobře věděl, že Hacking ho zradí taky. Jan by byl zklamaný, kdyby se ho Hacking nepokusil napadnout ze zálohy. Ztratil by veškerou víru v lidskou národu.

Jan uzavřel smlouvu s Iyeyasu, aby mu pomohl zaútočit, až sem vpadne Hacking. Iyeyasuovi se líbila představa, že Hacking oslabí svoje vojska při okupaci Parolanda. V poslední chvíli se Jan dohodl s Publiem Crassem, Tai Fungem a Černským, že mu pomůžou vyčistit kraj od vojsk Iyeyasu, která roznesou vody vypuštěné ze stržené přehrady.

Jan poslal ty tři muže, aby odpálili nálože v hrázi, až bude v trychtýři podružných obranných valů co největší počet útočníků a obránců. Než k tomu došlo, Jan utekl na svou loď, schovanou v mlze.

„Takže jste v paláci nebyl, když do něho začala pálit děla?“ zeptal se Sam.

„Ne,“ odpověděl Jan s tím svým kočičím úsměvem. „Byl jsem na míle severně odtud, na cestě k Iyeyasuovi. Nikdy jsi o mně neměl vysoké mínění, Samueli, ale teď bys měl pokleknout a políbit mi vděčně ruku. Beze mě bys všechno ztratil.“

„Kdybyste mi řekl, že se Hacking chystá zaútočit, mohl jsem si udržet všechno,“ odsekl Sam. „Mohli jsme Hackinga zlikvidovat ze zálohy.“

Vyšlo slunce a zvýraznilo okrovou barvu Janových vlasů a zvláštní bledou modř jeho očí. „Ach, ano, ale Iyeyasu by zůstal pořád hrozivým problémem. Teď zmizel, a nám brání věru málo v tom, abychom ovládli celou zemi, kterou potřebujeme, včetně nalezišť bauxitu a platiny v Černé obci a iridia a wolframu v Selinuju. Předpokládám, že nemáš námitky proti dobytí těchto dvou států?“

BÁJNÁ LOD'

V důsledcích měli vlastně velké štěstí. Hackinga zajali a Gwenafra našli živou. Oba byli v boji zahnáni do kopců na západě. Hacking se chystal vést útok z kopců, ale zachytila je potopa. Gwenafra unikla, i když se skoro utopila. Hackingem to mrštilo o strom. Obě nohy a ruku měl zlomené a vnitřně krvácel.

Sam a Jan spěchali k železnému stromu, pod kterým Hacking ležel. Gwenafra vykřikla, když je zahlédla, a objala Sama i Lothara. Zdálo se, že Sama objímá mnohem déle než Lothara, což nebylo tak překvapivé, protože se s Lotharem v posledních měsících divoce hádali.

Jan chtěl Hackinga dorazit nějakým důmyslným mučením, nejlépe hned po snídani. Sam se rozhodně vzepřel. Věděl, že Jan by si mohl prosadit svou, protože jeho mužstvo převyšovalo Samovy lidi v poměru padesátku jedné. Ale Sam v té chvíli zahodil veškerou opatrnost. A Jan ustoupil. Potřeboval Sama a muže, kteří byli Samovi věrní.

„Měl jsi sen, bílý Same,“ řekl Hacking slabým hlasem. „Já měl taky jeden. Zem, kde by se bratři a sestry mohli mít dobře a zvát tam sobě rovné. Kde by byli všichni černí. Ty bys nikdy nepochopil, co to znamená. Žádný bílý ďábel, žádné bílé oči. Jenom černí bratři. Podobala by se nebi tak, jako se tenhle svět podobá peklu. Ne že bychom byli bez problémů, všude jsou potíže. Ale tam by nebyly žádné potíže s bílým mužem. Všechny by byly naše. Ale to se už nestane.“

„Mohl jsi mít ten svůj sen,“ odpověděl Sam. „Kdybys počkal. Až bych dostavěl Lod', nechali bychom železo tomu, kdo by je chtěl. A potom...“

Hacking se ušklíbl. Černou kůži měl zalitou potem a obličej stažený bolestí. „Člověče, ty ses zbláznil! Opravdu si myslíš, že jsem věřil povídačce o tom, že poplujete na výpravu za Velkým Grálem? Věděl jsem, že použijete tu velkou Lod', abyste zase zotročili nás černé a nasadili nám znovu okovy. Takový starý bílý Jižan jako ty...“

Zavřel oči. Sam se bránil: „Mýlíš se! Kdybys mě znal, kdyby sis dal tu práci, abys mě poznal, místo abys na mě nasazoval tu svou šablonu...“

Hacking otevřel oči. „Ty jsi schopný lhát negrovi, i když leží na smrtelné posteli, co? Poslouchej! Ten nácek, Göring, ten mě fakticky šokoval. Neřekl jsem jim, aby ho mučili, jenom aby ho zabili, ale ti fanatičtí Arabové, znáš je. Jenomže Göring mi poslal vzkaz. Buď zdrav a sbohem, černý bratře, nebo něco takového. Odpouštím ti, protože nevíš, co činíš. Cosi na ten způsob. Není to na zcvoknutí? Poselství lásky od nácka! Ale víte, on se změnil! A možná měl pravdu.

Možná všichni ti misionáři mají pravdu. Kdo ví? Jasně že vypadá hloupě křísit nás z mrtvých, vracet nám mládí, jenom aby se někteří mohli flákat a jiní zas znovu dělat svinstva. To je hloupý, ne?“

Zahleděl se nahoru na Sama a potom řekl: „Zastřelte mě, prosím vás. Zbavíte mě bolesti? Je mi strašně zle.“

Lothar přistoupil k Samovi. „Po tom, co provedl Gwenafře, to udělám s radostí.“

Zamířil ústí velké pistole Hackingovi na hlavu. Hacking se bolestně zazubil a zamumlal: „Znásilňovat z principu! Odpřisáhl jsem to na Zemi, ale ta ženská mně jenom rozzuřila! No a co? Co všechny ty černé otrokyně, které znásilnili běloši?“

Když Sam odcházel, zahřměla pistole. Trhl sebou, ale nezastavil se. To bylo to nejmilosrdnější, co Lothar mohl pro Hackinga udělat. Zítra se bude procházet někde daleko po břehu Řeky. Možná se se Samem ještě někdy potká, ale Sam se na to netěšil. Doběhl ho Lothar, čpící po střelném prachu. „Měl jsem ho nechat trpět. Ale staré zvyky se těžko porušují. Chtěl jsem ho zabít, tak jsem to udělal. Ten černý ďábel se na mě jenom usmál. Tak jsem mu ten úsměv rozmázl po celé hlavě.“

„Už nic neříkej,“ zarazil ho Sam. „Je mi i tak dost zle. Mám chuť všeho nechat, v klidu se někde usadit a začít jako misionář.

BÁJNÁ LOD'

Jediní, jejichž utrpení dneska něčemu posloužilo, byli misionáři Druhé šance.“

„Dostaneš se z toho,“ chlácholil ho Lothar a měl pravdu. Ale trvalo to tři roky.

Zem znovu získala podobu bitevního pole posetého mělkými jámami, páchla výpary a byla umouněná kouřem. Ale velká Lod' byla hotová. Nezbyvalo už nic, jen ji vyzkoušet. Byl hotový dokonce i poslední detail, jméno na bílém trupu namalované velkými černými písmeny. Na obou bocích, deset stop nad čarou ponoru, se skvěl nápis NIKOLI K PRONAJMUTÍ.

„Co to znamená, Same?“ ptali se ho mnozí.

„Znamená to přesně to, na rozdíl od většiny napsaných či mluvených slov,“ říkal Sam. „Tu Lod' si nemůže najmout žádný člověk. Je to svobodná Lod' a její posádka jsou svobodní lidé. Nepatří žádnému člověku.“

„A proč je její malý člun pojmenovaný Lepit plakáty zakázáno?“

„To je ze snu, který se mi zdál,“ odpovídal Sam. „Kdosi se pokoušel na ni lepit reklamu, tak jsem mu řekl, že ten člun nebyl postavený pro žádné obchodní účely. Copak si myslíte, že jsem předsunutý agent P. T. Barnuma? povídal jsem.“

Jenomže v tom snu bylo něco navíc, ale to Sam neprozradil nikomu, jenom Joeovi.

„Ale ten člověk, který vylepoval ty křiklavé plakáty, které oznamovaly, že přijede největší Lod' a že všechny čeká největší, nejúžasnější podívaná, to jsem byl já!“ řekl Sam. „Já jsem byl v tom snu oběma těmi muži!“

„To fem nepochopil, Fame,“ poznamenal Joe.

Sam se s vysvětlováním nenamáhal.

28. kapitola

Dvacáté šesté výročí Dne zmrtvýchvstání bylo dnem, kdy Nikoli k pronajmutí poprvé zatočila koleisy. Došlo k tomu asi hodinu poté, co grálové kameny vydaly výboj, který měl naplnit grály snídaní. Kabely a poklop, které byly připojeny ke grálovému kameni, byly odstraněny a kabely vtaženy do skladiště oknem v přední části pravého boku. Grály si vzali z kamene, který stál míli na sever, a uháněli k velké Lodi v oboživelném, obrněném člunu poháněném párou, který se jmenoval Lepit plakáty zakázáno. Bájna loď, zářící bělobou s červeným, černým a zeleným lemováním, vyplula z kanálu do Řeky za mohutný vlnolam, který měla po pravoboku. Ten totiž odkláněl proud, takže Loď nebude strhávána k jihu, až vyjede z kanálu, a zůstane u jeho ústí.

Píšťaly hvízdaly, železné zvony zvonily, cestující jásali, když se opírali o zábradlí, lidé na březích křičeli, úžasná koleisa zabrala a Nikoli k pronajmutí vyplula s majestátním půvabem do Řeky.

Loď byla celkově dlouhá čtyři sta čtyřicet stop a šest palců. Napříč přes chrániče koles to dělalo čtyřicet stop a šest palců. Průměrný ponor byl dvanáct stop. Obří elektrické motory, pohánějící koleisa, měly výkon deset tisíc koňských sil a ještě zbývalo dost energie pro všechna lodní elektrická zařízení, a těch bylo požehnaně. Nejvyšší rychlost byla teoreticky čtyřicet pět mil za hodinu v klidné vodě. Při plavbě proti proudu o rychlosti patnáct mil za hodinu to bude třicet. Při plavbě po proudu šedesát. Loď většinou popluje proti proudu Řeky cestovní rychlostí patnáct mil za hodinu.

Loď měla čtyři paluby: takzvanou kotelní palubu, hlavní palubu, bouřkovou palubu a přístávací palubu. Kormidelná byla vpředu na bouřkové palubě, a důstojnické kabiny, včetně kajuty kapitána a nejvyšších důstojníků, byly za kormidelnou. Kormidelná sama měla dvě paluby. Byla vystrčená před dva vysoké, ale štíhlé

BÁJNÁ LOD'

lodní komíny, které se zdvíhaly do výše třicet stop. Firebrass měl proti komínům námitky, protože kouř z kotlů (používaných pouze k ohřevu vody a pohánění kulometů) mohl být odváděn po straně. Ale Sam si jen odfrkl. „Co je mi do odporu vzduchu? Já chci krásu! A krásu taky budeme mít! Kdo kdy slyšel o Lodi bez vysokých, půvabných, majestátních komínů! Copak nemáš duši, bratře?“

Bylo tam šedesát pět kajut, každá asi dvanáctkrát dvanáct s vyklápěcími lehátky, stolky a skládacími židlemi. Každá kabina měla toaletu, umyvadlo s tekoucí vodou, a na každých šest kajut připadla sprcha.

Byly tam tři velké salónky, jeden u důstojnických kajut, další na bouřkové palubě a poslední na hlavní palubě. V nich stály karetní stolky, šipky s terči, telocvičné nářadí, stolní hry, promítací plátno a pódium pro hry nebo muzikály a salónek na hlavní palubě měl pódium pro orchestr.

Horní paluba v kormidelně byla luxusně zařízená dubovými vyřezávanými židlemi a stolky potaženými červenou, bílou a černou kůží z dračí ryby. Kormidelník seděl ve velkém a pohodlném otočném křesle před ovládacím pultem. Na něm zářila řada malých obrazovek vnitřního televizního okruhu, kterými kormidelník nahlížel do ovládacích center Lodi. Ovládal Lod' dvěma pákami na malé pohyblivé desce před sebou. Levá ovládala levé koleso, pravá pravé koleso. Obrazovka před ním patřila k radaru, který používali v noci. Další obrazovka mu ukazovala hloubku vody ode dna Lodi, kterou měřil sonar. Závlačka na ovládací desce mohla přepnout řízení na automatiku, i když pravidlem bylo, že kormidelník musí být vždy ve službě.

Sam měl na sobě vybílené sandály z rybí kůže, bílý kilt, bílou pláštěnku a bílou kapitánskou čapku z plastu a kůže. Nosil odbarvený kožený opasek s vybíleným pouzdrem, ve kterém se skrýval nemotorný čtyřranný Mark II ráže 0.69, a ve vybílené pochvě byl desetipalcový nůž.

Přecházel sem a tam, v ústech velký zelený doutník, ruce spuštěné podél těla kromě okamžiků, kdy si vyndával doutník.

Pozoroval kormidelníka Roberta Stylese, který řídil Lod' poprvé. Styles byl starý kormidelník z Mississippi, hezký mladík, žádný lhář, i když měl sklony přehánět. Když se před dvěma lety objevil, Sama zaplavila radost. Plakal, což se mu stalo jen několikrát v životě. Znal Roba Stylese, ještě když oba kormidlovali po Mississippi.

Styles byl nervózní, jako by byl poprvé každý, dokonce i kapitán ocelových nervů, Izaiáš Sellers, který proslul slávou na staré Mississippi. Na řízení téhle Lodi nic nebylo. Zvládl by to i jednooký učitel z nedělní školy s kocovinou, zvládlo by to Šestileté dítě, jakmile by si zvyklo na ty dvě páky. Stlačit dopředu znamenalo zvýšit rychlost, střední pozice zastavila kola, přitažení přepnulo na zpětný chod. Vést Lod' nalevo – zatáhnout trochu za levou páku a trochu odtlačit pravou páku. Plout napravo znamenalo provést totéž opačně.

Ale bylo zapotřebí trochu praxe, než dosáhli správné koordinace.

Naštěstí při kormidlování Lodi po Řece nebylo nutné se učit trasu z paměti. Nebyly tu žádné ostrovy, mělčiny, a v proudu čekalo jenom málo polen a pařezů. Kdyby se loď dostala příliš blízko k mělké vodě, sonar by spustil poplašné zvonění. Kdyby se vpředu v noci objevila loď nebo nějaký kmen schovaný ve vodě, radar nebo sonar by ho zachytil a rozsvítilo by se červené světlo.

Sam pozoroval Stylese půl hodiny, zatímco kolem nich ubíhaly břehy a na nich tisíce lidí, které jim mávaly a zdravily je. Nebo je proklínaly, protože spousta lidí byla zklamána, jelikož je losování vyloučilo z řad posádky. Ale kletby nezaslechl.

Pak Sam kormidlování převzal, a po další půlhodině se zeptal Jana, jestli si to chce zkusit. Jan byl oblečený celý v černém, jako by se rozhodl dělat opak všeho, co udělá Sam. Ale převzal páky a počínal si docela dobře na bývalého krále, který v životě nikdy nesáhl na práci a vždycky nechal podřízené, aby kormidlovali, jak bylo nezbytné.

Lod' plula kolem mrtvého království Iyeyasu, teď znovu rozděleného do tří států, a potom Sam přikázal, aby se plavidlo

obrátilo zpět. Rob Styles se nadechl a otočil Lod' ,na pětníku', jak prohlásil, a tím předvedl její ovladatelnost. Zatímco levé koleso šlo na zpětný chod, pravé koleso se otáčelo nejvyšší rychlostí a Lod' se obracela, jako by byla připíchnutá na špendlíku. Potom zamířila po proudu. S proudem a větrem v zádech a s pomocí koles, která se otáčela nejvyšší rychlostí, uháněla Nikoli k pronajmutí rychlostí šedesát mil za hodinu. Ale ne dlouho. Sam přiměl Stylese, aby ji vedl blíž u břehu, kde sonar ukazoval asi stopu volné vody mezi trupem a dnem na levoboku. Dokonce nad šploucháním koles a vody a pískáním a zvoněním mohli slyšet davy. Obličej se míhaly kolem jako ve snu.

Sam otevřel přední okénka kormidelny, aby cítili vítr a zvýšil se tak požitek z rychlosti.

Nikoli k pronajmutí uháněla až do Selinuja a tam se otočila. Sam si skoro přál, aby existovala ještě jedna Lod', se kterou by mohl soutěžit. Ale stejně se cítil jako v nebi, protože měl jedinou kovovou, elektricky poháněnou Lod', jaká zde byla. Člověk nemohl mít všechno, dokonce ani v životě po pozemském životě.

Na zpáteční cestě se odklopil veliký poklop na zádi a otvorem vyklouzl do Řeky člun. Křížoval sem a tam nejvyšší rychlostí a uháněl před mateřskou Lodí. Jeho parní kulometry vyšívaly čáry po hladině a třicet parních kulometů z Nikoli k pronajmutí střílelo v odpověď, i když ne po člunu.

Z otvoru na zádi vyjel také velký třímístný Obojživelný jednoplošník, rozložil křídla a odstartoval. Řídil ho Firebrass a cestujícími byla jeho žena s Gwenafou.

O chvíli později byla ze střechy důstojnických kabin parním katapultem odpálena křehká jednosedadlová průzkumná stíhačka. Lothar von Richthofen ji vedl nahoru, motor na dřevěný líh bzučel, a uháněl vpřed, až zmizel z dohledu. Potom se vrátil, strmě vystoupal a uspořádal první představení letecké akrobacie, jaké kdy planeta Řeky spatřila – pokud bylo Samovi známo.

Lothar skončil střemhlavým letem, při kterém odpálil do vody čtyři rakety a potom vystřelil z kulometných dvojčat. Měla ráži

.80 a střílela hliníkové kulky z hliníkových nábojnic. Na Lodi jich bylo uskladněno celkem jedno sto tisíc, a až všechny spotřebují, nebudou nahrazeny.

Lothar dosedl se svým křehkým jednoplošníkem na přistávací palubě na střechu důstojnických kabin, a příslušné zařízení zachytilo hák, vlečený za letadlem. I tak se roztočená vrtule zastavila jenom deset stop od komínů. Lothar znovu vzlétl a znovu přistál. Potom se vrátil Firebrass v obožřivelníkovi, později si vyletěl s jednovrtulovým letadlem.

Sam se podíval dolů předním okénkem na přední část široké kotelní paluby, kde cvičili námořníci. Za poledního slunce, které rozpalovalo vzduch odhadem na osmdesát stupňů Fahrenheita, pochodovali pod Cyranovým velením sem a tam a předváděli důmyslné obraty. Jejich přilby s chocholy ze stříbřitého duralu se podobaly přilbám starověkých Římanů. Na sobě měli šedočerveně pruhované kroužkové košile, které jim sahaly do půli stehů. Nohy měly schované v kožených botách. Měli rapíry, dlouhé nože a pistole

Mark II. I tak to byli jenom pistolníci. Hlavní část námořníků sledovala představení nečinně; to byli lučištníci a raketometníci.

Když uviděl v zástupu na hlavní palubě medovou hlavu Gwenafrý, měl radost.

Vedle ní zahlédl i Livinu tmavou hlavu, a měl po radosti.

Gwenafra po dalších šesti měsících života naplněného žárlivostí na von Richthofena přijala Samovu nabídku a přistěhovala se k němu. Ale Sam pořád ještě nemohl vidět Livy, aby neměl pocit bolestné ztráty.

Kdyby nebylo Livy a Janovy přítomnosti, byl by šťastný, jak jen mohl být. Ale Livy s nimi bude celých čtyřicet let, které bude cesta pravděpodobně trvat. A Jan, inu, Jan ho pronásledoval a trápil v nočních můrách.

Jan tak ochotně přenechal Samovi funkci kapitána a bez nejmenšího zaváhání přijal postavení prvního důstojníka, že Sam věděl, že se nechystá nic dobrého. Ale kdy se vzpoura, jak tomu Sam říkal, skuteční? Jan se nepochybně pokusí převzít plné velení Lodi,

a každý inteligentní člověk, který by to věděl, by se Jana nějakým způsobem zbavil.

Ale Sama příliš trápilo svědomí kvůli Krvavé sekeře. Nemohl spáchat další vraždu, ani když věděl, že Jan nebude mrtvý věčně. Mrtvola byla mrtvola, a podvod byl podvod.

Otázkou bylo, kdy Jan udeří? Na začátku nebo někdy později při plavbě, až se Samova podezíravost otupí?

Taková situace byla vlastně nesnesitelná. Ale potom bylo překvapivé, kolik nesnesitelnosti člověk snese.

Do kormidelny vstoupil světlovlasý statný chlapík. Jmenoval se Augustus Strubewell, byl to Janův pobočník a Jan si ho vybral za svého dočasného pobytu v Iyeyasujo po Hackingově vpádu. Narodil se v roce 1971 v San Diegu, Kalifornii, a byl zastánce všeho amerického; kapitán námořnictva USA, dekorován za statečnost na Středním Východě a v Jižní Americe a následná kariéra ve filmu a v televizi. Zdálo se, že je to příjemný chlapík, až na to, že se podobně jako Jan chlubil úspěchy při dobývání žen. Sam mu nedůvěřoval. Každý, kdo pracoval pro Jana Bezzemka, musel být v něčem nenormální.

Sam se otrásl. Přece by se mohl v téhle chvíli radovat. Proč se nechá kdečím okrádat o radost z největšího dne jeho života?

Vyklonil se z okna a pozoroval námořnický výcvik a zástup na břehu. Slunce se třpytilo na vlnách, větrík chladil. Kdyby začalo být příliš horko, mohl okna zavřít a zapnout klimatizaci. Na stožáru na přidi se ve větru třepotal prapor Nikoli k pronajmutí. Byl čtvercový se šarlatovým fénixem v bleděmodrém poli. Fénix symbolizoval znovuzrození lidstva.

Zamával lidem natlačeným na břehu a zmáčkl knoflík, kterým spustil sérii parních píšťal a rozezvonil zvony.

Vtáhl do plic kouř z jemného doutníku, vypnul hrud' a přecházel sem a tam. Strubewell podal Janovi sklenici whisky, další nabídl Samovi. Všichni v kormidelně — Styles, šest dalších kormidelníků, Joe Miller, von Richthofen, Firebrass, Publius

Crassus, Mozart, Jan Bezzemek, Strubewell a ještě tři Janovi pobočníci – si vzali sklenice.

„Přípitek, pánové,“ promluvil Jan v esperantu. „Na dlouhou a šťastnou plavbu a ať se nám dostane všeho, po čem toužíme.“

Joe Miller, který stál u Sama a hlavou se skoro dotýkal stropu, měl sklenici, ve které šplouchala skoro půlka džbánu whisky. Přičichl k ambrové tekutině svým mohutným chobotem a pak ochutnal špičkou jazyka.

Sam chtěl zrovna do sebe hodit čtyři unce alkoholu, když zahlédl, jak se Joeův opičí obličej šklebí.

„Co je, Joe?“ zeptal se.

„Fofi v tom pití fmrdí!“

Sam si přičichl a nic nepoznal, ucítil jenom nejjemnější druh whisky.

Ale když Jan, Strubewell a ostatní sáhli po zbraních, chrstl kořalku Janovi do obličeje. Zaječel: „Je otrávená! „ a vrhl se k zemi.

Zaduněla Strubewellova pistole Mark II. Plastová kulka se roztříštila o neprůstřelnou plastovou desku nad Samovou hlavou.

Joe zařval – znělo to, jako když lva najednou vypustí z klece – a chrstl svou kořalku do obličeje Strubewellovi.

Ostatní pobočníci vystřelili a pak vystřelili ještě jednou. Pistole Mark II byly čtyřhranné revolvery s elektrickou roznětkou v hliníkových nábojnicích. Byly ještě větší a těžší než Mark I, ale dalo se s nimi střílet rychleji, a plastové kulky odpaloval kordit, ne střelný prach.

V kormidelně se rozběsnila střelba, ohlušující rány, tříštěný plastik svištěl, lidé křičeli a ječeli a Joe řval.

Sam se překulil, natáhl ruku a zapnul automatického kormidelníka. Rob Styles ležel na zemi, paži měl skoro utrženou. Před ním umíral jeden Janův pobočník. Strubewell přes něho přeletěl, dopadl na sklo a bezvládně se sesunul. Jan zmizel, utekl po žebříku.

Sam vylezl pod Strubewellem ven. Jeho čtyři kormidelníci byli mrtví. Všichni pobočníci, kromě Strubewella, který jenom ztratil

BÁJNÁ LOD'

vědomí, byli taky mrtví. Joe jim zlámal vazy nebo rozbil čelisti. Roztřesený Mozart se choulil v rohu. Firebrass krvácel z mnoha ran po plastových střepinách a Lothar krvácel z řezné rány na ruce. Jeden pobočník ho stačil napadnout nožem, ještě než mu Joe otočil hlavou o 180 stupňů.

Sam roztřeseně vstal a vyhlédl z okna. Dav přihlížejících námořníků se rozptýlil, ale zůstal po něm tucet ležících těl. Námořníci na kotelní palubě stříleli po mužích, kteří na ně pálili z hlavní paluby. Některé výstřely jako by přicházely z okének kabin.

Cyrano stál po boku své rychle řídící čtyř námořníků a křičel rozkazy. Potom Janovi muži podnikli výpad, provázený střelbou, a Cyrano šel k zemi. Ale už zase stál, jeho meč byl stříbrný a vzápětí červený. Nepřítel zakolísal a dal se na útěk, a Cyrano se rozběhl za ním. Sam zařval: „Ty blázne! Vrat' se!“, ale nikdo ho samozřejmě neslyšel.

Pokoušel se setřást šok. Jan jim něco nasypal do pití, jed nebo sedativum, a jenom Joeův pololidský citlivý nos je upozornil, že to nemají pít, protože vzápětí by se skáceli a dovolili tak Janovi, aby zabral kormidelnu bez potíží.

Vyhlédl oknem na pravoboku. Jenom půl míle před nimi byl mohutný vlnolam, za kterým Lod' měla na noc zakotvit. Zítra oficiálně začne dlouhá plavba. Byla by začala, pomyslel si.

Vypnul automatického kormidelníka a vzal do rukou řídicí páky.

„Joe,“ řekl, „najedu s tím těsně k mělčině. Možná uvíznu. Zapni tlampače. Řeknu lidem na břehu, co se stalo, a oni nám pomůžou.“

Zatáhl za pravou páku a levou stlačil.

„Co je?“ zaječel.

Lod' pokračovala dál ve svém kursu proti proudu a udržovala vzdálenost asi sto yardů od břehu.

Tahal za páky stále horečněji, ale Lod' se ze směru neodchýlila.

V interkomu se ozval Janův hlas.

„To nemá smysl, Samueli, Šéfe, Kapitáne, svině! Řízení lodi mám v rukou. Můj inženýr, muž, který bude mým hlavním inženýrem, zavedl paralelní řízení... nezáleží na tom, kde. Tvoje řízení jsem odpojil a Lod' popluje tam, kam budu chtít já. Takže nic nezmužes. Ted' moji lidé zaútočí na kormidelnu a zajmou tě. Ale byl bych rád, kdyby došlo k co nejmenším škodám. Takže jestli chceš prostě vystoupit z Lodi, nechám tě jít a nic se ti nestane. Tedy za předpokladu, že uplaveš sto yardů.“

Sam se rozzuřil, klel a mlátil pěstmi do ovládacího panelu. Ale Lod' plula dál kolem doku a zástupy na břehu mávaly, jásaly a divily se, proč Lod' nezastavuje.

Lothar, který vyhlížel ven předním oknem, ho upozornil: „Pokoušejí se nám dostat na kobylku!“ a vystřelil na muže, který se objevil u důstojnických kajut na vzdáleném konci bouřkové paluby.

„Dlouho nevydržíme!“ křikl Firebrass. „Nemáme moc střeliva!“

Sam se podíval předními okny. Několik mužů a žen uteklo na kotelní palubu a tam se postavilo k odporu.

Mezi nimi byla Livy.

Další útok. Nějaký muž napadl Cyrana, který zrovna prohnal rapír jiným útočníkem. Livy se pokusila odrazit čepel svou pistolí, která musela být prázdná, ale meč ji bodl do žaludku. Padla na záda, meč jí stále trčel z těla. Muž, který ji zabil, zemřel o vteřinu později, když mu Cyranův rapír projel hrdlem.

Sam vykřikl: „Livy! Livy!“ a vyběhl dveřmi kormidelny a dolů po žebříku. Kolem něho zasvištěly kulky, rozbíjely se o pažení a žebřík. Cítil bodání a pak uslyšel za sebou křik, ale nezastavil se. Matně si uvědomoval, že za ním běží Joe Miller a ostatní. Možná se ho snažili zachránit nebo snad poznali, že by mohli v téhle chvíli uniknout, než je obklíčí v pasti kormidelny.

Všude leželi zranění a mrtví. Janových mužů nebylo zas tolik; spoléhal se na moment překvapení, a nebyl zklamán. První salvou skosili tucty lidí, a další tucty zastřelili v následné panice.

BÁJNÁ LOĎ

Spousta lidí, když viděla, že není kam utéct, kam se schovat, skočila do vody, samozřejmě beze zbraní.

Ted' se Loď blížila ke břehu, kola se otáčela nejvyšší rychlostí, voda vířila, kola šplíchavě mlaskala, paluba se chvěla. Jan otáčel Loď k pobřeží, kde ho očekával zástup důkladně ozbrojených mužů a žen.

Byli to ti nespokojenci, rozzuření tím, že je losování vyřadilo z místa v posádce. Jakmile se dostanou na palubu, smetou každého, kdo ještě ze Samových lidí zbývá.

Sam seběhl ze žebříku a utíkal po kotelní palubě. V jedné ruce měl pistoli se dvěma náboji a v druhé ruce rapír. Nevěděl, kde je vzal; nepamatoval si, že by je vytahoval z pouzdra a pochvy.

Nahoře na žebříku na okraji paluby se objevil nějaký obličej. Vystřelil po něm a obličej zmizel. Sam už byl na okraji paluby a vystřelil, zároveň když se nakláněl, aby se podíval z žebříku dolů. Tentokrát plastová kulka neminula. Hrudník toho muže červeně vybuchl, a muž padl ze žebříku a vzal s sebou další dva. Ale ostatní na palubě dole zvedli své pistole, takže Sam musel uskočit zpět. Salva ho minula, i když některé kulky, které zasáhly okraj žebříku, se rozprskly a střepiny mu zasáhly nohy.

Joe Miller za ním vyhrkl: „Fame! Fame! Nevbývá nif nefkfotit! Obklífilí náf!“

Cyrano se stále oháněl rapírem, kterým udržoval tři muže v šachu, a couval k zábradlí. Potom čepel projela jedním krkem, muž padl, Cyrano se bleskově otočil a přeskočil zábradlí. Když se vynořil, začal usilovně plavat pryč od pravého kola, které se k němu sunulo.

Do stěn kabin za Samem udeřily kulky a Lothar vykřikl: „Skoč, Same! Skoč!“

Ale ještě nemohli skákat. Ještě neproběhli hlavní palubou, která byla pod nimi, o kotelní palubě nemluvě.

Joe se už otočil a utíkal se svou obrovskou sekerou proti mužům, kteří stříleli zpoza kajut na bouřkové palubě. Proti němu vylétly kulky, nejistě se potácely, za sebou táhly slabou kouřovou

stopu, ale Joe byl příliš daleko, než aby si dělal starosti s jejich přesností. A spoléhal se, že nepřítel vyděsí jeho hrozivý vzhled a obratnost, kterou všichni moc dobře znali.

Ostatní utíkali za ním, až se dostali k mohutnému krytu kola. Byli asi deset stop od okraje bouřkové paluby, a kdyby se postavili na zábradlí a skočili, mohli by se chytit velkých železných ok, kterými se protahovaly kabely, když bylo nutno kryt jeřábem zvedat a zase ukládat na místo.

Skočili jeden po druhém, zatímco kolem svištěly kulky. Chytili se oka, tělem udeřili o tvrdý kovový kryt. Ale vytáhli se nahoru, vyplazili se na kryt, postavili se a skočili dolů. Voda byla třicet stop pod nimi, což byla výška, nad kterou by Sam za jiných podmínek zaváhal. Tentokrát skočil, napjal se, zmáčkl si nos a vjel do vody nohama napřed.

Vynořil se právě včas, aby viděl, jak skáče Joe, ovšem ne z krytu, ale z hlavní paluby. Probojoval se dolů po žebříků a potom přes palubu, trpaslíky před sebou rozháněl na všechny strany. Ale i tak byla jeho chlupatá kůže zmáčená krví. Přeletěl přes zábradlí, provázen palbou pistolí a svištěním šípů.

Sam se pak potopil, protože na něho doráželo několik parních kulometů a kolem létaly kulky ráže 0.80.

Asi o dvě minuty později se Lod' otočila zpátky. Jan určitě zjistil, že jeho hlavní nepřítel unikl. Tou dobou už byl Sam na břehu a utíkal, i když měl pocit, že se mu podlomí nohy. Střelba ustala. Možná si to Jan rozmyslel a už ho nechce zabít. Bude radši, když Sam bude trpět, a Sam bude trpět tím víc, čím déle bude pobývat na místě své porážky.

Z tlampačů zaburácel Janův hlas. „Sbohem, Samueli! Ty hlupáku! Díky, žeš mi postavil Lod'! Změním jí jméno, aby se ke mně víc hodilo! Budu teď s radostí užívat plodů tvé práce! Mysli na mě co nejčastěji! Sbohem!“

Tlampačem zesílený chechtot málem roztrhl Samovi uši.

Sam vyšel z chýše, kde se schovával, a vylezl na val u vody. Lod' se zastavila a spustila dlouhou lodní lávku na kabelech, aby se

BÁJNÁ LOĎ

mohli nalodit další zrádci. Zaslechl pod sebou nějaký hlas a podíval se dolů. Byl tam Joe, nazrzlé chlupy mu zčernaly vodou, až na místa, kde jimi znovu začala prosakovat krev.

„Lothar, Firebraf, Fyrano a Johnfton to fládlí,“ řekl. „Jak ti je, Fame?“

Sam se posadil na udusanou hlínu. „Kdyby to k něčemu bylo, zabil bych se. Ale tenhle svět je peklo, Joe, nefalšované peklo. Nemůžeš ani spáchat slušnou sebevraždu. Druhý den se probudíš, tvoje problémy na tebe nalepili lepidlem nebo čím... ále, to je jedno.“

„Fo ted' budeme dělat, Fame?“

Sam dlouho neodpovídal. Jestli nebude moci mít Livy, nebude ji mít ani Cyrano. Dokáže snést pomyšlení, že ji ztratil, pokud ji nebude mít na očích.

Později se bude stydět, že jásal nad Cyranovou ztrátou.

Ted' ale ne. Byl příliš ochromený. Ztráta Lodi byla ještě větší otřes, než když viděl zabitou Livy.

Všechny ty roky tvrdé dřiny, trápení, zrady, plánů, bolesti...

To bylo příliš.

Joe byl smutný, když ho viděl plakat, ale trpělivě seděl, dokud Samovi nepřestaly téct slzy. Potom řekl: „Vafneme ftavět dalfí loď, Fame?“

Sam Clemens vstal. Lodní lávku už pomalu stahovalo elektromechanické zařízení jeho bájně Lodi. Píšťaly jásavě ječely, zvony řinčely. Jan se pořád ještě smál. Možná Sama pozoruje dalekohledem.

Sam mu zahrozil pěstí, doufal, že ho Jan sleduje.

„Já tě dostanu, ty zrádče!“ zavyl. „Postavím si jinou Loď a dopadnu tě! A je mi jedno, na jaké překážky narazím a kdo se mi postaví do cesty! Chytím tě, Jane, a se svou novou Lodí ti tu tvou kradenou rozmetám na cucky! A nikdo, absolutně nikdo, Cizinec, d'ábel, bůh, nikdo, ať má jakou chce moc, mě nezastaví! Ten den přijde, Jane! Ten den přijde!“

KONEC

Technologická poznámka: Dusičnan draselný se na planetě Řeky připravuje tak, že se určitý typ zemních červů krmí lidskými výkaly. Konečným výsledkem této diety je krystalický dusičnan draselný, který s dřevěným uhlím a sírou vytváří střelný prach.

MISTRSCAN